ה' טבת תש"ם, 9.1.1980 מיספר 2210 שנה 44 המחיר: 35.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

פרשת אריק: ההונאה

חקירת העולם הזה

כמה השקיעה המדינה באמת בחווה הפרטית

שר־החקלאות
אריק שרון

חדר-אירוח על גלגלים.

מה אתה מצפה מחדר אורחים מהודר?
כורסאות מרופדות התומכות בגווך ובראשך בנוחות מירבית? שטיחים מקיר לקיר? מרחב פנימי גדול? תאורה נעימה ואינטימית? מאפרות בכל פינה? פינת עיתונים?
את כל אלה תמצא בפיג'ו 505 GR או SR החדשה.
אלא שבניגוד לחדר האורחים שלך, חדר האורחים שבפיג'ו 505 גם נוסע. פיג'ו 505 תוארה "מימד חדש במכוניות היוקרה באירופה" לא רק בזכות העיצוב החדשני שלה. זוהי מכונית יוקרתית, חדשנית, המשלבת בתוכה את כל מה שחלמת תמיד שאפשר יהיה להגשים במכונית אחת: מנוע 1800-2000cc חסין, שקט ואמין ביותר המיוצר במיטב מסורת האיכות והנסיון של פיג'ו. מערכות מכניות מתוחכמות; היגוי מדוייק, בלימה קלה ובטוחה, יציבות מופלאה, מרחב פנימי לנהג ולנוסעים ועוד.
בפיג'ו 505 תמצא מגוון אבזרי יוקרה אשר תוכננו כחלק ממכלול חדשני ומתקדם ונועד להעניק לך נסיעה נוחה, שקטה, רגועה ומתפנקת; פגושי "אל תגע בי" מפוליאוריתן יצוק, מד סיבובי מנוע, פנס אחורי נגד ערפל, מנגנון כוונון גובה הפנסים הקדמיים מתא הנהג, פנסי האלוגן ועוד ועוד.
באולמי התצוגה של פיג'ו בכל רחבי הארץ תוכל להווכח במו עיניך כי אין עוד מכוניות רבות הראויות לתואר "מימד חדש במכוניות היוקרה באירופה" יותר מפיג'ו 505 החדשה.

PEUGEOT
505

מימד חדש
במכוניות היוקרה באירופה.

דוד לובינסקי בע"מ
מפיץ פיג'ו בישראל

„העולם הזה", שבועון חדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם פיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„חדפום החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קראו לי...

איש לא הופתע כאשר בחר השבוע הנאמריקאי טיים באייש־אללה רוח־אללה חומייני כבאיש־השנה שלו לשנת 1979. הבחירה היתה כימעט בלתי־נמנעת. פרשת הדיפלומטים האמריקאיים החטופים בטהראן עומדת עדיין במרכז תשומת־הלב של הציבור בארצות־הברית.

לעומת זאת, כאשר בחר העולם הזה, לפני יותר משלושה חודשים, בחומייני כבאיש־השנה שלו, היה זה מעשה נועז למדי, שעורר פליאה בלב רבים. רק לעיתים רחוקות בוחר העולם הזה באיש־שנה שאינו ישראלי (בין השאר גמאל עבד־אל־נאצר, הנרי קיסינג'ר) וצריכות להיות לכך סיבות נכבדות. רבים סברו כי בחירתנו היתה קלת־דעת. האם לא היו בישראל אישים שהשפיעו על חיינו יותר מן הקנאי ה־פרסי?

עתה, כעבור זמן קצר בילבד, ברור לכל כי בחירתנו היתה נכונה. מותר לי העולם הזה לטעון כי גם הפעם הקדים במיקצת את האחרים — ואת אף טיים הנכבד, שהמציא את שיטת אנשי־השנה בעיתונות העולמית.

שני ראשי המחתרות

גם בפרשה אחרת עוררנו בשנה שעברה השתוממות. היה זה כאשר הופיע על שער העולם הזה (2128) תצלומו של יו"ר הכנסת, יצחק שמיר, בליווייה הכותרת: „עשקני חרות החליטו: יצחק שמיר יהיה היורש של בגין."

הדבר נראה אז כרעיון תימהוני. היו שפיקפקו בנכונות הידיעה, שסיפרה כי ותיקי חרות, ובייחוד היותר־לאומניים שביניהם, זוממים להקפיץ את שמיר לעמדה מלכתית בכירה, כדי להביס את עזר וייצמן במאבק על ירושת בגין.

והנה, כאשר נודע כי מנחם בגין החליט למנות את יצחק שמיר כשר־החוץ, במקומו של משה דיין, נראית אותה ידיעה באור שונה לגמרי. ברור עתה לכל שהיה זה סקופ עיתונאי ממדרגה ראשונה, שהתבסס על מידע פנימי מצוין.

ברור כי המינוי לתפקיד שר־החוץ נועד להקפיץ את שמיר לעמדה בכירה. כאחד משלושת השרים הבכירים בממשלה, וכאחד משני אנשי־חרות שביניהם, יהפוך שמיר אוטומטית מועמד לתפקיד ראש־הממשלה, אם ייאלץ מנחם בגין לוותר עליו בעוד הליכוד בשילטון.

יש לכך כמה היבטים מעניינים. למשל: בשעה שמוקד ההסברה של ישראל בעולם הוא הטיעון שאין להכיר בשום פנים ב־„אירגון הטרוריסטי המתקרא פי־אל־או", יעמדו בראש יחסי־החוץ של ישראל שני ראשי־מחתרת: מנחם בגין, מפקד האירגון הצבאי־הלאומי לשעבר, ויצחק שמיר, מי שהיה אחד משלושת חברי המרכז של לוחמי־חרות־ישראל, והממונה על פעולות הצבאיות של האירגון.

על רקע מועמדותו לתפקיד שר־החוץ, יש עניין מיוחד ומחודש בקאריירה המרתקת של יצחק שמיר.

הכתבה הממצה ביותר פורסמה עוד לפני שנתיים, באוגוסט 1977 (העולם הזה 2084) בסידרת־המחקר של דן עומר „כל אנשי בגין". הכתבה על „הלוחם מיכאל" (שם־המחתרת של יצחק יזרניצקי, שאימץ לי עצמו לאחר־מכן את שם־המחתרת השני שלו, שמיר) כוללת פרטים רבים, המעניינים כיום במייוחד.

הנה כמה קטעים:

יצחק שמיר, למישפחה יזרניצקי, נולד בשנת 1915 בעיירה הקטנה רוז'אנה בפולין, למישפחה ציונית־לאומית שראתה צו בל־יעבור במתן חינוך עברי ליצחק. יל־דותו עברה עליו בנדודים מעיירה לעיירה. הוא סיים את לימודיו התיכוניים בבית־ספר עיברי בביאליסטוק, בגיל צעיר הצטרף לבית"ר, תנועת־הנוער של התנועה הרוויזיוניסטית. כאשר נרשם, בדומה לרבים מבני־דורו, ובניהם מנחם בגין, ללימודי המישפטים בווארשה, היה חצוי: „לא יכולתי לשבת בשקט וללמוד, כאשר בארץ ישראל בנו מדינה ליהודים," כפי שסיפר שנים מאוחר יותר.

ב־1935 נרשם ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, שהיתה על הר־הצופים, ועלה ארצה בגפו, כשהוא מותיר בפולין את הוריו ואת שתי אחיותיו. הם הושמדו בימי מילחמת־העולם השנייה.

עם פרוץ מאורעות 1936 הצטרף יצחק יזרניצקי לאצ"ל, בפיקודו של דויד רזיאל, כשהוא מגוסה לשלב פעילות מחתרתית עם לימודיו. ב־1937 היה כבר שקוע רובו ככולו באצ"ל, בפעילות למען שבירת „ההבלגה" של „הישוב המאורגן" על ה־פעולות הערביות ב„מרד הערבי", כשהוא משתתף אישית בהנחת המוקש ליפו וב־התקפות על שיירות ערביות

(היה זה בתקופה שב[illegible] לות, המזכירות לאי־במע[illegible] מחבלים" כיום — הנחת[illegible] קים ערביים הומים והרי[illegible] רים־יושבים, וביכללם נשים [illegible] ילדיות על מכוניות, וכו'. הדבר נע[illegible] בתגובה על מעשים דומים של הערבים. לאחר מכן מתארת הכתבה כיצד נלכד שמיר על־ידי הבריטים בפעם הראשונה בדירה בתל־אביב, וכיצד ברח ממעצר במיזרע, ליד עכו. לאחר מכן אירעה הפרשה הסתומה, המוזכרת לא־פעם על־ידי מתנגדיו של שמיר:)

המטרות הראשונות שהציב יצחק שמיר לאירגון היו שיחזורם של כמה מהחברים העצורים בידי הבריטים, ויצירת אמצעי־תעמולה חיוניים לכל אירגון מחתרתי. אלא שגורם בלתי־צפוי שיבש את מהלך־הדברים. כותב על־כך יעקב בנאי („מוזל"), שהיה מאוחר יותר האחראי למיבצעים בלח"י בסיפרו חיילים אלמונים: „בינתיים החריפו היחסים בין מיכאל ושאול (אליהו גילעדי). אף כי שאול רכש לו מיספר חסידים נלהבים ביותר בקרב האנשים, ש־העריצהו על תכונות המנהיגות המוחלטת שבו, ועל עוז־רוחו, גברו הטרוניות על גסות־רוח על איומיו המתמידים. נוספו סיפורי־זוועה על יחסו לבנות. עד אשר שחורר, שהיה מקשרו האישי, לא יכול היה לעמוד באווירה איומה זו ואיבד עצמו לדעת. הוא השאיר אחריו פתק בזו הלשון: בתנועה כמו שהיא היום אין לי מקום, ובלי התנועה אין ערך לחיי."

ומוסיף יעקב בנאי בסיפרו: „ואז החליט מיכאל החלטה גורלית. הוא הבין, שאדם זה מסכן את כל עתיד המחתרת וקיומה. באחד הימים אסף 13 איש, מהאחראים בסניפים או במחלקות. ישבנו בחולות בת־ים. בפני קבוצה זו מסר מיכאל על שתלשלות העניינים, על התפתחויותיו המסוכנות של שאול, על ההרס הצפוי לאירגון. שאול התנגד לכל פעולה נגד השילטון. התנגד לפעולות־הסברה. כל מעייניו ותביעותיו היו נתונים ל„טיהורים פנימיים". הוא דרש לחסל אחדים מראשי המיפלגות והאירגונים היריבים, וודאי כבר התכונן לבצע את המעשים.

„אך מיכאל הקדימו. הוא הודיע לגרא (נתן ילין־מור), שישב במעצר, על הסכנה שבהתנהגותו של שאול, ועל ההחלטה לחסלו. אך אי־אפשר היה לחכות לתשובה זמן רב. המצב החמיר. במיכתב השני הודיע מיכאל לגרא על ביצוע פסק־הדין. שני המיכתבים נתקבלו ביחד. ובפגישה על החולות הקריא מיכאל גם את תשובתו של גרא: איישור המעשה ועידוד לממשיכים. ביצוע פסק־הדין לא היה קל, כי שאול היה נזהר. ואף על פי כן הוא בוצע. מיכאל מסר את הדברים בכל כובד־הראש והרגשת־האחריות. בסיום אמר, שהוא מוכן לתת את הדין על ההחלטה, אם יידרש, ובו במקום. ההחלטה והביצוע אושרו פה־אחד..."

יצחק שמיר דיווח לנתן ילין־מור, ש־הועבר בינתיים ממחנה־המעצר מיזרע ל־מחנה־המעצר בלטרון, על פגישות ופעי־לויות. בין השאר הוא כתב, לפי זיכרונו של ילין־מור: „עוד הודיע לי מיכאל, כי קיים פגישה עם ישראל שייב והכניס אותו לעבודת המחתרת. גם עם מנחם בגין נפגש, אך ממנו יצא במפח־נפש. בגין שאל אותו, אם סבור הוא שבכמה אקדחים עלובים אפשר לגרש את הבריטים מן הארץ. לפי הרושם של מיכאל, העריך בגין באותה עת את פעולתה של מיפלגה חוקית, והיה נכון לקחת חלק מרכזי בה..."

שער „העולם הזה" (2189)
מי האמין?

„לא נוכל לסלוח להם!"

(על היחסים ששררו אז בין שמיר ובין מי שממנה אותו עתה לתפקיד שר־החוץ מלמד הקטע הבא:)

למרות הגידול המיספרי האיטי של חברי לח"י, הרי שהגידול והתעוזה בפעולות היו עשרת מונים מאשר אלה של אצ"ל. בפברואר 1944 נערכה פגישה, בהשתתפות מיכאל וילין־מור, עם בגין, שהציע לאחד את שני האירגונים, ואת חיסול הפילוג של קיץ 1940 (בין יאיר לרזיאל). שמיר וילין־מור דחו את ההצעה העקרונית והעדיפו שיתוף־פעולה. לבגין היו תנאים: לוותר על מונחים והגדרות שהיו שגורים בפי לח"י, כמו: „השילטון הזר" או „האימפריאליזם הבריטי". כאשר נשאל בגין באותה פגישה כיצד הוא מציע שהבריטים יכונו, הצעתו היתה: „שילטון הדיכוי". כן תבע מאנשי לח"י „הכרה בז'בוטינסקי בתור מורה הדור," דבר שלא נראה לשמיר ולילין־מור.

(היחסים בין שמיר ובגין החריפו עוד יותר, כאשר בוצע רצח הלורד מוין:)

את הנועזת שבפעולות לח"י החל יצחק שמיר מתכנן עוד בסוף 1942, כאשר פקד על בנימין גפנר להקים סניף של לח"י במצרים. ב־6 בנובמבר 1944 נשא סניף זה פרי. אותו יום אחר־הצהריים נורה ל־מוות הלורד מוין, חבר הממשלה הבריטית, שר־תושב במצריים — על־ידי אליהו חכים ואליהו בית־צורי, שנבחרו והוכנו לפעולה זו בידי יצחק שמיר, מתוך הערכה מלאה של מיכלול סגולותיהם.

מרכז לח"י החליט שלא לדווח לאצ"ל על פעולה זו, מסיבות המצויינות והמוזכרות בקוחמי חרות ישראל של ילין־מור: „במפקד אצ"ל עדיין דבקו, בימים ההם, המיגבלות המחשבתיות, שהנחיל לו החיי־נוך הרוויזיוניסטי. לא היה ספק בלבי, שאם נגלה לבגין את מהות הפעולה ואת מיקומה, לא יהסס להביע את התנגדותו המוחלטת וינסה לשכנע אותנו, בשלל נימוסים שידועים היו לנו מראש, שנבטל את הפעולה..." ואכן, רציחתו של הלורד מוין הביאה לתגובה הצפוויה מצידו של בגין שאמר, לפי הפרוטוקול, בישיבה של מיפקדת אצ"ל: „המיקרה הזה מעמיד אותנו בפני הכרח של החלטה סופית ב־קשר עם היחסים בינינו לבין 'החורגים' (על מישקל 'הפורשים'). לא נוכל לסלוח להם..." משתתף אחר באותה פגישה, יעקב מרידור, אמר: „עלינו להדגיש בהבלטה יתרה את הסתייגותנו מלח"י, שהתנהגו בצורה בלתי־הוגנת ביחס אלינו, ושאין באפשרותנו יותר להאמין להם במשהו..." חבר מיפקדת אצ"ל נוסף, איתן ליבני, אמר: „עלינו לדבר איתם קשות וברורות."

סוכן של המוסד

(על אופיו של יצחק שמיר כתב ישר־אל אלדד־שייב, החבר השלישי של מרכז לח"י — לצד שמיר ונתן ילין־מור — את ההערכה הבאה, שתעניין בוודאי את פקר־דיר־לעתיד במישרד־החוץ:)

בזיכרונותיו מעשר ראשון מתאר שייב את דמותו של יצחק שמיר, באותם ימים: „קפדנותו המרוכזת בענייניים של חיים ומוות. כל פעולה שהוא מכין אותה מחר־שבת עד לפרטי־פרטים. אין הוא סומך על האחרים בשום דבר, אין הוא משאיר שום פרט להחלטת האחראים. חייב הוא לראות הכל בעיניו, לדבר כימעט עם כל המש־תתפים בפעולה. הוא אהוב על האנשים משום־כך. אבל אינני בטוח, אם הוא אהוב גם על ההיסטוריה משום־כך, כי זו, ב־ייחוד בתקופות ריתחה, צועדת בצעדים רחבים ומהירים, וקפדנות יתרה בולמת אותה. כעבור זמן, כאשר עושים אנו את החשבון ושואלים למה לא גדלנו בכמות כאשר גדל אצ"ל, יסבירו זאת האחראים שלנו, וגרא בראשם, באותה איטיות וחומ־רה של מיכאל..."

(שמיר נלכד על־ידי הבריטים בשנית בעת העוצר הגדול בתל־אביב, ונשלח לאריתריאה. משם ברח שוב, והגיע בדרך־הרפתקות לצרפת. משם בא למדינת־ישר־אל החדשה במאי 1948, ונאלץ להסתתר זמן־מה ביגאל פרשת רצח הרוזן ברנאדוט. אולם בזה לא נגמרה הקאריירה המחתר־תית שלו. יתכן מאד כי שר־החוץ יצחק שמיר יהיה האדם היחידי בתפקיד זה, לפחות בעולם המערבי, שהיה בעבר סוכן פעיל של שרות־ביון ממלכתי:)

בשנת 1956 זימן אותו לפגישה איסר („איסר הקטן"), הראל „הוא הציע לי להצ־טרף לזרוע מסויימת של שירות־הבטחון. לא אוכל להרחיב. אגיד רק זאת: היו לי עשר שנים גדולות מאד, עם סכנות, עם הרפתקאות קשות, עם חוויות מעיקות — אבל עם תחושה כבירה של סיפוק עילאי... באותה שיחה אמר לי איסר: ,תשמע, זהו מוסד ממלכתי. פה ישנה מישמעת מלאה, לא כמו...' הוא לא גמר את הרעיון. אני הבנתי בדיוק למה התכוון. היה מוסכם בינינו כי המישמעת תהיה מוחלטת, וכי אם אידרש לעשות משהו בניגוד למצפוני — אבוא אליו ואסביר לו מה מעיק לי..."

עד כאן הקטעים מכתבת־התחקיר של דן עומר. שמיר נטש את המוסד ב־1966, ניסה את מזלו בעסקים פרטיים, עד ש־הצטרף לתנועת־החרות ונבחר לכנסת ב־1973. מינויו כשר־החוץ מבטיח כי ישמש עוד רבות כנושא לדיווח בשבועון זה.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 900
תאריך: 13.1.55

נילון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר נרחבת לנושא הנירתם של ישראלים לחוץ־לארץ. הכתבה פורסמה תחת הכותרת „למטרת הגיהה" היא תיארה את ראשיתו של התהליך, שהביא כיום למצב כימעט אחד מכל חמישה ישראלים יוד לחוץ־לארץ. מדור הפלילים של השבועון סיקר את אחת מפרשות השחיתות הראשונות של המדינה, שבה היתה מעורבת צמרת המיפלגה הדתית „המזרחי" (אחת משתי מרכיבות המפד"ל כהווה). הכותרת היתה: „רוזנברג: היכן קבור הכסף?"

מדור הקולנוע הביא, על פני שני עמודים, סידרת תמונות מתוך סירטו החדש של צ'ארלי צ'אפלין „אורות הבכרך", שהגיע השבוע, לפני 25 שנה, לאקרני הקולנוע בארץ. כתבת־השער הוקדשה לצייר הירושלמי יוסי שטרן — דיוקנו ואורח־חייו כאמן. מדור הקולנוע סיקר את הסרט „האנס כריסטיאן אנדרסן", בכי־כוכו של דני קיי.

בשער הגיליון: צייר ירושלמי יוסי שטרן.

נוף של חצי תריסר גיטאות מיזרח־אירופיים ✱ בן־גוריון עולה לרגל למרחביה ✱ חמר גלאי מחנכת נסיך סעודי

הנעם

הסיגנון החדש

הנוסע בימים אלה ברחבי הארץ, מזדעזע מדי פעם בפעם כשהוא נתקל במבט מתחלחל, בזוועות שהורכבו על גבי הנוף המעונה.

השחתת הארץ הפכה כימעט לסיגנון לאומי חדש. בחיפה, ליד נווה־שאנן, הקימו קבלנים זריזים שורה של קוביות לבנות מכוערות על הרכס ממש, השחיתו ללא תקנה את המראה הנהדר־לשעבר של הכרמל מן הים. בצפת שפכו על הנוף, מול העיר היפהפיה, ערימה שלימה של קוביות לבנות אלה. הערים הערביות־לשעבר, שהצטיינו בסיגנון מקומי משלהן — רמלה, מג'דל, באר־שבע — השתנו עד בלי הכר כשמיזוג־הגלויות הביא עימו את עירבוב הסיגנונות של חצי תריסר גיטאות מיזרח אירופיים וצפון־אמריקאיים. משוטט מוכה חרדת־קודש, שוב אינו יכול לשאת את מבטו אל הנוף אפוף־ההוד של סדום — המקום היפה ביותר בישראל, ואולי בעולם כולו — מבלי לחשוש כי יראה שורה של קופסות בתים לבנות, העומדות זקופות כחיילי־עופרת, כאילו הודבקו על הנוף בגומי לעיסה.

לא רק הנוף הגיאוגרפי השתנה. דומה שהסיגנון החדש הספיק להשחית באותה מידה את הנוף הרוחני. המפה של נוף זה — העיתון — הראתה השבוע סימנים בולטים: שורה ארוכה־ארוכה של מיספסי שחיתות, דו"חים וחקירות שהצטרפו ל־תרשים שלם של מיזבלה.

לולא ידע האדם הישראלי כי מתחת למיזבלה לאומית זו נושמת קרקע אנושית בריאה ויפהיה, יכול היה להתייאש. בידעו זאת, יכול היה לקוות — למטאטא.

מפלגות

מכונית „ביואיק"

בשבוע שעבר הגיעה מכונית ביואיק קטנה לקיבוץ מרחביה. מתוך המכונית יצאו דויד בן־גוריון ומזכירו, פסעו בצעדים מהירים לעבר שיכון־הוותיקים של הקיבוץ, שם חיכו להם מנהיגי מפ"ם, מאיר יערי ויעקוב חזן.

המיפגש המפא"יי־מפ"מי הוגבל תחילה להעלאת זיכרונות מתקופת הבראשית, ו־עבר לפסים מעשיים רק לאחר שנלגמו כוטות־התה הראשונות, אשר הובאו ממיטבח המשק. בן־גוריון הודיע שהוא בא לפגישה על דעת עצמו, אם כי בידיעתם ובהסכמתם של כמה מראשי מפא"י. לא נימנה על המסכימים לקיום פגישה זו: ראש־הממשלה, משה שרת, שהוסיף להתחבט בשמירת שרידי הקואליציה שלו עם הציונים־הכלליים.

שלושה אנפים. לאחר שפירט דויד בן־גוריון את רשימת עסקני מיפלגתו, שסמכו את ידם על הפגישה, ניגש ישר לעניין, והציע הצעה מרחיקת־לכת: הקמת מיפלגת־פועלים ישראלית, לפי דוגמת הלייבור הבריטי, שבה יהיה אגף ימני (מפא"י), אגף מתון (לאחדות־העבודה) ו־אגף־שמאלי (מפ"ם)*. אמר הרועה משדה בוקר תוך מהלך פירוט ההצעה: „כל ההבדל ביני וביניכם יהיה, שאתם תגידו ‚סטלין זיכרונו לברכה' ואני אשנה מילה אחת..."

ראשי מפ"ם לא הסכימו להערה זו, ממש כשם שלא הסכימו לדבריו של בן־גוריון על המארכסיזם: „קראתי 35 כרכים מכתבי לנין ו־15 כרכים מכתבי סטאלין, ואני מוצא שזה שיעמום אחד גדול..." העיר אחד ממשתתפי הפגישה כי הוא לא ידע שכתבים אלה הם בבחינת רומנים, הנמדדים בקנה־מידה של עניין, או ש־עמום.

הוויכוח הלך והשתלהב, כאשר נגע בן־גוריון בבעיות מדיניות־החוץ הישראלית, והכריז כי הוא מוכן לשמור על ניטראליות ישראלית, שתתבסס על מיכתבו של משה שרת לשר־החוץ הסובייטי מולוטוב, לאחר חידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לברית־המועצות. כאשר טען מאיר יערי שאין זה מספיק, הפסיקו בן־גוריון ואמר: „אם זה מספיק למולוטוב, למה זה לא מספיק לכם?"

לעומת זאת הודה ראש־הממשלה לשעבר כי אילולא השוחד, השחיתות והמישטר הכלכלי הנוכחי, היתה ישראל יכולה לוותר על המענקים האמריקאיים, שהכניסו לה 290 מיליון דולר מאז הקמתה.

„הוא ירד". חילופי הדברים על מדיניות־החוץ היו כאין וכאפס לעומת השיחה הקצרה על בעיות הביטחון, ועל השקפותיו של ה„אקטיביסט" פינחס לבון בשטח זה. בעת שיחה זו, שהתנהלה באידיש, פנה יערי אל בן־גוריון ושאל:

„מה דעתך על לבון?"

„הוא ילד."

„כן, אבל לילד יש גם אבא."

* בהצעה זו קדם בן־גוריון ליצחק בן־אהרון, שהציע למזג את מיפלגות הפועלים במאמרו המפורסם „עוז לתמורה בסדר פורענות", שהוליד את המערך.

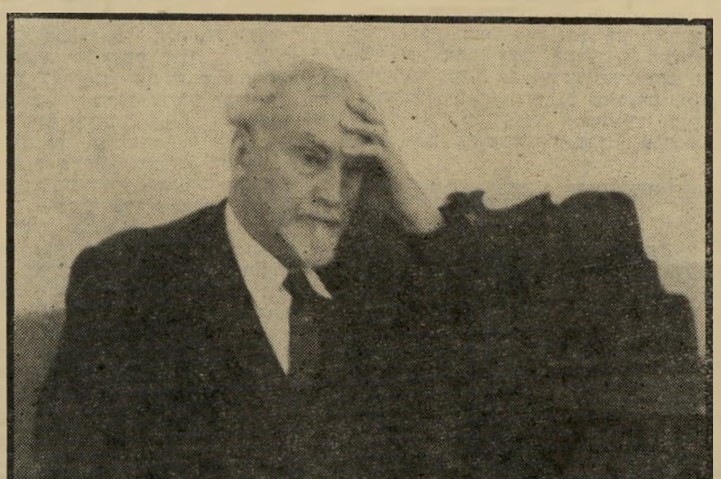

הרב מרדכי נורוק, מי ש־היה חבר־כנסת ושר בישראל, מעיד במישפטו של מנהיג המזרחי אחר, ישראל רוזנברג.

מנהיג „המיזרחי" בבית־המישפט

„לא תמיד מצליח האב להשתלט על ילדו."

„אם כן, הריהו אב בלתי מוצלח."

„יתכן..."

דו־שיח קולע זה הפיג את המתח, ומ־אותו הרגע ואילך התנהלה השיחה בקלי־לות. שני הצדדים נפרדו במצב־רוח טוב.

אושים

● **ציפורה שרת**, אשת ראש־הממ־שלה, שקטת הדיבור, המרבה לבלות את זמנה ליד הגה מכוניתה הפרטית, כימעט וקמה השבוע מתחרה: היתה זאת אשה בת 45, לבושת הדר, שניסתה להתפרץ לבית מישפחת שרת, בהכריזה בארבע לשונות (אנגלית, צרפתית, רוסית וגרמ־נית) כי ההשגחה העליונה הועידה אותה להיות רעייתו של **משה שרת**. ההשגחה לא עזרה לה כשהובאה בפני שופט השלום הירושלמי, שציווה לשלחה לבדיקה בבית חולים לחולי־נפש, למרות שהטוענת־לשרת הצהירה על ייחוסה הרם — צאצאית קיסרי רוסיה וקיסרי סין גם יחד.

● כמסתבך עם אשה נתגלה גם ראש־ממשלתה (ושר־החוץ) של סין־העממית, **צ'ו־אן־לאי**, חניך האוניברסיטה הגר־מנית גטינגן. רק השבוע גילה רשם עיר האוניברסיטה, כי צ'ו, המנהיג הקומוניסטי הסיני, היה אביו של ילד בלתי־חוקי, קונו, שנולד לאם גרמניה ב־1923, נפל, כשהוא משרת בצבא הגרמני, בחזית המיזרח ב־שנת 1945.

● חבר־הכנסת הענוו של מפא"י ואיש עין־חרוד, **שלמה ז'ביא**, גילה לעיתונאי שבא לראיינו בקיבוצו כמה מאהבותיו: מילבד הקבוצה הגדולה שהוא יוצרה, אוהב לביא לראות על הבמה את **אהרון מסקין**, לקרוא את **יזהר** (ס. יזהר) **סמילנסקי**, ולכתוב את האוטוביוגרפיה שלו, כשהוא כותב כל דף (עד כה: 50 דף) חמש פעמים*. מה שלביא לא אוהב: את הכנסת, והוא אמר: „בכנסת אין לי כל עניין, אני מחכה בכל רגע להפסד ממנה**. הייתי רוצה להיות בריא ולעבוד בשדה."

● לאחר בנו הראשון **יפתח־פימ"ח** (3) והשני **סיוור־בנימין** (2) החליט סגן־אלוף **רחבעם** („גנדי") **זאבי** לקרוא לבתו שנולדה השבוע בשם **מצדה**, ולי־צרף גם אותה בשנה הבאה למסע השנתי והמסורתי למצדה, עם כל הצאצאים. השם שבחר לבנו הבא (בתוכנית לעתיד ה־קרוב): **צלף**.

* הספר פורסם כעבור זמן תחת הכו־תרת עלייתו של שלום לייש, והוא מה־מעולים שבספרי דור זה.

** לביא ויתר על חסינותו כחבר־כנסת, כאשר דרס בשגגה נער ערבי בוואדי־ערה. מאוחר יותר התפטר מה־כנסת.

סעודיה

איליף נאיף הנואף

בין רבבות הסטודנטים של אוניברסיטת קליפורניה מצויים כ־300 סטודנטים זרים. שני הגושים הגדולים בין הסטודנטים ה־זרים: הערבים (400 איש) והישראלים (200). בין יוצאי שמונה ארצות־ערב לבין הישראלים לא שוררת ידידות יתרה, אם כי הם נפגשים לעתים. כפי שקרה החודש, בנשף החורף הגדול והמפואר של אירגון הסטודנטים הזרים בלוס־אנג'לס.

הנשף הצטיין לא רק בגודלו ובפארו, אלא גם באורח־הכבוד שלו: אמיר נאיף, אחי מלך סעודיה, סעוד, ומפקד מישמר־המלך, המסייר בארצות־הברית. דבר זה לא מצא חן בעיני זוג סטודנטים ישרא־ליים, עמוס גלאי (28), הלומד שימור־קרקע ותמר גלאי (23), הלומדת הוראת־ילדים קשי־חינוך. תמר החליטה לחנך את נאיף, שהתנהג ברברבנות, ונאף בעיניו אחרי כל סטודנטית שעברה באולם הנשף.

דרך אגב, קצת שכנים. מספרת תמר בדו"ח על אילוף נאיף הנואף, כפי שכתבה במיכתב לביתה: „מאחר שראינו שהוא יותר מדי מבסוט מהכבוד שחולקים לו (ובעיקר מריקודי־הבטן של הרקדניות הערביות) החלטנו להעיב על מצב רוחו." הגלאים, חובבי השח־מת, תיכננו מהלך לאחר הכל, הם ידעו כי מגמת הפגישה והשיחות היתה תעמולתית בילבד.

כלבוטייפ...

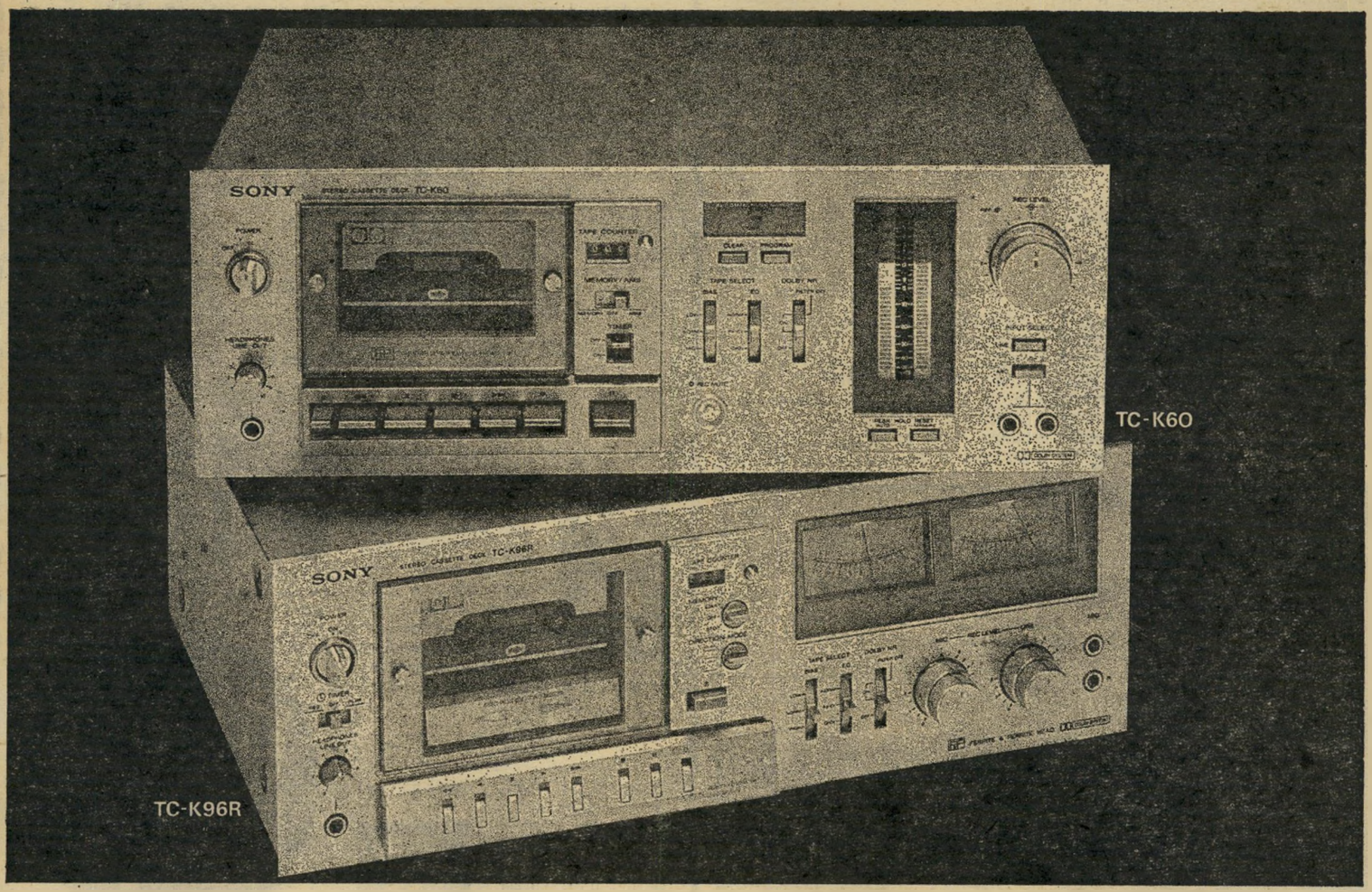

...סידרת הדֶקים החדישים SONY TC-K/U

כל הדקים בשיטת DOLBY, ראש F&F, עצירה אוטומטית בורר קסטות TAPE SECECT ומכסה קסטות עם "פתיחה רכה" ע"י בוכנה מיוחדת.

DOLBY SYSTEM

F&F

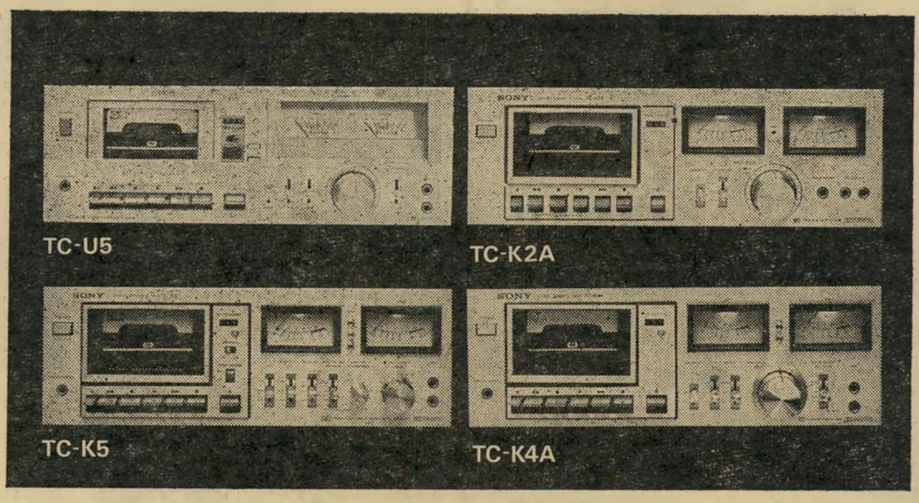

TC-K2A
- מנוע FG מבוקר Servo
- הפעלה קלה במיוחד

TC-K4A
- מנוע חדיש TRI-DUTY מבוקר Servo
- פקד RECMUTE
- גישה נוחה במיוחד לניקוי הראשים

TC-U5
- AMS — מנגנון אוטומטי לאיתור קטעים המוקלטים על הקסטה
- מנוע FG מבוקר Servo

TC-K5
- מונה סרט עם זיכרון
- מנוע חדיש TRI-DUTY מבוקר Servo
- חיבור לאוזניות עם ויסות עוצמה

TC-K60
- מד הקלטה בשיטת LIQUID CRYSTAL
- פילטר מיוחד להקלטת שידורי FM סטריאו
- מנוע BSL (ללא מברשות) מבוקר Servo
- שתי יציאות AUDIO

TC-K96R
- פיקוד אלקטרוני עם אפשרות הפעלה מרחוק
- Auto Reverse ומנגנון Repeat
- נוריות לסימון מצב ההפעלה
- אפשרות ל־Mixing בין המיקרופון ומקור חיצוני נוסף

SONY

למבקשים את הטוב ביותר

פרסום מלניק | רפאל טיראן

מכתבים

למען בריאותם של נבחרי העם

בעיקבות הפירסומים באמצעי־התיקשורת, על היחסים האישיים בקרב חברי הממשלה ומנהיגי המיפלגות — הצעתו של קורא בעל תושיה.

כמהנדס הרגיל להתמודד באופן פרקטי עם בעיות למיניהן, הריני מציע להחליף את מישמר־הכנסת באחים מבית־חולים פסיכיאטרי, את המזכירות באחיות מוסמכות ואת יושב־ראש הכנסת ברופא כללי. כך יהיה אפשר, אולי, להתמודד עם בעיות נבחרי־העם בצורה ממשית יותר, ויתכן שזה גם יבריא את העם כולו.

ה. רלף היינגר, תל־אביב

● ● ●

חוק וסדר

אגרופים קמוצים ורימוני־יד.

בביטאון לישכת עורכי־הדין בישראל, הנקרא עורך הדין, התפרסם לאחרונה איור אקטואלי, שכדאי לפרסמו ברבים. המסר שלו פשוט: אסור להילחם במחאה החברתית באמצעות חוקים דרקוניים או באמצעות אלימות מימסדית. ואם עושים כך, משיגים את ההיפך מן הרצוי. המחאה החברתית — המבוטאת בציור באמצעות אגרופים מורמים אל על — נדחקת לשוליים, ותחתה מופיע הטרור הגס, המתואר באמצעות יד מחזיקה רימון־יד.

עתה, כשסימני המחאה החברתית מבצבצים מדי יום, חשוב לשים־לב לדברים אלה, שהוכחו כבר כאמיתיים בארצות רבות. וכטראגיים בהרבה מיקרים.

שימי סוויסה, ירושלים

● ● ●

עוד אבינו חי

הודעה מס' 1 —מס' 56/ח/176.

לנוכח המזימות החילוניות השפלות נגד דת ישראל, היא תורת ישראל, החלטנו החלטות חשובות. האות ניתן. בקרוב נפעל. אין מדינת־ישראל. יש רק מדינת־היהודים, ואין מדינת־יהודים בלי הדת היהודית. אין מולדת בלי מולדת ישראל האמיתית. הנצחית, המולדת התורשתית, התורתית.

חילונים, החוצה! לא כאן!

אורי אבנרי, שולמית אלוני, מאיר פעיל, עוזי אורנן, גרשון לויילר, ועוד הרשימה ארוכה, הם בבחינת מהרסייך ומחריבייך.

אנו מכריזים בזה על מילחמה נחרצת נגד האישים הללו, המבאישים את שם תורת ישראל הנצחית עדי־עד.

לא עוד!

לא עת לחשות!

אי"ה, בקרוב מאד, יותר גוע לא תגועו. הפעולה הראשונה, כפי שהוחלט בדרג העליון של המהפכה לשיחרור המולדת מ־כבלי החילוניות, תתבצע נגד השבועון המסויים.

ובא לציון גואל אכי"ר. משיח צדקנו.

המהפכה לשיחרור המולדת מכבלי החילוניות, בני־ברק

● זהו הנוסח המלא של איגרת משוכפלת, ללא כתובת.

● ● ●

הבטן של ראש־הממשלה

מנחם בגין והמגיד תנודד מבריסק, פולין, עיר הולדתו של ראש־הממשלה.

צפיתי בטלוויזיה בקבלת הפנים שערכו מאיר כהנא ואנשיו לראש־הממשלה בבואו לקריית־ארבע, להשתתף בחגיגת חנוכת הבית של „הישיבה" המקומית. לאחר שנגמרה ההצגה הצהירו אנשי החצר של ראש־הממשלה כי בגלל התקרית נמנע בגין מלפרסם הודעה מדינית חשובה. ראיתי מעשה ונזכרתי הלכה.

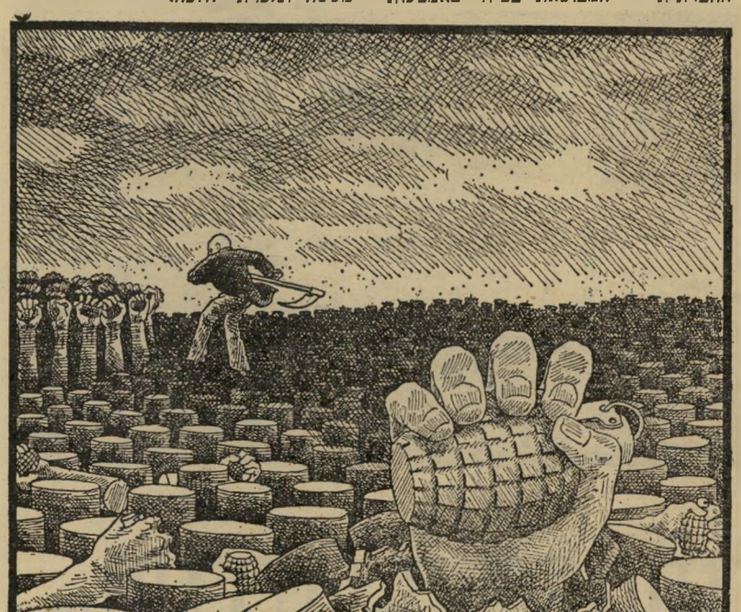

אלימות וחוק באיור בביטאון „עורך־הדין"
אמיתי וטראגי

בעיר בריסק, מקום הולדתו של בגין, היה „פיעתוטני מגיד" (מגיד רגלי, כלומר: מגיד נודד) ושמו בישראל היה ר' מנדיל בגינובסקי. ר' מנדיל זה היה מסתובב ברחובות ובשווקים ומחפש לו מקום או במה לדרשות שלו. הוא גם לא בחל בהסדפדים. קרה ובעיר זו נפטר איש חשוב מאד, ר' מנדיל, כדרכו בקודש. הכין הספד גדול וארוך, אך לדאבונו הגדול לא הזמינו אותו לשאת את ההספד שלו, כי ידוע שהעיר בריסק היתה מלאה תלמידי־חכמים וגדולי־תורה ונמצאו אחרים, טובים מר' מנדיל, שיספידו את הנפטר החשוב. ו' דרשתו של ר' מנדיל נשארה בבטנו, כמו שאומרים.

מרוב עגמת־נפש חלה ר' מנדיל ואושפז בבית־החולים העירוני. הרופאים לא מצאו את הדיאגנוזה, וככה שכב שבוע־שבועיים. הרופאים כמעט שהתייאשו מהפציינט שלהם, אך לא אלמן ישראל. באותו בית־חולים שימש פרופסור יהודי שלא שכח את גירסת ינקותו, והוא פנה אל ר' מנדיל ושאלו: אנא, תגיד לי מה קרה אתך

(המשך בעמוד 8)

פגישה בלתי־צפויה תהפוך אותך לפזרן. לטווח ארוך זה ל־רעתך. מצפים לך ימים קשים. חברה לעבודה החלה מגלה כלפיך סימני התעניינות — אל תפנה לה עורף. תקדש לה תשומת־לב, כי בסופו של דבר זה ישתלם לך. צפוייה לך עגמת נפש מאדם אשר לאורך זמן חשבת או־תו לחבר אמיתי. תקדיש זמן רב לקריאה.

* * *

אל תצפה שכל בעיותיך תיפתרנה בבת־אחת. תן לאדם הקרוב המסייע לך, זמן מספיק כדי להצליח במשימתו. מצבך הכספי ישתפר, אך תאלץ לפ־קוח עין על שותפיך. אתה רואה את עצמך כנושא דגלה של האמת המוחלטת, ואינך מת־חשב באמיתות של אח־רים. נהג הבנה בזולתך. אותו ברנש הנוהג ל־הקניטך בקביעות — התעלם ממנו לחלוטין. תגובה זו תביא לידי כך שגם התנהגותו תשתפר ללא היכר.

* * *

חצטברות יתר של עצבים עלולה לגרום לך להתפרץ ולהזיק לעצמך. גלולות ארגעה או מנוחה בבית־חבר־את ישפיעו עליך ל־טובה. נטייתך חטיב־עית, להמר על דברים חסרי סיכויים של ממש, עלולה להפילך השבוע בפח, פקח עי־ניך ותישמר. מחלה קלה עלולה לפקוד את ביתך. במישור הרומנטי מוסיף הכל להיות פורח, מוכר ונעים.

אם־אט אתה יוצא מן הדיכדוך הבלתי־רגיל שבו שקעת לאח־רונה. עדיין לא יהיה זה שבוע טוב באמת כדי שזה יבוא, עליך להכיר שורה שלמה של אנשים חדשים, ואינך עושה מספיק בכיוון זה. אבל בעניינים־עבו־דה ובעניינים־בילוי אתה תתרגל למצב החדש, תקבע לך דפוסים נעי־מים יותר. מוטב לחשוב על טיול ארוך.

* * *

הלאות וכאב־הלב שגברו עד כה, הופ־כים לסיוט. אתה רו־צה להשתחרר מכל ה־טרדות הקטנות וממש כמו אריה הנלחם ב־קורי עכביש, אינך מצ־ליח לצאת מן הסבך. במיקרה כזה אדם מפסיק פעילות, יושב בשקט, אוגר כוחות ו־חושב תרבה. זה אמור לגבי עניני לב לא פחות מהעניינים האחרים של יום־יום.

* * *

זכית בהצלחה — ואתה עתיד לזכות בכמה נוספות. זכור כי הדמיון והמקוריות חייבים לשמש נר לרג־ליך, הרבה יותר מן ה־זהירות והתיכנון הקפ־דני. עם זאת, דאג לא לריב לחינם עם ידידך ועם מכריך. רכישת ציוד, או דברים ה־קשורים לעבודתך, כד־איות מאוד השבוע. בת בתולה: העדיפו את הכהה על הבהיר.

למרות העובדה שאסור לך לסמוך על אותם המצויעים לך הצ־עות מפתות, השבוע יתחיל תהליך שיקום כלכלי, לאלה מכם ש־היו שקועים בצרות כספיות רציניות. ב־ייחוד טוב סוף השבוע ובמייוחד יום ו', יום ג' אינו מתאים לרו־מנטיקה: יש בו יו־תר מדי השפעות עוי־נות. מוצאי־שבת הוא הימור טוב לאהבה.

* * *

לאחרונה חלה נסיגה בעסקיך, אבל לעומת זאת נחלת הצלחה לא־נורמלית במישור ה־רומנטי: הרומן אותו התחלת לנהל לפני זמן מה, יימשך, אבל אל תחשוב לעצמך שהוא רציני ביותר. אתה תח־זור בסופו של אל אשתך. השאלה היא אם היא עדיין מעוניינת לקבל אותך מחדש. וזאת כבר תהיה בעיה. שקול את צעדיך.

* * *

גם השבוע תוכל רק להסתדר אם תשמור היטב על עצמך ותיקח את עצמך חזק־חזק ב־ידיים. שתייה מופרזת עשוייה לקלקל לך עניין שאתה מתכנן מזה זמן רב, גם פגי־שה עם ידיד טוב וחשוב עשוייה לחסת־יים במריבה גדולה, מטעמים דומים, איש בעל־השפעה מוכן לע־זור בתנאי שתדע להשיב לו בבוא הזמן.

* * *

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך ה־ישנים המתגעגעים ל־חברתך. לידם תרגיש טוב יותר. עליך לשכוח את חילוקי־הדיעות ש־אירעו ביניכם בזמן ה־אחרון. ידידיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאוד בימים טרופים אלה. הגיע כבר הזמן שתפ־סיק לנדוד ממקום עבו־דה אחד לשני. חשוב מעתה ברצינות על דרכך ותכליתך לעתיד.

* * *

אל תחשוב שקל כל־כך להגיע לליבה. צריך להתאמץ בשביל לפצח אותה. מה עוד שהיא מבינה עד כמה אתה רב־צדדי והפכ־פן. על־כן לא תישאר לך ברירה אלא לחזר אחריה ובעיקר — ל־תראות לה שוב כי אינך כה מסוכן ובלתי־יציב כפי שהיא חוש־שת. לך, בת דלי — בידקי היטב כל דבר לפני שאת קונה.

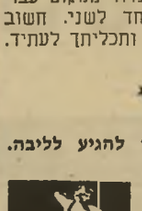

* * *

השבוע יפה להשלמת עיסקות כספיות ול־חתימת חוזים הנוגעים בנכסי דלא־ניידי. אם אתה מתכוון לעקור למקום מגורים חדש, עליך להגיע השבוע ל־כלל החלטה מחייבת. הישמר לבל יושבתו תוכניותיך המעשיות בגלל עניינים שבלב. גם אם הדבר יגרום לך למתח נפשי. דבר־מה הקשור למיספר 7 יביא לך מזל באמצע השבוע. בת דגים — תחכי לנסיך עלי הסוס הלבן, הוא יבוא. לבשי בגדים בצבע אדום.

איכלו ברבאשוקולד של עלית
אדרבא, תהנו ותזכו
בספר ברבאבא חינם !

מבצע ברבאבא של עלית

כל ילד שישלח 10 עטיפות של עלית - שוקולד חלב ברבאבא, ו־10 עטיפות של עלית - חטיף שוקולד חלב ואגוזים ברבאבא, בציווף שמו וכתובתו לת.ד. 1469, ת"א יקבל בדואר לביתו אחד מספרי ברבאבא, לפי בקשתו:

א. התזמורת של ברבאבא
ב. הסירה של ברבאבא
ג. הגן של ברבאבא
ד. המטבח של ברבאמא
ה. משפחת ברבאבא: השמרטפים
ו. ברבאמא והעגלים

קנו ותיהנו משוקולד ברבאבא של עלית
ותאמרו:

טוב לי עם ברבאשוקולד עלית

ברבאזדרש!

לא הגרלה! כל השולח-זוכה!!!

תשבץ העולם הזה 2210

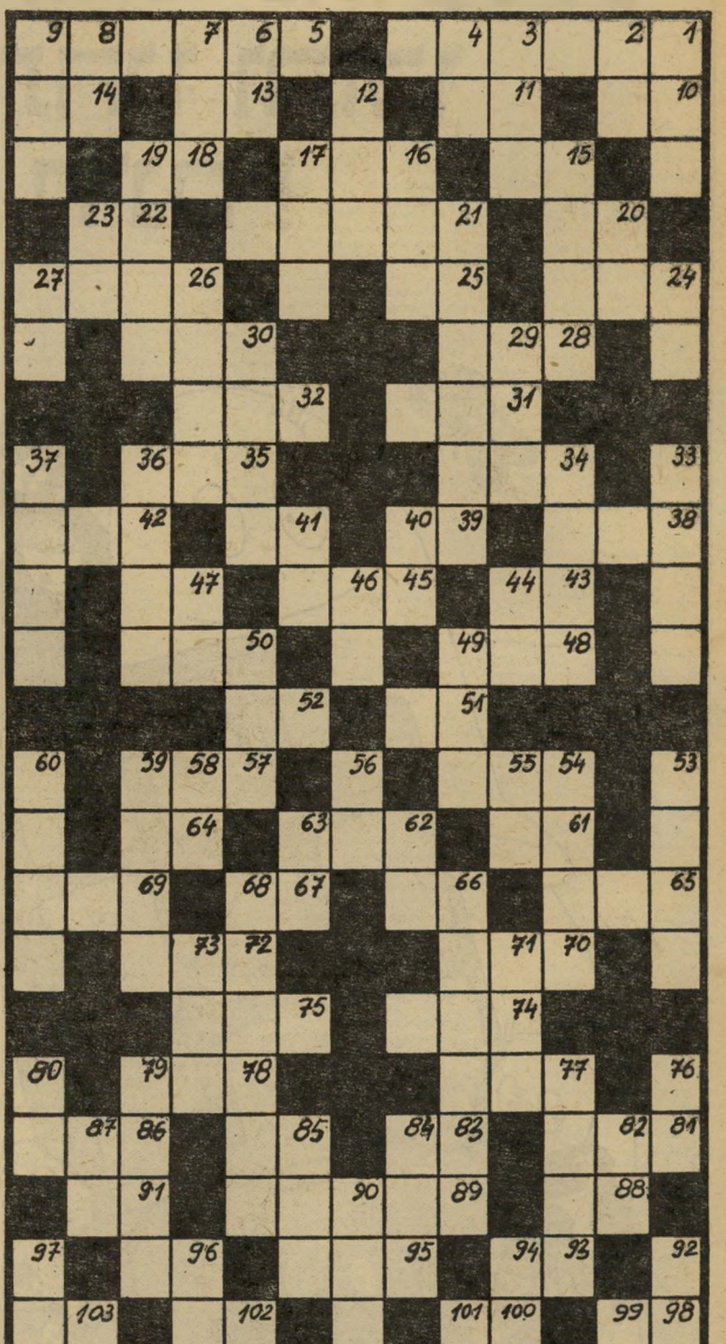

מאוזן:

1) שייך לממשלה; 5) פירוש; 10) אומר; 11) לאום; 13) עלוב־נפש; 14) חומר שקוף המשמש לציפוי; 15) ממצבי־הצבי־רה; 16) מכונית־גרירה; 18) מילת־חיבור; 20) מלכודת; 21) פרח־בר נאה; 22) מכשיר לכסיקון הכלבים; 24) גוף ראשון רבים; 25) אילן; 26) שביב־עץ; 28) יופי; 30) חלקה מבוראת ביער; 31) כינוי־חיבה ל־תמר; 32) עליכם להיות! 34) אספו דבש; 35) מטרופולין; 38) כסות; 39) הב! 41) מידת־שטח; 42) כפן; 43) מונח בתורת החשמל; 45) נתיב; 47) מילת־יחס נפוצה; 48) שמן־אדמה; 50) שלוש המכות הראשונות (ר"ת); 51) מילת־יחס נפוצה; 52) זועף; 54) פקק; 57) קיבוץ בשפלת החוף; 61) מספיק! 62) עושק; 64) עלה בספר; 65) נהרה; 66) בת־קול; 67) פקודה לנהג; 69) נציגות נבחרת; 70) נעימות; 72) אליל ביתי; 74) שקד; 75) תמימות; 77) מצוררי ישראל; 78) תנומה; 81) קודם ש־; 83) מצבת־זיכרון; 85) גוף; 86) תכשיט; 88) בשבילי; 89) תלם; 91) סוף בלי התחלה; 93) תבלין מיוחד; 95) ירק־גינה; 96) קליפת העינב; 98) אסקופה; 100) נוי; 102) מספיק! 103) מהלך בשחמת; 104) מן האמבויות; 105) מחודשי השנה האזרחית.

מאונך:

1) חווה חקלאית; 2) לשד העצמות; 3) השמצה; 4) נגמר; 6) רוח רעה; 7) עיר קדושה למוסלמים; 8) נהר באפריקה; 9) פנצ'ר; 12) קילל; 15) בטן; 16) נגס; 17) מדון; 19) ברור; 20) שמא; 21) לחנים; 23) מקולות הגברים; 24) לא מהר; 26) לא קמור; 27) בגד־שרד; 29) מחל על זכותך! 30) ידוע; 33) מתקבל על הדעת; 34) שליט; 36) סנדוויץ'; 37) פתח; 40) חומת־מים; 41) אולם; 44) צאן־קודשים; 46) ראש, בערבית; 47) כהן־צדק (ר"ת); 49) מן החושים; 50) שלב; 53) צאצא הציפור; 54) חבל בארץ; 55) ענן; 56) ישפריץ; 58) נצח; 59) מדוכא; 60) השתחוויה; 62) מזל; 63) אדמה הרמצוייה בנגב; 66) קהל גדול; 68) מכלי־התיקשורת; 71) בחור צעיר; 73) מין מישחק־קלפים; 76) שן־הפיל; 77) רחשקל; 79) חוגה; 80) סימן הכפל; 82) רוצה לומר (ר"ת); 84) כלל הידיעות; 85) מיתר בגוף; 87) כמו 64 מאונן; 90) בושם מיקראי; 92) פרי עץ; 94) נעימה; 96) מעיל־ערב; 97) רעד; 99) נהר באיטליה; 101) מילת־זירוז; 102) מסולם הצלילים; 103) מושת על כל אזרח.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

בשבועות האחרונים לפני שחלית? המגיד פתח את סגור ליבו וסיפר את כל הסיפור על ההספד שנשאר בבטנו. אז אמר לו הפרופסור: תאמר את הדרשה. המגיד פתח את פיו וכמעט שעה שלמה דרש ודרש. כשגמר אמר לו הפרופסור: ידידי היקר, אין פלא שחלית, לו ידעת איזו טינופת היתה בבטנך...

הנמשל: באם ראש־הממשלה יפול ל־למישכב ח"ו, ויבוא מזכיר המדינה החכם יחד עם הפרופסור למדיצינה שלו ויגידו כי זה לא שייך למחלה של ראש־הממשלה — הפעם תאמינו להם. כי מחלה זו נגרמה לו בגלל ההודעה המדינית החשובה שלו, שנשארה בבטנו.

דויד בונימוביץ, ירושלים

● ● ●

המהפיכה של הדוקטור

הפרספקטיבה של הקורא דייוויס, לפיתרון הסיכסוך הישראלי־ערבי.

...הפיתרון היחיד שהוא לדעתי נכון מסריות ואפשרי פוליטית, הוא המרת מדינת־ישראל היהודית במדינת־פלסטין חילונית,

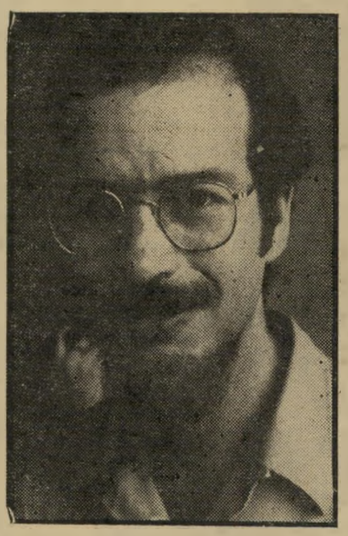

אורי דייוויס
פלסטיני־יהודי

דמוקראטית וסוציאליסטית, אשר תעניק שיוויון זכויות לכל אזרחיה, הפלסטינים הערבים והפלסטינים היהודים, תחת החוק. וכן אוטונומיה תרבותית מלאה לעם הפלסטיני־היהודי ולעם הפלסטיני־הערבי ברפובליקת פלסטין הסוציאליסטית.

אזרחי פלסטין יהיו:

(1) כל בעלי האזרחות הישראלית, פלסטינים ויהודים.

(2) כל בני העם הערבי הפלסטיני החיים תחת שילטון מדינת־ישראל.

(3) כל הפליטים הערבים הפלסטינים וצאצאיהם.

ולבסוף, שאלת היסוד: כיצד ניתן לחלל שינוי כה רדיקאלי, היינו, מעבר ממדינת־ישראל יהודית־ציונית למדינת־פלסטין חילונית־דימוקרטית־סוציאליסטית.

התשובה, הרי, נהירה לכל: אותם תנאים אשר בכוחם להביא לנסיגת הצבא הישראלי לגבולות 1947 ולמימוש חזרתם של פליטי 1948 לאיזורי מגוריהם המקוריים, די בהם כדי להביא לכלל כינון רפובליקת פלסטין סוציאליסטית. רודזיה הפכה לזימבבואה — ישראל תהפוך שוב לפלסטין.

מהפיכה עד לניצחון!

ד"ר אורי דייוויס, כפר־שמריהו

● ● ●

גדולתם של גדולי־התורה

קורא דתי מנסה לפקוח עיני חילוניים, לבל יעריצו את גדולי־התורה של אגודת־ישראל.

ב"ה

כאדם דתי אני רוצה לגלות לקוראים הלא־דתיים של העולם הזה, שהם בורים ועמי־ארצות בכל הנוגע להלך מחשבתם של גדולי־התורה של אגודת־ישראל.

כל העניין הזה, של מועצת גדולי־התורה, הוא המצאה פוליטית ותו לא. ואין כל קדושה מאחרי החלטות המועצה הזאת, כי חברי־הכנסת של סיעת אגודת־ישראל הם אשר מכתיבים לגדולי־התורה הנ"ל את ההחלטות בכל נושא ונושא. ובעיקר: ח"כ שלמה לורנץ מכתיב להרב שך, וח"כ מנחם פורוש לרבי מגור. וכו'.

אני מתפלא על העיתונאים החילוניים, המשבחים ללא הרף את עצמאותם כביכול של גדולי־התורה של האגודה. זוהי בסך הכל המצאה פוליטית מתוחכמת ביותר.

ש. רוזן, ירושלים

● ● ●

מה נאמר ברומא?

מה אמר נציג אש"ף בפגישה ב־רומא („העולם הזה" 2196).

כקורא ותיק של עיתונכם הנני מזדהה עם חלק לא מבוטל מדעותיכם, ושמח ש־אתם מגלים לציבור אמיתות, שעיתונים אחרים ושאר אמצעי־התיקשורת לא ששים לגלותן. בכל זאת יש לי רושם, שגם אתם, משום מה, לא מגלים תמיד את כל האמת.

בכתבתו של אורי אבנרי על הפגישות ברומא הובטח, כי הנוסח הסטנוגרפי המלא של דברי אבנרי בוועידה יפורסם בגליון הבא. הייתי שמח, אילו הייתם מפרסמים גם את הנוסח המלא של דבריו של נציג אש"ף בוועידה, אחמד צידקי דג'ני.

אברהם כהן, ולנסיה, ספרד

● למרבה הצער לא נרשם נאומו של אחמד צידקי דג'ני, שדיבר ללא טכסט כתוב.

שער „העולם הזה" (2196)
ללא טכסט כתוב

כתוב. המארגנים האיטלקיים לא דאגו לקבלה. אבנרי עצמו דאג לרישום דבריו ורוב הנואמים האחרים קראו מתוך נוסח כתוב.

● ● ●

לא הפיכה, אלא מהפכה

בעיקבות איזכור המאורעות ב־קובה, במדור „חשבון במאה ה־20" („העולם הזה" 2208).

כתבתם כי בקובה אירעה „הפיכה צבאית" ולא היא. פידל קאסטרו ואנשיו לא היו אנשי צבא, שהדיחו את עמיתיהם מן השילטון. בקובה התנהלה מילחמת־גרילה עממית, שנמשכה שש שנים, ושבסופה הושג ניצחונה של המהפכה הקובאית.

מרדכי בן־ארצי, חיפה

● ● ●

אני את נפשי הצלתי

על תאיית־אללה חומייני, בעיקבות האיגרת לקורא („העולם הזה" 2205).

משבר איראן חשף עד כמה אין המערב מאוחד במאבקו נגד „קיסרויות הנפט".

(המשך בעמוד 13)

פרסום וימר יעקבסון

תיא מגלה את פנייך בדיוק בזמן.

תמיד חשוב לך להיות יפה. גם בימים כאלה. היום, כשאת נקראת להדק את החגורה, "תיא" באה לקראתך עם סדרת מוצרי יופי חדשנית ולא יקרה, הכוללת 8 תכשירים לטפוח עור פניך ו־2 תכשירים להגנה על עור גופך.
10 התכשירים החדשים שפותחו במעבדות המחקר של "תיא", הם המשך טבעי למדיניותה של החברה לייצר מוצרים קוסמטיים מעולים במחירים שאת יכולה להרשות לעצמך. מיגוון המוצרים מאפשר לך לבחור את התכשיר המתאים ביותר לסוג העור שלך. להנאתך, מכיל כל תכשיר בושם עדין ונעים במיוחד.

חלב פנים
מתאים לכל עור. מכיל תמצית מיץ מלפפונים לרענון וטפוח העור.

מי פנים
- **CUCUMBER** לעור רגיל. מכיל מיץ מלפפונים להמרצת מחזור הדם.
- **HERBAL** ללא אלכוהול. לעור יבש, עדין ורגיש. מכיל תמציות צמחים להרגעת העור ולטיפוחו.
- **ASTRINGENT** לעור שמן ובעייתי. מכיל אלכוהול וחומר מיוחד לכיווץ הנקבוביות.

קרם לחות
מכיל היגרולן – מרכיב מדעי חדש השומר על רכות העור ומגן עליו.

קרם לילה
מכיל חומרי הזנה המגינים על העור מפני יובש ומחזירים לו את רעננותו.

קרם קולגן
מכיל קולגן טבעי, המספק נוזלים לשכבת הדרמיס בה מתבצעות פעולות העור העיקריות. לבחירתך 2 תכשירים: לעור יבש ולעור רגיל או שמן.

תחליב גוף
שני תחליבי לחות ריחניים לעור יבש או שמן. מכילים אצות ים העשירות ביוד ובמינרלים.

וחשבתם פרילך

הפמיניסטיות אינן מכוערות

בתגובה על מאמרו של אורי אבנרי „עבדות לבנה" („העולם הזה" 2208), על ניצחון הגברים על הנשים, בעיקבות תיקון חוק ההפלות, ברצוני להעיר, שאמנם נכון, אחריות הנשים לכישלון אינה נופלת מאחריות הגברים/המימסד. גם אחריות הדפוקים האחרים — כדוגמת השכירים — אינה נופלת מן האחריות של המימסד, הדופק אותם לרעה לעומת בעלי היכולת העצמאיים והסוחרים. אך הנחות אחרות במאמר הן מוטעות ואינן לטובת העניין.

במקום שאבנרי מוצא דימיון בין הפמיניסטיות לבין תנועות־שיחרור אחרות, שם אני רואה הבדל עק־רוני שאסור להתעלם ממנו: חלוצי תנועות־השיחרור לא זכו ליחס של זילזול מצד הציבור המדוכא, אלא ליחס של הערצה על העזתם. לא נשים לא־יוצלחות הן בין מחוללות התנועה וראשונות חברותיה, אלא נשים מצליחות, יוצרות ובעלות עמדה — ממש כמו בתנועות־שיחרור אחרות. כך היה גם בתחילת המאה, כאשר התנועה החלה.

טבעי ומובן גם מדוע דווקא נשים כאלה הן הרא־שונות המעוניינות בשוויון (וזה בלט גם בתוכנית הטלוויזיה „כניסה חופשית"). אגב, אצלנו התנועה היא ממש בראשיתה וראו מי הן חבריותיה — רחוקות מאד מן התדמית.

התדמית השלילית של הפמיניסטיות - נשק פסיכולוגי בידי גברים

ואולם התדמית היא אמנם שלילית. וכאן ההבדל העקרוני שממנו התעלם אבנרי: שום לוחם שיחרור אינו קשור בקשר אהבה אל מדכאיו — מלבד הנשים. לשום לוחם שיחרור אין אינטרס למצוא חן בעיני מדכאיו — מלבד הנשים. אותן נשים — הרוב הגדול, כידוע — הרואות את הפמיניסטיות בתדמית שלילית, פוחדות לעורר את זעם הגברים ולהפסיד את אהבתם. לכן הן מזדהות עם התדמית השלילית שגברים מנסים להלביש על הפמיניסטיות, כאמצעי של לוחמה־פסי־כולוגית נגד התנועה. ואמנם, זה הנשק היעיל ביותר בתחום זה, שהרי הבעיה כולה פסיכולוגית, ולא כל־כלית או לאומית.

■ ■ ■

נשק זה הוא שיכריע את המילחמה, ועל כן טיפוח מודעות הוא הנשק החשוב ביותר של הפמיניסטיות, דבר שבארצות־הברית כבר מניב פירות ואשר בארץ עדיין לא נקלט כהלכה. טיפוח מודעות הוא עקרוני לעניין זה, גם מפני שנשים הן הציבור המדוכא היחידי שעבר ועובר שטיפת־מוח תרבותית גלויה וסמויה — מתוכנית הלימודים ועד אמצעי־התיקשורת. למשל: בתוכנית הטלוויזיה על עולי ברית־המועצות (ב־28 בדצמבר) רואיינו רק גברים. לעולות מברית־המועצות אין, כנראה, מה לומר; הן, מן הסתם, חסרות דעה.

את המדוכאים מבחינה כלכלית־חברתית, או את המדוכאים מבחינה לאומית, מעולם לא לימדו שהם נולדו להיות כאלה, ונועדו לתפקיד זה. הכושים, המדוכאים על־ידי הלבנים, הם היחידים שעברו שטיפת־מוח מן הסוג הזה — תקופה הרבה יותר קצרה מאשר הנשים — וזאת אולי הסיבה שלקח להם זמן כה רב לצאת מזה. וגם זאת ביוזמתם ובעזרתם הפעילה של הלבנים.

■ ■ ■

לפני שמדברים על הפגנות נשים יש לדבר על מודעות לעניין עצמו. ההתייחסות אל הלוחמה־הפסיכולוגית כאל עובדה גרידא היא לרעת העניין. כאשר יבדקו באחוזים, היכן יש יותר מכוערות ולא־יוצלחיות — בין הפמיניסטיות או בין מתקיפותיהן — יתברר עד כמה חסרה התדמית בסיס עובדתי ועד כמה היא כולה יצירת הגברים, לצורך ניגוח.

כתיבה על כך שראשונות הפמיניסטיות הן מפסי־דניות ומכוערות, ושזה יעבור עם הזמן, מזיקה. דבר שאיננו קיים איננו עובר עם הזמן, וכך תישאר התדמית לעולם. ואכן, יחסית לזמן תחילתה של התנועה, לפני קרוב למאה שנים, העניין עדיין לא זז.

איבחון נכון הוא תנאי לפתירון הבעיה. על כן יש לומר את האמת על מיכשול התדמית. יש לומר כך: הפחד שלכן מן הפמיניסטיות הוא ממשי; ראו ממה אתן פוחדות: אתן פוחדות להפסיד את אהבת הגברים; אתן פוחדות שיזהו אתכן עם התדמית השלילית שבה הגברים רוצים להציג את הפמיניסטיות, כדי להרתיע אתכן מלנסל אותם מזכויות־היתר שלהם.

אנחנו יודעות עד כמה זכויות־יתר אלה פוגעות בגברים עצמם, ועד כמה שיחרור האשה ישחרר גם את הגבר. ואולם אין זה סוד שהגבר אינו רוצה בכך, ופוחד להפסיד את אותן זכויות־יתר.

מילחמה פוליטית (שולמית אלוני וכו') לא תצליח ללא גב רחב. גב רחב הוא ציבור נשים עם מודעות לכך שהן שוות, שמגיע להן, שאין זו בושה לדרוש, ושאין זה הופך אותן לבלתי מושכות (כטענת ה־„תדמית").

ולסיכום, שאלות־תם: היכן ייצוג הנשים בקרב לוחמי־השלום (לדוגמה: של"י)? היכן ההשתטחויות על הכביש בעניין זכויות הנשים, כמו בעניין זכויות הפלסטינים? היכן האנרגיה העצומה לטובת עניין הנשים, ולו גם כחלק עשירי (ואף פחות מכך) מזו המושקעת בעניין הפלסטיני?

אמנם בעניין הפלסטיני תלוי השלום, אך אל יהיה ספק בליבכם: 50 אחוז נשים בכנסת, ובכל הפרלמנטים בעולם, יקדמו את עניין השלום יותר מכל תנועה פוליטית אחרת.

דינה בלכמן, יפו

יש דין ויש (משה) דיין

הסיכויים שהממשלה תיפול טרם זמנה הם בעלי סבירות לא קטנה. הקואליציה הנוכחית תיגרר אחרי עצמה, ותסיים את הקדנציה שלה בצליעה, מופה וחבוטה. אובדנו בלחץ ובאופן רצוף בשנה האחרונה, שנושאים הן עקרוניים והן שוליים, החבויים באיבם עד לעת מצוא קוניוקטוראלית, עשויים למוטט את הממשלה בכל רגע. לפיכך לא תהיה זו כרוניקה עיתונאית מפתיעה במייוחד, באשר יוטל הפור. האפ־שרות הזו מציבה אתגר לישראלי החושב, ובוודאי שיש בה עניין רב לעסקנים רבים: מה הם המניפו־לציות האפשריות במעשה המרכבה של הקואליציה הבאה, ובאופן כללי יותר, מהי תמונת־המצב העתי־דנית במישור הפוליטי של ישראל בשנות ה־80' ה־ראשונות.

לית מאן דפלג, שהמהפך הפוליטי שהעלה את סיעת הליכוד לשילטון, הוא מצב־מעבר זמני וקצר, נסיון שנכשל, ואין איש יודע כיצד יסתיים. המגמות הפוליטיות שיתפתחו מתקופת השפל הנוכחית מתמק־דות סביב השאלה הקרדינאלית: האם ייחס הבוחר בקלפי את הכירסום שחל בכל מערכותיה החיוניות של המדינה לשילטון חלש, שחברו בו, בנוסף לתוכנית הכלכלית הכושלת גם אישים בלתי־אפקטיביים ואינ־טרסנטים בעלי אופקים צרים, או שתהיה בביקורתו של הבוחר פרספקטיבה כדי לראות את האפשרות, שהמצב שאליו נקלעה המדינה הינו תוצאה של זעזו־עים של הסכם־שלום, התרחשויות במרחב סביבנו שבמיקריות אומללה אירעו בתקופת שילטון הליכוד ובעולם, הכופות עצמן עלינו, ועוד סיבות ונסיבות, והביאו לכישלונו.

■ ■ ■

כל חוויה ונסיון בחיי הפרט או האומה הם, בלשונם המסובכת של מדענים, „נסיון ללא אלמנט של מאורע־ביקורת". הכוונה היא שלא ניתן לקחת נסיון היסטורי — במיקרה זה תקופת המימשל של הליכוד — ולפצל את מהלך המאורעות שחוא מכוון לשני ערוצים, לבחור את הערוץ שהצליח, ולאמץ את התנאים שהביאו להצלחתו ולפסול ולהעלים מהרקורד ההיסטורי את הערוץ שנכשל. העובדות והמציאות זורמות ומטביעות את חותמן ברשומות במסלול אחד ויחיד, טוב או רע.

ולאותו עניין. לא ניתן אחרי כישלון כלשהו, ללחוץ על מתג־רברס פלאי שיחזיר את מימד הזמן אחורנית, ובכך „לשבר את הכלים", לשרוף את העבר ולהתחיל מחדש את הנסיון ההיסטורי בתנאים נוחים יותר. העובדה שהליכוד נכשל ונכנס כבר לספרים. את השפל הנוכחי שנוצר תחת הנהגתו יש לקבל כעובדה.

בתוך רוחבי של המישור הפוליטי במדינה, נראה כי הן במימסד הפוליטי והן בדעת־הקהל התחוו בשנתיים האחרונות כמה תהליכים, שעד לפני שנתיים היתה התפתחותם זעירה, ואילו עם עליית הליכוד

הממשלה צולעת, מוכה וחבוטה

לשילטון נכנסו לשיחרור מהיר. אין צורך להיות שוטה וקטן כדי לנבא את התאוצה שיקבלו תהליכים אלה בעתיד הנראה לעין, אבל לאן הם מוליכים ניתן רק לנחש.

■ ■ ■

ראשית, התגלתה באופן חריף חולשתו של המימסד הפוליטי המסורתי. המערך הפך לגוף פוליטי גדול ואפור, שמורגש בו היטב חסרונו של מנהיג כריזמטי. המאבק הפנימי בין אישיו הבולטים הביא להרגשה, שפשרה ששיעורה כעלה תאנה לא תסתיר את קשיי הנהגתו אפילו יחזור אליו שלום־בית. בליכוד שומעים אנו צלילים ראשונים צורמים של האשמות הדדיות, שיביאו לעירעורם של הקשרים הכימיים בין מרכיביו.

יותר מזה, ראש־הממשלה הודיע שהוא יפרוש מתפקידו עם הגיעו לגיל מסויים, בעתיד הלא רחוק, והוא ידוע כנאמן באופן אורתודוכסי להבטחותיו. בסוגריים כדאי לציין, שקשה להאמין שבמצב בריאותו הוא יוכל לתפקד במערכת הבחירות הבאה, שתהיה קשה ללא רחם. עם פרישת מנהיגה תאבד תנועת החרות הרבה מקסמה ומשיכתה, ותהיה שונה בהרבה מכפי שהיכרנוה תחת הנהגת מייסדה.

דעת־הקהל בישראל הפכה למסויגת וסקפטית בקשר ליכולתן של המיפלגות הקיימות להביא לשיפור האווירה החברתית, לבלימת הנסיגה הכלכלית, ובכלל, לשנות את פני הדברים במדינה. התרסקותה של התנועה הדמוקרטית לשבבים סיעתיים החמירה סקפ־טיות זו. מיפלגה זו הציתה תיקווה גדולה, ונפילתה לבירא עמיקתא העצימה את ההכרה שחולייה של המערכת הפוליטית שלנו הם כרוניים, ללא תקנה. התוצאה היא, שנוצרה בציבור אדישות פוליטית קשה. ניתן להניח שבבחירות הבאות יהיה אחוז ההצבעה, שהיה עד כה בין הגבוהים שבארצות הדמוקרטיות, נמוך בהרבה ממה שהורגלנו לו בבחירות הקודמות.

■ ■ ■

את החלק היציב במימסד הפוליטי הישראלי מהווים הציבור הדתי והקולות במיגזר הערבי. אלה הן אוכלוסיות בוחרים שערכים מסויימים, שהם חלק אינטגרלי מזהותן, נמצאים אצלן בסדר עדיפות דומה לאינטרסים ממלכתיים. לכן מיספר הבוחרים שמצביע עבור מיפלגות הנימנות על חלק זה הוא קבוע. כובדן ועוצמתן של בעיותינו הלאומיות הגדיל את כוחן של מיפלגות קיצוניות מימין ומשמאל, הנושאות על דגלן את הסיסמה, שרק פיתרונות רדיקאליים עשויים לממש את קיומנו. עם הירידה באחוז ההצבעה, יגדל באופן יחסי משקלם הפוליטי של הגופים הללו. יחול בוודאי גם גידול מיספרי ממשי בקולותיהן של המיפלגות הקטנות, כאשר חלק מהציבור יביע את מחאתו על המצב הקיים במדינה על־ידי מסירת קולותיו למיפלגות שלא נשאו באחריות כלשהי במימסד הנוכחי, ולפיכך, למראית עין, אין להן חלק במפולת.

מניתוח פוליטי זה, המעלה אפשרות אחת מיני רבות, משתמע שבכנסת הבאה יפחת כוחן של המיפ־לגות העיקריות הגדולות ויתאזן הפער ביניהן. תיווצר האפשרות שקיומם של כמה גושים פוליטיים, השווים פחות או יותר בגודלם, יכביד על מלאכת הרכבתה של קואליציה חדשה. אני מוכן להמר על סכום גדול, אפילו תוך ידיעה שערכו יפחת עד לבחירות, שמעז ייצא מתוק, ושאחרי הבחירות הבאות לא תהיה ברירה אחרת אלא להקים ממשלת איחוד לאומי בראשותו של אחד מבכירי המדינאים בישראל. איש אשר הוכיח שכיסא ושרה אינם ערך עליון אצלו ושנכנס למשרתו כשרודפים אותו בציקלון של גידופים, ויצא ממנה כשהציבור מרעיף עליו תשבחות. אני מתכוון למשה דיין. ואף על פי שאני נושא אתי פינקס־חבר של מיפלגה שאיננה אוהדת אותו, אני מקווה שלא אתבדה.

ד"ר עמירם לנדמן, תל־אביב

הייתי זאב בודד
עד שפגשתי את הכבש של "פֶּלְסִי"...

גם אתה לא תוכל לעמוד בפני "פלסי" — מעיל פרוות הכבש המדליק שהפך ללהיט בשוקי אירופה וסקנדינביה.

מעיל "פלסי" עשוי פרוות כבש אמיתית (Sheepskin) המצטיינת בחמימות מיוחדת, מגע רך ומלטף ועמידות לשנים רבות. לבחירתך מיגוון דגמי מעילים ארוכים, מעילי "שלושת רבעי", בטלדרסים ואפודות — לנשים, גברים וילדים בעיצוב אופנתי ובמחיר צעיר.

המכירה ישירות במפעל "פלסי", רח' מונטיפיורי 19 תל אביב.

Pelsi אופנת פרוות כבש.

פלטרייד בע"מ, רח' מונטיפיורי 19 ת"א.

מכירה מיוחדת של עודפי יצוא - עד 40% הנחה! ● פתוח: 9.00-18.00

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

תגובת יפאן היתה רק היחשפותה של תסמונת מתמשכת. תגובת צרפת ראויה ל־לימוד. נשיאה, ז׳יסקאר דסטאן, התייחס למתן המיקלט לחומייני בצרפת במלים אלה: „אילולא ניתן מיקלט, היו ההפגנות באיראן מכוונות כלפי צרפת ולא כלפי ארצות־הברית.״ הרי לכם חשבון של כדאיות; וכל זאת שעה שאירופה מקווה כי אמריקה תתייצב לימינה בשעת עזרה־ללא־חשבונות.

תגובת נשיא צרפת מזכירה תגובתו בעבר, כאשר שלח שדר באמצעות שגרירו בביירות ליאסר עראפאת. באותו שדר ביקש (התחנן?) לבל יבצע אש״ף פעולות טרור נגד מוסדות עיראקיים... על אדמת צרפת. שוב אותו מודל: אני את נפשי הצלתי!

לכאן אפשר לקשור גם את תגובת שר־החוץ הצרפתי לפני כשנתיים, כאשר נתבקש על־ידי הסעודים לבוא לביקור ללא עיתונאים יהודיים בפמלייתו. שר־החוץ הצרפתי נענה לדרישה גזענית זו. תקופה קצרה לפני כן סרב שר־החוץ ההולנדי להיענות לסחטנות שכזאת.

ואי אפשר לברוח מן האסוציאציה המרגיזה: גם המארשל פטאן האמין שניתן להפקיר את המערב (למלתעות הנאצים) תמורת רווחה (מדומה) לצרפת.

הגיעה השעה לצאת במאבק ציבורי־הסברתי נגד תסמונת זאת. עלינו להעמיד את דעת־הקהל המערבית בפני השאלה החיונית: האם יתאושש המערב ויעמוד איתן במערכה נגד סחטני הנפט ונגד סחטני הטרור הפוליטי?

הרצל ובלפור חקק, ירושלים

● ● ●

בגין האחד והיחידי

איך נראה ראש־הממשלה שנתיים וחצי אחרי עלייתו לשילטון.

אין ראש־ממשלה כמו מנחם בגין שלנו. ולעולם לא יהיה. מנחם בגין הוא יחיד־במינו בהיסטוריה העולמית.

שנתיים וחצי אחרי שעלה לכס השילטון, חסידיו הנאמנים ביותר — הפאנאטים היקרים שלו — אלה שקראו לו „המפקד״, מכנים אותו עכשיו „בוגד״ בפומבי, ורק האל יודע כיצד הם קוראים לו בינם לבין עצמם באילון־מורה.

כל השאר — להוציא את 15 מ־שפחות מתנחלי אילון־מורה — מכנים אותו פחדן, חולה ולא־יעיל, וטוענים שאם אין לו הכוח והאומץ למשול, לפחות שיהיה לו הכבוד־העצמי לפרוש.

האמריקאים — בני־בריתנו האחרונים מדברים על „נוכל ערמומי״, האדם הלא־נכון במקום הלא־נכון בזמן הלא־נכון.

האם ייתכן שמנחם בגין וה„ס־מנים״ שלו בממשלתו, אינם אלא מתת־אל לאויבינו ושואה לישראל?

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

חכלה שנה וקללותיה

תאמנם? ומה עם אילון־מורה?

הנה, לא רק שתמו ימי החסד שקצב בית־המישפט העליון למתנחלי אילון־מורה,

גם הארכה הממשלתית חלפה עברה, והתנחלות על מכונה, כאילו דבר לא התרחש.

אם זהי הירושה שקיבלה השנה החדשה מקודמתה, אינני אופטימית באשר לעתיד. הלוואי ואתבדה, ושנת 1980 לא תהיה גרועה יותר מ־1979.

ליאת מ., תל־אביב

השבוע במאה ה־20

מה אירע במאה ה־20׳ בשבוע שבין ה־9 לינואר עד ה־15 בו? במדור זה יפקור „העולם הזה״ כמה מן המאורעות שאירעו ב־79 השנים הקודמות בשבוע שבו מופיע הגיליון.

1900

14.1 — נערכה הצגת הבכורה של טוסקה לג׳אקומו פוצ׳יני ברומא.

1914

14.1 — הוכרז על הצלחת שיטת העבודה החדשה — שיטת הסרט הנע. בה מיפעל המכוניות פורד התברר כי עבודה שנעשתה קודם לכן במשך 12.5 שעות, נעשית עתה במשך שעה וחצי.

1919

15.1 — רוזה לוכסמבורג וקארל ליבקנכט, מנהיגי השמאל, נרצחו. לוכסמבורג היתה בת 49 במותה.

חנה מרין בפיגמליון
10.1.1954

1927

9.1 — הוסטן סטיוארט צ׳מברלין הורגה־הדעות הגזעני ממוצא בריטי־גרמני וחלוץ תורת הגזע הנאצית, מת בגיל 27.

1934

12.1 — תל־אביב מקבלת מעמד של עיר במלאת חצי יובל להקמתה.

1935

14.1 — נחנך צינור הנפט בין קירקוק בעיראק לבין הים־התיכון בחיפה.

1938

11.1 — אוטו ורבורג, בוטנאי יהודי־גרמני ונשיא ההסתדרות הציונית הגרמנית נפטר בגיל 73.

14.1 — נחנך מוסיאון לארכיאולוגיה רוקפלר בירושלים.

1939

10.1 — נוויל צ׳מברלין מבקר ברומא ועורך שיחות עם בניטו מוסוליני.

1941

11.1 — מחזהו של אהרון אשמן מיכל בת־שאול הוצג בהבימה והיה המחזה הראשון מקורי שזכה בהצלחה כספית.

עמנואל לסקר, השחמטאי היהודי שהיה אלוף העולם, נפטר בגיל 73.

14.1 — הסופר האירי ג׳יימס ג׳ואיס נפטר בגיל 58.

15.1 — מרד בחבש. האיילה סילאסי שב לאדמת חבש אחרי גלות בת 5 שנים.

1942

15.1 — היפנים פולשים לבורמה. בארץ־ישראל הוכרז על קיצוב במזון.

1943

14.1 — נפתחה ועידת קזבלנקה בין נשיא ארצות־הברית פרנקלין רוזוולט לבין ראש ממשלת בריטניה צ׳רצ׳יל.

15.1 — הסתיימה בניית הפנטגון, מישרד ההגנה האמריקאי. בניין המישרדים הגדול בעולם אשר אורך פרוזדוריו מגיע ל־27 קילומטרים.

1945

9.1 — הגנרל מק־ארתור מקיים את הבטחתו „שוב אשוב,״ ופולש בראש 60 אלף חיילים אמריקאים לפיליפינים.

1948

10.1 — כוחות סוריים פולשים לצפון הארץ. 800 ערבים תוקפים את כפר סולד ואת דן ונהדפים.

14.1 — חוזה הנשק הראשון של ההגנה נחתם עם מיפעלי שקודה בצ׳כוסלובקיה.

נהדפת התקפת עבד־אל־קאדר אל־חוסייני על גוש־עציון. ההתקפה על רמת רחל נמשכת.

15.1 — התקפה נוספת על גוש־עציון נהדפה.

1949

12.1 — הסתיימה ההאפלה בכל רחבי הארץ.

במלון השושנים ברודוס נפתחת הוועידה הישראלית־מצרית לשביתת הנשק.

1951

10.1 — הסופר האמריקאי, סינקלר לואיס, נפטר בגיל 66.

11.1 — לראשונה עוגנת אוניה ישראלית בנמל רוסיי. האוניה רימו פרקה פרי הדר בנמל אודסה.

15.1 — אילזה קוך, המיפלצת מבוכנוואלד, נדונה על־ידי בית־מישפט גרמני למאסר עולם.

האמפרי בוגרט
14.1.1957

1952

9.1 — ברוב של 61 נגד 50 אישרה הכנסת את הצעת הממשלה בדבר השילומים מגרמניה.

ח״כ מנחם בגין הורחק מישיבות הכנסת למשך מושב שלם.

אלפי מפגינים המוסתים על־ידי מנהיגי חרות, מנחם בגין, משתוללים ליד הכנסת בירושלים ורוגמים אותה באבנים. המישטרה שגילתה הבלגה פיזרה אותם בגז מדמיע.

13.1 — תשעה רופאים, מהם שבעה יהודים, נאסרו במוסקווה באשמת נסיון פגיעה בחיי מנהיגים סובייטים.

15.1 — הנשיא הארי טרומן נפרד מהבית הלבן.

1954

10.1 — ממשלת ישראל החליטה לרכוש את מניות חברת־החשמל.

פיגמליון לברנארד שאו מוצג בקאמרי בהשתתפות חנה מרון.

1957

14.1 — שחקן הקולנוע האמריקאי, האמפרי בוגרט, מת בגיל 58.

1958

14.1 — בית־המישפט העליון קבע כי אין אחיזה להאשמה שד״ר ישראל קסטנר שיתף פעולה עם הנאצים וגזר על מלכיאל גרינוואלד שנת מאסר על־תנאי בעוון הוצאת דיבה.

15.1 — ניבחרת הכדורגל של ישראל גברה על ניבחרת וולס בתוצאה 0:2.

1961

9.1 — בנימין ג׳יבלי, הקצין הבכיר מפרשת לבון, שוחרר מצה״ל על פי הראת בן־גוריון.

11.1 — 48 עולים ממרוקו ניספו בדרכם לישראל, כאשר ספינת הטיולים הקטנה שעליה ברחו — טבעה.

14.1 — שגריר ארצות־הברית בישראל, אוגדן ריד, התפטר מתפקידו.

1966

12.1 — לוי אשכול מציג את ממשלתו החדשה בפני הכנסת. השרים החדשים הם ישראל גלילי, שר ללא תיק, משה קול שר התיירות והפיתוח, יעקוב שמשון שפירא שר־המשפטים.

1970

12.1 — ביאפרה נפלה. קץ מילחמת האזרחים בניגיריה. רעב ומחלות בקרב הפליטים.

1973

15.1 — ראש־הממשלה גולדה מאיר נועדה בוואתיקן עם האפיפיור פאולוס ה־6.

1974

13.1 — מחיר הדלק הועלה בשיעור של 40 אחוז.

14.1 — יוסף סרלין, מי שהיה שר־הבריאות, נפטר בגיל 68.

1976

9.1 — התנועה למען ארץ־ישראל השלמה הצטרפה לליכוד.

11.1 — כספת פלדה שבה 1.65 מיליון לירות נגנבה מלישכתו של תת־ניצב בנימין זיגל בבניין המישטרה ביפו.

13.1 — מלכת סיפרי המתח והמיסתורין, אגאתה כריסטי, נפטרה בגיל 85.

15.1 — שרה ג׳ין מור נדונה למאסר עולם על נסיון התנקשות בחיי הנשיא ג׳ראלד פורד.

1977

11.1 — שר־הביטחון שמעון פרס מודיע רישמית שישמש מועמד מיפלגתו לתפקיד ראש־הממשלה.

1978

10.1 — חיים לנדאו ומשה ניסים הצטרפו לממשלה.

15.1 — מדד יוקר המחייה עלה בחודש דצמבר בשני אחוזים. עליית המדד בשנת 1977 הגיע לשיא: 42 אחוז.

אגאתה כריסטי
13.1.1976

פטיפונים MICRO
דגמי 1980
החברה היחידה המתמחה
אך ורק בייצור פטיפונים

DD 24
הנעה ישירה
DC SERVO MOTOR
עם סטרובוסקופ,
זרוע משוכללת, בסיס מסיבי
מונע רעידות, מתאים לראשים
מקצועיים. מידת העיוותים
אינה עולה על 0.03%.

MB 14
מנוע בעל 4
קטבים עם
סינכרוניזציה
מלאה.
מערכת זרוע
ובסיס זהה
ל— DD-24
הנעת חגורה. מידת העיוותים
אינה עולה על 0.05%.

אתה תופתע כאשר תשמע את המחיר.

יבוא ושרות **אמפא אלקטרוניקה**

מפיצים **אמפא** וסוחרים מורשים

אולמי תצוגה: ת"א–פנקס 48 טל: 458294. חיפה: ככר אמפא, רח' שבתאי 25 טל: 515281.

מכתבים

השינאה המפעפעת

אחרי מותו של חצקל איש־כסית („העולם הזה" 2209).

אין אני מחפש פופולאריות ובוודאי אי־נני מחפש להיבנות על סידור הלוויתו של חצקל איש־כסית ז"ל. אולם האין זו נבזות מצידכם להשכיח את שמו, למרות שבמשך עשרות שנים הייתי יושב ב־כסית יום־יום וגם הדגשתי שזה היה ביתי.

אין זו הפעם הראשונה שבה אתם נו־הגים בי כך, למרות שבידי מאות צילו־מים ומיסמכים ומיכתבים מכסית, ולמרות שמיטב יצירותי שם.

האם לא היו לכם צילומים שלי מכסית, והרי צלמים שלכם צילמו גם את הלוויתו של חצקל היקר באדם, ואני הרי הספדתי אותו ליד בית־הקפה. איך להבין גישה אכזרית זו שלכם, שלא להזכיריני אפילו במילה אחת? אני חש שהשינאה מפעפעת

ברנשטיין בהלוויית איש־כסית
גישה אכזרית

אצלכם כלפי השם מוישלה ברנשטיין. זוהי נבזות, ולא יותר.

משה ברנשטיין, תל־אביב

● הצייר משה ברנשטיין בעת ההלוויה של חצקל איש־כסית — ראה תמונה.

● ● ●

אזיקי השיעבוד

על ברית המילה והכפיה הדתית.

בתוכנית הטלוויזיה דלת פתוחה, שבה התנהל דיון על שיחרור הנשים, אמר ח"כ אורי אבנרי, בין היתר, שאין חוק ממלכ־תי המחייב ביצוע ברית־מילה! ובכל זאת, כולם כורתים את ערלות ילדיהם.

וזהו שורש הכפיה הדתית, כפיית האמו־נה וכפיית המחשבה. זהו האונס הבסיסי של הדמוקרטיה — שאחריו בא השיעבוד האוטומטי לשילטון הדתי.

אנשים בודדים לא יעזו לשבור את אזיקי השיעבוד הדתי. אבל מיפלגות — יכולות. וזה יהיה המיבחן הגדול שלהן לקראת הבחירות הבאות.

זאב גוץ, חולון

● ● ●

פסל מעורר מחלוקת

הדעות החלוקות על פיסלו של יגאל תומרקין.

היינו לפני חודש בסיור בישראל עם קבוצת תיירים גדולה, שביניהם גם אנשי אמנות נכבדים. ולפלא רב היה בעינינו לראות את הפסל שואה של יגאל תומר־קין ברחבת הכיכר שליד בניין עיריית תל־אביב. הרי זו בושה נוראה ש„יצי־רה" כה מגושמת ומפלצתית, חסרת כל טעם מינימאלי — „מקשטת" את מרכזה וליבה של העיר העברית הגדולה ביותר. האם פרנסי העיר, ואותם שהחליטו על הצבתו, איבדו את חוש הטעם? נראה לנו שעוד לא מאוחר להסיר מיכשלה זו.

שרשנה תמוז, ניו־יורק

יעקב שרת / איש ממאדים

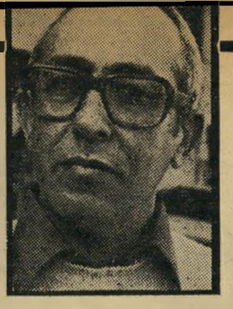

איך לגמור אותם

„אפגניסתאן תהיה ויאט־נאם של הרוסים!" זעקו האספ־סופים בטהראן ובניו־דלהי, וזעקותיהם נתהדהדו בלב רבים וטובים בעולם ה־80'.

הצרה היא, שקודם כל באפגניסתאן אין ג'ונגלים להיסתר בהם, וקר שם בחורף, קר מאד — לא כמו בדרום־מיזרח־אסיה — וכשאתה מבעיר מדורה להחם את בשרך, מתנשא עשן מסגיר אל־על (ב„אל על", א־פרופו, כאילו הכל בסדר, ואני שמח לבשר, כי רשימת ההספד שהכינותי לעצמי לעתודה, כפי שנוהגים להכין במערכות עיתונים מכובדים לאח"ם קשישים, נגנזה לחמש שנים, אולי).

ועדיין אין זה הכל: מילחמת ויאט־נאם — ולא חשוב כרגע אם היא היתה מוצדקת או לא — הוכרעה כידוע על מירקעי הטלוויזיה. זאת היתה מילחמה ראשונה, שבה הורים יכלו לחזות בעליל כיצד בניהם נופלים בקרב, וכפי שהתגלה, השפעת התופעה הזאת על המוראל — ומה גם בצבע — היתה מוחצת (לרעה, לרעה!).

היוצא מדברנו, שהרוסים ימשיכו לשדר בטלוויזיה שלהם את שירי „הלוך הלכה החבריא" ו„מקחלת הצבא האדום", ואת מחולות „להקת מויסייב" ושאר הישגי הקומוניזם ה־משחרר, ואילו באפגניסתאן הם יעשו מה שעשו העיראקים בכורדים — בערך באותם תנאי טופוגרפיה ואקלים — אבל בדרגות עוצמה ואכזריות שאפילו הטבחים העיראקיים אינם מסוגלים להשפיל עדיהן בדמיונם האכזרי.

המצב קשה. זה ברור. חוששני, שלא נוכל לסמוך על בעלי־בריתנו הפקיסתאניים, שיסייעו לאחיהם שמעבר לגבול, כפי שסייענו אנו והשאה לכורדים (כל עוד מר הנרי קיסינג'ר לא אותת לנו להפסיק).

בנסיבות אלה פשוט לא נותר לי אלא להמליץ כמה המלצות מיבצעיות לפני מי שדיכוי מרד קרונשטאט לא היה די לו, ואף לא חיסול האיכרות העצמאית ברוסיה, ואף לא „הטיהו־רים הגדולים", ואף לא ההסכם הקומוניסטי־נאצי, ואף לא חלוקת פולין, ואף לא הגליית התתרים והצ'צ'נים, ואף לא עלילת־הרופאים ורצח־הסופרים, ואף לא כיבוש מיזרח־אירופה, ואף לא נאום חרושצ'וב, ואף לא דיכוי מרידות ורשה ובו־דפשט, ואף לא הפלישה לצ'כוסלובקיה, ואף לא שילהוב יצרים אנטי־שמיים בסיפרות „פרוטוקולית", אלא דווקא הפלישה לאפגניסתאן היא שסילקה תבלול מעיניו על מנת שייווכח, כי הרוסים פשוט „משקרים", כלומר עושים, משום־מה, מה שנוח להם, בזמן ובמקום הנוחים להם, כדי לבצר את מעמדם בעולם — מעורר קינאה, לא כן? — ולאו דווקא מה שנוח לארצות־הברית (כשארצות־הברית החזיקה בתורכיה ובאיראן כל מיני מיתקנים מיסתוריים, שחוזיהם היו מופנים צפונה כאותו סיר נפוח, זה היה, כמובן, בסדר גמור, וכבר אמרו חכמים: „יום דבש, יום קש").

„מה לעשות?" שאל ולאדימיר אילי'ץ', וענה בעצמו. אבל הוא מת, מה לעשות. אין דבר, לי יש תשובה, וקצת יותר מתוחכמת מהחרמת ריצות וקפיצות. נו, באמת!

ניסיתי להתקשר עם ג'ימי טלפונית, אבל היה תפוס בלי הרף. גם הטלפון של צ'ורצי היה תפוס. לא נותר לי אלא לשלוח שדר גלוי: ג'ימי, עוזב את אפגניסתאן! שיכבשו הרוסים את הארץ העלומה הזאת? אדרבה, שיכבשו ויעברו בחייבאר דרומה, לפקיסתאן ולהודו. הודו ופקיסתאן! תן המפתח הסודי לחיסול המשטר הסובייטי! ג'ימי, אתה אינך מבין, ששני החבלים האלה יהיו יהודה ושומרון של אמא רוסיה? אז גרה אותם, הרגז אותם, פתה אותם לכבוש עוד ועוד, ובשום פנים ואופן אל תבלום אותם! את הממזרים הללו יגמור רק שטח מאוכלס בצפיפות. זה בדוק.

ואם אתה רוצה להרוויח ככה, משהו מחצד, אז שמע, יש מקום שהוא נוח לך ולא נוח להם, ועכשיו החזדמנות לארגן אותו מחדש. כן ג'ימי, דפוק אותם חזק, מהר ואלגנטי בקובה! ורק שלא תעשה בושות כמו ג'ון פיצ'רלד חיפה, מפני שלו היתה כריזמה כימעט כמו למשה דיין, והכל נסלח לו, אפילו החרבון האווילי ההוא — אבל לך אין. אתה מוכרח לעשות עבודה טובה, וכל מה שאני רוצה משם זה פוספה אחת לקראת הולדת הנכד.

— עד היום הזה. ואם יש תורה יש קמח. מעשה שהתחיל „מעריב" לתת עמוד חידות פעמיים בשבוע, ואני נזכרתי מייד במיומנות החידה שקיבלתי מאבי ע"ה, והחילותי מפרסם שם חידות הברות נוסח־שרת, אלא בתוספת שיכלול של עשייתן חרוזים חרוזים. יפה. מה רע בכך, ובייחוד אם משלמים לך טבין, ותקילין על כל חידה? מה רע בכך? יום אחד ניצנץ במוחי הפתלתול רעיון, שלמה לא יתנוסס שמי מעל חידותי; וכי לא מילדי־רוחי הן? הלכתי אצל מי שהלכתי ב„מעריב", ונתרצו לי. עד כאן טוב ויפה, אך היכן הסיפור?

ובכן, לפני ימים מיספר, לרגל עניין אישי פרטי שבפרטי, שאין שום תכלית וטעם בהבאתו לפני הקורא העברי, נתתי משום־מה דעתי על תופעה אנושית ידועה הקרויה בלשוננו חנפנות. מייד הבריק בי ברק: חנפן זה, שהוא מאוס עליך כמוקצה, ממה הוא מורכב אם לא משתי הברות, שכל אחת יש לה משמעות: חן ו־פן? ולא נתקררה דעתי עד שנטלתי קולמוסי והחלתי משרבט כתב חידה. חן משמע יופי, ופן משמע פרצוף! הה! אחינו בני ישראל אולי יתקשו בפיתרון — הירהרתי — ומוטב איפוא להקל. הגדרת „פרצוף" תוליכם, בוודאי, קודם כל ל„פנים". ובכן? הפכתי את המילה לרבים, והכל אתי שפיר. הרי לפניכם כתב החידה:

יופי של פרצוף / נסו נא זאת לקרוא אחרת, לא תריחו צוף / כי לפניכם עדת לקקנים / מור ודבש לשונם, אך ידיהם חיש קל תשלופנה סכיניים...

כתב החידה ישר בעיני, מסרתיו לעורך המדור, ואכן היא ראתה אור עולם ב„מעריב" לפני כשבועיים ימים.

אבל הגורל גזר אחרת. נמצאו חכמים בני חכמים בירושלים הבירה, שאווירה, כידוע, מחכים, אשר אך קראו את חידתי וכבר היה ברי להם כשמש בצהריים, מייד, כי הפיתרון הוא: מרוקאים! אינני יודע אם אותם פתרנים ירושלמים היו מרוקאים מוכי ריגשות־יתר, או סתם בורים מרושעים, אבל הידיעה כי „הוצאתי את דיבת המרוקאים רעה" (אגב, אני גורס תמיד יוצאי־מרוקו) עשתה לה כנפיים בירושלים, שאווירה כידוע, מחכים, וחיש מהר נתקפתי צילצולי טלפון בשם יוצאי־מרוקו נפגעים ונדהמים, ולא עוד אלא שנתבשרתי, כי אחד פעיל באותה עדה (שמו שמור במערכת) עומד להגיש נגדי תביעה על דיבה על־ידי אחד עורך־דין מאנשי אותה עדה (שמו שמור במערכת).

אגב, אחד המטלפנים מירושלים, שאווירה, כידוע, מחכים, שהעיד על עצמו כי הוא עצמו אינו יוצא־מרוקו, אלא הוא להם רק פה, השתדל להסביר לי כי נכשלתי בחידתי, שכן יש לה משמעות שלילית. „אני עצמי — אמר לי — יודע שאין כוונתך ל„מרוקאים", אבל אתה צריך להבין, שכך זה מתפרש..." „אין כמוך — אני אומר לו — אז מה, לפי דעתך פיתרון החידה?" „פיתרון החידה — בישר לי כמוצא שלל רב — „פוליטיקאים"..."

יוצאי־מרוקו באשר הם שם — לרבות המשיח שנולד, לפי שהעיד על עצמו כי הוא עצמו אינו יוצא־מרוקו, אלא הוא להם רק פה, השתדל להסביר לי כי נכשלתי בחידתי, שכן יש לה משמעות שלילית. „אני עצמי — אמר לי — יודע שאין כוונתך ל„מרוקאים", אבל אתה צריך להבין, שכך זה מתפרש..." „אין כמוך — אני אומר לו — אז מה, לפי דעתך פיתרון החידה?" „פיתרון החידה — בישר לי כמוצא שלל רב — „פוליטיקאים"..."

ועשיתי על גדולי־שלומי־אמוני „אגודה" / הכופרים בנשיא ישראל, שומרון ויהודה:

עוד מעט קט, ומאין מנע־אבר ותקלות של הפלות, יפרו וירבו בני־עבר, ויעצמו עד אין קצה וכלות, וייעשו כולם אגודת ישראל אחת, אין מסיר כיפה מראשו, המדינה „כולל", הכנסת „כנסיה קטנה", וכל נבון יצחק מרה, ישא כרעיו ויברח על נפשו!

סיפור מצחיק עצוב מאד

אתחיל מהתחלה. בילדותי הירושלמית התאפיינה במיש־פחתנו סעודת־צהריים מדי שבת בשבתו בחידת חידות. הממציא של בידור לשוני־שיכלי זה היה אבי, משה שרת. וכך היה עושה: היה בורר מילה, מפרקה להברות שכל אחת מהן, לעצמה, בעלת משמעות, מגדיר אותה משמעות במילים אחרות, מבשר לנו, הילדים, מה מיספר ההברות במילת החידה, ואנו היינו מאמצים את התאים האפורים שלנו לפתרה. החידות היו קשות. ההגדרות — רמזניות חמקניות. אבל התוצאה היתה פיתוח החוש הלשוני, ואולי קצת למעלה מזה.

איני יודע בכמה בתים נהגו להשתעות במין בידור לשוני שכזה, אבל במישפחתנו־רבתי רווח המנהג הזה ויהי לחוק

אנטי־פסוקו

„ישראל ערבים זה לזה" (שבועות ל"ט).

אך כמעט קט שמעתי דבר תורה כצפיחית־בדבש מפי רבי חיים בן משה בן יעקב בן משה בן דוד, והוא יושב בעמק בית־שאן, בפתחו של גן־עדן ושמו חמדיה, ומרביץ שם תורה לפרחי ליצנים, והנני מעתיקו פה בשם אומרו דבר דבור, כדי להביא גאולה לעולם: „ישראל — לפעמים ערבים זה לזה. לא לפעמים — עקרבים זה לזה".

מייד תשמעו את החדשות.

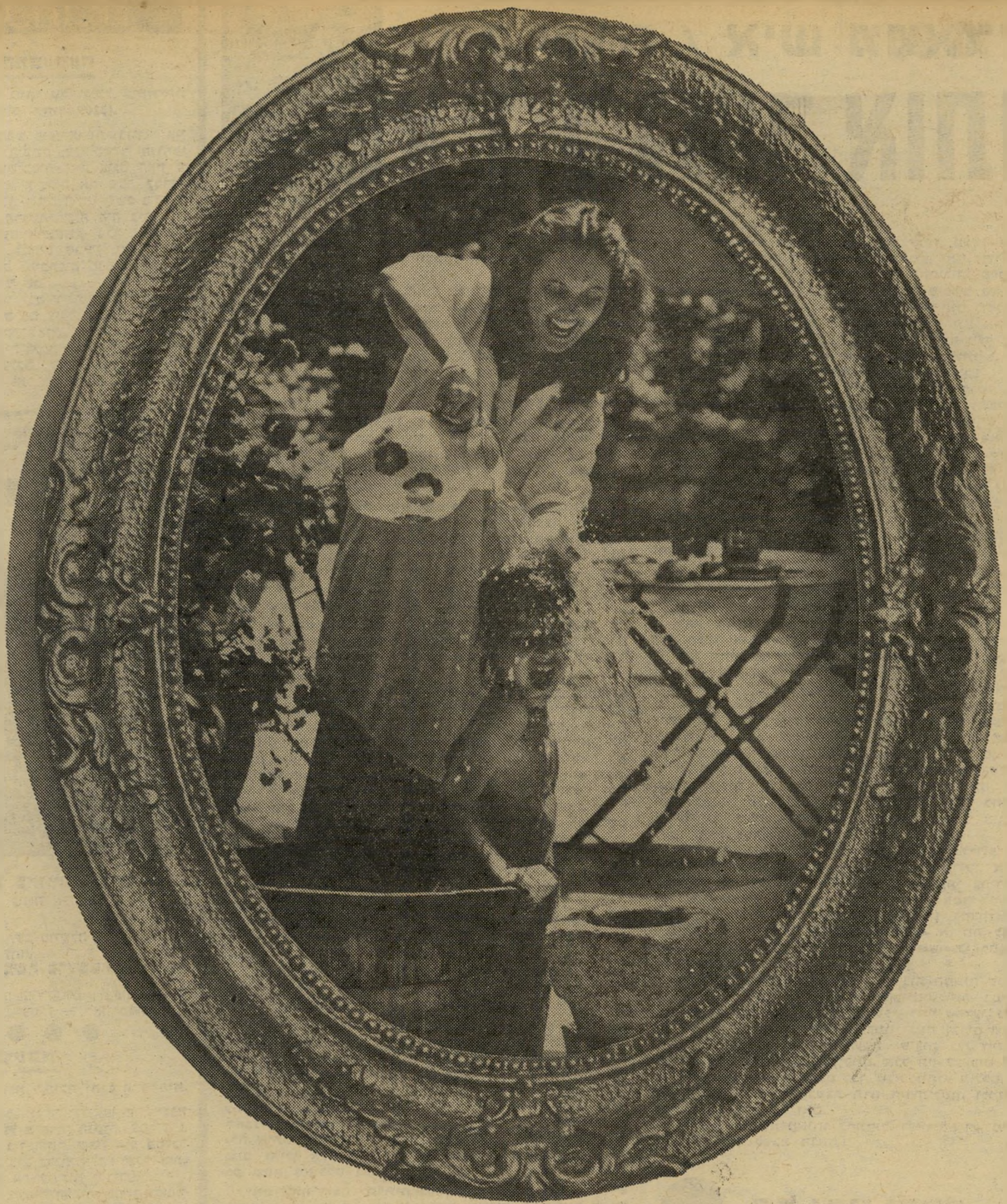

אוליביה מדור לדור

זמנים חולפים, עתות משתנות,
סבון "אוליביה" - לעולם נשאר.
"אוליביה" סבון היופי של עץ הזית
מכיל שמן זית ומרכיבים טבעיים,
לרעננות ולעידון העור.

"אוליביה" - הסבון העובר מדור לדור
וניחוחו עמו.

עץ הזית

אפגניסתאן: אמין לא האמין

במשך שבועות ארוכים הפצירה העיתונות הישראלית במעצמת־על מסויימת לפעול נגד מדינה אסיאתית, מוסלמית. כלי־התיקשורת לא נותרו בודדים במערכה. שני היריבים העיקריים לראשות־הממשלה בשנות ה־80, עזר וייצמן ושימעון פרס, התחרו ביניהם בהצעות נדיבות לבסיסים עבור מעצמת־העל בתוך ישראל. קצינים בכירים הכינו תוכניות־חירום „תאורטיות". הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, עשה עצמו לצחוק כשהסביר שישראל יכולה לגבור על ברית־המועצות במילחמה קונבנציונאלית.

איש לא דיבר על עצמאות וריבונות של מדינות קטנות, בלתי־מזדהות. הארץ ועיתוני־הערב יצאו במאמרי־מערכת ניציים, שלא ניתן למצוא כדוגמתם אפילו באלבמה או במיסיסיפי. כל הפרשנים הישראליים דיווחו בהתלהבות על ההחלמה הגדולה מתיסמונת ויאט־נאם. סוף־סוף הובסו הליברלים והשמאלנים, ששלטו בכלי־התיקשורת בארצות־הברית. רוחו של יוסף לפיד שוררת עתה לא רק בירושלים, אלא גם בוושינגטון.

אלא שדווקא מעצמת־העל היריבה מצאה לנכון להתוות אותן לשפע ההצעות הניציות מירושלים ומתל־אביב. בפעם הראשונה, מאז תום מילחמת־העולם השניה, התערבה ברית־המועצות בגלוי, ובאורח צבאי, במדינה בלתי־מזדהה.

העיתונות הישראלית הגיבה כדרכה. תוסר־ההבחירות ששרר בימים הראשונים לפלישה הסובייטית תרם רבות לגיחוך שבהתבטאויות הפרשנים. עיתונאי הארץ וידיעות־אחרונות, שלא חדלו לאיים בסכנה המוסלמית, דרשו עתה להגן על המורדים המוסלמים באפגניסתאן נגד השמאל. עורכי הארץ, ניצים קיצוניים ביותר במאבק הגלובלי, לא פסקו מלדרוש התערבות אמריקאית בעולם השלישי. עתה יצאו במאמרים צדקניים להגנת ארץ קטנה בפני מעצמת־העל הפולשת.

פלישה אנטי־ראדיקלית. יש להתייחס בחומרה רבה לפלישה הסובייטית לאפגניסתאן. התערבות צבאית של מעצמת־על בארץ זרה היא מעשה הראוי לכל גינוי.

למרבה האירוניה לא פלשו הסובייטים כדי לקדם את יישומה של אידיאולוגיה מרכסיסטית ראדיקלית, אנטי־

נגמ"ש סובייטי נכנס לכאבול
האם טומי לפיד שולט בוושינגטון?

מוסלמית. ההיפך הוא הנכון. 30 אלף החיילים הסובייטים, שפלשו לאפגניסתאן במיבצע־בזק מתוכנן היטב, באו כדי לבלום את הצעדים הרדיקליים האנטי־מוסלמיים של הנשיא חאפז־אללה אמין, שנרצח בשבוע שעבר בבירה האפגנית, כאבול.

אמין וקודמו מוחמד טאראקי, שנרצח בספטמבר שעבר, נקטו במדיניות חברתית ראדיקלית. מאז תפיסת השילטון באפריל 78', ניסו השניים להנהיג רפורמה קרקעית, אסרו את ההלוואה בריבית, לחמו נגד אפליית הנשים, שברו את חוקי־המוהר ופגעו בחוקי־האיסלאם.

18 מיליון האפגנים חיים ברמת־חיים ירודה. ההכנסה השנתית לנפש נאמדת ב־120 דולר. תוחלת־החיים נמוכה. תמותת התינוקות גבוהה ושיעור האנאלפבתיות עצום, למעלה מ־20 אחוז. באפגניסתאן שורר פלוראליזם אתני רב, והשבטים ההרריים חיים בתנאי־סביבה־ותרבות פרי־מיטיביים. התעוררות הקנאות האיסלאמית באיראן וב־פקיסתאן הסמוכות הגבירה את ההתנגדות למישטר הראדיקלי. כמו בכל הארצות המתפתחות, מתקשה גם המימשל המרכזי בכאבול להשתלט על הפריפריה.

המורדים המוסלמיים נהנו מתמיכה אירנית. שבטים אחדים קיבלו גם סיוע סיני, בעידוד אמריקאי. ברית־המועצות, מעצמה בעלת אוכלוסיה מוסלמית גדולה, לא יכלה להישאר אדישה לנעשה בשכנתה. חרף ההצהרות הרשמיות האנטי־דתיות, שנשאו חותם של מילחמה אי־דיאולוגית, רצתה מוסקבה בפיוס המוסלמים ובדו־קיום בינם לבין מישטר מרכסיסטי מתון, פרו־סובייטי.

מעל הכל, סביר מאד להניח שהרוסים לא רצו ליד גבולם מישטר מרכסיסטי, הנוהג במוסלמים בסיגנון שונה מזה הנהוג בברית־המועצות עצמה. הם חששו שהמרידה המוסלמית באפגניסתאן תשפיע על המוסלמים בתוך ברית־המועצות. כרגיל, העדיפו שליטי הקרמלין את הסיקול הממלכתי והאימפריאלי על כל טיעון אידיאולוגי.

קרב־יריות בארמון. בתחילת ספטמבר ביקר נשיא אפגניסתאן, נור מוחמד טאראקי, במוסקבה. הסובייטים קיבלו אותו כבן־ברית מובהק.

טאראקי היה בדרכו חזרה מוועידת הבלתי־מזדהות בהאבנה. הוא תמך לאורך כל הדרך בקו הפרו־סובייטי של קובה, מול הניטראליזם של טיטו, נשיא יוגוסלאביה.

בעת ביקורו הזהירו אותו הסובייטים שהקו הראדיקלי של ראש ממשלתו, חפזולה אמין, עלול לגרום לתגובה לא־רצוייה של מרידה מוסלמית עממית. ראש ממשלת ברית־המועצות, אלכסיי קוסיגין, אף טען שיש להאיט את קצב הרפורמות ולהימנע מפגיעה בוטה במסורת המוסלמית ובמיבנה־המישפחה המסורתי באפגניסתאן.

לפי הדיווחים בלה־מונד והצרפתי ובסאנדיי טיימס הבריטי, התחייב טאראקי לפטר את אמין. הוא נכשל במשימתו, ואמין הצליח לחסל את נשיאו בקרב־יריות בארמון הנשיאות, שבוע אחד אחרי השיחה בקרמלין.

אמין וסוכנות טאס הסובייטית שיתפו אמנם פעולה בטישטוש הפרשה, והסבירו שטאראקי מת ממחלה אנושה. עם זאת ברור שאמין הבין שהסובייטים מבקשים להדיחו. הוא נקט בצעדי־דיכוי קיצוניים, כדי לייצב את שילטונו. אמין הצהיר שיש לבצע שינויים מיבניים דראסטיים באפגניסתאן, תוך זמן קצר. הקרבות עם מתנגדיו המוסלמיים לא הרתיעו אותו.

במוסקבה גברה הביקורת נגד אמין. בשיחות פרטיות עם דיפלומטים מערביים כינו הרוסים את אמין בתואר הלא־מחמיא „פול פוט האפגני". את הטאקטיקה שלו נהגו להשוות לזו של החמר־רוז'.

הקלף הסובייטי. כרגיל, שמרו הסובייטים את הקלפים הטובים לעצמם, לשעת צרה. באבראק קארמאל, הנשיא החדש, היה גולה פוליטי במיזרח־אירופה. קארמאל, אינטלקטואל ומישפטן מרכסיסטי בשנות ה־40 שלו, היה תמיד יריב קשה לאמין.

אחרי תקופה קצרה בצמרת השילטון, כסגן־ראש־ממשלה, נשלח קארמאל לפראג כשגריר. תוך כמה חודשים הואשם בבגידה, וביקש מיקלט פוליטי במיזרח־אירופה.

אחרי מותו של טאראקי נעשו שני נסיונות להדיח את אמין. באחד מהם נרצחו 1000 מורדים בפאקטיה.

הפלישה נועדה, בראש ובראשונה, לחסל את אמין, להכתיר את קארמאל כנשיא, ולנסות להגיע להסדר מתקבל על הדעת עם המורדים. משקיפים סבורים שקארמאל ניחן בכישורים ובכריזמה הדרושים כדי ליצור שלום שמרני, בחסות סובייטית. אם ייכשל קארמאל במשימתו, עלולה ברית־המועצות להסתבך בוויאט־נאמי־זציה של הסיכסוך. המחיר שישלמו הסובייטים יהיה, במיקרה כזה, יקר מאד.

צעדי פיוס. קארמאל, שהוברח לתוך אפגניסתאן 24 שעות לפני הפלישה עצמה, הצליח להקים ממשלה הכוללת אנשי־צבא המקובלים בציבור. הוא הכריז על שורה של צעדי־פיוס כלפי המורדים, וביכללם שיחרור אסירים פוליטיים, האטת הרפורמות החברתיות ושינוי היחס לכוהני־הדת המוסלמיים. המרכסיסט הוותיק, שבילה שנים רבות במחתרת, שואף גם הוא לשינויים וליצירת חברה על בסיס סוציאליסטי. הוא מקווה להגיע למטרה זו בהדרגה, בסיוע סובייטי ובעצה אחת עם מנהיגים מוסלמיים מתונים.

קשה לנבא את הצפוי לאפגניסתאן בשנה הקרובה. אין ספק שעתה שוררת מילחמה קרה, בלתי־רשמית, באסיה. הסינים והאמריקאים מתחרים בבריית־המועצות על ה־הגמונית בוויאט־נאם, בקמבודיה, בהודו, באיראן, בפקיס־תאן ובאפגניסתאן.

קווי התיחום באסיה אינם ברורים כמו מסך־הברזל האירופי. הסכנה לשלום העולם היא אמיתית. מקורה אינו נעוץ בעובדה שמעצמת־על אחת מייצגת את בני־האור והשנייה את בני־החושך. הפער בין הדרום לצפון, בין הרעבים לשבעים, בין המעצמות המפותחות מבחינה טכנולוגית לבין המיליונים הרעבים ללחם בארצות הבלתי־מזדהות, הוא אמיתי והרה־סכנות.

התערבות צבאית, או אימפריאליזם כלכלי, של מעצמות־על בארצות קטנות הם תמיד נתעבים, אנוכיים, ורפועלים בסדר העולמי. אין ספק שאסיה כולה עומדת עתה במוקד המתיחות הבינלאומית. קשה להאמין שהמרחב הישראלי־ערבי לא יחוש עד מהרה בהשלכותיה של המציאות החדשה הזו ביבשת כולה.

עיניו המתות של לפיד

מה היה קורה אילו כוכבה של המבורג ונבחרת אנגליה, קווין קיגאן, היה מבקש לשחק כדורגל בהפועל רעננה, ונדחה על־ידי המאמן?

השאלה נשמעת אולי פנטסטית, אבל מנהל רשות־השידור הישראלית, יוסף לפיד, פעל בדיוק כך. לפיד, הקומיסר של הטלוויזיה הישראלית, אזר די חוצפה כדי לדחות את המחזאי הבריטי, דייוויד מרסר, שהציע לו תסריט למחזה טלוויזיוני בהפקה בריטית־ישראלית.

מרסר הוא, ללא ספק, המחזאי והתסריטאי הטוב ביותר בעולם. שמו מהווה חלק בלתי־נפרד מהרנסנס התרבותי, שפקד את בריטניה בשנות ה־60' ובתחילת שנות ה־70'. הוא כתב את התסריט לסרט מורגאן, גולת־הכותרת של הקולנוע הבריטי באמצע שנות ה־60. תסריטיו לסרטים חיי מישפחה בבימויו של קאן לוץ', ופרובידנס, שביים הצרפתי אלן רנה, זיכו אותו בשם עולמי.

במחזות־הטלוויזיה המפורסמים של חבי־בי־סי עלה מרסר אף על מתחריו המעולים, טום סטופארד והרולד פינטר. בעיקר הצטיין מרסר, לפני ארבע שנים, בסידרה הנפלאה שלו על מאבק הכורים, ימים של תיקווה. הסידרה, בת ארבעת הפרקים, זכתה בתהילת־הביקורת ולצפיית־שיא. היא נחשבת, עד היום, להפקה הטובה ביותר של הבי־בי־סי בשנות ה־70.

תסריטו של מרסר (שאשתו היא ישראלית) על עיתונאית בריטית, ג'יין, המאוהבת באינטלקטואל ישראלי, נדב, ביקש להציג את הסיכסוך הישראלי־פלסטיני באורח אינטליגנטי ומאוזן.

עם השלמת התסריט זכה מרסר בכבוד לפגוש את לפיד. מרסר מתאר את „טומי" כאיש שנמנן, ערמומי, בעל „עיניים מתות". לפיד פסל את המחזה בשחצנות, טען שהוא מהווה תעמולה ערבית, ושיר־גיז את הישראלים. אין צורך לבזבז כסף על משהו שבושל בלונדון, טען לפיד. לפיד התעקש שהמחזה איננו טוב דיו עבור ישראל.

סיום השיחה הוא קלאסי. לפיד סיפר למרסר שאנשים מתלוננים תמיד שהטלוויזיה הישראלית אינה טובה, כי הם נוטים להשוות אותה לבי־בי־סי. אבל לעומת הטלוויזיה האיטלקית, „אנו עושים עבודה טובה".

מרסר, המדווח השבוע על הפרשה בניו סטייטסמן, מספר שלא נותר לו אלא לחייך.

בישראל לא נשמעה כל מחאה של ממש, מילבד הערה של נחום ברנע בדבר השבוע. ייתכן שהציבור הישראלי פשוט ראוי ליוסף לפיד.

כנגד

אוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל מלווים את ילדך בנאמנות, בכל הרגעים היפים...
עם הגיע התינוק מבית החולים לחדרו, יחכה לו הריהוט המושלם, הכולל שידות לאחסנת חיתולים ובגדים, ארוניות למשחקים, שולחנות טיפול ומיטת התינוק המיוחדת, שזכתה להמלצתה של המועצה לצרכנות.
יחד עם הילד גדלים גם הצרכים. את מקומם של מיטת התינוק ושולחנות הטיפולים, ימלאו הכוניות לספרים הראשונים ומיטות נוער מהודרות בשלל דגמים וגדלים, שישרתו אותו במשך שנים ארוכות ומהנות. היום הראשון בבית הספר הוא יום מרגש, לכל הדעות, וגם כאן נוטלים

רהיטי כל גיל חלק בשמחה. שולחנות כתיבה ברגמים שונים: על רגל, בין ארוניות, שולחנות כפולים וכולם עם מגירות רבות תכולה.
כל פריט ניתן להשגה בחמישה צבעים מרהיבים: ירוק, אדום, חום, כחול ואורן טבעי. שולחנות הכתיבה ומיטות התינוק להשיג גם בכתום.
רהיטי כל גיל יוצרים חדר מקסים, שטוב לחזור ולהתרגע בו גם בחופשות מהצבא. קניית רהיטי ילדים איננה משחק ילדים. לכן, כשאת מתכננת את הריהוט לילדייך, בחרי בכל גיל, האוהב ילדים מכל הגילים.

רהיטי כל גיל —
מנגריית גבעת ברנר.

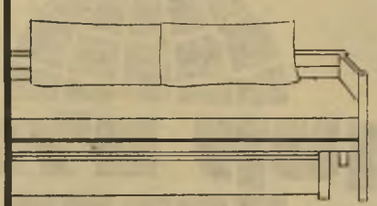

דגם 226 — ספה כפולה
70×57.6×190 ספה תחתית 70×25×190.

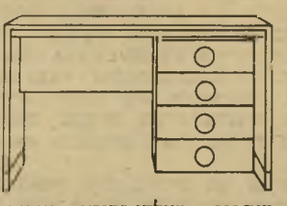

דגם 220 — שולחן כתיבה 4 מגירות
55×72×120.

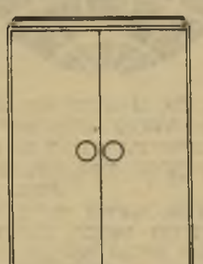

דגם 200 — ארונית
עם דלתות 30×90×90.

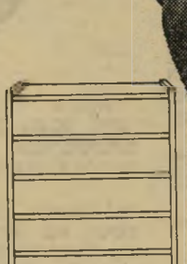

דגם 22
ארונית טיפולים לתינוק
4 מגירות 60×92×82.

דגם 224 — שולחן כתיבה
2 מגירות עם רגל 55×72×90

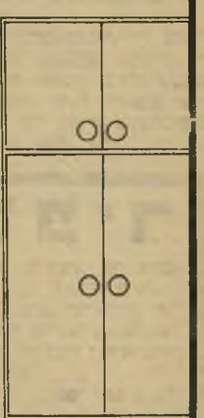

דגם 225 — ארון בגדים
6 דלתות 60×180.5×134.

דגם 59א' — מיטת תינוק
בשני גדלים: 60×90×120, 60×90×140.

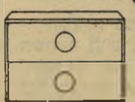

דגם 214 — ארונית עם מגירות
40×30×45.

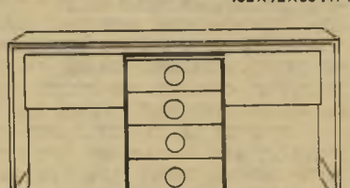

דגם 221 — שולחן כתיבה כפול
55×72×150.

תצוגה מרכזית וייעוץ- תל-אביב: רחנגוף 201. חיפה: הרצל 32.
אלנבי 117, בית הזורע, שמרת. גבעתיים: ויצמן 10.

רהיטי „כל גיל" להשגה במקומות חבאים:

חיפה והצפון: חיפה: מחסן מרכזי לצפון, כביש כפר אתא, בניני רצף, קולוג'ניק. הרצל 32, קולוג'ניק. בית הזורע שמרת, אלנבי 117. נווה שאנן, צוציק. ק. מוצקין, „שי לתינוק", שדרות וייצמן. עכו: בן־עמי 55, חיים יעקובוביץ. נהריה: רח' הרצל, נאדלר משה. כרמיאל: מרכז מסחרי חדש, שרה נחום. צפת: רח' ירושלים, הרשקוביץ ינקו. פקריה: אחים אהרונוביץ, תחנת אגד החדשה. עפולה: רהיטי וולדמן. טבעון: „הפיריון טבעון", טופוביץ. מירת הכרמל: „בייבי לנד", מרכז מסחרי חדש. בנימינה: רח' המייסדים, דור־און הדר. קרית־שמונה: „רהיטי קרן", יוסי אוחיון. נצרת: עודה מאהר, אל־חנוך 1025/17. ק. אתא: „לתינוק ולילד". בית־שאן: פינגרהוט אסתר. מרכז ודרום: תל־אביב: „שילב", אבן גבירול 14. „שם", בוגרשוב 26. ירושלים: „שילב", יפו 68. „כל־גיל", אבן גבירול 5. „דירן", אזור התעשיה תלפיות. באר־שבע: „שילב", הרצל 90. ראשל"צ: „שילב", הרצל 73. „עמי ותמי", רוטשילד 43. רחובות: „רהיטי אלון", אחד העם 22. סופובסקי, בנימין 6. רמת־גן: הרצל 57. בני־ברק: רבי־עקיבא 90, שטוצברג. „לילך", רבי עקיבא 106. חולון: „תינוק כל", כיכר וייצמן. הרצליה: „כל גיל", סוקולוב 99. נתניה: „כל בו מאיר", שמואל הנציב 15. כפר־סבא: „במבי", רח' וייצמן 54. חדרה: „פינת הילד", ה. סטואל 47. נאות אפיקה: „גילגי" מרכז מסחרי.

אנשים בעולם

בני קנדי: הדור הבא בין דיסקוטק לסאפארי

הצרות של הסנטור אדוארד קנדי, שהצלחתו בסיקרי דעת הקהל יורדת מאז גילה הבנה לחומייני, אינן משפיעות על בני מישפחתו. בנו טדי, שרגלו נקטעה לפני שנה, מתאושש במהירות, כפי שמעידה התמונה למעלה, שבה הוא נראה רוקד באחד הדיסקוטקים האופנתיים של ניו־יורק עם השחקנית טאטום או׳ניל. ואחיינו ג׳ון, בנו של הנשיא המנוח (בתמונה למטה, יושב באמצע), יצא לקניה, עם כמה חברים, לערוך מסע־לימודים בג׳ונגל, והתמודד בהצלחה עם אריות, קרנפים ונמלים, ואף העפיל, יחד עם חבריו לפסגת הר געש שעל גבול טאנזאניה.

האייתולה כאלכאלי: לחסל את בחתיאר

באיראן, מכנים את האייתולה כאלכאלי „השופט המעופף". הוא נודד ברחבי המדינה, במסוק אמריקאי של הצבא, וממטיר גזרי־דין־מוות על אויבי המהפכה. עד היום, דן כאלכאלי, בשם אללה, כ־650 „משחתי הארץ" למוות, כשהוא דואג ברוב המיקרים להיות נוכח בעת ביצוע גזר־הדין. הוא זוקף לזכותו את היוזמה לרצח אחיין־השאה בפאריס, ושואף לשפוט את בני־הערובה האמריקאים. אבל יותר מכל היה רוצה ללכוד את ראש־הממשלה לשעבר, שהפור בחתיאר. אין צורך לפרט מה יקרה אז.

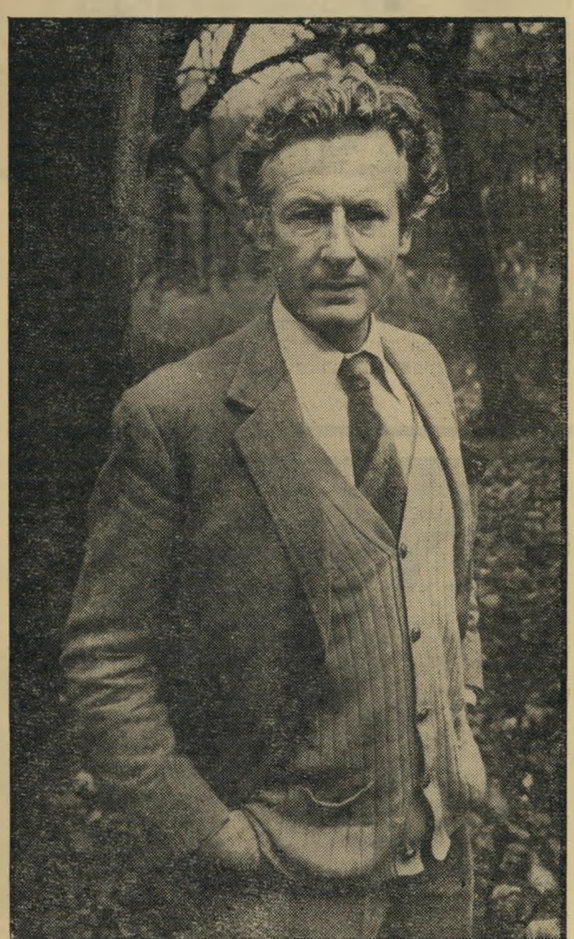

סאונסנד: הקצין שנלחם נגד המילחמה

טייס מצטיין במילחמת־העולם השניה, בן זוגה בעבר של הנסיכה מרגרט, קפטן פיטר טאונסנד, הפך בגיל 65 סופר שכל מעייניו מוקדשים להוקעת המילחמה. סיפרו מילחמת הילדים מכיל אוסף לא־מבוטל של הקירות שערך בכל פינה בעולם שבה היו הילדים קורבנות חסרי־ישע של המילחמה, מביירות ועד קמבודיה, מישראל ועד ג׳יניאה החדשה. „אילו הייתי צריך להתחיל מחדש, במקום קצין הייתי בוחר להיות עיתונאי," הוא אומר.

אנשים בעולם

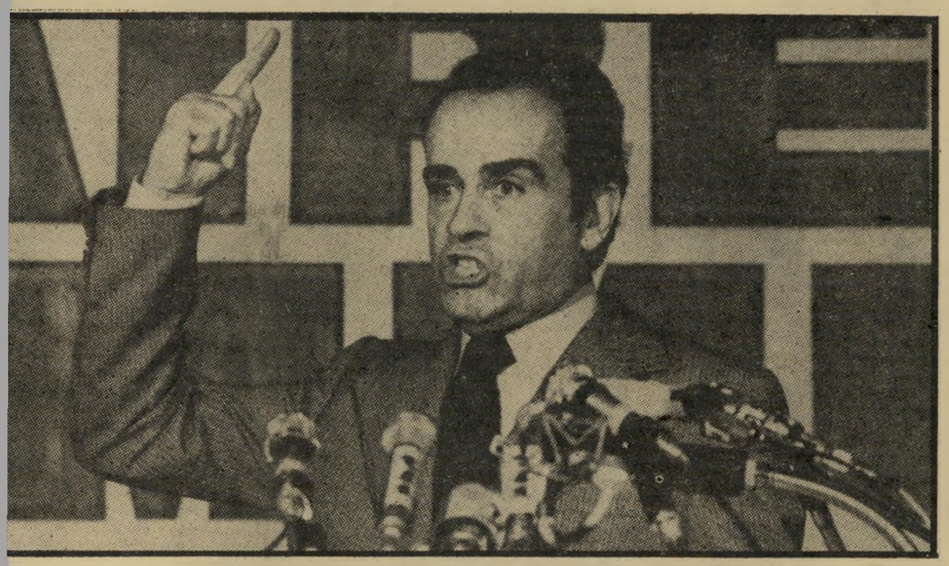

ג'ורג' מארשה: שוב צריך להסביר את מוסקווה

ג'ורג' מארשה, מזכיר המיפלגה הקומוניסטית בצרפת, עומד בימים אלה בפני דילמה קשה. האם עליו לעמוד מאחרי הפלישה הסובייטית לאפגניסטאן, כפי שמצפים מקומוניסטים טובים, ולאבד את הפופולריות הגיכרת שרכש בזמן האחרון למיפלגתו, או שמא עליו להעיז לנקוט עמדה עצמאית למרות הכעס שעשוי לגלות האח הגדול. כמה טוב היה בזמן ויאט־נאם, כשלא היה ספק מי הגיבור ומי הגבל.

רג'ין: לרקוד עד כלות הכוחות

העולם עומד לעלות בלהבות, אבל לפחות במשך שבוע אחד הירשתה לעצמה העיר פאריס להתעלם מן החדשות. בין חג־המולד לליל סילווסטר יצאו הכל באורגיה של ריקודים שנמשכו מערב עד הבוקר, כשהכוהנת הגדולה של הדיסקוטקים, רג'ין, (בתמונה למעלה) מנהלת את הטכס, ואף מארגנת באחד ממועדוניה הסלקטיביים תוכנית טלוויזיה לאנשים היפים. מה הפלא שהרגליים כואבות וצריך להשרות אותן בדליי שמפניה?

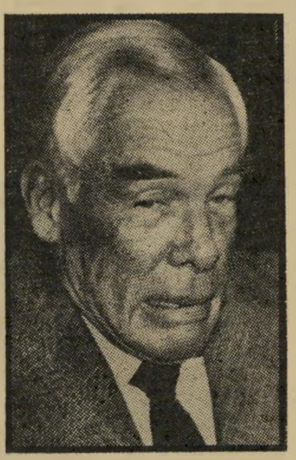

לי מארווין: התקדים המסוכן לגברים האמריקאיים

כל סיכומי שנת 1979 בארצות־הברית מצביעים על כך שלי מארווין (למעלה) עשה השנה היסטוריה. לא בטרס, אלא באופן פרידתו ממישל טריולה, בת זוגו במשך שש שנים. היא ביקשה את מחציית הכסף שהרוויח בתקופה זו לעצמה, כשותפתו לחיים, ובית־המישפט הסכים לתת לה 108 אלף דולר. מאותו יום, מפחד כל גבר אמריקאי לקחת פילגש, פן יעלה לו הדבר הון תועפות. אם יש מי שרוצה לדעת מדוע הסתבך מארווין כל־כך, אפשר לראות זאת ב־הרחבה. משמאל, בכמה כיתבי־עת אמריקאים מתפרסמים צילומיה של הגברת טריולה. „אני גאה על התקדים שישרת להבא גם נשים אחרות," היא מכריזה. „הגיע הזמן שהגברים ילמדו שכאשר הם משאירים מיברשת־שיניים בדירת אשה, הדבר מחייב אותם ליתר מקניית מיברשת חדשה."

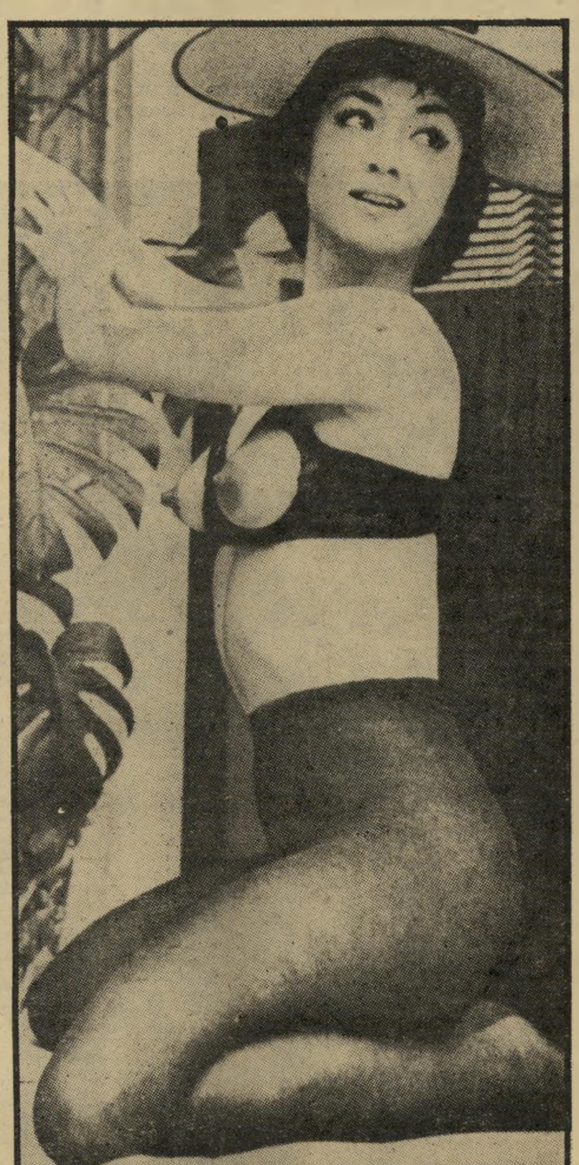

ג'ון דרק: חי עם פצצות המין

ג'ון דרק, שהיה פעם יפהפה מיקצועי של מסך־הכסף, מפורסם היום במיוחד כגבר שכל נשותיו הן פצצות־מין. היו לו עד עכשיו שלוש, לכל אחת עזר כמיטב יכולתו, כשצילם אותה בעירום ודאג שהתמונות יתפרסמו בעולם כולו. הנשים שומרות לו אמונים. לראיה: דרק עם שתיים מן השלוש. משמאל אשתו הראשונה, אורסולה אנדרס, ובאמצע אשתו החדשה, בו דרק, פצצת־המין המבוקשת ביותר היום באמריקה.

ז'אן פול בלמונדו: השובב משיא את בתו

בלמונדו הוא, אולי, אחד השובבים ביותר של הקולנוע הצרפתי, על הבד ומחוצה לו, אבל את מישפחתו דאג עד עכשיו לשמור הרחק מאור הזרקורים. אם החליט בכל זאת לחרוג מכלל־זהב זה, הרי זה משום שבתו, פלורנס (20), לא רק שהחליטה להינשא, אלא גם עומדת לעזוב את צרפת. פלורנס התאהבה בגרפיקאי אמריקאי בשם לארי ניל אנדריון, ועוברת לגור עימו בעיר סיאטל, בארצות־הברית. אז ריקוד אחרון עם אבא (בתמונה למעלה) הוא מחוייב המציאות.

ליב אולמן: חדמית חדשה לקאריירה

את ליב אולמן אין צורך להציג. הכל יודעים שהיא השחקנית הראשית בכל סרט של ברגמן, בשנים האחרונות, ובתור שכזו היא אחת השחקניות הטובות ביותר של עולם הקולנוע. אבל מסתבר שאין זה מספק אותה. בשנה האחרונה היא ניסתה את כוחה בתיאטרון האמריקאי, בדרמות רציניות ובמחזמר שנכשל והפכה אורחת קבועה באירועי חברה שבהם חשפה יותר מכישרון בלבד.

ג'ין מאנסון: אמריקאית מפארים על חוף דאקאר

ג'ין מאנסון היא זמרת אמריקאית שהקאריירה שלה פרחה באירופה. מזה ארבע שנים היא שוהה בפאריס, שרה בצרפתית המתובלת במיבטא אמריקאי קל, וזכתה אפילו לייצג את לוכסנבורג בתחרות האירוויזיון. אבל לג'ין יש יותר מקול יפה, ואת זאת הציגה קבל עם ועדה, כאשר יצאה לבלות חופשה בדאקאר. למי שהתרגש מן ההעזה, היא סיפרה שהצילומים שהצטלמה עבור הירחון פלייבוי, היו הרבה יותר חצופים מסתם ביקיני שחלקו העליון נשר.

לרגל פתיחת משרד המכירות ברמת־השרון

שמואל אולפינר

מעניק הנחה בשווי

חדר ומרפסת

חינם!

ברמת־השרון: דירות עלית 4½ חדרים במחיר 3½ חדרים!

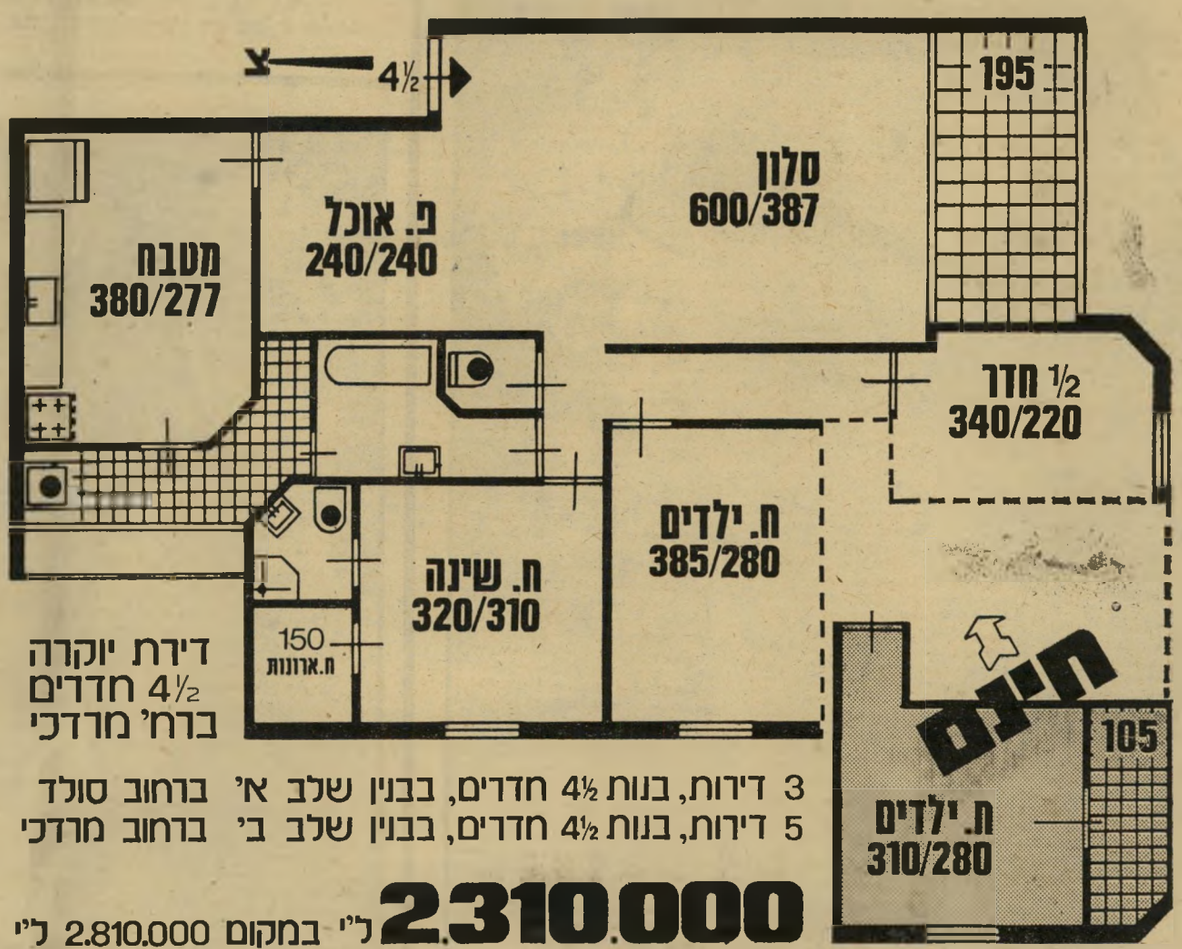

דירת יוקרה
4½ חדרים
ברח' מרדכי

3 דירות, בנות 4½ חדרים, בבנין שלב א' ברחוב סולד
5 דירות, בנות 4½ חדרים, בבנין שלב ב' ברחוב מרדכי

2.310.000 ל"י במקום 2.810.000 ל"י

ללא מ.ט.מ ופיתוח

נאות דברת בניני אולפינר בע"מ

משרדי ההנהלה: ראשון-לציון, רח' רוטשילד 43, טל: 947319
משרדי המכירות: ראשון-לציון, רח' הרצל 59, טל: 947253
רמת-השרון, רח' סוקולוב 38

נאות דברת

אנשים

האסטרולוגים מטילים את חתיתם על ח"כ שימעון פרס, והרב לורנץ הלך לכנסייה

■ שר־הביטחון **עזר וייצמן** אינו משיב תשובה ששמחה, כאשר שואלים אותו, מאז שחזר מוושינגטון, "מה שלומך?" וייצמן עונה: "אם אני אגיד מצויין, אני אשקר. אם אני אגיד טוב מאד, זה יהיה מוגזם. אז אני אומר בסדר."

■ הבדיחה מספרת כי כאשר בא שר־האוצר **יגאל הורביץ** בטענות אל שר־הביטחון, על כי לא הצליח להשיג באמריקה די כסף, השיב לו וייצמן: "אתה מעז לגעור בי? לי לפחות נתנו להיפגש עם הנשיא **ג'ימי קרטר**. אילו היית אתה נוסע לשם, היו נותנים לך לכל היותר להיפגש עם בילי קרטר!" בילי, אחיו של הנשיא, הוא הכיבשה השחורה במישפחת קרטר.

■ על מה דיברו, בין השאר, שר־הביטחון עזר וייצמן ונשיא־מצריים **אנוור אל־סאדאת** בעת ביקורו האחרון של וייצמן שם? על רקדנית־הבטן המצרית **פיפי עבדו**. וייצמן העיר לסאדאת שהיא חתיכה מוצלחת, וסאדאת התאר שהיא ילידת כפרו, מית־אבו־אל־כום. וייצמן גם פנה לאליהו בן־אלישר, השגריר המיועד במצריים, ואמר לו: "כשאתה מגיע לקאהיר, אל תחמיץ את פיפי עבדו." ואכן, כאשר הגיע בן־אלישר לשם הוזמן לארוחת־ערב אצל **חסאן כמאל**, ראש לישכת הנשיאות, שהתקיימה במלון מרידיאן, ושם הופיעה אותה לבדוק אם היא נכונה. הוא שיגר לרבי מגור צ'ק אישי שלו, על־סך 25 אלף לירות כ"תרומת מיבחן", כדי לראות אם הקרן אכן קיימת. קולק לא הופתע כאשר הרבי מגור החזיר לו את הצ'ק בצירוף מיכתב שבו טען כי מעודו לא שמע על קרן כזו.

■ בשבוע שעבר התפרסמו תחזיות של אסטרולוגים, שלפיהן יביס ח"כ **יגאל אלון** את ח"כ **שימעון פרס** בהתמודדות הפנימית שלהם בתוך מיפלגת־העבודה. עיתונאי ידיעות אחרונות, **אריה צימוקי**, ניגש אל פרס ושאל אותו: "אדון פרס, אתה מאמין באסטרולוגיה?" פרס לא ענה לו.

■ אולם עוזריו של פרס נראו מודאגים במיוחד מהשפעה של תחזיות האסטרולוגים, ובעיקר של **הרצל יופשיץ**, על דעת־הקהל, לגבי סיכוייו של פרס. אחד מעוזריו של פרס, **עזי אפל־באום**, נתן למשה לוי, שר־החוץ של קואופרטיב דן וחבר מיפלגת־העבודה, את תאריך הלידה המדוייק של הבוס שלו, כדי שלוי יפנה אל האסטרולוג **אירן פקר** ויוציא ממנו תחזית מנוגדת.

■ לחברת־הכנסת **שולמית אלוני** כדאי להאמין למגידי־עתידות. בראש־השנה היהודי של 1973 שהתה אלוני בכפר־הנופש של **רפי נלסון** באילת, שם פגשה **בשמום שאוץ**, הקורא בכף־היד. הוא אמר לה אז שב־1973 לא מצאת את אלוני, אך כאשר זכתה שלושה מנדטים, נוכחה לדעת כי שאול צדק בכל זאת — שהרי תוצאות הבחירות נודעו אחרי חצות, באחד בינואר 1974. לפני שבועיים, כאשר פגשה באסטרולוג **הרצל יופשיץ**, הזהיר אותה זה כי היא סובלת בקיבתה. עוד באר־

לורנץ." הגיב על כך שימעון פרס: "דווקא אתה צריך לדעת שיש להיזהר מלורנס!" — ברמזו על **לורנס אישי־ערב**, שאינו אהוד על הערבים, הטוענים כי מכר להם בלופים.

■ בשבוע שעבר הופיע במדור זה סיפור, שלפיו צייר עבר, ביום הראשון של השנה האזרחית, מישיבת ועדת־הכספים של הכנסת, שבראשה הוא עומד, ולחברי־הוועדה הוסבר כי הוא "הלך לכנסיה". הכוונה היתה שהוא עסוק בהכנת הכנסיה הגדולה של אגודת־ישראל. ח"כ המפד"ל **אברהם מזמד** (״אברמל״) היתמם:

חיים תבורי

מי שהשתחרר בשבוע שעבר מתפקידו כמפ"ל חמישטרה, הוזמן אל ראש־הממשלה מנחם בגין, להרמת כוסית לפרידה. תבורי כה התרגש, כאשר בגין לחץ את ידו, עד שהשתחווה כימעט אפיים ארצה. במרכז נראה מנכ"ל מישרד־חפנים, חיים קוברסקי.

ירוחם משל

צולם בעת הדיון על המשך קיום המערך, שנערך בוועידת מפ"ם. צלם שובב הנציח אותו בתמונה, שבה נראה משל כאילו הוא סותם את אפו, בעודו שולח מבט לעבר מנהיג מיפלגתו, שימעון פרס. מפ"ם החליטה להמשיך בקיום המערך עם "העבודה".

ח"כ ש"י **מרדכי וירשובסקי** אסף גדול, וכתב מתחתיו את שמו של ח"כ **אסף יגורי**, בעיקבות מעשה הכלבנות־ריים של יגורי. יגורי פגש את וירשובסקי במיזנון־הכנסת ואמר לו: "אשתי **דבורקה** טוענת שאתה שמוק, אבל אני אמרתי שכמה שאתה יותר משמיץ אותי, זה יותר טוב בשבילי." השיב לו וירשובסקי: "שיכנעת אותי. אני מפסיק להשמיץ אותך."

■ ח"כ אגודת־ישראל שלמה לורנץ נעדר בשבוע שעבר, "הרי לורנץ שייך לאורתודוכסים, ואצלם חג־המולד זה רק ב־6 בינואר!" כוונתו היתה לכנסיה היוונית האורתודוכסית, שלוח־השנה שלה שונה מן הלוח המקובל על שאר הפלגים הנוצריים.

■ משבר מישפחתי זוטא מתחולל עתה בביתו של ח"כ **גד יעקובי** ואשתו הטריה **נלה**. יעקובי ידוע כאחד מתומכיו, המסוייגים אומנם, של שימעון פרס, ואילו נלה מאמינה כי יגאל אלון צריך לעמוד בראש המיפלגה.

גד ליאור

כתב "ידיעות אחרונות" בירושלים (מימין) יחד עם צבי זינגר, הכתב לענייני־מישטרה של "מעריב" בעיר, הצטרפו למיבצע־חסמים מיספר 2 של מישטרת־ירושלים. כאשר הם האזינו לתדריך שניתן לכוח המישטרתי לפני תיציאה, התחכם אחד השוטרים וכבל את שני העיתונאים של הצתרונים הזריבים זה לזה, והסתלק מהמקום, כשמפתחות האזיקים בידיו. אחרי רגעי־התדהמה הראשונים, המשיך ליאור לכתוב בפינקסו את אשר שמע, ואילו זינגר התקשר עם המערכת שלו במכשיר־הקשר שבידו והשניים המשיכו בעבודתם העיתונאית.

רקדנית. כאשר גמרה את הופעה, הקימה את התיזמורת, זרקה לבן־אלישר פרח וצעקה לעברו: "תחי מצריים!"

■ אחרי שהתקבל בכנסת התיקון לחוק־ההפלות, הפיץ ח"כ **מנחם פרוש** מאגודת־ישראל את הידיעה ש**הרבי מגור** מקים קרן לטובת אותן מישפחות־במצוקה אשר תבקשנה להפסיק הריון בלתי־רצוי, כדי לאפשר להן לגדל את ילדם בכבוד. פרוש גילה כי הקרן תהיה בת חמישה מיליוני דולר. ראש עיריית־ירושלים, **טדי קולק**, לא האמין לידיעה של פרוש, והחליט

יש
כרמליטה
יש
חגיגה!

כרמליטה סנגריה -
אין מה להוסיף,
הכל כבר בפנים.
כרמליטה סנגריה -
מתחרה בהצלחה
מזה 10 שנים
בסנגריות
הספרדיות
ברחבי העולם,
עשוייה ממיטב
הענבים של כרמל.

כרמליטה סנגריה -
זה מה שהיה חסר
אצלכם בחגיגה.

כרמליטה
סנגריה
הלהיט החדש
של
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזיכרון יעקב

אנשים

■ חברת־הכנסת החדשה של המערך, **אסתר הרליץ**, הספיקה כבר לריב עם מצליף הסיעה ח"כ **זאב כץ** וטענה בישיבת הנהלת הסיעה, בהתכוונה למקורו של כץ: „הייקים משתלטים עלינו." השיב לה ח"כ עמוס הדר: „לא נורא, בית־המישפט־העליון הוציא אותם זכאים."

■ אגב, הרליץ הודיעה לי־יושב־ראש סיעתה בכנסת, ח"כ **משה שחק**, כי לא תבוא עוד לישיבות הכנסת, אם הוא לא יסדר לה מיטה. שחל נדהם, והרליץ מיהרה להסביר: „אין לי חדר־מגוחה בכנסת, ואני מוכרחה לישון אחרי־הצהריים."

■ שגריר גרמניה המערבית בישראל, **קלאוס שיץ**, מי שהיה ראש עיריית ברלין, סוגן כי רק אדם מעדות־המיזרח יכול להצליח כראש עיריית ת"א. שיץ פגש את ראש־העיריה, **שלמה להט** („צ'יצ'"), ואמר לו: „לא אני ולא שום אדם אירופי אחר, היה מצליח לנהל את תל־אביב."

■ בנשף שנערך לפני כשנתיים במלון הילטון ירושלים, נערכה הגרלת־פרסים שבה היה הפרס הראשון בילוי סופשבוע במלון הילטון קאריר. בהגרלה זכה יבואן־הסיגריות, עורך־הדין **עודד אלישר**. בשבוע שעבר יצא אלישר לקאהיר, אולם לא התגורר בהילטון. אלישר נסע במיסגרת קבוצה שבה נכלל מחיר המלון בדמי־הנסיעה, ולכן לא יכול היה לנצל את הפרס.

■ שר־הפנים, הד"ר **יוסף בורג**, הוכיח השבוע את כושרו כטכנאי־קירור. השר ביקר אצל אחותו בדיוק כאשר נכנסה אליה שכנתה, כדי לשאול אם היא מכירה טכנאי־קירור, כיוון שהמקרר בביתה הפסיק לפעול והוא מלא מיצרכי־מזון. השר אמר מיד כי הוא רוצה לראות את המקרר. לאחר הפתעת אחותו והשכנה, הוא הזיז את המקרר מן הקיר, פירק את מיכסה־המנוע, חיטט במשך כמה דקות במברג, והמקרר התחיל שוב לפעול.

■ שר־הבריאות **אליעזר שוסטק** אינו נמנה על מיפלגה דתית כלשהי. מסתבר כי למרות זאת הוא שומר שבת, בכל הקשור לשיחות טלפוניות שאינן רצויות לו. עיתונאית שהתקשרה עימו בליל־שבת, בקשר לנושא דחוף, קיבלה את התשובה הבאה: „אני לא מדבר בטלפון בשבת. אמרו לי שזה דחוף, אז ניגשתי לטלפון, כי חשבתי שזה מישהו מאנשי־מישרדי. בענייני עבודה נא להתקשר אלי במוצאי־שבת, שעה אחרי צאת השבת." וטרק את הטלפון.

■ כאשר נשאל חבר־הכנסת **יצחק ברמן**, המיועד לכהן כיושב־ראש הכנסת, איך לקרוא לו, „אדוני עורך־הדין" „או אדוני חבר־הכנסת" או „אדוני היושב־ראש." השיב: „לא, תקראו לי פשוט אדוני!" (מתחרז עם פנאי).

■ ראש־המשמלה מנחם בגין הופיע במיזנון הכנסת, אחרי שנעדר ממנו זמן רב, והתיישב לאכול ארוחת־צהריים. כאשר הגיעה למקום חברת־הכנסת **שרה שטרן־קטן** (מפד"ל), בעלת השביס המפורסם, אמר לה בגין: „גברתי הטבחית, אני צריך לציין שהאוכל שלך מעולה!"

■ דוברו החמישי במיספר של שר־התיקשורת **יצחק מודעי** התפטר אף הוא. **שאול** („אולי") **גלאי**, בנו של הסופר־עיתונאי **בנימין גלאי**, נסע במכונית בדרכו מירושלים לתל־אביב, והתווכח במשך כל הדרך עם השר. תוך כדי ריב אמר לו מודעי: „תגיש לי את התפטרותך!" אולי שלף מכיס־מעילו את המיכתב המוכן. עכשיו מחפש לו השר דובר חדש.

■ בראיון שנתנה במאית־הטלוויזיה **זרדינה ארז**, סיפרה על ההקבלה בחיים שלה ושל אחותה, **אפירה נבון**, רעיית נשיא־המדינה. היא גילתה כי שתיהן נישאו באותה שנה — 1963. זרדינה עם הזמר התימני **איתמר כהן**, דודו של הזמר **יזהר כהן**, ואופירה עם **יצחק נבון**. אמן, **בתיה ארז**, שהיא יילידת רוסיה, קיבלה בבת אחת שני חתנים לא־אשכנזיים, אחד תימני והשני ספרדי. בתחילה היה לה קשה לעכל עובדה זו, אך עם חלוף השנים אהבה מאד את שני חתניה. זרדינה הספיקה להתגרש מהזמר.

■ ימי החורף הקרים הם אידיאליים למסיבות. אולי משום־כך נערכו בעיר, ביום הישי שעבר, מסיבות רבות מאד, כאשר אנשי הבוהמה והחברה רצים מהאחת לשנייה. צלם־האופנה **סמי בן־גד** ערך מסיבה לכל הדוגמניות. דובר־לשעבר של שר־התיקשורת, שאול גלאי, ערך מסיבה לעיתונאים. הדוגמנית **עדנה רותם** ערכה מסיבה לדוגמניות ובני זוגן, והמלחין **אבנר קנר** ערך מסיבה למוסיקאים.

■ בערב ראיונות שהינחה **מני פאר** בערד השתתף חבר־הכנסת **פסח גרופר**. הוא סיפר למנחה כי הוא מקווה שגכדו הרך יילך בעיקבותיו ויהיה דור רביעי של חקלאים בארץ. כאשר נשאל אם שר־החקלאות יבוא להשתתף בברית־המילה, השיב: „לא! ואם יהיה שם שר־חקלאות, זה לא יהיה **אריק שרון**." גרוסר הכחיש באותו ראיון את השמועות כאילו הציע לו שרון להיות סגנו, אם יפסיק להשמיץ אותו. עוד סיפר חבר־הכנסת כי הוא עושה דיאטה, וכבר הוריד 14 קילוגרמים מישקלו ובתוכניתו להוריד עוד 10 קילוגרמים מיותרים. אחד הגורמים לירידה במישקל, לדבריו, הוא שהפסיק לשתות. גרופר גם סיפר כי בלילות שבהן נשאר בירושלים אינו לן בבית־מלון, אלא אצל חמתו. „שם אני יכול להסתובב במיכנסיים קצרים, ואפילו לחסוך כסף למדינה."

■ עורך־הדין **צבי לידסקי** הופיע במישפט על גרימת חבלה גופנית חמורה לפני השופט, **דויד ווקר**. לפני השמעת גזר־הדין ניגש אל לידסקי קרוב־מישפחה של הנאשם ונתן לו גופייה של תינוק כקמיע. עורך־הדין רצה למסור את הגופיה למישטרה לבדיקה, ולמסור אותה לנאשם. כאשר ביקש רשות על כך מאת השופט, אמר וולך: „אני מצווה שלידסקי יחזיק בקמיע."

■ נראה כי כדאי לעבוד עם ח"כ **אברהם שריר** („אברשה") לים בכנסת, **רות הישראלי־בן־צור** נלכדה על־ידי שוטר בעת שעברה צומת באור אדום. היא שלחה מיכתב מלא־תיגה למישטרה, והסבירה כי מירה מישיבה לישיבה, וכי זו לא היתה משתתפת בישיבה, לא היה הציבור הישראלי יודע מה קורה אצל הליברלים. כאשר מיכתבה של רות לא שיכנע את מישטרת־ישראל, היא גייסה לעזרתה את שריר. זה שלח על נייר רישמי של הכנסת מיכתב למישטרה, ובו ביקש לבטל את דו"ח־התנועה של הדוברת שלו, מטעמים ציבוריים. במיכתב העלה שריר את רות בדרגה, כינה אותה דוברת־הליכוד, בעוד שלמעשה אין רות אלא דוברת הליברלים.

ח"כ גרופר מסתובב במכנסיים קצרים והשופט ציווה על עורך־הדין לידסקי להחזיק בקמיע

מירה נוף העיתונאית ואשתו־בנפרד של חבר־הכנסת עקיבא נוף, אירחה השבוע את בנה, מייקל ויינגרטן, שבא לבקרה. מייקל מתגורר עם אביו ביוסטון שבטקסס. בביקורו בארץ הוציאה אותו אמא לכל המסיבות שבעיר, והציגה אותו בגאווה לפני כל ידידיה. הבן מבקר כאן בעת חופשותיו מביה"ס. בן ה־17 הוא גבה־קומה, והיו שסברו כי הוא בן־לווייתה.

דליה נשאוי מחלקת־הקפה במישרדי הנהלת „אל־על" קיבלה עותק ראשון של אמנת הפיוס בין ההנהלה לוועדים מידי היושב־ראש של מועצת המנהלים אברהם („בומה") שביט. שביט טוען כי לולא דליה לא חיו מגישים להסכים ב„אל־על": „בכל פעם שהיא היתה שומעת מעבר לדלת כי יש צעקות בתוך חדר־הישיבות, היא היתה נכנסת עם מגש עמוס קפה ועוגות, עם חיוך כזה מתוק על הפנים, מה שהיה שובר את המתח ומחסל את המשברים." כך הסביר שביט להנהלת „אל־על" הנדהמת את הכבוד הרב שהוא העניק למחלקת־הקפה.

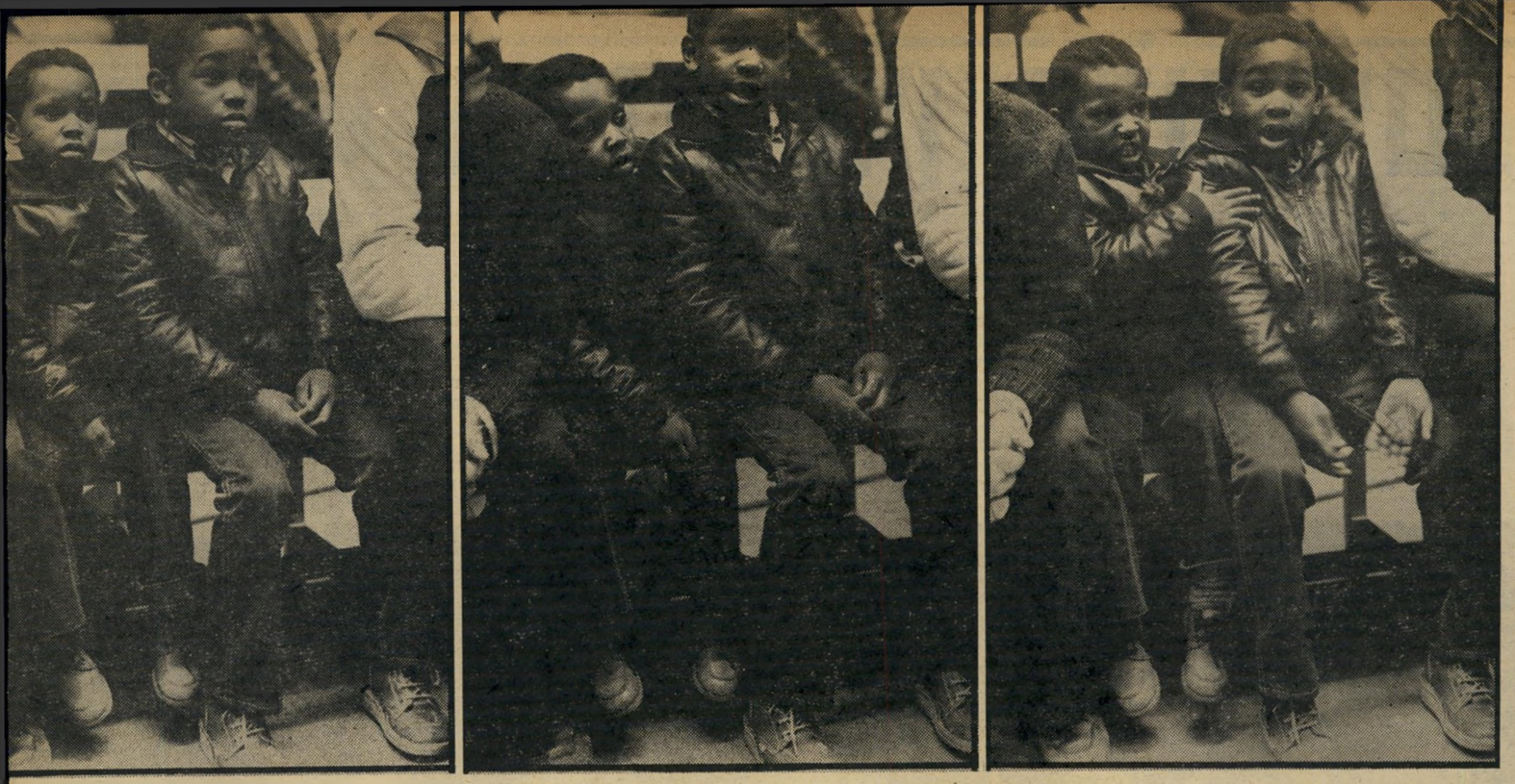

ארל־הבן וזרק ויליאמס עוקבים בדריכות אחרי המישחק, בין שוקולד לסוכריות, כאשר

השחורים על הספסל

לארל ג'וניור בן ה־6 ולדרק בן ה־4 היה זה יום חג. בדרך־כלל, כאשר אבא ארל ויליאמס, שחקן הכדורסל המפורסם של מכבי תל־אביב, נמצא על המיגרש, אסור לשני הזאטוטים לשבת על ספסל השחקנים. היום החמישי האחרון היה יום שונה וחגיגי. הם ישבו על הספסל של החברים של אבא, והסתכלו אבא המתרגש.

ואבא באמת התרגש. ארל ויליאמס יחד עם אולסי פרי ישבו גם הם על הספסל. שלושה שבועות קודם לכן רעשה הארץ כולה, כאשר שתי הקבוצות ששיחקו עתה, סיימו את מישחקן במהומה רבתי, מלווה במכות, יריקות וקריאות־גזעניות. אולסי וארל נענשו ומצאו עצמם, במישחק שנחשב מישחק־הגומלין, יושבים על הספסל.

היה זה המישחק הקשה ביותר של שני שחקני הצמרת. המעורבות שלהם הסתכמה בשאגות, קללות, זינוקים מהספסל עליו הם ישבו ונפנופי ידיים. העידוד שהם נתנו לקבוצתם, והעצות הקולניות עשו את שלהם. מכבי ניצחה בהפרש 18 נקודות.

66:47 + 2 כושים = עלייה ל־גמר גביע־המדינה. ארל ויליאמס (משמאל) ואולסי פרי (באמצע) לא ישבו רגע אחד על הספסל שאליו היו מיועדים. הם קפצו, קראו, היללו וקיללו. אפילו מרחו לקלל בעיברית. שני הנענשים של מכבי החרישו בקריאותיהם גם את קולו של מאמן הפועל, שמחה ריגר.

פנינה בין הכוכבים

חיי חריקה של תל־אביב משעממים, כך התלוננו כל המבינים. זה היה נכון עד שנחתה בתל־אביב פנינה גולך רוזנבלום. מרגע שהגיעה זו פסקו התלונות. הבחורה פשוט משעשעת את כולם.

ביקורה הנוכחי בארץ מתמשך כבר כמה שבועות, ועדיין אין ליפהפיה תוכניות לעזוב אותנו. ההיפך הוא הנכון. כאשר שואלים אותה מה היא עומדת לעשות היא מסרבת לומר. „יש לי כמה תוכניות, אך מוקדם מדי לגלות אותן.“ מה שהיא כן מוכנה לגלות הוא שנכתב שיר במיוחד עבורה, ואותו היא עומדת להקליט.

האמת היא שקשה לה להתחיל לעבוד. היא עסוקה מדי. אין מסיבה בארץ הזו ש־היא איננה מוזמת אליה. והיא נענית לכל ההזמנות. אפילו לנתניה הגיעה, לחתונתו של הבדרן־מנחה דודו דותן (ראה רחל המרחלת).

פנינה מעורה היטב בין כל המי ומי. בכל מסיבה היא פוגשת בכוכבי הארץ. בראיונות שנתנה לגלי צה"ל הכחישה את הסיפור על הרומן שכביכול ניהלה עם חבר־הכנסת שמואל פלאטו שרון. „הוא חתיך והוא עשיר, אך הוא זקן מדי בש־בילי,“ אמרה.

בהזדמנות אחרת, כאשר ביקשו ממנה לקרוא בית מתוך שיר שכתבה, אמרה ש־שכחה את הבית. איש הטלוויזיה, אלכס גלעדי שנכח גם הוא במקום, ושיצא גם הוא בעבר הקרוב עם פנינה, צעק לעברה: „אם אינך זוכרת בית אולי את זוכרת חדר?“ על כך השיבה לו הפנינה: „אני דווקא זוכרת חדרים, כאלה שבהם לא ישנתי.“

גם החמשירן דידי מגוסי מתחכם עימה בהזדמנויות חגיגיות אלה, אך היא לא נשארת חייבת. קשה לצחוק ממנה, יש לה תשובה לכל אחד.

לכל אירוע היא באה לבושה בבגד שונה. כל בגדיה פרובוקטיביים במייוחד. פעם זו שימלה חשופה, פעם חליפת־מיכנסיים מהודרת ופעם סרבל נוצץ. לכל מקום ש־אליו היא מגיעה היא ממקדת מייד את כל תשומת־הלב אליה. זה בא לה בלי להתאמץ.

בלי שמות

„אני מתגוררת עם אמי בפתח־תיקווה וכל מי שצריך יודע איך להשיג אותי.“ היא מסבירה את פשר הצל־חתה.

מחזרים אינם חסרים לה. לכל מסיבה

עם פיק הפנינה נפגשת עם הזמר צבי־קה פיק, המנצל את ההדמנות ומחבק אותה. פנינה מדברת איתו על שיריו.

עם דותן המנחה־בדרן שראיין אותה לתוכנית בגלי־צה"ל. התחנה לא התחייבה לשדר את הראיון בשעות המקובלות והבטיחה שתשדר את הראיון במיסגרת פורים.

עם דנין הגולן נפגשת במסיבה עם בעל המוסך איציק דנין. הוא סיפר לה בדיחה ש־הצחיקה אותה. היא גם מבינה במכוניות, גילתה לדנין.

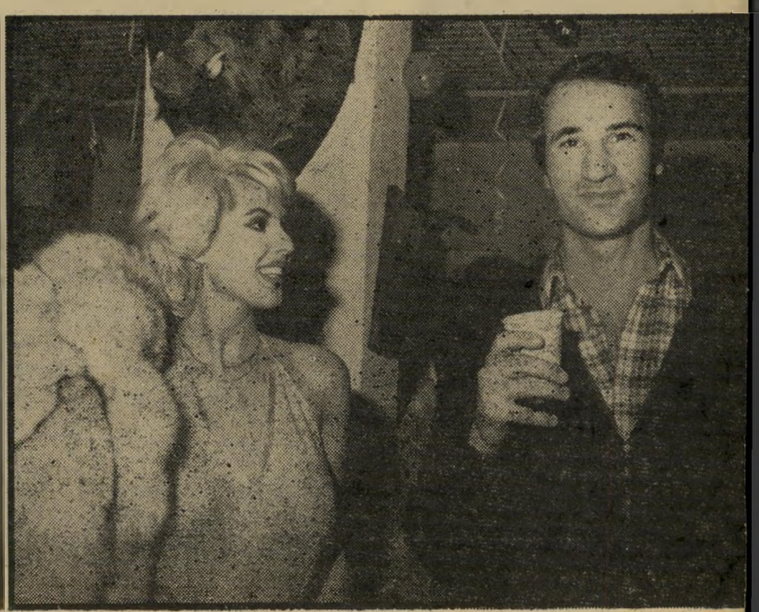

עם ברודי נפגשה הזוהרת באחת המסיבות. היא מכירה מזמן את כוכב הכדורסל לשעבר של מכבי תל־אביב. הוא ביישן וממעט בדיבור, אך היא דובבה אותו. לברודי גילתה פנינה באנגלית כי היא חובבת ספורט.

עם טופז המנחה של תוכנית הטלוויזיה „שחק אותה“, דודו טופז. התלוצצה פנינה על התוכנית שלו. היא צופה בה באופן קבוע כאשר היא בארץ ורוצה להשתתף בה. היא מספרת לו על מנחים אמריקאיים ומבטיחה לו שהוא טוב כמוהם.

ראיון בלעדי נתנה גולן לגל־צה"ל. היא לקחה את המיקרופון ובביטחון מלא השיבה על כל השאלות שהופנו אליה.

רעיון קיבלה פנינה כאשר החלי־טה לשבת על בירכי המנ־חה דודו דותן במקום על כסא, כמו כולם.

פה פעור, רגליים פשוקות, נוצצת בזהב - פנינה בפעולה

מלווה אחר. פנינה שומרת על דיסקרטיות מסויימת בכל הנוגע למחזרים. היא מסרבת לנקוב בשמותיהם ומסרבת לספר מה הם מבטיחים לה. רק לפעמים נפלט לה שם של מישהו נידח. כשרון הריקוד שלה מופגן בכל הזדמנות. קישוט כזה כבר מזמן לא היה לחיי החברה של תל־אביב.

את ידיעת השפה האנגלית שלה היא מנפנפת בכל הזדמנות. השיחה שלה שזו־רה תמיד במישפטים ארוכים באנגלית. המדקדקים לועגים, כי היא משבשת את האנגלית, אך לחברה זה לא איכפת. כל מארחת רוצה לראות אותה במסיבה שלה וזה מה שחשוב לה. בשבועיים האחרונים היא נראתה ביותר מסיבות מאשר כל חתיכה רגילה, ששמה אינו פנינה רוזנב־לום, בשנתיים האחרונות. כל העיתונים כבר כתבו עליה. אין שואלים אותה שא־לות. זה מיותר. רק נותנים לה לדבר או להביע את עצמה בכל צורה אחרת ואת זה היא עושה חופשי חופשי.

היא מאיימת שהיא מתכוננת להיכנס לחיי הפוליטיקה כאן. כולם מקבלים את איומיה בשימחה. במדינה כזו היא עוד יכולה להיות ראש־ממשלה.

לסיפוריה אין גבול. יש לה תמיד מה לומר על לונדון, לוס־אנג'לס, ניו־יורק או וושינגטון. בכל עיר בעולם היא תמיד פוגשת את כל המי ומי. היא מכירה את כולם ומה שחשוב ייתר, כולם מכירים אותה.

הבוהמה חוגגת, ממש יוצאת מגידרה. שיגידו מה שיגידו, אין כמו פנינה בלילות.

אנשים

דעתו של עומר שריף על חיי המין של המצרים ומעשה בעיתונאי שכיבה את שערות האורחת

■ תל־אלוף (מיל.) הד"ר **דן מיכאלי**, אחיה של הבדרנית **ריבקה מיכאלי**, סיים את שרותו כקצין־רפואה־ראשי של צה"ל ויצא לחופשה קצרה בחוץ־לארץ לפני שנכנס ל־תפקידו האזרחי כמנהל בית־החולים איכילוב בתל־אביב. לפני שבוע החל מיכאלי בתפ־קידו החדש ברגל שמאל. עוד בטרם הספיק להכיר את כל מנהלי־המחלקות, הרופאים וה־צוות הבכיר, נחתה עליו הו־דאת מישרד־האוצר להקפיא את התקנים ולצמצם את הכוח הסיעודי בארבעה וחצי אחו־זים. זה קרה בעיצומה של עונה חריפה, כשהפרוזדורים מלאים חולים, העומס בחדרי־מיון גובר ושורר מחסור ב־אחיות.

■ בראיון שנתן השחקן **עומר שריף** לעיתונאית **סמ־דר פרי** במצריים התלונן הוא כי הבעיה הגדולה ביותר של מצריים היא התפוצצות האוכ־לוסיה. „הפלח, הסוחר וכל ה־שאר הולכים כל יום לעבודה, חולמים מה יעשו בלילה עם החברה או האשה שלהם," אמר. הוא גם סיפר שכאשר היה צעיר שיחק ברידג' עם חברו, בעל בית־מירקחת. וזה סיפר לו כי למרות שבית־המרקחת מלא בתרופות, רכשו רוב המצרים תרופות הנוגעות לגוף התחתון. „זה כל מה שמעניין אותם," אמר.

■ המשורר **דויד אבידן** הצליח ללכוד את חולה־הנפש שהתנכל לו, שכתב אימים על קירות ביתו ושטילפן אליו כש־הוא מאיים על חייו. אבידן טילפן למישטרה, וזו הצליחה ללכוד את המופרע, שנעצר מיד לחקירה. הוא טען כי אבי־דן שתל מחשב במוחו.

■ בעיריית תל־אביב מספ־רים כי ראש אגף־התברואה, **אריה קרמר**, מסתובב כל לילה בעיר ומחפש ערימות של אשפה, שעובדיו שכחו לפ־נותה. מדי בוקר הוא מגיע ללישכתו ומוצא מיכתב מראש־העיר, **שלמה להט**, השואל על ערימות־אשפה בעיר.

■ במסיבת־סילווסטר ש־ערך הפסל **אלי איזן** בביתו שביפו, עמדה אחת האורחות ליד נר ולפתע התחיל שערה להתלקח. העיתונאי **חזי כר־מל**, שעמד לידה באותו רגע, לא איבד את עשתונותיו, וב־עזרת מגבת כיבה את הלהבה.

■ רק עתה התברר כיצד לא ידעו קרובי האנשים, ש־נתקעו לפני שבועיים במשך 22 שעות באוטובוס אגד, ב־שיטפונות ליד עין־גדי, מה גורל יקיריהם. הוריו של גיז־בר עיריית ירושלים, **עוזי וכמלר**, היו באוטובוס. הוא היה מודאג מכך שהוריו נעל־מו, התקשר למישטרה וביקש לברר מה עלה בגורלם. תשו־בת היומנאי: אנחנו מתחילים לחפש זקנים שנעלמו רק אח־רי 24 שעות."

■ בערב־ראיונות שהינחה **איתן רבציב** נשאל חבר־הכנ־סת גד יעקבי מה הן משאלו־תיו לשנה החדשה. השיב ה־ח"כ: „אני מאחל לעצמי ש־אהיה בריא וצלול, ושאהיה יו־תר אופטימי."

■ באותו ערב סיפר ח"כ **יחזקאל פדומין**, מי שהיה סגן־שר־האוצר בימי **שימחה ארליך**, כי המאוריעות האי־שיים החשובים ביותר שאירעו לו בשנות ה־70' היו: לידת בתו, אחרי שני בנים, ומינויו כסגן־השר.

■ ח"כ **אמנון לין** ישב יחד עם ח"כ האגודה מנחם פרוש במיזנון הכנסת. לפתע ניגשה אשה צעירה ונאה אל פרוש. זה הציג אותה לפני לין וקיבל את התשובה: „אנח־נו מכירים. היינו ביחד במלון המרכז." חברי־כנסת, ששמעו את ההערה של לין, זקפו אוז־ניהם בתימהון. לין, שהבין את אשר אמר, ספק את פניו ש־הסמיקו, ומיהר להסביר: „ה־בחורה עובדת במלון המרכז, השייך לפרוש, ואני נהגתי פעם להתגורר שם. לכן אני מכיר אותה."

■ נראה כי המנכ"ל החד־דש של מישרד־האוצר, הפרו־פסור **יעקב נאמן**, אוהב לט־יל. ברגע האחרון הצטרף אל שר־הביטחון, עזר וייצמן, בני סיעתו לוושינגטון. אולם יומיים קודם לכן בילה נאמן בטיול בן שלושה ימים בסיני, יחד עם ח"כ המפד"ל **יהודה בן־מאיר** ובני משפחותיהם. ה־יחסים בין בן־מאיר לנאמן הדוקים במיוחד, בגלל הקשר שבין שניהם וסוחר־הנשק ה־יהודי־מכסיקאי **מרדכי כץ**, אשר תרם כספים רבים לצעי־רי המפד"ל, ואילו נאמן היה עד שמונה לתפקידו באוצר, עורך־דינו של כץ.

■ יושב־ראש מיפלגת ה־עבודה, ח"כ שימעון פרס, נכנס למיזנון־הכנסת כשהוא רעב. אך לפרס לא היה זמן להמתין עד שהמלצרים ישרתו אותו. הוא ניגש לשולחן, ש־אליו ישבה אחת ממזכירות ה־מערך בכנסת, **בהירה בר־דוגו**, נטל מצלחתה לחמניה, מרח אותה בגבינה והלך.

בתיה בנדיקט

כיום בר־צבי, מי שהיתה סגנית מלכת־המים, דוגמנית־צמרת ושחקנית במחזה אחד, פגשה בשחקנית אליזבט טיילור, שהיא כיום אשת הסנטור ג'ון וורנר. שתי היפות החליפו רשמים מביקורים בישראל ובמצריים, שאליה חוזמנה אליזבט טיילור, וששם ביקרה בתיה לא מכבר. בימים אלה נמצאת בתיה בארץ, בביקור מישפחתי עם בעלה.

חלי גולדנברג

השחקנית־דוגמנית, מכוכבת עם השחקן מאיר סוויסה בסירטו החדש של אבי נשר, „הפחדנים". בתמונה לובשת חלי בגדי גבר, בעוד שסוויסה לובש בגדי־אשה. הסרט הוא קומדיה מטורפת על גבר ואשה, הנקלעים למצבים מגוחכים. חלי וסוויסה עסוקים עתה בחזרות לקראת תחילת הצילומים שייערכו בעוד כמה שבועות.

שושנה דמארי

גילתה כישרון־ריקוד מפתיע בח־תונתו של הבדרן דודו דותן. היא הגיעה לחתונה כידידה ותיקה של דודו, המחקה אותה מזה שנים.

מסיבת השבוע

ניצולי הורביץ

כ? מארחת יודעת שהמירשם הבדוק למסיבה מוצלחת הוא בחירה נכונה של האנשים. צריך לשים בצלחת גדולה כמה זמרים, מיספר מצומצם של שחקנים, קורטוב של ציירים, כמה דוגמניות יפות, הרבה חתיכים מבוקשים, איש טלוויזיה אחד, אנשי רדיו, כמה מיליונרים מצויים, ורצוי ספורטאי אחד או שניים. לערבב היטב, והחגיגה מובטחת.

קארין דונסקי הדוגמנית מדוגמניות הצמרת הגיעה למסיבה מטופחת ויפה כתמיד. השף גיורא ברנהרדט התנהג כבגין אמיתי ובמקום לנשק על לחיה כמקובל, נישק את ידה. קארין אומנם נהנתה, אך את המסיבה דווקא בחברת צלם־האופנה סמי בן־גד. הצפיפות הרבה גרמה לקארין ולעוד מספר מוזמנים לעזוב במהירות את המסיבה.

צביקה פיק שחזר בימים אלה מסיור הופעות באוסטרליה הגיע למסיבה בגלריה ונבהל מכמות האנשים. הוא פגש במכרה בלתי־מזוהה שלו, אך בצד חיכתה לו אשתו מירית העומדת ללדת בעוד ימים ספורים.

חוה אלברשטיין היא ציפור נדירה במסיבות תל־אביביות. הפעם הגיעה כי היא בת מזל קשת וחשבה להופיע בשיר או שניים. היא פגשה בזמר שלמה ארצי הממעט גם הוא, בדרך כלל, לבוא למסיבות.

יהורם גאון עם אשתו הצעירה אורנה. השניים כמעט אינם נראים באירועים חברתיים בעיר. יהורם סירב להופיע. אורנה היתה עליזה במייוחד ונהנתה מכל רגע, למרות שאת בנה הקטן השאירה עם שמרטף בבית.

דוד אבידן פגש באסטרולוג הרצל ליפשיץ ואשתו הציירת לאה. אבידן אמר לליפשיץ שכל הנשים במסיבה הן מקושטות, מן המלה קשת וזאת במקום להיות קשוחות. דויד אבידן עצמו לא נולד במזל קשת, כאחרים.

הסלט הזה אומנם נכח בגלריה התל־אביבית של איציק תוראל, אך משום מה המהכון לא הצליח.

„ערב טוב לכל ניצולי הורביץ," פתח המי־חה דודו דותן את המסיבה שנערכה בשבוע שעבר. הניצולים ניראו לגמרי לא רע. הם הופיעו בהמוניהם ונידחסו אל תוך הגלריה, כשכולם טועים, שהם בני מזל קשת וגדי, שלהם נערכה המסיבה. הזמינו את האסטרולוג הרצל ליפשיץ, שיבוא ויחזה בכוכבים, ואפילו הזמינו את אנשי גלי צה"ל שיקליטו וישדרו את המסיבה לכל עם ישראל. אך מן הרעיון ועד לביצוע אבד משהו בדרך.

במקום 150 מוזמנים, הופיעו, כהרגלם של ישראל, 500 אנשים בקירוב והבלגן חגג.

הצפיפות היתה רבה, הרעש מחריש אוזניים ורעיון הקלטת התוכנית לגלי צה"ל ירד מהפרק. אולם למחרת סיפר כל אחד: „אך איזו מסיבה נהדרת היתה."

מיהו מתתיהו שמואלביץ, המייעד לתפקיד מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה

מנכ"ל בלחי־תלוי

מ תתיהו שמואלביץ. בן 60. לוחם־מחתרת שניצל ברגע האחרון מן ה־גרדום. מו"ל שנכשל. בעלה של משוררת. קבלן שלא ראה רווח בפעלו. מיסעדן שמטעמיו לא כבשו עולם. עיתונאי בגיל־העמידה בעיתון־הנוער של חרות. מנהל מחלקת־ההסברה של תנועת־החרות — עומד להתמנות, בימים אלה, כמנהל־הכל־לי של מישרד ראש־הממשלה.

מיהו האיש העומד לצאת מתוך האל־מוניות היחסית שבה הוא מצוי, ולתפוס מקום במרכז אחד ממוקדי־הכוח החשובים ביותר של שילטון הליכוד?

מתתיהו שמואלביץ נולד וגדל בבית־יהודי מסורתי. הוא היה האהוב בנכדיו של סב, בעליה של חנות־מכולת בלודז', פולין. במשך שעות ארוכות נהג הסב לספר לנכדו האהוב מסיפורי החומש, על ששת ימי בראשית ועל תיבת נוח. וד־ה צובט בלחיו ומסביר באידיש עסיסית: „איהר זעהט, דאס איז דאס איידלקייט אליין (רואים אתם, זוהי העדינות עצמה)".

בדומה לרבים מבני גילו, ובני נוער אחרים שהיו קרובים לתנועת בית"ר, החל שמואלביץ ללמוד בגימנסיון העברי ב־לודז', הוא נטש את לימודיו בבית־הספר, אחרי ששמע את מנהל הגימנסיון קובע: „בית־הספר שלי הוא רק בשביל עשירים. בני עניים יכולים ללמוד בבתי־ספר עמ־מיים של הממשלה (הפולנית). שם אין עולה כסף..."

בלודז', שהיתה עיר בעלת אוכלוסיה יהודית רבה, היה עימות מתמיד ביניהם לבן הפולנים. עיקר העימות היה בין בני נוער. על אחד מהעימותים סיפר שמוא־לביץ: „המקרה עם השקצים? בעצמי לא הבנתי אז כיצד עשיתי זאת. הרי תמיד פחדתי מפני השקצים. אבל אז, כשראיתי אותם מיידים אבנים לתוך חנות של יהודי וגונבים את תפוחי־העץ שעמדו בסל לפני החנות, ניצת בי לפתע משהו ודחף אותי להתפרץ ולתקוף אותם. אמנם נכון, הם היו כולם קטנים ממני, אבל היו רבים. הברחתי אותם ואת אחד מהם תפסתי ולא ידעתי מה לעשות בו. הטחתי את ראשו בקיר. הקיר היה מחוספס וראיתי דם בראשו. נבהלתי מהמעשה שעשיתי. זרקתי אותו והסתלקתי מהר. כל הזמן היה נדמה לי, שגויים גדולים ידביקו אותי וירצחו־ני..."

כבר בהיותו בגיל 14 החל מתתיהו ללחוץ על בני מישפחת שמואלביץ לעלות לארץ־ישראל. ההורים לא רצו. הוא איים לברוח. ואחרי שניגש לבחינות־הבגרות ונכשל בלאטינית, תיכנן לעבור את הגבול. כעבור זמן, בהיותו כבן 17, הצליח מתתיהו שמואלביץ לשכנע את הוריו שיתירו לו לעלות.

בשעת הפרידה, בתחנת־הרכבת, האם כימעט התעלפה והאב היה צריך להחזיק בה. הוריו ושאר בני מישפחתו הושמדו בשואה.

שני אקדחים מכוונים לחזה

מ תתיהו שמואלביץ הגיע ארצה, כאשר פרצה מילחמת־העולם השניה, ובמקביל התפלג האירגון־הצבאי־הלאומי, הרי שבדומה לצעירים רבים, שהגיעו עמו מפולין, הלך שמואלביץ אחרי דגלו של יאיר (אברהם שטרן), שהטיף לפעילות אקטיבית.

שמואלביץ היה אחד מראשוני העצירים של לח"י. הוא נכלא במחנה מזרע, בהתאם לחוק הקיים עד עצם היום הזה. בלשונו של שמואלביץ, בפתיח לספרו בימים אדו־מים *: „החוק אומר שרק 12 חודש מותר להחזיק אדם במעצר, בלא חקירה ובלא מישפט, לפי חוקי שעת חירום..."

את תמונת־המצב של הישוב העברי ב־ארץ־ישראל באותם ימים מציג שמואלביץ כך: „היה זה בשנת 1941. והישוב רוקד אז את ריקודי הכניעה. הכניעה מתוך אמו־נה שזו היא הדרך: 'בנאמנותנו נשכנע. בעד נאמנותנו יגמל לנו. נהיה נאמנים וחלילה לנו להתערב לטובת המורדים במלכות. הדרך לגאולה — נאמנות לשיל־טון. אין האנגלים נוכלים! אמנם, ספר לבן', אבל זה רק דבר חולף. כל זה בא בעקבות מדיניות מינכן..."

אין ספק שמתתיהו שמואלביץ הוא אחת הדמויות הסטגוניות ביותר שהוציאה ה־מחתרת בימי המאבק נגד הבריטים. הוא היה תוצר של תנועה בלתי־מתפשרת. עק־שן, ובעל כושר־התמודדות עצום הנדרש מלוחם מחתרת. בספר זכרונותיו, בימים אדומים, הוא מתאר את מאבקו הבלתי נלאה לשיחרור כאשר היה בכלא, ולחירות כאשר היה חופשי.

אווירת הקדרות שנפלה על עצירי המח־תרת במחנה מזרע, אחרי רצח יאיר, לא ארכה זמן רב. מאחר ומיפקדת הלח"י בחוץ חוסלה, נוצר הצורך להבריח החוצה מהיגות חדשה. מתתיהו שמואלביץ היה ממתכנני בריחתו של „מיכאל", הוא יצחק יזרניצקי, מאוחר יותר חבר מרכז ה־לח"י *, המוכר היום יותר בשם יצחק שמיר, יו"ר הכנסת.

הצלחת הבריחה חיזקה את ידיהם של אנשי הלח"י במחנה המעצר. כשנודע להם שעומדים להעבירם למחנה לטרון, שהר־קם במיוחד למטרה זו, נמנה שמואלביץ על הצוות המצומצם שבחר את „20 הא־נשים שעם התחלת העבודה יוכנסו לסוד העניין. אלה האנשים שיגורו בצריף אחד, שממנו תצא המינהרה. דרושה לנו תוכנית המחנה ומפה טופוגרפית של הסביבה. אנו צריכים גם לדעת באיזה חלק מן המחנה החדש אומרים לשכן את היהודים..."

שמואלביץ היה המנוע של תוכנית ה־מינהרה, שהדהימה כעבור זמן את שיל־טונות המנדט. „מהיום בו החלטנו לבנות מינהרה, נהיה הכל אצלנו מחושב ומכוון למטרה זו. היה צורך, למשל, לדאוג לכך ש־20 השטרניסטים לא יהיו מעוררים חש־דות. נתנו הוראות לחלק מהם להעמיד פנים של מיואשים ומתנגדים לנו. הם היו מוסרים 'סודות' למתגדינו, ומשחקים תפקיד של בוגדים."

למחנה לטרון הועברו העצירים בדצמבר 1942. כבר ביום הגיעם החלו אנשי הלח"י בחפירת המינהרה שלהם. שמואלביץ וחב־ריו פתרו את הבעיות שנוצרו במקום, בתושיה העשויה לעורר את קינאת הנמל־טים בסרט הקולנוע סטאלג 17. הבריטים הביאו למחנה גלאי מינהרות, שלמדו את מיקצועם באירופה הכבושה בידי הנאצים, ממנה נמלטו. אלה לא הצליחו לגלות את המינהרה.

הבריחה דרך המינהרה היתה חסרת תקדים. שמואלביץ היה חלוץ היוצאים, והוא תיאר את שאירע לו מיד אחרי יצי־אתו: „מי זה היה מאמין שאפשר לברוח ממחנה אסורי זה! עמדתי רגע והרגשת שימחה לאין קץ אפפתני. זו היא שימחה

---

* שכותרתו לקוחה מתוך שירו של יאיר שטרן: „בימים אדומים / של פרעות ודמים, / בלילות השחורים של ייאוש..." הספר ראה אור בהוצאת אלישע, בשנת 1949.

* בניגוד לאצ"ל, שהיה לו מפקד והיו בו גונדרים, הרי שאחרי רצח יאיר נוהלו ענייני הלח"י בידי המרכז שעליו נימנו: נתן ילין־מור, יצחק שמיר וישראל אלדד (שייב).

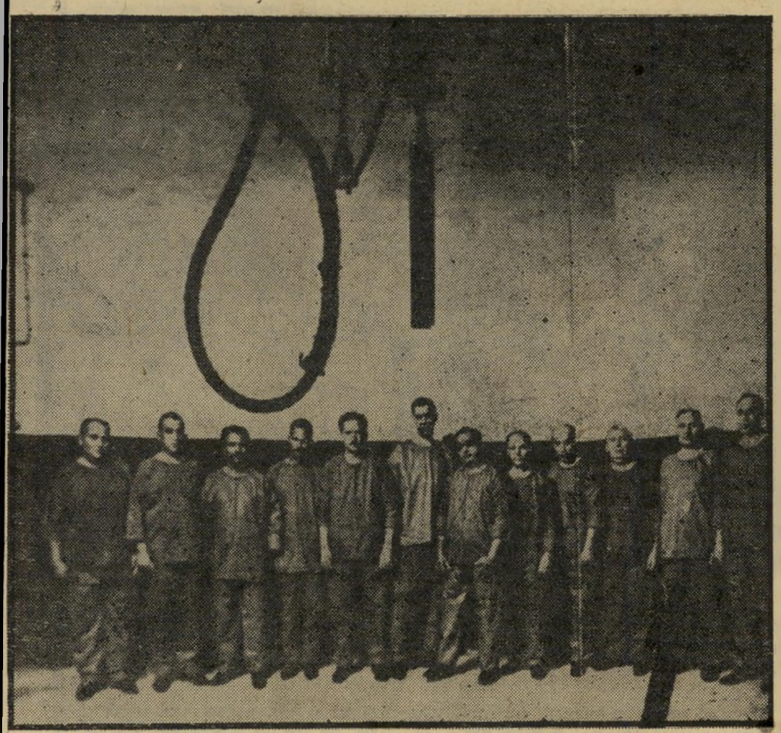

חזרה לחדר־החלייה

12 מבין 24 נידונים למוות שנותרו בחיים, בחדר הגרדום בכלא עכו. הראשון מימין, בבגדי הנידונים למוות: שמואלביץ, המיועד לתפקיד מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה.

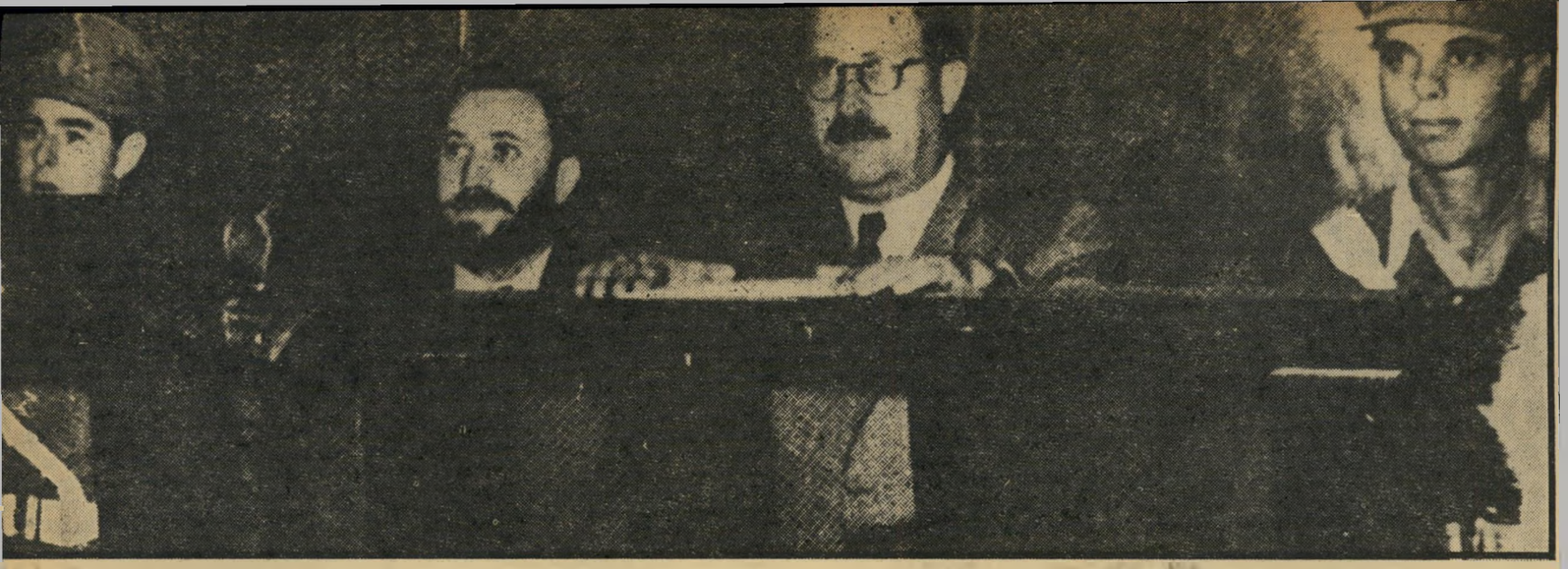

בבית־המישפט הישראלי

שני אזרחים ישראליים, שהיו בעבר חברי האירגון המחתרתי לוחמי־חירות־ישראל (לח"י). הממושקף: נתן ילין־מור. לידו: מתתיהו שמואלביץ.

של אדם שהלם חלום יפה, והנה התעורר, והחלום אינו חלום, כי אם מציאות. אני ממשיך ללכת בתוך הוואדי. במרחק 300 מטר צריכים להימצא אנשינו. אני הולך בתוך בוץ ודורך על אבנים. שלתי את נעלי הבד. אינן דרושות לי עוד ורק מפריעות הן בהליכה. תחבתי אותן לכיס והתחלתי מזנר את הפלפל שהיה בכיסי. סגולה לבילבול הכלבים... נדמה לי ש־ שברתי כבר יותר מ־300 מטר. הכל נראה שקט. אין איש. מה זה? נדמה לי ששמעתי את הטססס המוסכם. אני עונה: טססס, טססס. אין תשובה. כנראה נדמה היה לי. אין איש בסביבה. אני עוד מאזין רגע וממשיך ללכת. נדמה היה לי כנראה... ולפתע, כאילו מתחת לאדמה, הופיע לפני אדם. הוא התרומם מתוך שיח. בידיו מצנצנים שני אקדחים מכוונים ישר לחזי, עמוד — הוא פוקד עלי. נדמה לי שלא הספקתי לחשוב אם שלגו הוא או לאו, כשהייתי כבר בחיבוקו... בחרתי לי את הפרבלום, הכנסתי כדור לקנה ותחבתי אותו לחגורה, ואת רימוני היד תחבתי לכיס..."

בבוקר מצאו שילטונות המחנה את צריף מס' 4 ריק לחלוטין. ההודעה על הבריחה פורסמה כעבור זמן רב, והיא היתה קצרה: „עשרים חשודים בטירוריזם נמלטו ממחנה המעצר בלטרון."

לתרץ לפני מצפוני

מרגע שבו יצא שמואלביץ לחופשי, ועד ללכידתו שוב בידי הבריטים, לא משו האקדח והרימונים מידיו. במשך תקופה ארוכה חי שמואלביץ בלילות, וב־ ימים לא היה נוטש את מקום המחבוא. הוא התגורר בחדר בשכונת שפירא, ביחד עם דוב (יעקוב גרנק ז"ל).

האימפריה הבריטית הקציבה סכום כסף על ראשו של מתתיהו שמואלביץ, ששמה כל שביכולתו כדי שלא להיתפס: „אין לדעת אם סביב קרובינו ומכרינו אינם שורצים סוכנים של הבולשת. נוסף לכך הריני מאופר כהלכה. הנני שחור, בעל שפם עבה וממושקף, ואם צריך אני להי־ פגש עם אדם אשר אין ביחסון שלא ימסור את תיאורי למישטרה, הרי יש לי בכיס לסת מלאכותית עם שיניים, אשר אפשר להרכיבה על שיני התחתונות ועל־ידי זה לשנות לגמרי את צורת הפנים..."

שמואלביץ עסק באותה תקופה בשני עיסוקים מרכזיים. האחד, גיוס של אנשים חדשים ללוחמי־חירות־ישראל, והשני, תיקון ושיפוץ כלי־נשק. במארס 1944 מגיע אליו „אלישע", אחת הדמויות הנע־ רצות ביותר בלח"י של אותם הימים (שמו האמיתי היה ירחמיאל אהרונסון). האקדח של אלישע היה מקולקל. המקור היה שבור. מתתיהו ואלישע אוכלים סעודת־ עניים. לפנות ערב יוצאים שניהם וכעבור זמן הם נפרדים.

כעבור שעה קלה, ברחוב מוא"ה, נפל אלישע. הבריטים רצו לעצור אותו ולערוך חיפוש. הוא נמלט מבעד לחדר המדרגות, שם נורה ונפל פצוע, ובגופו הריקו הברי־ טים מחסנית שלמה של סומיגאן. רצח אלישע עורר ריגשי־אשם אצל שמואלביץ: „במשך ימים רבים העיקה עלי הרגשת אשמה: מדוע לא נתתי לו את האקדח? ! מדוע לא הלכתי עימו? המחשבה שאלישע יכול היה להישאר בחיים אילו הייתי נוהג אחרת, הטרידה אותי יומם ולילה. בקושי יכולתי לתרץ בפני מצפוני את התנה־ גותי."

רצח אלישע היה יציאתה הראשונה של המחתרת לאור־היום: „זוגות זוגות סו־ בבים אנו ברחובות העיר, כציידי כלבים, ומחפשים אנגלים. רבותי, אין זה פשוט כל כך, ללכת בהכרה ברורה לרצוח נפ־ שות. לאחרים אולי קל הדבר יותר. אבל אנו, היהודים... לא, אין זה קל... עמי התרבות המערבית מכריחים אותנו להיות כמוהם... הם מבינים רק שפה אחת: שפת הרצח וההרס. ואי אפשר אחרת. מספיק היינו נרצחים! איך שהמוגינים השפלים הללו נחבאים כשיודעים הם שיד נוקמת ארובת להם! רוצה הייתי שזה ייגמר כבר. ברגע שאכוון את האקדח לראשו, כשאלחץ על ההדק, אחשוב רק על הורי, על אחי, על מיליוני אחים שנר־ צחו בגולה, על סטרומה אחשוב, על יאיר, על זליג ז'ק, על אמפר, על אלישע אחשוב, על כל מה שהם עוללו לנו..."

ב־27 במארס 1944 התגשמה משאת נפשם של לוחמי המחתרת. „נקמנו את דמו של אלישע. כ־15 שוטרים בריטיים נהרגו ברחובות תל־אביב וירושלים. אף אחד מאתנו לא נפל. הבריטים חשבו כנר־ אה שעבר זעם."

למחרת פירסמה ממשלת המנדט חוקים חדשים לשעת חירום: בעבור נשיאת נשק — עונש מוות בתליה.

לא עבר זמן רב, ומתתיהו שמואלביץ היה מועמד לתלייה.

שמואלביץ מתאר בספרו את קרב המגע ואת לכידתו בידי המישטרה הברי־ טית:

מאחרי קרן הרחובות החשמונאים—אחד־ העם יצאה מכונית משא צבאית. לרגע עוברת במוחי מחשבה: מישטרה. הס־ תכלתי שוב וראיתי שמכונית צבאית תיא. למישטרה יש מכוניות משלה. הצבא הב־ ריטי אינו עוסק עדיין בציד אנשים. אין כל סיבה להסתתר מפני מכוניות צבא. אני עומד על המדרכה, ליד הכביש ממש. המכונית מתקרבת. היא נוסעת במהירות ולפתע מרגיש אני שהיא מאיטה ומתקרבת למדרכה. והנה נראה כובע של שוטר על ראשו של אדם היושב על־יד הנהג.

מכונית הציד! עוברת מחשבה במוחי. המכונית מחופה בברזנט ואין לראות אם יושבים בפנים עוד שוטרים...

זהו! קדימה! — עברה במוחי המח־ שבה כנצנוץ הברק.

גופי מלא כדורים

התחלתי רץ מול כיוון האוטו. כדי שלא יוכלו לרדוף אחרי. שמעתי את היריה הראשונה שנורתה מאחורי כמעט באותו רגע שהתחלתי רץ... אני שומע מאחורי את קפיצות השוטרים מהפתח ה־ אחורי של האוטו. מטר של יריות... מטר היריות הולך ומתגבר. אני מפנה את ראשי אחורנית לראות מה המצב. כ־15 שוטרים רצים אחרי, מפוזרים מלוא רוחב הכביש ויורים... אני שולף את האקדח ותוך כדי ריצה מפנה את הראש אחו־ רנית... הנה זה ריצה שמאחורי. הוא קרוב כל כך ויורה בטומי עוד מעט ויפגע בי! אני מכוון את האקדח מול ראשו. אני רואה איך פתאום נעצרים כולם, להרף עין רק. הם נדהמו כשנצנץ בידי האקדח. אני שומע מאחורי קריאות: היזהר! יש לו אקדח! אני לוחץ על ההדק. פגעתי! הוא נפל והתת־מיקלע נשמט מידיו. לעצור ולתפוס את התת־מקלע שלו. לא. לא אספיק. הם קרובים מדי! הנה, זה ממול! אליו! אני מכוון את האקדח מולו. הוא נעצר, משתטח על הקרקע וממשיך לירות. אני לוחץ על ההדק. החטאתי! שוב לוחץ. החטאתי! — על השני. ההוא כבר רחוק! עוד מעט ואגיע לקרן הרחוב. שם אדליק את הרימון, ואשאיר אותו מאחורי.

מכונית שניה יצאה מאחרי חקרן, גם שם קופצים שוטרים! אני מכותר: יורים גם מלפנים. אלה יורים בעמידה מאחרי מחסה! ודאי יפגעו בי.

נגמר. הכל נגמר. כמו אלישע.

אני מרגיש שרגלי כבדות. משהו צורב גם בצלעות. נדמה לי שגופי מלא כדורים. ובכל זאת עוד יכול אני לרוץ. מעניין כמה כדורים יש כבר בגופי? מה זה? החזה רץ קדימה וסוחב אחריו את הרג־ ליים. לרוץ! לרוץ! רק לא ליפול! נפלתי וראשי אל הקיר. המכה הממתני לרגע. מה זה? פוסקים מלירות? הם רק מתקר־ בים. יחסלו אותי מקרוב. כעת הכל גמור. כעת יריקו את המחסניות לתוך החזה. שני טומיגנים מכוונים לחזה. עוד שניה יש לי לחיות, ועל שניה זו אפשר לכתוב כרך שלם. לעולם אין אדם מסוגל לחשוב בהמירות כזו כבשניה האחרונה לחייו. שניה זו היא חיים שלמים.

עד באן תיאורו של שמואלביץ.

אלא שהוא לא נרצח בדם קר, כפי שהבריטים נהגו לעשות בהזדמנויות את־ רות. יותר מדי עיניים יהודיות התבוננו במרחקים ממירפסות וגגות הבתים של רחוב חשמונאים, תל־אביב. עד מהרה הגיע למקום אמבולנס, ומתתיהו שמואלביץ נל־ קח לבית־החולים ביפו. ומשם — לבית־ הכלא.

תלונה בחבל על צווארך

כאשר שאלו החוקרים הבריטיים את שמואלביץ לשמו, השיב „רפאל בירנ־ באום". ובשם זה כונה עד עדותו במישפט. תעודת־ההזות שלו, שנוייפה בידי מומחי המחתרת, עזרה בהטעיה.

תקופת מאסרו הראשונה, ובעיקר ימי החקירות, היו מלווים מתח רב. חמת זעמו של שמואלביץ גברה. במהלך אחת החקי־ רות הוא התנפל על חוקריו הבריטיים ואמר: „...נדמה לכם שחוצפה היא מצידו של מישהו להתנגד לשילטונכם. התופעה ששמה היטלריזם, איננה אלא שאיפה להי־ גיע למצבכם: להיות עם של אדונים. היטלר רצה להטביע בעם הגרמני אותה הרגשת עליונות אשר למעשה קיימת כבר אצל האנגלים. כתוצאה מהרגשת עליונות זו הנכם רואים כל מי שמתמרד נגדכם כפושע, מטורף, חוצפן... עם הנאצים יש לנו חשבון לחוד. לעולם לא נשכח אותו. אך חלקכם בפשע זה אינו קטן בהרבה מחלקם..."

עם תום תקופת החקירה מועבר שמו־ אלביץ אל בית־הסוהר המרכזי, ירושלים. „רציתי לצחוק ולשמוח! בית־הסוהר! זה לא לעינויים. בתוך בית־סוהר אין מענים. נדמה לי ששום אדם עוד לא נכנס בשימ־ חה כזו לתוך כתלי בית־הסוהר..."

בגלל פציעתו מאושפז שמואלביץ בבית־ החולים של בית־הכלא. תוך זמן קצר מוכנס לחדרו חבר מרכז הלח"י, ד"ר אלדד שייב, שבמהלך בריחה מפני הבריטים נפל ונחבל בעמוד השדרה שלו, שותק ונלכד בידיהם. על תקופת שהותם המשותפת כותב שמואלביץ: „אותם השבועיים של שהותי אתו היו חוויה בשבילי. ד"ר שייב הוא מעיין בלתי אכזב של דעת, הוגה־ דעות אשר מעטים כמוהו בדורנו. בשבו־ עיים אלה באתי על גמול חמשת השבועות של הצינוק..."

משפטו של מתתיהו שמואלביץ נערך השנייים נעצרו אחרי רצח הרוזן פולקה ברנדוט, המתווך מטעם האו"ם, שהוכרז על־ ידי יוצאי לח"י כאוייב ישראל. רצח ברנדוט נחשב במשך שנים כתעלומה שלא נפתרה. רק בשנים האחרונות גילה איש לח"י אחר, יהושע כהן, פרטים על ביצוע ההתנקשות.

פסק־הדין

וגזר־דין המוות, שהוטל על מתתיהו שמואלביץ, זכו לכיסוי מלא בעיתונות העברית של אותם ימים. שמואלביץ הולבש אז בבג־ דים אדומים, כיאה לנידון למוות. גזר הדין הומר לאחר מכן במאסר עולם.

(המשך בעמוד 32)

(המשך מעמוד 31)

בבניין שבו שוכנת כיום הקונסוליה האי־טלקית בירושלים, ברחוב כ"ט בנובמבר: „מביאים את המוצגים, כלומר: שני האק־דחים שנלקחו ממני, רימון־יד, רימון ל־הפחדה מסודר בתוך קופסת גפרורים וש־קית עם כדורים... התובע קורא את כתב־האשמה ומרצה באריכות יתרה את פרטי המאסר והיריות. משהתיישב פונה אלי השופט ושואל:

„אתה היגד רפאל בירנבאום?"

„לא — עניתי לתמהונם של השופטים והקהל."

מתתיהו שמואלביץ תובע את הבאתם של הנציב העליון הברטי, מפקד המישטרה וישוב־ראש הסוכנות היהודית כ־עדים*.

אלא שבית־הדין סרב להזמין את הנציב־העליון, ולשאר העדים לא נמסרה הזמנה. חמש וחצי שעות עמד מתתיהו שמוא־לביץ על רגליו ונשא את נאום ההגנה שלו. על עצמו. בין השאר אמר: „לגופי

מנכ"ל־המיועד שמואלביץ
נשק צדק

שיפרה שמואלביץ
נשק קודש

זה חדרו כבר כדורים שלכם ובמקרה לא הרגוני. מחר יכולים אתם להרוג אותי ואין זה חשוב. חשוב הוא הגוף האחר, שלא פגעתם בו, ושום פסק־דין שלכם לא יפגע בו. הגוף הזה לא אישי הוא. זהו הרצון הכביר להקים בירושלים זו שלנו את מלכותו של דויד שלנו. את הרצון הזה לא תשברו, לא בטומיגנים שלכם ולא בתליות שלכם. זהו רצונה של האומה העברית, והיות ורצון זה יסודו בצדק, על כן אין ספק בניצחונו. ונשק, אשר אתם שופטים אותי עליו היום, ואשר יכול לקפח את חיי — נשק צדק הוא, נשק קדוש..."

שלוש שעות שקלו שלושת השופטים את דבריו. ו„לא מצאו שום סיבות מקי־לות... ובכח חבשו השופטים את הכו־בעים, אב בית־הדין פקד על הקהל לקום על רגליו, והקריא: 'תוחזר לכלאך ומשם תלקח למקום שבו תתלה בחבל על צווארך עד צאת נשמתך. ואלוהים יקבל את נש־מתך ברחמים'. היה ברצוני לקרוא אליו בהנני מוותר על המלצתו אל האלוהים, כי חוששני שהמלצת שופט בריטי עלולה רק להזיק לי, אבל עצרתי. ובמקום זה שרתי את ההימנון הלאומי..."

בכלא הירושלמי קיבל הנידון למוות את הסרבל האדום.

באחד הימים נכנס מפקד כלא ירו־שלים אל תאו של מתתיהו שמואלביץ, שלף מסרת נייר וקרא מתוכה: „מפקד הצבא

(המשך בעמוד 59)

* יו"ר הסוכנות באותם הימים היה דויד בן־גוריון, ראש־הממשלה הראשון של ישראל.

במדינה

העם

משל המחוז

דון־קישוט שלחם בטחנות־הרוח הפך אנאכרוניזם כחיוך

שום אדם בתולדות ישראל לא משך אל עצמו שינאה כה כללית ולוהטת כמו ה־ד"ר דוב יוסף בשנת 1950. ושום אדם לא היה פחות ראוי לכך.

התיאוריה שהגשמתה השניאה את עו־רך־הדין היהודי מקנדה יותר מכל היתה עיקרון „הצנע". היא נשאלה מבריטניה של ימי מילחמת־העולם. יוסף עצמו הג־שים אותה תחילה בירושלים הרעבה וה־צמאה, בימי המצור בקיץ 1948.

שבט של כושים. ההנחות של דוב יוסף היו פשוטות: המדינה עניה. היא צריכה לחסוך. הצנע צריך לחול על הכל, בלי הבדל של מעמד. לכן יש להנהיג שיטה של קיצוב קפדני, שיבטיח את ה־מינימום לכל, בעודו מונע זכויות־יתר מבעלי־היכולת.

יוסף הגשים את התיאוריה בכל רחבי ישראל בשנים שבהן כיהן כשר האספקה, בתקופת־הכהונה של הכנסת הראשונה. הוא עשה זאת בדרך הישרה, בלי חוכ־מות, בלי יחסי־ציבור, בלי הומור. גישתו היתה זו של מושל־מחוז בריטי אידיאליס־טי, החולש על שבט כושי במרכז אפרי־קה. הוא הבין שאין לדרוש מן הכושים לדעת מה טוב בשבילם. הוא גם לא ציפה לתודה מהם. הוא פשוט עשה את אשר היה נחוץ, לדעתו, מבלי לשאול איש.

לרוע מזלו של יוסף, הישראלים של ראשית שנות ה־50 לא היו כושים. הם לא היו מוכנים לצנע. הם רצו להשיג כל טוב, ובמהירות. הם מאסו בפינקסי־התלו־שים, ברהיטי־לכל, בחנויות־הצנע.

השוק השחור פרח. גדולי המדינה ער־כו סעודות־שחיתות במיסעדות שחורות. הכל רימו והפרו את החוק. האידיאליזם של דוב יוסף התנקם בו. הוא נראה כדון־קישוט, הלוחם בטחנות־הרוח של החומר־נות הישראלית החדשה.

התוצאה נרשמה ביום הבחירות. אומנם, מיפלגתו של דוב יוסף, מפא"י, ירדה רק במנדאט אחד — מ־46 בכנסת הראשונה

דוב יוסף (1965)
„איכה היתה לזונה..."

ל־45 בכנסת השנייה. אולם הציונים הכל־ליים, שיצאו למילחמה בדוב יוסף („מס־פיק ודי / בשילטון מפא"י") עלו באו־פן דרמאתי, מ־7 ל־20 מנדאטים, וכעבור זמן הצטרפו לממשלה.

הקאריירה הפוליטית של דוב יוסף מתה, יחד עם רעיון הצנע, החיסכון והחלוקה הצודקת.

עיון משכפ־ס. האידיאליזם של דוב יוסף, שריד מן המאה ה־19 (שנת־הלידה: 1899), הביאה אותו מעיר־מולדתו, מונט־ריאול, לארץ בשלהי מילחמת־העולם הרא־שונה, כחייל הגדודים העבריים בצבא ה־בריטי. או נקרא ברנארד ג'וזף. כמו אחיו, פילים*, היה עורך־דין מצליח בימי־המנדאט.

חוש־הצדק חסר־הפשרה שלו היה לא פעם בעוכריו. כך גרם במישרין לפרשה שהסעירה את המדינה יותר מכל אחרת.

כאשר כיהן כשר־המיסחר־והתעשייה, היה אחד מפקידיו עולה מהונגריה, עסקן ציוני בשם רודולף ישראל קאסטנר. עובר־בטל ירושלמי זקן בשם מלכיאל גרינוולד כתב והפיץ עלון משוכפל, שבו העלה את ההאשמה המדהימה שקאסטנר שיתף פעולה עם אדולף אייכמן בהשמדת יהודי הונ־גריה.

העלון עורר גיחוך, ואיש לא היה מת־ייחס אליו כלל, לולא תבע השר יוסף מן הפקיד שלו לנקוט פעולה. לפי תפי־סתו של יוסף, אין חוכמות: מי שמטי־חים נגדו האשמה כזאת, חייב להודות בה או להגיש תביעת־דיבה. באי־רצון התיר קאסטנר ליועץ המישפטי, חיים כהן, לה־גיש את המישפט — וכך גרם למפולת, שחשפה פרשה כאובה.

דוב יוסף בוודאי לא העלה על דעתו שהאיש שעשה את הקאריירה שלו במיש־פט זה, עורך־הדין הצעיר בשם שמואל תמיר, סנגורו של גרינוולד, אמן של יחסי־ציבור, יתפוס באחד הימים את מקו־מו כשר־המישפטים.

אנאכרוניזם. יוסף עצמו המשיך לכהן בממשלה בתפקידים שונים, שימש כשר־המישפטים עד 1966. בכל תפקידיו נשאר בלא־שינוי: ישר ללא פשרות, מזלזל ב־דעת־הקהל, זר לשיקולים פוליטיים, ליב־רל בתפיסתו, סמכותי בפעולתו.

כאשר נפסר השבוע, כבר היה דוב יו־סף אנאכרוניזם מוחלט. אומנם, מדינת־ישראל הגיעה שוב אל סף תקופת־צנע, כפי שניבא יוסף. אולם הערכים שהוא דגל בהם ושאותם הגשים — חלוקה צו־דקת, אידיאליזם חסר־פשרות, אורח־חיים אישי צנוע לדוגמה, יד חזקה במילוי תפ־קידי השילטון, אי־התנופה לציבור — נעלמו מן הזירה הפוליטית בישראל.

השר המצוי בראשית שנות ה־80 היה ההיפך הגמור מן האידיאל של דוב יו־סף: רודף אחר פופולריות זולה, אמן של יחסי־ציבור, חבר במעמד בעל זכויות־יתר מופלגות ובלתי־נאמן לחלוטין לעמיתיו.

ביום מותו, כבר היה דוב יוסף שייך לעבר רחוק. האיש שהכתיר את סיפרו על מצור־ירושלים בשם קרייה נאמנה סבר בוודאי כי הפסוק המלא מתאים עתה ל־מדינה כולה: „איכה היתה לזונה קרייה נאמנה."**

הכנסת

רפואה מונעת

דיין בא, קרא קריאות־ביניים, ונאם לשם מה?

„הוא רוצה לפרוש ולכתוב ספר," אמרו יודעי־דבר, כאשר התפטר משה דיין מ־תפקידו כשר־החוץ. „אחרי ניתוח־הסרטן

* פיליפ ג'וזף, שהגן בין השאר על שלמה בן־יוסף, היהודי הראשון שנתלה בימי המנדאט, היה גדול עורכי־הדין בתל־אביב, אך ירד חזרה לקנדה.

** ישעיהו, פרק א'.

ח"כ דיין
„הובטח לי לדבר!"

שלו הוא חושש שזמנו מוגבל, ועל כן הוא רוצה לרשום בעוד מועד את חלקו בהשגת השלום."

מי שסבר כך, תמה בוודאי להיווכח כי משה דיין הפך לפתע חבר־כנסת מן ה־מניין. בשבוע שעבר הקפיד לבוא בכל יום לכנסת, לשבת במליאה, להקשיב גם לדיונים משעממים.

מדוע עשה זאת? על כך לא היתה תשובה.

קריאות־ביניים. ביום השני בשבוע בא דיין והקשיב לוויכוח על חוק שכנגי: הארכת תוקפן של תקנות־לשעת־חירום בשטחים המוחזקים. התנהל ויכוח קצר, שבו הועלו שאלות צדדיות: כיצד לק־רוא לשטחים אלה בחוקים, האם היו צרי־כים להחיל עליהם את החוק הישראלי, ועוד.

דיין הפתיע את הח"כים המעטים, ש־טרחו לבוא לדיון, כאשר קם כמה פעמים, ניגש אל אחד המיקרופונים המוצבים עתה באולם (תחת המיקרופונים שעל שולחנות הח"כים, שנסגרו לפי פקודת היו"ר) וק־רא קריאות־ביניים. הוא העיר את תשו־מת־לב אנשי־הממשלה לכך שלפי קווי־היסוד של הממשלה אין להחיל את החוק הישראלי על השטחים, כל עוד נמשך משא־ומתן לשלום.

לא היה בכך חידוש, ואיש לא הבין מדוע טורח דיין להשמיע את הערותיו.

אחרון בתור. למחרת היום שוב בא דיין למליאה. הפעם נטל את חוברת־הפרוטוקול של היום הקודם, שבה הופיעו קריאות־הביניים שלו. הוא ישב עליהן ב־משך שעה ארוכה, תחילה במליאה ואחר־כך במיזנון, תיקן וסיגנן את הקריאות, כאילו היו ההצהרות מדיניות חשובות ב־יותר.

למחרת היום הועלו בכנסת ארבע הצ־עות לאי־אימון של סיעות המערך, ש"י, חד"ש ושל"י, בעניין אילון־מורה. לפי ה־סדר, מנמקים בעלי־ההצעות את הצעותי־הם, אחר־כך עונה עליהן ראש־הממשלה, ואחר־כך משמיעה כל אחת מסיעות־הבית הצהרה, לפי סדר־הגודל של הסיעות.

דיין לא הבין זאת. כאשר סיימו ארבעת המציעים את נאומיהם, והיו"ר קרא ל־ראש־הממשלה להשיב, ניגש דיין למיק־רופון והתלונן: „הובטח לי שאוכל לד־בר!" שכניו, משה שמיר וגאולה כהן, הסבירו לו שתורו יגיע רק בסוף.

זיג־זאג אופייני. אם ציפה מישהו שאחרי הכנות אלה ישמיע דיין הצהרה חשובה, טעה. דבריו היו שיגרתיים: הוא מתנגד ליישוב ליד שכם, אם באילון־מו־רה ואם בתל־כביר, אך הוא מצדד בהתי־נחלות בגדה. הוא מצביע בעד הממשלה מפני שהאמריקאים צימצמו את הסיוע ל־ישראל ביגלל התנגדותם להתנחלות.

היה זה זיג־זאג דייני אופייני, התחכ־מות ללא תפיסה כוללת. קשה היה להבין מדוע ביזבז על כך שלושה ימים.

יתכן שההסבר טמון בדבריו של אחד ממקורביו, שאמר לפני שנים רבות: „אם אין שמו של דיין מופיע בעיתונים במשך כמה ימים רצופים, זה גורם לו למחלה גופנית."

מאחר שאיש אינו רוצה שדיין יחלה, מוטב שיגאם במליאת־הכנסת ושיזכה ב־כותרות שמנות — גם אם אין לו מה לחדש.

תשקיף

הפקיד הבכיר

ילחם

פקיד בכיר במוסד ממשלתי, אשר מינוי שלו יראשות אותו מוסד בוטל בעיקבות חקירה שנפתחה נגדו, זוכה עכשיו ועדת־חקירה עיונה שהוקמה כדי לחקור בהאשמות נגדו.

אותו פקיד בכיר מתכוון להתפטר בתקופה הקרובה מאותו מוסד, ולפתוח במאבק ציבורי נגד הממונים עליו.

מאבקו נגד הממונים עליו לא יתמקד בפרשה האישית שלו, אלא גם בעניין מחדלים שנעשו עכשיו־ידי הממונים עליו לפני למעלה משש שנים.

בגין לא יקיים

הבטחתו

אם עד תחילת השבוע לא ייפגשו ראשי הליכודים עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, בעניין מינוי שר־החוץ הבא, יראה ראש־הממשלה את הבטחתו לליכודים, שלא למנות שר־חוץ לפני שיחה איתם, כמכובדת.

הליברלים אינם נפגשים עם בגין, מאחר וידועה להם החלטתו הסופית למנות את יושב־ראש־הכנסת, יצחק שמיר, כשר־חוץ. בהסתמכם על הבטחתו של בגין, ובגלל התנגדותם למינוי שמיר, דוחים הליברלים את הפגישה, מתוך כוונה לדחות את מינוי שמיר. על כוונתו שלא לקיים עוד את הבטחתו גילה בגין לסגנו, שימחה ארליך, בנמל־התעופה בן־גוריון, לפני צאתו לאסואן.

זמיר יתערב

באוטונומיה

היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, החליט להראות מעורבות גדולה בשיחות האוטונומיה, יותר מאשר עד כה.

הצעד הראשון של זמיר היה הצהרה מפתיעה בישיבת ועדת־השרים לענייני האוטונומיה, שנערכה בשבוע שעבר. זמיר טען בישיבה כי הוועדה עוסקת רק בפרטים זעירים, בעוד שעל הממשלה להחליט החלטות עקרוניות וכיבדות־משקל יותר בענייני האוטונומיה.

מי יהיה

במעבר הגבול?

הממשלה תצטרך להחליט מי יהיה אחראי על מעבר הגבול האזרחי־יבשתי הראשון של ישראל בנאות־סיני.

בעוד רשות־נמלים אחראית על מעברי הגבול דרך נמלי־הים, מינהלת נמלי־התעופה על מעבר־הגבול בנמלי־התעופה בן־גוריון ואילת, והמימשל הצבאי על מעברי־הגבול בגשרי־הירדן, תצטרך הממשלה להכריע מי יהיה אחראי על מעבר הגבול בנאות־סיני. **נראה כי בסופו של דבר תוקם רשות** מיוחדת, במיסגרת משרד־הפנים, לצורך נושא זה.

פורן ישאר בתפקידו

המזכיר הצבאי של ראש־הממשלה, תת־אלוף אפריים (״פרוזיקה״) פורן, אשר עמד להשתחרר מצה״ל בימים הקרובים ולהצטרף לעסקי האלקטרוניקה של מישפחתו, החליט להישאר במדים ולהמשיך לכהן כמזכירו הצבאי של ראש־הממשלה עוד שנה.

לפני ביטול הפרישה מונה כבר קצין אחר, בדרגת תת־אלוף, כמי שיחליף את פורן.

תסיסה נגד שפיר

במטה הארצי של המישטרה קיימת ראשיתה של תסיסה נגד הצורה שבה ״רומו״ המפכ״ל החדש, רב־ניצב הרצל שפיר, לקצינים, שבשרותם אינו חפץ עוד, לפרוש מהמישטרה.

עם תת־ניצב ראובן מיניקובסקי ועם ניצב אהרון שרוש שוחח שפיר בהרחבה על יתרונות היציאה לפנסיה. השניים הבינו את הרמז והגישו את התפטרותם.

לגבי דובר המישטרה, סגן־ניצב ברוך לשם, היה שפיר אלגנטי פחות. שפיר רצה בידידו, כתב ״רבר״, אריה ארד, כדובר המישטרה. הוא לא הודיע ללשם כי עליו לפנות את כסאו, אלא הזמין את ארד למקם חיזוקי המפכ״לים, והציג אותו לפני העיתונאים כדובר החדש.

חבוטל הביקורת

בקולנוע

בפגישות הנערכות עתה בין גורמי־ביטחון לבין בעלי בתי־הקולנוע, הודיעו גורמי־הביטחון לבעלי בתי־הקולנוע כי במיסגרת הקיצוצים התקציביים, הם עומדים לבטל את הבדיקות הביטחוניות בשערי בתי־הקולנוע. בעוד שבועות אחדים לא יהיו עוד חיילי וחייליות הג״א מפשפשים בתיקי באי־הקולנוע.

לבעלי בתי־הקולנוע, שדרשו לבטל את רוע הגזירה, הציעו הגורמים הביטחוניים לשכור על חשבונם שוטרים־בשכר, כדי שיערכו את הבדיקות.

אריק נגד שפירא

שר־החקלאות אריק שרון מאשים את עמיקם שפירא, דוברו של סגן־ראש־הממשלה שימחה אריליך, בהדלפת הידיעות נגדו על התאורה והגדר ב״חוות־השיקמים״.

תחילה חשד שרון במזכיר הממשלה, אריה נאור, אולם אחרי שהתברר כי ההדלפות כוללות פרטים רבים שמקורם יכול להיות רק במישרד־האוצר, החליט שרון כי המדליף הוא שפירא, שהיה דוברו של אריליך גם בתפקידו הקודם כשר־האוצר.

צפויה השבתת

שידורים בערבית

עובדי בית־השידור־הישראלי (בש״י), הרדיו בשפה הערבית, עומדים להשבית את השידורים בעיקבות צימצומים תקציביים חריפים כמיוחד, שגרמו כבר לביטול שלוש תוכניות־רדיו פופולריות במיוחד.

הקיצוצים ברשות־השידור הופעלו ברדיו בערבית, עוד לפני שהוועד־המנהל של רשות־השידור קבע את מדיניות־הקיצוצים שלו.

זהירות: רדאר כפול

במיסגרת המיבחמה של משטרת ירושלים בנהגים הנוסעים בכביש ירושלים—תל־אביב, מפעילה המישטרה לאחרונה חזיזיות־רדאר זו ליד זו.

שוטרים בכביש ירושלים—תל־אביב שמו לב לכך שאחרי שנהגים עוברים את מלכודת־הרדאר, הם מגבירים שוב את מהירותם, מתוך ידיעה שלא צפוייה מלכודת נוספת. עתה מציבה המישטרה מלכודות, המרוחקות זו מזו מרחק של שניים־שלושה קילומטרים בלבד.

עיתון יומי בצפון

משקיעים זרים עומדים להוציא לאור עיתון יומי, אשר יימכר רק באיזור חיפה וצפון הארץ, ושיעסוק בנושאים הקרובים במיוחד לתושבי איזור זה.

הכנת העיתון נמצאת כבר בשלבים מתקדמים ביותר. עיתונאי חיפאי ידוע, העובד באחד הצהרונים, יתמנה כעורך העיתון.

הסלמה במילחמת

פרס־רבין

מקורביו של ח״כ יצחק רבין טוענים כי מקורבי שימעון פרס עמדו מאחרי הפירסומים האחרונים על פרשת המאבק המישפטי בין בתו של רבין, דלית, לבין בעלה־לשעבר, אברהם בן־ארצי.

מקורבי רבין טוענים כי אחד מעוזריו של פרס הוא שהעביר את פרטי הפרשה לעיתונות.

פלאטו יחבע

את צ״צ׳

ח״כ שמואל פלאטו־שרון עומד להגיש תביעה נגד ראש עיריית תל־אביב, שלמה (״צ׳צ׳״) להט, ונגד העירייה, ודרוש מהם סכום העולה על שני מיליוני לירות.

בזמנו תרם פלאטו־שרון חמישה פסלי־זהב של הפסל יעקוב אגם, לשם תצוגה במוסיאון הארץ בתל־אביב. כתמורה הובטח לו על־ידי העירייה שחלק מפארק־הירקון ייקרא על שמו. אחרי הפירסומים על מעשיו הפליליים של פלאטו־שרון בצרפת, נסוגה העירייה מהבטחתה לקרוא את הגן על שמו.

פיסלי־אגם אינם מוצגים לעיני הציבור, אלא נמצאים בכספת בבנק לאומי. פלאטו טוען כי תרם אותם לעירייה כדי שתציג אותם לפני התושבים. עיריית תל־אביב טוענת כי אינה יכולה לעמוד בגסל הביטוח הנדרש ממנה, אם יוצגו הפסלים.

לאחרונה פנה פלאטו אל צ׳צ׳ ודרש ממנו למכור לו את הפסלים, תמורת שני מיליוני לירות. פלאטו יודע כי ערך הפסלים עלה פי שמונה, מאז שתרם אותם לפני כארבע שנים ועד היום, וזאת בעיקבות עליית מחירי הזהב.

עיריית תל־אביב מסרבת למכור לו את הפסלים, ועורכי־הדין של פלאטו מכינים עתה את התביעה המישפטית.

רופאים יפגינו

בתל־השומר

רופאי בית־החולים תל־חשומר ובני המשפחות המתגוררות בשיכון־הרופאים, הצמוד לבית החולים על־שם שיבא, עומדים לחסום בימים הקרובים את הכביש החדש, המחבר את צומת גהה עם קיראון, העובר בתוך שיכון־הרופאים.

ועד רופאי בית־החולים פנה למישטרה ולמישרדי־הממשלה ודרש להקים גדר־ביטחון, לקבוע רמזורים ומעברי־חצייה בכביש המסוכן. מאחר שלא נענו, מתכוונים הרופאים לחסום בגופם את הכביש. **החלטת הרופאים היא להשבית את בית־החולים, אם הם יפונו בכוח מחפגנתם.**

«סולל־בונה»

הסתבך בגהה

ל״סולל־בונה״, החברה הקבלנית הכונה עכשיו מע״צ את מערכת הכבישים והגשרים בכביש גהה, נגרמו הפסדים כבדים בפרוייקט זה.

נראה כי הערכות התקציביות של סולל בונה לגבי עלות העבודות היו מוטעות, ולחברה נגרמו בעבודה זו הפסדים במיליוני לירות.

כפית אחת לכל אחד

כפית מזון מלכות לכל אחד מבני המשפחה להרגשה מצוינת, הרגשה של בריאות ומרץ לצעיר, למבוגר ולקשיש.

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם.

פרופסור גליארדי ליזי אבחן הטבה, גופנית ונפשית ניכרת באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות.

למסקנה מקבילה הגיע גם חוקר אחר, גרדנר, הגורס כי מזון מלכות מהווה השלמה חיונית לתפריט המזון היומי.

הציוד המתוחכם וצמחיית הגליל הברוכה זיכו את "גליל" במדליה ובתואר: מזון המלכות הטוב בעולם בועידה שהתכנסה בבוקרשט.

מכתבי תודה רבים המגיעים למכוורת שמיר מעידים יותר מכל על חיוניותו של מוצר זה.

פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת ההסברה של מעבדת "גליל".

להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצימחוניות ובחנויות מובחרות.

מזון מלכות - להרגשה מצוינת

ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר טל. 067-41826

גליל מזון עובלט

„המדינה זה אני!"

צ'רלי, צ'רלי — מי יסיר עפר מעיניך? אני מתכוון לצ'רלי וילסון, זה שקראו לו צ'רלי־של־המכונות, להבדיל מאיל־תעשייה אמריקאי אחר שנשא את אותו השם.

צ'רלי וילסון נבחר על־ידי הנשיא דוויט אייזנהואר לתפקיד שר־הביטחון של ארצות־הברית, אחרי שהוכיח את כישרונו כמנכ"ל חברת־הענק, ג'נרל מוטורס.

בארצות־הברית — בניגוד לישראל — אין השרים אחראים לפני הקונגרס, אלא לפני הנשיא בילבד. אולם המינוי שלהם טעון אישור הסנאט, וזה — בניגוד לכנסת — חוקר היטב מי האיש אשר הנשיא מבקש להטיל עליו אחריות לאומית.

בין השאר מבקש הסנאט לדעת מה רכוש, והאם הוא עשוי להתעשר מכהונתו הרמה.

בשעת חקירתו של צ'רלי וילסון נתברר, כי הוא מחזיק בידיו חבילה גדולה של מניות ג'נרל מוטורס — חברה שיש לה עסקים רבים עם מישרד־הביטחון. הסנאטורים לא היו מוכנים להשלים עם מצב זה, וחקרו את צ'רלי המיסכן שתי־וערב על ניגוד־האינטרסים הפוטנציאלי.

לבסוף התפוצץ צ'רלי מהיר־החימה, והטיח בפני הסנאטורים את הפסוק שהפך סיסמה של תקופה:

„מה שטוב ל„ג'נרל מוטורס" טוב לארצות־הברית!"

הדברים נאמרו בתמימות. צ'רלי וילסון ביקש רק לומר, כי גודלה של חברת־הענק קשור בגורל המשק הלאומי. אך המלים הובנו כפשוטן: שארצות־הברית היא מעין חברת־בת של ג'נרל מוטורס.

התגובה היתה מוחצת. אמרת־הכנף גרמה סערה ציבורית. צ'רלי וילסון נאלץ למכור את כל המניות שלו, תוך הפסד אישי עצום. הותקנו כללים חדשים המונעים, מאז ויויד־איזנהאוארים כלשהו.

מי שמבקש כיום להיות שר בממשלת ארצות־הברית חייב לוותר על כל עסקיו.

■ ■ ■

יקרהו של אריק־בעל־החוזה חמור לאין־שיעור ממיקרהו של צ'רלי־של־המכונות. שהרי אריק אינו בעל־מניות בחברה, אשר ניהולה מסור בידי אחרים.

הוא ואשתו הם הבעלים הבלעדיים של עסק מישפחתי, והם גם המנהלים אותו.

(הסענה שלא אריק מנהל את החווה, אלא אשתו לילית, יכולה רק להצחיק את מי שמכיר את בני־הזוג. בחיים הציבוריים בישראל יש מעט זוגות שבהם קיים יחס כה הדיק ושיתפות כה מלאה, כמו אצל זוג השרונים. כימעט שניתן לומר: אריק ולילית — חד הם.)

יש התמהים על תגובתו של אריק שרון על הטענות המושמעות נגדו. יש הרואים בכך שיא של שחיתות. חברי כנסת מסויים טען שזהו שיא של חוצפה (ראה מחוץ לפרוטוקול) יש המיתנים. כי אריק מצפצף על כל העולם.

האמת שונה. כדי להבין אותה, צריכים להכיר את אישיותו המיוחדת של אריאל שרון.

אילו היה אריק עונה על הטענות בגילוי־לב, היה חוזר על אימרת־הכנף של צ'רלי, במהדורה ישראלית:

„מה שטוב לאריק שרון — טוב למדינת־ישראל!"

הוא היה אומר זאת בכנות גמורה. הוא מאמין בכך.

■ ■ ■

דמה לי שזהו המפתח לכל מעשיו, העשויים להבין, להדהים ולקומם כל מי שאינו שותף לאמונה זו. האדריכל פראנק לויד רייט, מחולל המהפכה באדריכלות המודרנית, התלוצץ פעם: „בשלב מוקדם בחיי הייתי צריך לבחור בין הצניעות ובין היושר. בחרתי ביושר." אריק שרון אינו משופע בהומור, וגם לא כל־כך בצניעות. היא לא שיחד משולם מול בחירה כזאת.

כי אריק פשוט יודע — וידע מאז ומעולם — שאין כל הבדל בין טובת המדינה וטובתו האישית. הרעיון המועלה עתה, כאילו יכולה לחיות סתירה בין השתיים, מדהים אותו. איך זה יכול להיות?

שהרי לאריק עצמו ברור לחלוטין, כמו אור השמש בצהרי יום־קיץ בחוות־שיקמים, כי אריק שרון הוא האיש היחידי המסוגל להנהיג את ישראל, לפקד על צה"ל, להתוות את דרכה של המדינה ולבצע את אשר יש לבצע.

המלך לואי ה־14, „מלך־השמש" הצרפתי, אמר בשעתו: „המדינה — זה אני!" הוא לא רצה להתפאר. הוא קבע פשוט עובדה, שהיתה ברורה לו לגמרי.

לא לחינם הפיצו אנשיו של שרון את הסיסמה „אריק מלך ישראל". כמו לואי ה־14 משופע גם אריק ה־1 כי המדינה — זה הוא.

רק מי שחדור לחלוטין באמונה שכזאת מסוגל לעשות את אשר עושה אריק שרון.

מאז עלה על הכסא הציבורית, הוא דורס כל מי שמנסה לעמוד בדרכו.

כאשר הקים את הליכוד ושמואל תמיר הפריע לו, הוא דרס את תמיר.

במילחמת יום־הכיפורים פתח במילחמת־הגנרלים עוד ביום הראשון של המילחמה, ודרס כל מי שעלול היה להפריע לו לצאת מן המילחמה כמנצח הבילעדי — דויד אלעזר, שמואל גונן, חיים בר־לב, אברהם אדן.

חלקו בניצחון הצבא ברורם היה חשוב אך מצומצם — אולם בתודעת הציבור נקבע כי הוא נחל את הניצחון לבדו, כענק בין גמדים.

אחרי המילחמה ניסה לדרוס את שימעון פרס, כדי לתפוס את מקומו במישרד־הביטחון, ואת מוטה גור, כדי לקבל לידיו את שרביט הרמטכ"ל. מאז המהפך הוא מנסה לעשות את אותו הדבר לעזר וייצמן.

לאדם נורמלי יש כל מיני עכבות. המפריעות לו לדרוך על גופות. אפילו הפוליטיקאי המצוי, שהוא יצור

לואי ה־14: האבא הרוחני

בלתי־מוסרי מטיבעו, עלול לחוש מדי פעם, בשעות הקטנות של הלילה, רגש־בושה כלשהו, לפחות מחשש „מה יאמרו הבריות". לא כן אריק שרון.

כי אריק פשוט יודע שכאשר הוא דורס אדם העומד בדרכו, הוא פועל לטובת המדינה.

שהרי טובת המדינה מחייבת שאריק שרון יתקדם במהירות מירבית, לקראת המנהיגות העליונה. מכיוון שרק הוא יכול להציל את המדינה ולהגשים את הציונות, הרי כל מי שמפריע לו, ולוא גם לשעה קלה בילבד, להגיע אל המנהיגות — הריהו פושע כלפי המדינה, עוכר ישראל ומהבל בציונות, ואין להתחשב בו. חובתו של אריק היא לסלק אותו בכל האמצעים, גם האכזריים ביותר. ההימנעות מכך תהיה בבחינת התאכזרות כלפי המדינה, האימה הציונות.

התבטאויותיו של אריק שרון מעוררות לא פעם זעם ותימהון. מניין לו החוצפה לקרוא לירידיו בשמות־גנאי כמו „גייס חמישי", „מחבלים", „אויבי הציונות" וכיוצא באלה? איך ניתן לסביל דמגוגיה מרושעת שכזאת?

ולא עוזה על דעתו של איש כי אריק שרון מדבר בכנות גמורה ונוראה. הוא באמת מאמין שכל מי שמפריע לו אישית מפריע לי מדינה וציונות, ועל כן מן הדין לראות בו בוגד, מחבל ופוכן־האוייב.

■ ■ ■

עד כמה יש להבין את פרשת החווה המפורסמת. אין אריק מתנגד עקרונית למסקנות של ועדת־אשר, המחייבות שרים לוותר על עסקיהם הפרטיים. בהחלט לא. גם בעיניו הדבר ראוי ונחוץ, בכל הנוגע לשרים ר ג י ל י ם.

אבל אריק שרון אינו שר רגיל, וכלל לא עוזה על דעתו שהדברים חלים גם עליו.

איזו סתירה יכולה להיות בין ניהול חוותו ובין האינטרס העליון של המדינה? הרי זה אבסורד גמור!

אומנם, לגבי שר רגיל עלול להתעורר מצב של ניגוד־אינטרסים. אם שר־המיסחר־והתעשייה מנהל מן הצד עסקי מיסחר ותעשייה, לטובת כיסו הפרטי, זה יכול להזיק לאינטרסים של המדינה. שהרי השר עלול לקבל החלטות המקדמות את עסקיו הפרטיים, אך המזיקות למשק הלאומי. גם אם אינו מודע לכך, אין אדם רגיל יכול להשתחרר מן האינטרסים שלו. מתחת לסף ההכרה ישפיע האינטרס הפרטי שלו על החלטותיו המדיניות.

זה ברור וגם אריק שרון מבין זאת.

אלא במה דברים אמורים? בבן־אדם רגיל, כמו ייגאל הורביץ, גידעון פת, יצחק מודעי ודומיהם.

אך מה כך זה נוגע לאדם בלתי־רגיל, אחד בדורו, כמו אריק שרון? היכן יכול להיות כאן ניגוד־האינטרסים?

הוא בסך הכל רוצה להמשיך ב„אורח־חייו" — ואורח־חייו היא להחזיק בחוותו ולהתעשר.

אומנם, איש אינו מונע זאת ממנו. הרי בסך הכל טוענים כלפיו שבמיקרה זה עליו לנטוש את מקומו ליד שולחן־הממשלה.

אבל גם דרישה כזאת מתאימה רק לאדם רגיל. איש כתלי־רגיל כמו אריק שרון אינו יכול לנטוש את מקומו בממשלה, מפני שהוא יודע שהמדינה זקוקה לו.

■ ■ ■

לב פרשת החווה של אריק היה תקדים בימי המישטר הקודם, כאשר כיהן משה דיין כשר־הביטחון.

באותם הימים גילינו, כי דיין אינו עוסק רק בתחביב של חפירות ארכיאולוגיות בלתי־חוקיות, אלא שהפך גם סוחר בינלאומי בעתיקות— לא רק בעתיקות שמצא בחפירותיו ושלקחן לעצמו בניגוד לחוק, אלא גם בעתיקות שקנה בשוק, לצורכי מיסחר.

הגילוי לא זיעזע את גודלה מאיר ואת ממשלתה. הן עברו עליו לסדר־היום.

כאשר העליתי את הפרשה בכנסת, זה עורר זעם רב. לא נגד שר־הביטחון, חלילה, על שניצל את מעמדו הממלכתי ואת שמו הציבורי לעשיית עסקים, אלא נגד חברי הכנסת, שהיתה לו החוצפה להעלות דברים כאלה.

גם אז נאמר: הרי דיין הוא גיבור לאומי! איך אפשר להטריד גיבור־לאומי בקטנות, כגון חוקי המדינה?

פישפשתי בחוקים וגיליתי, לתימהוני, שאין בישראל חוק האוסר על שרים לעסוק בעסקים פרטיים. התייעצתי עם גדולי המומחים־לחוק, וגם הם נדהמו להיווכח שאין חוק כזה. עד אז היו הכל בטוחים שאכן קיים בישראל חוק האוסר עסקים פרטיים של שרים.

ניסחתי הצעת־חוק ברוח זו, והעליתי אותה בכנסת. על פי דרישת שר־המישפטים דאז, י. שימשון שפירא, היא הורדה מסדר־היום.

■ ■ ■

אולם גם בשיא זוהרו לא הגיע משה דיין לדרגת השיכנוע־העצמי המציינת את אריק שרון. וגם חסידיו לא תבעו לו את המעמד שחסידיו של אריק תובעים אותו כיום לגיבורם — אף כי אלה הם אותם החסידים עצמם. (מי שזקוק לאליל, כדי לחפות על אפסותו האישית, נדד בשנים אלה מפולחן־דיין לפולחן־שרון.)

כאשר דיין ציפצף על החוק, ראו בכך רבים מעין שיגיונו אישי, תכונה נחמדה של שייגע ניצחי. לא נטען אז, כי התעשרויותו הפרטית היא חלק מהגשמת הציונות.

אריק, בניגוד לדיין, הוא טיפוס נפוליוני. בעיני עצמו, הוא הקיסר. לדעתו, כי הבחנה בין רכוש המדינה ובין רכושו הפרטי של הקיסר היא מלאכותית.

(כך סבר גם קיסר אחר, השאהין־שאה, ועל כן נטל את מיטב ההון של איראן והטמין אותו בחשבונות הפרטיים שלו בבנקים שווייצריים. משום־מה אין האיית־אללה והעם הפרסי מכירים בעיקרון זה.)

■ ■ ■

הבית שבו נשאל אריק שרון בראיון טלוויזיוני, לעיני מאות אלפי צופים, מה יעשה אם יידרש לבחור בין המשך כהונתו ובין המשך החזקתו בחווה. במה יבחר?

מבלי להניד עפעף, השיב אריק, כי יבחר בשני הדברים גם יחד. לא יעלה על דעתו לוותר על כהונתו בממשלה. מפני שיש דברים להגשים, והוא צריך להגשימם. (למעשה אמר, מבלי להגיד זאת בפירוש, כי שום אדם מילבדו אינו מסוגל להגשים את הדברים.) ולא יעלה גם על דעתו לוותר על החווה, שהיא „אורח חיים".

אילו אמר זאת אדם רגיל, היתה זאת חוצפה. כאשר אומר זאת אריק, הוא פשוט מסיק את המסקנה ההגיונית מדעתו על אריק.

לכן אין לפנינו בעייה של מסקנות ועדת־אשר, או של מסקנות ועדת־קנת. „המצב הבלתי־נסבל", כפי שהגדיר רוחו השיסס מכס קנת ושני עמיתיו המלומדים, הוא מצב טבעי לגמרי בעיני בעל־החווה.

לכן הבעייה אינה אם אריק יתפטר מן הממשלה, ולא אם ייפטר מן החווה. הבעייה היא איך ייפטר עם־ישראל מאריק שרון.

הביטחון העצמי המופרז של אריק שרון התבטא

בהוצאות המדינה על ארמונו: הוא תבע ביטחון מופרז

השב"כ לא הסכים

אריק שרון ישב מול מצלמות־הטל־ויזיה והצהיר: „אין תאורה בחווה שלי!"

היה זה ביום השישי האחרון, בתוכנית השבוע — יומן אירועים.

שרון הוזמן להתראיין בשידור חי על הפרשה שהסעירה בשבוע שעבר את הארץ כולה: ההוצאות הכספיות לשם הקמת מערכות ביטחוניות סביב החווה של שרון.

שרון לא שיקר, אולם הוא גם לא אמר את כל האמת. כאשר הודיע כי אין תאורה ביטחונית סביב החווה שלו, הוא ידע כי מי שיצליח להסתנן מבעד לשמירה של עובדי חוות השיקמים המקיימים פטרולים ניידים סביב שטח החווה, אמנם לא יראה פנסים של תאורה ביטחונית. אולם אריק שרון גם ידע שיש לכך סיבה: פשוט לא הספיקו להתקין את הפנסים.

הצהרתו של אריק שרון היתה הונאת־הציבור.

חברה של מהנדסים, יועצים, חשמל ואוטומציה בשם כהן את בלוך בע"מ, ברחוב בר־כוכבא 44 בתל־אביב, סיימה לאחרונה עבודת תיכנון גדולה לתאורה הביטחונית סביב חוותו של אריק שרון.

לחברה שני סניפים. האחד בחיפה, המ־נוהל על־ידי רפי כהן, והשני בתל־אביב, בהנהלתו של בנימין („בני") בלוך.

על הסניף התל־אביבי של החברה הוטל על־ידי מישרד־החקלאות להכין תיכנון לתאורה ביטחונית סביב 4000 הדונמים של חוות השיקמים של אריק שרון. מלאכת התיכנון הושלמה. ולמישרד החקלאות הו־גש חשבון בסדר־גודל של יותר מ־100 אלף לירות. החשבון אושר ונפרע.

שלושה מיליון לירות

לבני בלוך לא נוח לשוחח על פרשת התאורה שהכינה חברתו לחוות השר. „הדברים האלה הם חסויים. היחסים בינינו ובין הלקוחות שלנו הם תמיד חסויים. אנחנו לא יכולים לדבר על סכומים. אבל הסכומים שהוזכרו בעיתונים, על מיליוני לירות, הם מוגזמים," הוא אמר השבוע להעולם הזה.

לבלוך יש סיבה נוספת שלא להרגיז את שר־החקלאות על־ידי חשיפת האמת בפרשת התאורה הביטחונית. החברה שב־בעלותו משמשת חברת־הייעוץ למישרד־החקלאות בכל הנוגע לבעיות חשמל ות־אורה, ומקבלת שכר חודשי קבוע. נוסף על השכר החודשי הקבוע מקבלת החברה גם כספים עבור עבודות שהיא עושה למישרד־החקלאות. גורמים במישרד־החק־לאות מסרו כי היקף עבודות־התיכנון של חברת כהן את בלוך עבור מישרד־החק־לאות מסתכם בכ־3 מיליוני לירות לשנה.

אולם בלוך היה מוכן להסביר בשיחה עם העולם הזה את הסכניקה של ביצוע עבודות־תיכנון לתאורה. לדבריו, הסכו־מים המשולמים למתכנן הם בסדרי גודל של שלושה עד 10 אחוזים מהיקף העבו־דה, „לפי תנאי הקרקע, מהות העבודה והריחוק." יש להניח כי במיקרה של חוות אריק שרון, שם התנאים אינם נוחים במ־יוחד, בעיקר בגלל ריחוקה של החווה ממקום־ישוב מרכזי, היה שכרו של בלוך נמוך, רק כשלושה אחוז מהיקף העבודה שהיתה עתידה להתבצע. על פי הנתון של 100 אלף לירות עבור התיכנון, יש להניח שכאשר תישכך הסערה, ואריק שרון יורה להוציא לפועל את תוכנית התאורה הביטחונית, ישלם מישרד־החק־לאות עבור עבודה זו סך של כשלושה מיליוני לירות.

פרשת אבטחתו האישית של אריק שרון, והאבטחה של החווה שלו, אינה יכולה שלא לעורר תמיהה רבה.

בחודש ספטמבר 1978 פנה אריק שרון אל השב"כ (שרות־הביטחון־הכללי) וביקש להיכלל בין השרים המקבלים שמירה אי־שית צמודה ואבטחה על בתיהם. שרון טען אז כי מתנכלים לו. אחרי בדיקה יסודית הגיע השב"כ למסקנה כי אין מתנכלים לשרון, וכי אינו צריך לקבל את השמירה האישית העולה בכסף רב.

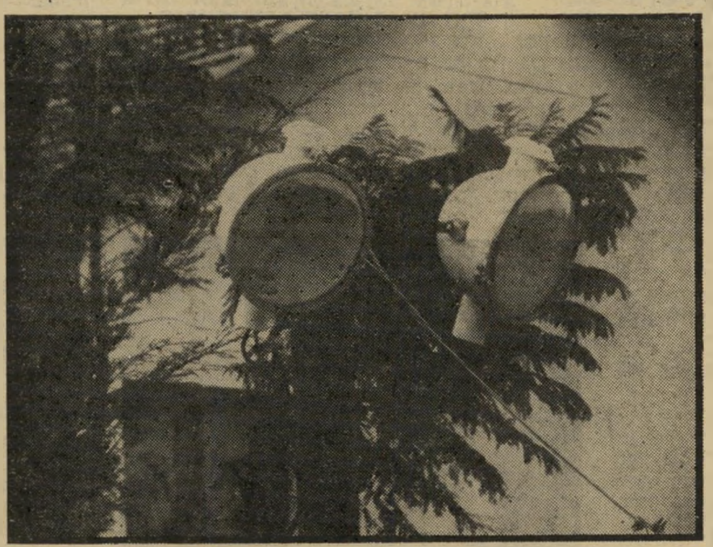

הזרקורים המוצבים בפתח החווה של אריק שרון, הותקנו שם, ללא אישור תקציבי, עוד לפני ששרון הזמין תוכנית־תאורה ביטחונית כוללת, אצל מישרד מהנדסים בתל־אביב. אריק שרון מכחיש את תיכנון התאורה.

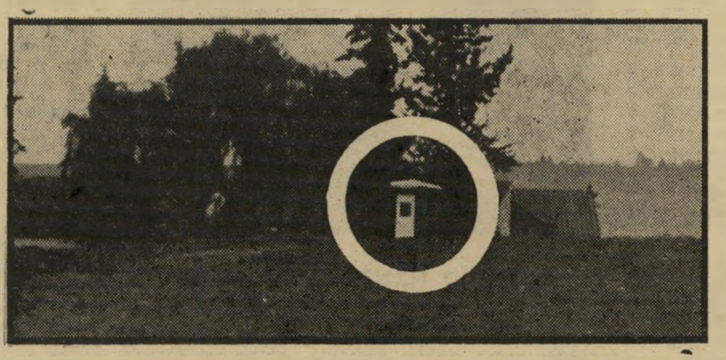

הבודקה ליד הכניסה לארמון של שרון, בחוות השיקמים, מוצבת בודקה מיש־טרתית שבה נמצא השוטר השומר על הבית 24 שעות ביממה. הקמת הבודקה עלתה 60 אלף לירות. שרות הביטחון הכללי טען, כי אין צורך בשמירה.

הגדרות שרון מכחיש בכל תוקף כי חוותו או החצר סביב הבית מגודרים. למרות הכחשה זו אפשר להבחין בחצר בשתי גדרות ובחומה המקיפה את הארמון. בנוסף לאלה מונחות בחצר ערמות מוטות, המיועדים כנראה, לבניית גדרות.

הוראה אישית של בגין

שרון לא קיבל את קביעת השב"כ. הוא פנה אל ראש־הממשלה וביקש פגישה אישית על נושא ביטחונו האישי. לפני בגין הוא פרש את חששו מהתנכ־לויות, וביקש שמירה אישית, וכן שמירה על ביתו. היה זה בתקופה שבה דרש ייגאל ידין שיצמידו לו שמירה אישית וישמרו על ביתו שבירושלים, ונושא השומרים האישיים הסך סימן לסמאטוס בממשלה.

בגין קרא אליו את ראש השב"כ. ראש השב"כ חזר על מימצאי השב"כ, וקבע כי אין צורך להוציא כספי ציבור על שמירה אישית לשרון, וכי איש אינו מסכן את חייו או את רכושו של שר־החקלאות. ראש השב"כ הוסיף כי בעיקבות פנייתו של שרון ערך השב"כ חקירה מיוחדת, והתברר לשרות־הביטחון־הכללי כי אין כל צורך בשמירה על שרון. אבל, הוסיף ראש השב"כ, אם בגין יתן לו הוראה, הוא יבצע אותה.

בגין נתן את ההוראה להכניס את אריק שרון למעגל השרים הזוכים לשמירה אי־שית ולשמירה על ביתם מטעם השב"כ. לגבי ראש השב"כ היה בהוראה זו מעמסה תקציבית של יותר ממיליון לירות לשנה. לגבי ההוצאה השוטפת בילבד, מבלי לק־חת בחשבון את הוצאות־התשתית הגדו־לות הכלולות במיתקנים לשמירה על ביתו וחוותו של אריק שרון.

אולם אריק שרון עצמו לקח בחשבון את ההוצאה הגדולה. ב־2 בדצמבר 1978 הגיעה למישרד־האוצר דרישה של חשב מישרד־החקלאות, משה כהן, לאישור תק־ציב מיוחד בן 263 אלף לירות למיתקני־ביטחון על ביתו של אריק שרון ועל חוותו. על פי הפירוט, הוקדשו 63 אלף לירות למיתקני־ביטחון על הבית עצמו. ו־200 אלף לירות להקמת תאורה מסביב לחווה.

הפניה הובאה לתשומת־ליבו של מי שהיה אז שר־האוצר, שימחה ארליך. עוד באותו היום שלח ארליך את דרישתו של שרון למבקר־המדינה, וביקש לדעת אם יש לדעת המבקר להעתר לה או לא. מבקר־המדינה היה זריז בתשובתו. לא עברו ששה ימים, וב־8 בדצמבר שלח המבקר חוות־דעת לשר־האוצר. קבע הד"ר ארנסט נבנצל:

(1) יש לאשר רק את ההוצאה הכספית לגבי השמירה על ביתו של שרון. ואין לאשר את ההוצאה הכספית לגבי השמירה על חוותו.

(2) יש להביא את הבקשה כולה לידי־עת הממשלה.

על חשבון הציבור

כשהם פועלים על פי הנחיות ה־מבקר, פנו מי שהיה אז מנכ"ל־האוצר, עמירם סיוון, ומי שהיה הממונה על התק־ציבים באוצר, איתן ברגלס, אל השב"כ, וביקשו לנתח את הדרישה התקציבית של אריק. הם ביקשו לדעת איזה חלק מה־סכומים שנדרשו אכן מיועדים להגנה על הבית, וכמה להגנה על החווה.

השב"כ אישר את 63 אלף הלירות בילי־

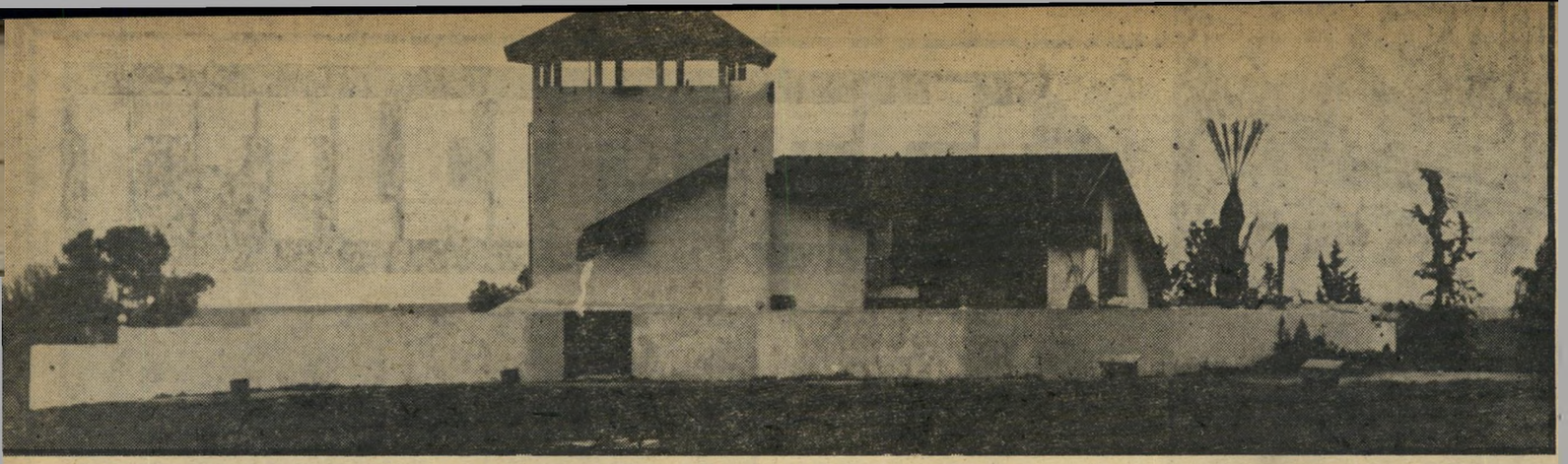

„ביתי הוא מיבצרי" יכול היה אריק שרון לאמר על ארמון בחוות־שיקמים

בד, כדי להציב בכניסה לבית דלת ברזל חזקה יותר מהדלת הסטנדרטית, זמזם ומערכת אינטרקום פנימית.

אריק רתע מזעם: „אריך פנה למבקר־המדינה ביגאל חשבונות פוליטיים. ממתי מבקר־המדינה מבין בענייני ביטחון? לכל השרים נותנים אבטחה", ואף פעם לא פנו למבקר־המדינה. מה שרוצים להרכיב אצלי בחווה זה צעצועים, ולא אמצעי־ביטחון! אותי לא ילמדו מה זה ביטחון!"

אריך הציע לשרון להביא את הנושא כולו, כפי שהמליץ מבקר־המדינה, לידי־עתה או להחלטתה של הממשלה. אריק סירב־והחליט לנקוט בצעדים פרטיים מ־שלו, על חשבון הציבור כמובן, כדי להב־טיח את ביטחונו האישי, את החווה ואת הסטאטוס שלו.

זרקורי ענק

לא אישור של מישרד־האוצר הוצ־או, נוסף על 63 אלף לירות המאו־שרות, עוד כ־200 אלף לירות על אמצעי־בטיחות אשר שרון משוכנע כי הם הכ־רחיים. 60 אלף הוצאו לבניית סוכה („בונד־קה") לשוטר, המוצב משך 24 שעות בפתח הבית של שרון. 100 אלף לירות הוצאו על אמצעי־ביטחון משוכללים מאו־תם שהסכים להם שרות־הביטחון־הכללי:

המחכנן של התאורה הביטחונית של שרון, בנימין בלוך, טוען כי יש חובת סודיות על היחסים בינו לבין מישרד־החקלאות וההזמנות שלו.

מערכת־אינטרקום משוכללת יותר, מער־כת־אזעקה משוכללת יותר.

• טענה זו של שרון אינה נכונה. לא כל שרי הממשלה זוכים בליווי של אנשי־ביטחון, בעבודות־בנייה בטחוניות סביב ביתם ובשמירה על הבית. בין הש־רים הזוכים בשמירה ראש־הממשלה מנחם בגין, שר־הביטחון עזר וייצמן, סגן־ראש־הממשלה יגאל ידין ושר־האוצר יגאל הורביץ. הורביץ קיבל את השמירה הא־שית עליו רק אחרי שהותקף על־ידי מפ־גינים במלון הילטון בירושלים, אחרי הצ־הרתו על המדיניות הכלכלית החדשה שלו. דוגמה הפוכה היא הגדר בביתו של השר גידעון פת בסביון, אחרי שורה של פרי־צות לבית, המליץ השב"כ לבנות גדר סביב הבית, ואף התקבל אישור תקציבי לכך.

„אורח חיים" עד שהתפוצצה פרשת ההוצאה הכספית של החווה, ניסו אריק ולילי שרון ליצור דימוי של זוג חקלאים מאושר והצטלמו הרבה לעיתונים בתוך החווה. כיום אסורה כניסת עיתונאים לחווה. שרות הביטחון טען, שאין להוציא כספי ציבור כדי להגן על אריק משום שנדמה לו שמתנכלים לו.

מאז התקנת אזעקה זו ועד כה היא לא הופעלה אף פעם, אלא למטרות ניסוי. 60 אלף לירות נוספות שולמו עבור הת־קנת שער לחווה ושני זרקורי־ענק, וזאת עוד לפני שבוצעה תוכנית־התאורה הביט־חונית הכללית.

תחילה טען אריק שרון כי הסכום הגו־סף של 200 אלף לירות אושר על־ידי מיש־רד־האוצר. רק כאשר התברר כי ראשי־האוצר מכחישים זאת, הוא שינה את גיר־סתו. דוברו, אלי לנדאו הודיע לעיתונאים: „ראש־הממשלה יותר חשוב משר־האוצר. אם ראש־הממשלה אישר, העניין מאושר, ולא צריך את האישור של שר־האוצר!"

מוטות לגדר

מ יבר הסכום של 200 אלף הלירות, שהוציא מישרד־החקלאות עבור אמ־צעי־הביטחון בחוותו של שרון, ללא אישור מישרד־האוצר, הוצאו גם 100 אלף הלי־רות לתיכנון מערכת־התאורה, שאת קיו־מה הכחיש שרון בתוקף כה רב. כאשר יגשו להתקין את התאורה הביטחונית, תגיע ההוצאה הכספית לכמה מיליוני לירות.

דוברו של שרון, לנדאו, הכחיש בשיחה עם העולם הזה כי הוזמן תיכנון לתאורה ביטחונית. „לא יכול להיות שאני לא יודע על זה. אני מוכן להתפטר אם יסתבר לי לבסוף שיש תיכנון לתאורה ביטחונית!"

פרשה אחרת היא פרשת הגדר. אריק ולנדאו הכחישו, זה בטלוויזיה וזה באוזני עיתונאים, את העובדה שיש או שמתכ־ננים גדר סביב הבית, החצר או החווה. ביתו של שרון ניצב במרכזה של חצר, המשתרעת על פני כארבעה דונאמים. מילבד הבית, הנראה כארמון ממש, יש במקום עוד מיבנים קטנים, מוסכים וגן גדול. החווה של שרון משתרעת על פני יותר מ־3500 דונאמים. אין היא מגודרת. כל כמה מאות מטרים מוצב שלט, האוסר על הכניסה ועל הציד. פטרולים של אנשי החווה מסיירים יום ולילה, ושומרים על כך שאיש לא יחדור לשטח.

אולם החצר מגודרת בשתי מערכות של גדרות במרחק של כמה עשרות מטרים אחת מהשניה. הבית עצמו מוקף בחומה גדולה.

סמוך לבית נמצאו, השבוע, כמה מאות מוטות־ברזל גדולים, כשהם מונחים על הרצפה. מוטות אלה מיועדים לשיפוץ אחת מהגדרות הקיימות, או לבניית גדר חדשה סביב החווה כולה, כפי שטענו השבוע כמה עיתונאים.

ערך החווה עלה

א ריק שרון אנס את השב"כ להסכים לשמירה הביטחונית עליו, המשוללת כל הצדקה ענייניות או מיקצועית. הוא טען טענות־שווא באוזני ראש־הממשלה והוציא מאות אלפי לירות מכספי־הציבור כדי להרגיע פחדים מוזרים או כדי לרומם את מעמדו ולהשוותו למעמד השרים של־גביהם החליט שרות־הביטחון שיש צורך בשמירה עליהם. יש לו עוד תוכניות ב־כיוון זה. כאשר תוצא אל הפועל תוכנית־התאורה של כהן את בלוך, ישלם הציבור סכומי־עתק, ואם אכן תוקם גדר חדשה על חשבון מישרד־החקלאות, תהיה השע־רוריה כפולה ומכופלת.

גם אם היה אריק צודק בפחדים שלו, לא היתה הצדקה להוצאה הכספית הגדולה סביב החווה. לו היה שרון מתגורר בירו־שלים, לפחות בתקופה שבה הוא מכהן כשר, לא היתה נוצרת כל בעיה. ההשקעות הבטחוניות סביב בית ירושלמי היו זעי־רות ביותר לעומת ההשקעות בחווה המ־רוחקת והמבודדת. הציבור אינו חייב לש־לם עבור תשוקתו של אריק להתגורר דווקא בחווה הנמצאת בנגב הצפוני.

ר. כהן - ב. בכוד

מהנדסים יועצים

חשמל ואוטומציה בע"מ

המישרד מישרד התיכנון כהן־את־בלוך, שהכין את תוכנית התאורה לחווה של אריק שרון, הוא יועץ קבוע למישרד־החקלאות.

הטענה של שרון כאילו כל אמצעי הביטחון הנבנים בחווה הם ניידים, ואפשר להסירם או להעבירם כאשר יחדל שרון לשמש כשר, היא שטות מוחלטת. התאורה, הגדרות, השערים והדלתות מעלים את ערך החווה ואת ערך הרכוש של אריק. חלק ניכר מאמצעים אלה היה על שרון להשקיע בחווה שלו, גם אם הוא לא היה שר ולא היה „נרדף".

כאשר השרות־החשאי־האמריקאי השקיע רבבות דולרים באמצעי־ביטחון בביתו הפרטי של נשיא־ארצות־הברית לשעבר, ריצ'ארד ניכסון, בסנט־קלמנטו, קמה שע־רוריה עצומה. ניכסון אולץ לממן את ההוצאה מכיסו. אולם אריק שרון אינו נשיא ארצות־הברית וחוות השיקמים אינה סנט־קלמנטו והציבור הישראלי ישלם הר־בה אלפי לירות.

יוסי ינאי

דיזנגוף בלי

בעוד שמולדת הבוהמה

„אני לא בוגד בכסית, ואין לי סבלנות לשבת במקום אחר," אומר המשורר יונה („יב"י) בן־יהודה, אחת הדמויות הקבועות, הפוקדות את קפה־האמנים כסית מדי יום שישי.

„אל תצלמו אותי, אני לא יושב במקומות אחרים, רק מסתובב קצת," מבקש הסופר־עיתונאי שלמה שבא, שגם הוא מיושבי כסית הנאמנים.

„אין כמו הצ'ולנט של כסית," אומר שחקן הבימה יהודה אפרוני.

„אני מיתומי קפה סולטן שברח לכסית והצעקות של יבי הבריחו אותי עכשיו לדיצה," אומר הארכיטקט הנודע יצחק ישר.

הצייר נמוך־הקומה משה ברנשטיין ויתר בכלל על דיזנגוף, ובילבד שלא ייאלץ לשבת במקום אחר.

דיזנגוף בלי כסית זה לא אותו הדבר, אין ספק בכך. בכל שבוע, מדי יום שישי, היה כסית המקום החווסס ביותר ברחוב המפורסם ביותר של תל־אביב. זה היום שבו מתמלאים בתי־הקפה באנשים שסיימו עבודתם בשעות הצהריים. חתיכים וחתיכות באים להסתדר, ולהחליף כתובות לקראת הערב; מארחים ומארחות באים לשמוע ולהשמיע דבר בענייני מסיבות; אנשי־עסקים, יקירי החברה ופרחי־בוהמה

גלות „דיצה" הקבועים של „כסית", הבאים לשם מדי יום שישי ונהגים לחבר כמה שולחנות יחד ואוכלים ומרכלים בצוותא, עשו אותו הדבר, אך הפעם בקפה „דיצה". אותם אנשים, אותו שולחן אך ללא האווירה.

אילי גורליצקי ישב בקפה „פינתי" ולא רצה להצטלם. „אני עסוק עתה באירגון אמנים לאיגוד אמנים עצמאיים," הצהיר אילי.

עמוס קינן תושב תה גם דבר," הסביר. לידו עוזרו ש

זימרה את הזמרים ייצגה ב„פינתי" אירית שמי, חברת להקת „סקסטה". היא ישבה עם החבר הקבוע שלה, יוסי מזור. כאשר שמעה שאביה הבמאי אהרון שמי יושב בקפה „פרק", לא התרגשה. „גם הוא מחפש מקום לשבת."

קולנוע חברות במאי סרטים בחרה לשבת הפעם ב„דיצה". ביניהם הבמאי איתן גרין, הזמרת אילנה רובינא ומנחה „מסך גדול מסך קטן" יצחק שאולי. לידו הבמאי אברהם הפנר (בתמונה משמאל). השיחות הן על סרטים ושחקנים ועל עולם הקולנוע באופן כללי.

כסית

סגורה, מסתובבים היחומים ומחפשים מיקלט

בוע של קפה „כסית" שו־
ב„דיצה". „זה לא אותו
"כ פרס, בועז אפלבאום.

יוסף מונדי המחזאי גם הוא תושב קבוע של „כסית" שנפלט אל „דיצה". לידו איש העסקים שמעון („צ'פאי") קדם, גם תושב קבוע ב„כסית".

גלות „פינתי"

משכה אליה אמנים רבים שלא מצאו כל מקום אחר. אל „פינתי" באים גם אנשים שאינם מפורסמים, כדי להציץ ולהיפגע מהכוכבים המאכלסים קפה זה. שם כולם עומדים על המדרכה וצופים באמנים.

באים להחליף חוויות ולרכל קצת, להש־
מיע בדיחות ולשוחח ברצינות.

עם מותו של חצקל איש־כסית, נותר המקום סגור, עד תום ימי השבעה. מרבית מפוני כסית חיפשו מקומות אחרים, שלא יהיו רחוקים מבסיס־הקבע שלהם, מכסית, בתי־הקפה שהרוויחו מכך היו קפה פרק, בפינת הרחובות דיזנגוף־גורדון, אימבים, שנמצא מול פרק, פינתי, בפינת הרחובות פרישמן־דיזנגוף ובעיקר קפה דיצה. שחי־
דש לאחרונה את פניו.

פעם, בימים הטובים ההם, היה דיצה מאוכלס בשחקני שח. לאחרונה עבר המ־
קום שיפוצים, וכיום הוא ערוך לקליטת אנשי הבוהמה. גם כאשר כסית פתוח נפלטים כמה מיושביו ועוברים לדיצה, אחרי שלא מצאו כיסא פנוי.

ביום השישי שעבר, בעוד כסית סגור, ישבו רבים מלקוחותיו הקבועים בבתי־הקפה שבסביבה והספידו בצוותא את חצקל. הם המתינו בחוסר־סבלנות ליום שבו ייפתח כסית שוב, אחרי שייתמו ימי האבל.

„אנחנו יתומים," אמרו אנשי הבוהמה, „המחפשים מחסה ליום אחד."
להתראות בכסית ביום השישי.

תפאורה רותי דר, מתכננת תפ־
אורות ותלבושות לתי־
אטרון, שיושבת ב„כסית" ונדדה ל„פרק".

בידור את נציגיו אפשר היה לפגוש בקפה „פינתי". הבדרן מייק בורשטיין עם אשתו עידית, אימו השחקנית האידישאית ליליאן לוקס ואביו פסח בורשטיין. מייק מצטרף
עתים להוריו בהצגות באידיש. הם מופיעים עם ההצגות באידיש בכל רחבי הארץ וזוכים להצלחה.

פנטומימה שאותה מייצג, כמובן, הפנטומימאי ג'וקי ארקין, האוהב לה־
קיף את עצמו בנערות צעירות הלומדות אצלו פנטומימה. גם ג'וקי נאלץ למצוא מקום אחר. הצעירות בתמונה הן מירב דהאן ונורית שרון.

קנוניית באדר־עופר רוכבת שוב ✱ איך מחכוננים הליכוד

והמערך ביחד לסתום את פי הסיעות הקטנות ✱ האם צה"ל הוא צבא של טוראים או ג'יס של גנרלים, שמותר להם הכל?

כנסת בליכוד

ה כך חוכן בסודיות של מיבצע צבאי. אף מילה אחת לא דלפה לעיתונות. נעשה הכל כדי לנצל את מומנט האפתעה ולהכות את האוייב עוד לפני שחש מה אירע לו.

האוייב: כנסת ישראל.

את השיטה שיכלל אדם שיש לו ניסיון רב במיבצעי־מחתרת: היו"ר, יצחק שמיר, מי שהיה ראש־המיבצעים של לח"י, ולאחר מכן פעיל מרכזי במוסד לביון (ראה איגרת העורך לקורא). יום אחד, בלי הודעה מוקדמת, בלא אזהרה לאיש, מבלי להתייעץ עם סיעות הבית, פשוט סגר את המיקרופונים שעל שולחנות חברי־הכנסת.

לאחר מכן נעשה צעד נוסף. הוצע שינוי לתקנון הכנסת: מעתה יהיה יו"ר הישיבה חייב (לא ר ש א י, אלא ח י י ב !) להשתיק קריאות־ביניים, אם הנואם יד־רוש זאת, כלומר: לא יהיה עוד שיקול־דעת ליו"ר הישיבה גם אם יהיה סבור כי קריאת־הביניים מועילה לדיון.

השבוע באה ההפיכה השלישית.

ישבתי במקומי, בראשית הישיבה של היום השלישי, ועילעלתי באופן שיגרתי בערימת־הנייר שהצטברה על השולחן.

מבטי נתקל בדף־נייר לבן שכלל הצעות חדשות של ועדת־הכנסת לשינוי תקנון־הכנסת. כל הצעה כזאת חייבת להיות מונחת על השולחן, כדי לתת לח"כים את האפשרות להתנגד לה תוך 14 יום. במיקרה שיש התנגדות, נערך דיון קצרצר, מצביעים — וזהו זה. יש חוק חדש בכנסת.

הדף התמים הכיל מהפכה בסידרי־הכנסת — מהפכה שאיש לא הודיע עליה מראש, שלא הוזכרה בשום כלי־תיקשורת, שאיש מאנשי הסיעות הקטנות לא ידע עליה עדיין. קנוניה שמורה היטב.

לגבי הסיעות הקטנות, מהפכה זו היא מכה מוחצת.

כדי להבין זאת, יש להזכיר נשכחות. כאשר נבחרתי לראשונה לכנסת, בסוף 1965, הנהגתי בה מן היום הראשון שיטה חדשה. יחד עם אמנון זיכרוני, שכיהן אז כיועצי הפרלמנטרי, יצרתי מתכונת של פעילות לסיעה קטנה — מתכונת שכל הסיעות הקטנות מאז אימצו אותה לעצמן.

העיקרון הבסיסי היה שסיעה קטנה, צריכה להשתמש בתקנון כדי להתבטא על כל הנושאים. אחד האמצעים לכך הוא הטיפול בהצעות־לסדר־היום.

הנוהל הוא כך: אחד מחברי־הכנסת מציע הצעה לדון בכנסת בנושא מסויים, לרוב עניין אקטואלי חשוב. הוא מנמק אותה מעל הדוכן במשך 10 דקות. נציג הממשלה משיב עליה ומציע לדון בנושא זה במליאה, או להעביר את הנושא לוועדה, או ש„לא לכלול אותה" (כלומר, להסיר אותה) בסדר־היום.

כאשר נציג הממשלה מציע להעביר הצעה לוועדה, יכול חבר־כנסת אחר להציע להסיר את העניין מסדר־היום. ולהיפך, כאשר נציג הממשלה מציע להסיר את העניין מסדר־היום, יכול חבר־כנסת אחר להציע להעבירו לוועדה. הצעה כזאת מגומקת מעל הדוכן, במיסגרת חמש (ולמעשה עשר) דקות.

כשבאתי לכנסת לא היתה הגבלה על מיספר ההצעות שיכול היה ח"כ להציע. חודש לאחר מכן נתקבל לכבודי „תיקון": נקבעה „מיכסה", לפי גודל הסיעות. סיעה קטנה יכולה להציע רק מיספר זעום של הצעות בכל מושב.

לכן היה חשוב לפתח את האמצעים האחרים — ואכן, הצעות־המישנה להעביר

מחוץ לפרוטוקול

הצעות לוועדה או להסירן מסדר־היום הפכו מאז אמצעי מרכזי של הסיעות הקטנות להשמעת דיעותיהן. בחודשים ה־אחרונים השתמשו במכשיר זה בעיקר סיעות של"י והתחייה, משני הצדדים.

עתה באה הצעת־התיקון לחסל אמצעי זה. לשם כך הוצעו שתי הצעות, המש־לימות זו את זו:

● את ההצעות האלה יש לנמק להלן מן ה מ ו ש ב. במיסגרת של ש ת י דקות — כך שבעל־ההצעה לא יוכל עוד להשמיע דיעה כלשהי.

● אם יותר מחבר־כנסת אחד רוצה להציע הצעת כוזאת, תינתן הזכות תמיד לחבר־הכנסת המשתייך לסיעה ה י ו ת ר ג ד ו ל ה. במילים אחרות: למערך או לליכוד.

התוצאה: מכשיר זה יוצא כימעט כליל מידי הסיעות הקטנות, והן תאבדנה קרוב למחצית ההזדמנויות להתבטא במליאה.

ברור כי הצעה זו יכלה לעלות רק כתוצאה מקנוניה חשאית בין הליכוד וה־מערך. זהו המשך ישיר של קנוניית בא־דר־עופר משנת 1973, שבאמצעותה שדדו שתי הסיעות הגדולות במשותף כמה מני־דאטים מן הסיעות הקטנות.

עצם ההצעות הן מגונות. שיתוף־הפעו־לה בין הליכוד והמערך מגונה שיבעתיים. אך מגונה מכל השיטה שבה הובא הדבר: שתי הסיעות הגדולות פעלו כגנבים ב־לילה, באפלה של קשירת־קשר, מבלי ל־הודיע על כך לאיש, מבלי להתייעץ לפ־חות פורמלית עם הסיעות האחרות.

ואולי חמור מכל: הדבר נעשה בוועדת־הכנסת, אשר בראשה עומד ח"כ יצחק ברמן ה„ליברלי" — שהוא עתה המועמד הבטוח לרשת את מקומו של יצחק שמיר כיו"ר הכנסת.

אם כך הוא נוהג ע ר ב בחירתו לתפ־קיד זה — איך ינהג כאשר יקבל את התפקיד?

חוות החיות של אריק

במיסגרת הדיון על ההצעות להביע אי־אימון לממ־שלה, בשבוע שעבר, אמר אורי אבנרי את הדברים הבאים:

לדוד שרון היתה חווה — ועליה אני רוצה לדבר.

יש אלף סיבות להביע אי־אימון לממשלת־הליכוד, ופרשת החווה של השר אריאל שרון מסמלת את כולן.

מאז שחוצפו חוצפות בישראל, לא חוצפתה חוצ־פה כחוצפתו של השר שרון בפרשת חוותו!.

יש קשר הדוק בין החווה ובין השטחים הכבושים, שעליהם מנצח השר שרון. כי בעיניו, השטחים כולם הם כחוותו הפר־טית: יש בהם כבשים — הערבים הגרים שם; הם עומדים מחוץ לחוק, מילבד החוק של השר אריק שרון; ומסביבם יש להקים גדר מחושמלת.

מחוץ לחוק ולמוסר

להלכה זוהי ממשלת בגין. למעשה, זוהי ממשלת אריק שרון. הוא המכתיב, הוא הקובע, הוא המחליט, הוא המבצע.

לכן יש משמעות כפולה ומכופלת למעשיו הפר־טיים, כביכול, של השר שרון, שהעמיד את עצמו מחוץ לחוק, מחוץ למוסר, מחוץ לאתיקה, מחוץ ל־הגינות.

השבוע נודע כי חוצפתו של השר שרון הגיעה לשיא חדש:

לא זו בילבד שהוא לא מיהר בעצמו למכור את חוותו, כאשר נכנס לתפקיד שר החקלאות;

לא זו בילבד שהתעלם מהמלצות ועדת־אשר;

לא זו בילבד שדרס ברגל גאווה את החלטת הממשלה בעניין רכוש־השרים;

לא זו בילבד שזרק לפח־הזבל — — —

ראש־הממשלה מנחם בגין: מר אבנרי, לכל מה ש־אמרת עד עכשיו אין שחר.

אורי אבנרי: אין שחר? אין בממשלה שר־חקלאות ששמו אריק שרון? אין לשר אריק שרון חווה פרטית? ועדת־אשר לא אמרה איך צריך שר לנהוג לגבי עסקיו הפרטיים? הממשלה לא החליטה מה שהחליטה? הממשלה לא מינתה ועדת־מישפטנים, כדי להוציא מסקנות? השר שרון קיבל את המסקנות, ואף ביצע אותן?

אדוני ראש־הממשלה, אני מבין את מבוכתך בפרשה הזאת ולבי־לבי לך. אבל העובדות הן כך־כך ברורות, והן כל כך מבי־שות, שקשה להכחישן.

לגיבור מותר הכל

והנה אדוני היושב־ראש, ואדוני ראש־הממשלה, נודע שהוק־מה גדל ציבורית מסביב לחווה הפרטית. חלק מן הכסף הזה נלקח בגלוי מכספי מישרד־האוצר — 60 אלף לירות; חלק ממנו נלקח שלא בגלוי מכספי מישרד־החקלאות, שעליו ממונה השר שרון.

צאו וראו: החקלאות מתמוטטת. המושבים הצ־עירים נחנקים מחוסר כסף. אבל מישרד־החקלאות משופע בכסף כדי להשקיעו בחווה הפרטית של ח־שר שרון.

עד היכן הגיעה החוצפה?

האם יש תשובה על כך?

החזיר שווה יותר

אדוני היושב־ראש, פרשה זו, פרשת החווה של השר שרון, מזכירה חווה אחרת — זו שעליה כתב הסופר ג'ורג' אורוול, בעל חזון־הבלהות של 1984, את סיפורו חוות החיות. חוות החיות, שבה שולטים החזירים.

והחזירים השוטטים בחווה טבעו מטבע לשונית: כל החיות שוות, אך החזיר שווה יותר.

מצב כזה קיים עתה בממשלת־ישראל. כל השרים שווים. יש שר אחד השווה יותר.

כמו שור נוגח, משתולל בה בעל־החווה. וכאשר ראש־הממ־שלה הפורמלי, מר מנחם בגין, מבקש ששני שרים יתגדבו כדי לטפל בחווה של השר שרון, אין מתנדבים. אין גיבורים כאלה בממשלת ישראל. אין בה מאסאדורים, המוכנים לעמוד מול פני השור המזעד.

להקים מדינה חדשה

אדוני היושב־ראש, אכן, יש אלף סיבות להביע אי־אימון ב־ממשלה זו, ופרשת אריק שרון מסמלת את כולן. די בה בילבד כדי להביע אי־אימון בממשלה זו, כי פרשה זו מדגימה מאין כמוה את ההתמוטטות של כל מערכות־החיים של המדינה, בשלוט ממשלת הליכוד.

כאשר תיפול ממשלה זו, אי־אפשר יהיה לתקן את הנזקים שהיא גרמה להם.

איני חושש לומר: יהיה צורך להקים את מדי־נת־ישראל מחדש, להתוות מחדש את נבולותיה, לקי־בוץ מחדש את ערכיה, להקים לה משק חדש, לכנות שוב את חקלאותה, לתת לה מטבע חדשה, להנהיג בה סידרי־שילטון דמוקרטיים חדשים — לנטוע מדי־נה חדשה בארמה החרוכה שהליכוד מכין לנו מדי יום ביומו.

אני מקווה, אדוני היושב־ראש, שלא ירחק היום הזה, וש־מלאכת ההרס והפורענות וההשמדה של ממשלת הליכוד לא תג־רום לפני כן להרס כללי.

במדינה

הפגנות

שר במצור

הסוד של „שלום עכשיו" דף. האם יש האזנת־סתר לשיחות הפעילים?

לא רק החקלאים שמחו השבוע על גשמי הברכה הזועפים, ששטפו את ה־ארץ. גם מתנחלי אילון־מורה, המתחפ־שים לחקלאים, עלזו לקראתו. הגשם ה־שוטף והקור העז הגנו עליהם מפני 500 מפגיני שלום עכשיו, שנקבצו ממקומות שונים בארץ כדי להפגין נגד כניעתה של הממשלה לתכתיבי גוש־אמונים, נגד הרמיסה הגסה של החלטת בג"צ ולמען פינוי מיידי של מתנחלי אילון־מורה.

אולם לא רק תנאי האקלים הפריעו ל־מפגיני שלום עכשיו. גם שיטת גיוס אוה־די־התנועה למיבצע חיבלה לא במעט ב־הפגנה. ראשי התנועה, האמונים על שי־טות צה"ליות, החליטו להימנע הפעם מ־פירסום פומבי של תוכנית המיבצע, ב־עזרת פלאקטים ומודעות בעיתונים, העדי־פו תחת זאת את הקשר הטלפוני, לפיו מועברים פרטי המיבצע — מקום ההתכנ־סות, המועד והיעד — באמצעות הטלפון, מאחד לאחד. המטרה: להפתיע את ה־יריב ולהטיל מצור על ההנתחלות.

ביד צלמים. חיש מהר התברר, כי יש, כנראה, אוזניים לכותל. עובדה: בשעות המאוחרות של היום החמישי שעבר פירס־מו אנשי גוש־אמונים הודעה מאיימת. נא־מר בה, כי ההפגנה של שלום עכשיו ב־אילון־מורה עלולה להסתיים בשפיכות־דמים.

פעילי שלום עכשיו, שרצו למנוע הת־נגשויות אלימות ושפך דם, מיהרו להיפגש עם קצין המימשל הצבאי באיזור שכם, כדי להעמידו על חומרת המצב. במהלך השיחה עימו הופתעו לגלות, שהקצין בקיא בכל הפרטים החסויים, שנמסרו מפה לאוזן באמצעות הטלפון. הוא היה בקיא גם בפרטים סודיים יותר, שעליהם דן רק קומץ המארגנים הראשיים, בפגישות מצומצמות.

השר ואורחיו. בניגוד למצופה, זכתה אילון־מורה לביקור של אורח נכבד. שר־החקלאות, אריאל שרון, רעייתו לילי וילי־דיהם הגיעו לאתר ההנתחלות בצהרי השבת, כשהם מלווים 120 חברים וחברות מ־קיבוץ גבים, שבגבב. חברי גבים לא באו להפגין, בעד או נגד ההנתחלות. הם ביקשו רק „ללמוד באורח אובייקטיבי" את סו־גיית ההתנחלות, ומי מוסמך יותר מאריק שרון להרביץ תורה בנושא?!

בואם הגביר את כוננות אנשי המימשל הצבאי באיזור. ואמנם, שעה קלה אחרי ששיירת שרון חלפה בדרך העפר, בואכה אילון־מורה, הגיחו שתי משאיות שלום עכשיו ממחבואן, כדי לפרוק את גושי הביטון על הדרך. מולם התייצבו כמה קציני מימשל. כשניסו המפגינים להתחיל במלאכת החסימה, זינק אחד הקצינים אל מפגינים אף כבלו עצמם בשרשרות בר־זל ארוכות, יד ליד ויד למשאית.

רק כעבור חמש שעות תמימות, שבהן היה שר־החקלאות־וההתנחלויות נצור ב־חברת בני־טיפוחיו המתנחלים, נאותו מפ־גיני שלום עכשיו להסיר את המצור ולהת־פנות. הם עשו כן רק אחרי ששר־הביט־חון, עזר וייצמן, נעתר לדרישתם והסכים להיפגש עם נציגיהם.

מיפלגות

קנאי ציון בפעולה

מאיימים בממות בחשכת הדירה ומציירים צלבי־קרס

שלט נייר, שהוצב בכניסה למועדון של"י, ברחוב בוגרשוב 60 בתל־אביב. משך את עיני העוברים והשבים. על הש־לט נכתב, באותיות שחורות גדולות: „תערוכה — המאשימים הישראלי מציג". הסקרנים, שצעדו בעיקבות השלט, גילו שלל מוצגים מפתיע. הוא כלל מכונת־שיכפול מרוסקת, מיחם־תה מנופץ, חלו־נות שבורים וזגוגיות מנופצות, שלטי־הפגנות קרועים ופלאקטים מושחתים — ודלת פרוצה. על קירות המועדון צויירו סיסמות בצבעי שחור, אדום וכחול, ש־קראו „מוות לבוגדים!", „מוות למאיר פעיל ולאורי אבנרי!", „מאיר פעיל ואורי אבנרי לעמוד התלייה!", „אתם בוחשים ולאש"ף מסייעים!", „דה־קפיטציה לכם ו־לעראפאת גם יחד!"

הסיסמות היו חתומות ברובן על־ידי גוף אנונימי, המתקרא „קנאי ציון". סיס־מה אחת — „יהודים לציון, ערבים לערב!" — מוכרת כאחת מסיסמות־הקרב של חסי־דיו האלימים של ה„רב" מאיר כהנא. על משקוף דלת המועדון, במקום שבו נהו־גים הדתיים להתקין מזוזה, נכתבה בצבע אדום מילה אחת: „מזוזה!"

את סיסמות המוות האלה עיטרו האל־מונים בסימלי־מוות ידועים: צלבי־קרס.

פנים־אל־פנים. איש מפעילי של"י לא טרח להתקין את התערוכה יוצאת־הדופן הזו. גם איש מאורחיו הקבועים של המועדון לא שקד על התקנתה. על מיש־קל אימרה ידועה אפשר לומר: צדיקים, מלאכתם נעשית על־ידי רשעים. והרש־עים במיקרה זה הם אלמונים, שאיש מ־באי המועדון הרגילים לא ראה אותם מימין.

סיפור המעשה התחיל לפני כארבעה חודשים, בשיא פרשת הסגן דניאל פינטו, כשהאחראים על המועדון גילו את כתו־בות הצבע הראשונות. הם פנו למישטרה, בתלונה, כי המועדון חובל ואנשיו נתר־גים לאיומים. באותו הלילה שבו ציירו האלמונים את הסיסמות צויירו סיסמות דו־מות בחדרי המדרגות של חברי־הכנסת מאיר פעיל ויוסי שריד. באותו השבוע אף הפגינו אנשי ה„רב" כהנא לפני מער־כת העולם הזה, כשבידיהם ראש גמל מגו־אל בדם (העולם הזה 2194).

כעבור כמה ימים התגלה בארגז החש־מל של המועדון ג'ריקן מלא בנזין, שאליו היה מחובר פתיל הצתה, שלא הופעל. הפ־עם עם הזו הציבה מישטרת תל־אביב מארב מיוחד, שלא העלה איש בחכתו.

ההטרדות נמשכו. מדי פעם נופצו חלו־נות, צויירו סיסמות ונמרחו צלבי־קרס. פעילי המועדון הצמידו שלט אל אחד ה־חלונות, שעליו נכתב: „אם אתם גיבורים, צאו מחוריכם והתייצבו מולנו, פנים אל פנים". האלמונים קראו את השלט וכעבור כמה ימים הצמידו מיכתב־תשובה אל דלת המועדון. נאמר בו: „אנו, גיבורי ישראל, נבוא ונשמיד אותכם!" חתום: „קנאי ציון". בראש המיכתב, כיאה לירא־שמיים, נכתב: בס"ד (ראש־תיבות בארמית: ב־סייעתא דשמיא. בעברית: בעזרת השמיים, בעזרת האל). כצפוי, איש מכנופיית־הלי־לה לא חשף עצמו.

אוייב מוחשי. מספר אדם קלר, מ־פעילי המועדון: „לא מחקנו את הסיסמות, אלא ניצלנו אותם להסברה פוליטית. כל שבוע, בערבי ראשון, מתקיימות במוע־דון אסיפות־הסברה פתוחות, וכאשר בא אדם מן הרחוב אל המועדון, הוא זוכה בהמחשה של המונח „פאשיזם". הפאשיזם חדל להיות בשבילנו אידיאולוגיה מופש־טת, והפך להיות אוייב מוחשי. במאבק נגד אוייב זה אין אנו מתכוונים להישאר פאסיביים."

* בתמונה מימין: עם שוטר ששומר עליו. בתמונה משמאל: עם השופט רפופורט.

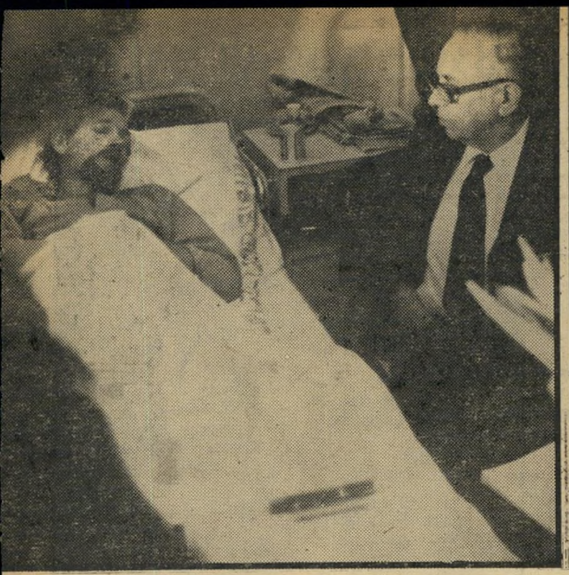

נעמן דילר בבית־חולים בשנת 1967 (מימין) ובשנת 1980 (משמאל)*
ההבדל היחיד הוא בזקן

חרם במועדון של"י
מוות לבוגדים!

פשעים

רעידה ליד אשה יפה

הקיבוצניק הפורץ, נעמן דילר, שחזר לכותרות אחרי 12 שנה, ענה על השאלה: מדוע אני אוהב לפרוץ?

הציבור בישראל ערך איתו את ההכ־רה הראשונה חודשים ספורים אחרי מיל־חמת ששת הימים. רק ברגע האחרון, לגמרי במיקרה, לכדה המישטרה את נעמן דילר, בבנק הלוואה וחיסכון, בשדרות בן־גוריון (אז: שדרות קרן קיימת) בתל־אביב. השוטרים הנדהמים, שתפסו את ה־פורץ רק אחרי שירו ברגליו, גילו כי כימעט ובוצע שוד מושלם. ממש על־פי התיכנון של סרט בלשי שהוקרן באותה עת בבתי־הקולנוע בארץ, מיבצע שוורייץ 7, עמד דילר לרוקן את קופות הבנק, כשהוא משתמש באמצעים טכניים משוכ־ללים ביותר ונעזר במנת מישכל גבוהה.

לדילר לא היה עבר פלילי. הוא תואר אז כבן קיבוץ עין־החורש, שעזב את המשק בגלל קשיי הסתגלות, וכאדם מכונס בתוך עצמו. „הוא התחיל להיות בעייתי," סיפרו חבריו מהקיבוץ, „לאחר שהודח מקורס טייס, כמה ימים לפני סיום הקורס, למרות שהיה חניך מצטיין." הסיבה להד־חה: תרגילי אווירובטיקה שביצע דילר.

דילר הצליח לעורר את אמון שופטיו, כי יחזור למוטב. הם גזרו עליו רק ארבע שנות מאסר. שנתיים אחרי שנכנס לכלא קיבל חנינה מנשיא המדינה בעקבות אב־חנה של מחלה ממארת בגרונו. אחר־כך התברר, כי האבחנה היתה מוטעית.

אולם דילר לא זכה להיות מחוץ לכלא זמן רב. לא חלפה שנה מהיום שבו שוח־רר, והוא נלכד לאחר שפרץ לביתו של הצייר ראובן ריבין וגנב תמונות בערך של 200 אלף לירות. תחנוניו של דילר לא עזרו הפעם. השופט חיים דבורין גזר עליו שבע שנות מאסר.

הכותרת בדרך. בראשית 1976, לאחר שנוכח שליש ממאסרו בעיקבות התנהגות טובה, שוחרר דילר מהכלא. הוא עזב את הארץ, הגיע לאמסטרדם ותיכנן בה שוד מתוחכם.

מישטרת ישראל חשבה שהוא נמצא עדיין בהולנד. כאשר הוזעקו השוטרים במוצאי השבת שעברה לבנק לאומי, ב־רחוב מרמורק בתל־אביב, הפטיר שוטר ותיק בהשתוממות, למראה השיטה ה־מתוחכמת של השוד: „זה ממש כמו ש־נעמן דילר היה עושה." כעבור כמה דקות התברר, כי אכן היה זה נעמן דילר. הפעם עיטר זקן מטופח את פניו.

מה מניע קיבוצניק לעסוק בשוד? אחרי השוד הראשון שלו ענה על־כך דילר ל־העולם הזה:

„עד היום אין לי תשובה ברורה למה גנבתי. היה לי הרבה עניין והרבה סיפוק בגניבות, אבל את הכסף לא הייתי צריך באמת. אני זאב בודד. אינני אוהב שות־פים. זה מסוכן יבלתי־נעים. לפני שוד אני מרגיש אותה הרגשה משונה, משהו כמו רעידה של גבר ליד אשה יפה, כש־הוא יודע שהיא יכולה להיות שלו."

קמיל שמפו לשיער בלונדיני

קמיל שמפו המיוחד לבלונדיניות ולבהירי שיער הינו מוצר נוסף במשפחת מוצרי הקמיל של מעבדות ד"ר פישר
קמיל שמפו טבעי מכיל אזולן המופק מפרחי הקמומילה
הוא מעמיק את גוון השיער ושומר על צבעו הטבעי מוסיף לו ברק ורכות.

זה טבעי.

Kamil
shampoo

קמיל שמפו טבעי... יש לו טבע לפנק
מוצר של דר פישר

playtex

טמפוני פלייטקס באים בעדינות

כל טמפוני פלייטקס קבועים בתוך "מוליך עדין" העשוי פלסטיק רך עם קצה מעוגל. בעזרת המוליך העדין יגיע הטמפון למקומו ביתר נוחות מאשר בעזרת מוליך הקרטון. לבחירתך טמפונים עם דיאודורנט או ללא דיאודורנט.

טמפוני Playtex עם המוליך העדין.

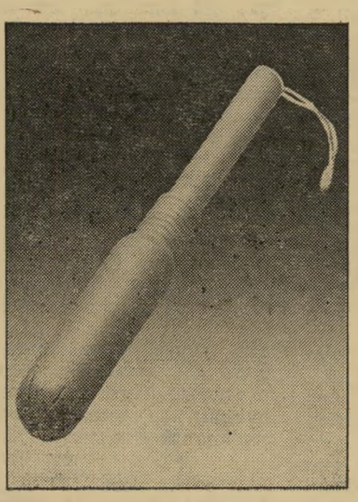

אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן.

חן טרמפ לחייל

במדינה

פרשת פלאטו

מהן שעות העבודה של בית־המישפט?

האם יכול בית־מישפט לשבת לדין עד ארבע אחרי־הצהריים כל יום, או שמא שעות עבודתו מסתיימת בשעה 1.30?

אם נשמעות פה ושם תלונות על שופטים העושים חיים קלים, ומסיימים את יום עבודתם מוקדם, אי־אפשר לומר זאת על שלושה שופטי־שלום ירושלמים.

מאז נבחרו שופטי־השלום יצחק שבתאי, צבי כהן ורות אור לשבת במישפט שוחד הבחירות של חבר־הכנסת שמואל פלאטו־שרון ושני עוזריו, הם עובדים ימים ולילות. נראה שהנושא מרתק אותם כל־כך, שהם מוכנים להאזין לעדים עד שעות אחרי־הצהריים המאוחרות.

שלוש פעמים בשבוע מתכנסים השופטים באולם קודר מאבן ירושלמית עבה,

סניגור לאלו
רוצה שיעורי־בית

ושומעים עדויות עד השעות שלוש או ארבע אחרי־הצהריים. הישיבות מסתיימות אחרי שבית־המישפט בירושלים דומם ו־ריק. רק המנקה הנדהמת צופה בשופטים ובעורכי־הדין המאחרים לעזוב את הבניין.

שיתוק עסקים. השבוע כשל כוח הסבל של הסניגורים, עורכי־הדין שלמה תוסיה־כהן ויצחק לאלו. בשעה שתיים ושלושים, הסתיימה חקירתו של עד־תביעה, והכל חשבו שיוכלו לגמור את יום־העבודה וללכת הביתה. אך במפתיע החליטו השופטים להתחיל בשעה מאוחרת זו בעדותו של עד־תביעה נוסף. הסניגורים העייפים הביטו איש ברעהו בתדהמה זו־עמת. למרות התנגדויותיהם לא דחה בית־המישפט את שמיעת העדות ליום אחר. לאחר שהדיון הסתיים בשעת אחרי־צהריים מאוחרת, החליטו הסניגורים לברר אם אין החוק קובע מה הן שעות העבודה של בית־המישפט. שכן, מקובל שיום עבודתם של עורכי־הדין מחולק לשניים: הבוקר מוקדש להופעה בבתי־מישפט, ואחרי־הצהריים לקבלת לקוחות והכנת המישפט של יום המחרת.

התגלה להם כי קיימת תקנה המגדירה את שעות העבודה הרגילות בבית־המישפט, וקובעת אותן עד שעה 1.30 אחרי־הצהריים. כל שעה שלאחר מכן היא מחוץ לשעות העבודה הרגילות. כמו כן טרחו הסניגורים ומצאו פסק־דין של הנשיא־לשעבר שמעון אגרנט, המצטט פסקי־דין אמריקאים וקובע שלמרות העומס של בתי־המישפט, והרצון להקל מצוקת נאשמים, אין להכביד על עורכי־הדין, ויש לעבוד בשעות עבודה סבירות.

גם הנאשמים פלאטו־שרון ובן־אודיס התעייפו מהמישפט וביקשו להשתחרר מחובת נוכחות במישפטם, כיוון שהדבר שיתק את כל עסקיהם. בית־המישפט נעתר להם.

אמריקה סערה כאשר נאשם בעל באונס אשתו - עכשיו זה קרה גם בישראל, ובית המישפט צריך להכריע:

האם מותר

"האם נאשם תקף את אשתו ודרש ממנה לקיים איתו יחסים מיניים. משסירבה אשתו להענות לדרישתו, היכה אותה הנאשם בראשה, ניסה להפשיטה מבגדיה והפילה ארצה. האשה נאבקה בו וניסתה למנוע ממנו לבצע את זממו. תוך כדי ההיאבקות המשיך הנאשם להכות את אשתו ובעל אותה שלא כדין ונגד רצונה."

זהו כתב האישום הפלילי, הראשון מסוגו בארץ, שהוגש לבית־המישפט המחוזי ב־ירושלים. מואשם בו בעל באונס אשתו החוקית. על־פי כתב־אישום זה אנס הנאשם, משה כהן, את אשתו, בת־שבע, בביתם המשותף שברחוב יצחק שדה 7, בשכונת קטמון בירושלים. האונס המיוחס לו אירע ב־16 בפברואר 1979.

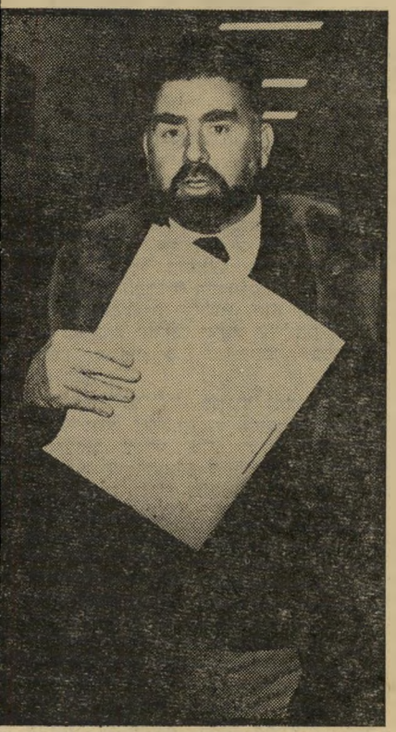

תובע פרילמן
יש אונס —

משה ובת־שבע כהן ביום כלולותיהם
על פי ההלכה האנגלית

לבעל לאנוס את אשתו?

היו לה יחסים טובים עם הבוס שלה. היא נסעה איתו לחוץ־לארץ. זאת אומרת, היא ועוד כמה עובדות והבוס שלה. אני ראיתי את זה בעין די טובה. אם זה בשביל העבודה שלה, ואם היא רוצה להתקדם, זה לא הפריע לי.

אחרי כמה זמן קנינו דירה. היה חסר לנו בערך 40 אלף לירות, ואז פנינו לבוס שלה והוא התחיל לעזור לנו. באיזה שהוא מקום אני התחלתי להתפכח ולהרגיש שאני עושה טעות, שאני פונה לבן־אדם זר. התחלתי לחשוב כל מיני דברים בכיוון לא נכון, שאולי יש לה יחסים איתו או דברים כאלה. אז ביקשתי ממנה — יותר נכון, מהבוס שלה — שהיא תעזוב את העבודה. אז הוא אמר לי: 'טוב, אם אתה רוצה שהיא תעזוב את העבודה, תגיד.'

הרקע של הגירושין שלנו, אני חושב, היו היחסים שיש לה עם הבוס. אני האמנתי שיש להם יחסים, וכך גם שמעתי מהעובדים שם. התחלתי לבקש ממנה לעשות יחסים מיניים, אז היא התחילה לסרב... בגלל כל זה עזבתי את העבודה והתחלתי לשתות.

היא רצתה להתגרש ממני וחיפשה סיבה. אני לא יודע אם רציתי להשתמש בכוח. אני יודע שהתחלתי לשתות קצת, בגלל העצבים, והייתי פועל לפי השתייה ולא לפי המחשבה. ניסיתי לדבר איתה. ניסיתי להסביר לה שיש לנו ילד, וכל העסק הזה. היא רצתה להבין או לא רצתה להבין, אני לא יודע, אז המשכתי לשתות. אני מודה שתקפתי אותה כשהיא לא הסכימה. לא הייתי במצב רגיל. הייתי שתוי. כשאני מסתכל על זה היום, אני רואה שזו דרך מחשבה לא נכונה וזהו.

עד כאן דברי הנאשם.

משה נשא את בת־שבע לאשה בתקופת שירותי הצבאי. היא היתה אז בחודש החמישי להריונה. בני הזוג גרו תחילה בדירה שכורה, ואחרי שהצליחו לגייס כספים קנו את דירתם בקטמון. דירה זו נמכרה אחרי גירושיהם והכסף שימש לכיסוי החובות. מה שגותר חולק בין בני הזוג.

משה כהן, בן ה־27, מתפרנס מעבודות שיפוצים בבתים. מזה כשלושה חודשים הוא אינו עובד. "כל העסק הזה

(המשך בעמוד 46)

הזוג כהן בטיול
קצת באשמתו —

ארגוני־הברית סערה לאחרונה כתוצאה ממיקרה דומה. בעל הועמד לדין בגין אונס אשתו. הנושא עורר גל של תגובות מצד אירגוני־נשים והתנועות הפמיניסטיות, שדרשו להרשיע את הנאשם ולגזור עליו עונש כבד. אחרי התלבטויות ממושכות החליט בית־המישפט האמריקאי לזכות את הנאשם.

„התחלתי לשתות"

הפרקליטות בישראל נמנעה עד כה מלהעמיד לדין פלילי בעלים שנשותיהם התלוננו כי נאנסו על־ידם. בעיות מסוג זה נפתרו, בדרך כלל, מחוץ לבית־המישפט. לפחות במיקרה אחד סירב בית־המישפט, בעבר, לדון בתביעה אזרחית של אשה, שטענה כי נאנסה על־ידי בעלה. השופט קבע אז, כי זהו עניין שבינו לבינה ואל לו, לבית־המישפט, להתערב בכך.

משה כהן זכה, איפוא, להיות הנאשם הראשון בארץ שהוגשה נגדו תביעה פלילית בגין אונס אשתו. הוא הודה בעובדות המיוחסות לו בכתב־האישום. פרקליטו, עורך־הדין יאיר גולן, טען כי במיקרה של בעל ואשתו מעשים אלה אינם בבחינת אונס.

בית־המישפט נאלץ, איפוא, לפסוק בסוגיה יוצאת־דופן זו.

העדה המרכזית במישפט היתה המתמחה עצמה, בת־שבע כהן. היא הוזמנה על־ידי התובע, עורך־הדין דויד פרלמן. בת־שבע נישאה למשה לפני שלוש שנים. כמה חודשים אחרי האונס התגרשו בני הזוג. להם ילד בן שנתיים וחצי. לפי תנאי הגירושין הועבר הילד לרשות אמו, והדירה המשותפת של בני הזוג נמכרה. תכולתה הועברה לידי האם.

עדותה של בת־שבע הפתיעה את הנוכחים בבית־המישפט. היא גילתה התחשבות במניעים שהביאו את בעלה לשעבר לאנוס אותה, וביקשה מבית־המישפט להקל בעונשו.

הזוג כהן ליד מיגדל־דויד
— קצת באשמתי

סיפרה בת־שבע כהן לבית־המישפט:

אני רוצה לומר שחלק מכל מה שקרה היה קצת באשמתי. אני הגעתי למסקנה, שאני לא רוצה לחיות איתו יותר, וכמובן, גרמתי לו לכל המעשים האלה. כיום אני מצטערת. אני מבינה אותו.

אני רציתי להתגרש ממנו ופניתי לעורך־דין, הוא שיכנע אותי שכל דבר שקורה, כדאי לפנות למישטרה. לכן התלוננתי. היתה לי מטרה להתגרש. בינתיים התגרשנו, אבל אנחנו ביחסים טובים מאד. הוא בא כל יום לראות את הילד ואנחנו גם נפגשים בגללו. אין לי שום דבר נגדו.

למען האמת אני קצת עשיתי מזה עניין, מכיוון שהיתה לי מטרה להתגרש, והוא לא רצה להתגרש. הוא רצה לחיות איתי ועם הילד, ואני חשבתי שהדרך היחידה לקבל את מה שאני רוצה זה להביא אותו לכל מיני מתחים ומצבים, שאם היה אחרת אני בטוחה שהוא לא היה מגיע למצב הזה.

עד כאן דברי המתלוננת.

אחרי אשתו לשעבר, עלח לדוכן העדים הנאשם עצמו. גירסתו העלתה פרטים נוספים.

סיפר משה כהן לבית־המישפט:

כמו שאתם יודעים התחתנו. היא עבדה בביטוח לאומי וחיינו די טוב, עד שנולד לנו הילד והיא עזבה את העבודה ונכנסה לעבוד במקום אחר.

סניגור גולן
— אין אונס —

נאשם כהן
— יש זכות

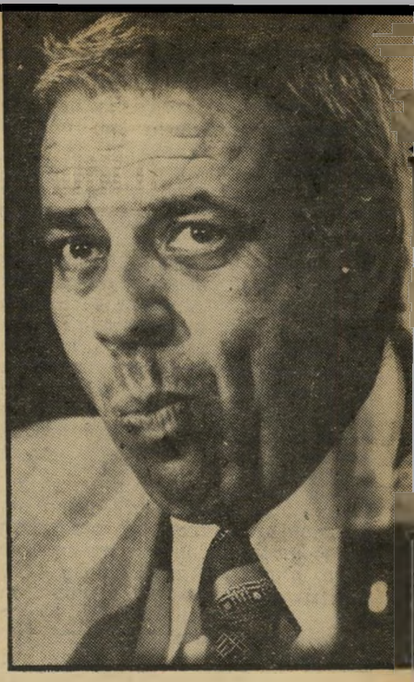

למרות שנדמה שבומה שביט (מימין) הכניע את עובדי אל־על,

מתברר שהעובדים כמעט ולא הפסידו והחזיקו לא נחתמו

סכנה שהם יהמרו כה גבוה, עד שלא תהיה להם דרך נסיגה, ומבלי שאיש ירצה בזאת, אל־על בכל זאת תיסגר.

במסגרת מישחק הפוקר הגדול הוכן תיק סודי לסגירת החברה. התיק אמנם נשמר בכספת במישרדי הנהלת אל־על אולם פרטיו הודלפו לראשי הוועדים. על פי תוכנית־הסגירה עמדה לקום חברה פיקטיבית לתעופה, בבעלות ממשלת־ישראל, אליה יועברו כל זכויות הטייס של אל־על. שני מטוסי ג׳אמבו היו נמכרים, ושמועות על משא־ומתן עם חברה אמריקאית למכירתם כבר נפוצו בנמל התעופה בן־גוריון. בכספ שהיו מקבלים עבור שני המטוסים היו משלמים את הפיצויים לכלל עובדי החברה. חיל־האוויר הסכים להקצות מקום באחד מבסיסיו לחברת תעופה חדשה שתוקם על־ידי הממשלה חשופה לתביעות עובדי אל־על ולפנאולם לאחר שנחתם ההסכם, התברר, כי השד לא היה נורא כל כך. אירגון מחדש של הטיסות והוספת שעות עבודה הקטין את ההפסד ל־15 אחוז ביל־בד. העובדה ששכר הברוטו עלה בעקבות ביטול הגילום, למרות ששכר הנטו ירד, הביאה לכך שכל טייס יקבל פיצויים הרבה יותר גבוהים כאשר ביום מן הימים יפרוש או יפוטר. חישוב פיצויי הפרישה מבוסס על שכר הברוטו ולא על שכר הנטו. בחשבון סופי, חלק ניכר מהטייסים אף הרוויח כסף מההסכם החדש, אם לוקחים בחשבון את פיצויי הפרישה.

הנושא השני למשא־ומתן עם הטייסים היה פיטורי עובדים. לאל־על יש 320 קברניטים, טייסים, נווטים ומהנדסי טייס. הסכם בלתי כתוב בין ההנהלה לוועד אצ״א, ארגון צוות אוויר, אומר, כי קברניטים לא יפוטרו, אם כי ידוע, כי כמה קברניטים החליטו לקבל את הפיצויים המוגדלים בגובה של 150 אחוז, עליהם עומדת ההנהלה להכריז השבוע, נוספים אשר יחליטו לקבל את תנאי־הפרישה ולעזוב. רק בודדים יפוטרו.

״אולם נראה, כי עיקר הקשיים להגלה במישחק הפוקר שלה היו עם הדיילים. ״אני יודע להגיש קפה טוב יותר מעמי שוואַרץ,״ התבטא שביט באחד מרגעי המשבר עם ועד הדיילים, בהתייחסו לראש הוועד. אולם מי ששתה את הקפה בסופו של דבר, היה דווקא שוואַרץ, והקפה היה מתוק.

לגבי השכר, החישוב של הדיילים הוא כמו הטייסים, מאחר וגם שכרם היה מגולם. נראה איפוא, כי אותם מהדיילים שיפסידו כסף, יפסידו סכום מזערי והיתר לא יפסידו כלל. לגבי הפיטורין דרשה ההנהלה, כי יישארו רק 80 כלכלים וכל היתר יהיו דיילים עונתיים. אחר כך נסוג שביט ודרש, כי 150 מתוך 492 הדיילים הקבועים של אל־על יפוטרו. הסיכום האחרון, וגם הוא עדיין אינו סופי, שרק 82 דיילים יפוטרו, וגם אלה מקרב הדיילים החדשים שזה עתה הצטרפו לחברה.

הפוקר הגדול

ע ד לפני שהיתה איזושהי תוכנית מגובשת היו האיומים. שר־האוצר ייגאל הורביץ, אימץ פליטת־פה נושנה של שר־התחבורה חיים לנדאו, ואיים לסגור את אל־על, לנדאו לא השתתף כלל במשא־ומתן עם עובדי אל־על. מאז לקה במחלה קשה, אין הוא מתפקד כלל כשר. לתפקיד המאיים הראשי מינה הורביץ את יושב־ראש מועצת־המנהלים החדש של אל־על, אברהם („בומה״) שביט. שש פעמים ביום אפשר היה לשמוע את שביט מבשר לעובדי אל־על, באמצעות אמצעי התקשורת, שאם לא ייכנעו, תיסגר החברה.

מאיים נוסף היה רפי הר־לב, המנכ״ל הכמעט־אנונימי של אל־על. בסיגנון המקובל על אנשי חיל־האוויר לשעבר אמר הר־לב לחבריו הטייסים: „הפעם זה ברצינות. בעל־הבית משוגע.״

הכל ידעו, כי אל־על לא תיסגר. סגירת החברה, ולו לשנה שנתיים, פירושה הרס התעופה האזרחית בישראל לדורות, ובזאת לא היו מעוניינים אפילו הורביץ ושביט. מי שמכיר את שביט ידע, כי הוא לא יכול היה להרשות לעצמו, מבחינת יחסי־הציבור האישיים שלו, להירשם בהיסטוריה כמי שנכנס לאל־על, וכעבור חודשיים סגר את החברה.

אולם שביט והורביץ כה נגררו אחרי הפוקר אותו שיחקו, עד שהחלו להאמין בעצמם שיש להם קלפים טובים ביד. היתה תוקפא כל הפעילות האוירית האזרחית של ישראל, וכעבור שנתיים תקום חברה חדשה, תחת השם המסחרי של אל־על, אשר תקבל לידיה את המטוסים ואת זכויות הטייס מהחברה הפיקטיבית.

הסכם בלי חתימה

ת יק הסגירה היווה גם הוא, במידה רבה, איום בילבד. כאשר הביא שביט אנשי כלכלה מקצועיים כדי להכין תוכנית להבראת אל־על היה ברור לכל, כי עכשיו „אפשר לדבר עסקים,״ לבטל את האיומים ולהגיע להסדר.

הראשונים שנשברו היו הטייסים. הדיילים טוענים, כי משה היכל, יושב־ראש ועד־הטייסים וחברי הוועד שלו נשברו מאחר והיו המקורבים ביותר להנהלה וגם היה להם יותר מה להפסיד מאשר לאחרים במיקרה של סגירה. „דייל יכול להיות אפילו מלצר ותחזוקאי תמיד ימצא עבודה. לטייס אין מה לעשות בארץ,״ הסביר השבוע אחד הדיילים. שביט דרש מהטייסים, הנווטים והמהנדסי הטיסה לוותר על הגילום בשכרם. במבט ראשון נראה ויתור כזה כהפחתה במשכורת בסדר גודל של 40 אחוז.

ההנהלה דרשה גם את הקטנת מספר הטייסים עברו לדון עם עובדי הקרקע. עובדי הקרקע של אל־על מתחלקים לשני סוגים: עובדי המינהלה, להם ועד חלש והתחזוקאים להם ועד חזק ביותר. איתן רוזמן וחבריו לוועד אנשי התחזוקה עמדו על קרקע מוצקה בבואם לשבת עם שביט.

הכל הסכימו כי משכורות עובדי הקרקע נמוכות, אפילו בהשוואה לסקטורים אחרים במשק. מאז שנת 1978 לא קיבלו עובדי הקרקע באל־על כל העלאה במשכורת מילבד תוספות היוקר הרגילות. ובמה שביט הודיע, כי לא יכול לעמוד בהסכם הישן. לאחר משא־ומתן ארוך ומייגע הוחלט, כי עובדי־הקרקע יקבלו תוספת בת 19 אחוז רטרואקטיבית החל מה־1 באפריל שנה שעברה. היתה זו תוספת שכר כה משמעותית לעובדי הקרקע עד שהם היו מוכנים לוותר על 4 חודשי תוספת יוקר ולהלוות להנהלה למשך שנה, צמוד לדולר, את תוספת היוקר של ארבעה חודשים נוספים.

עיקר פיטורי הייעול יעשו בקרב 1700 פקידי החברה. הכוח החזק, התחזוקאים, כמעט ולא ייפגע. 150 מהם אמנם יעזבו את אל־על, אך הם כבר התקבלו לעבודה בחיל־האוויר, בתנאי שכר טובים בהרבה מתנאי השכר אותם הציע להם שביט. יהיו ולעזוב מרצונם. כמה נווטים ומהנדסי טייס יפוטרו, אולם מיספרם יהיה קטן.

לאחר שסיימו את המשא־ומתן עם הטייסים עברו לדון עם עובדי הקרקע. עובדי הקרקע של אל־על מתחלקים לשני סוגים: עובדי המינהלה, להם ועד חלש והתחזוקאים להם ועד חזק ביותר. איתן רוזמן וחבריו לוועד אנשי התחזוקה עמדו על קרקע מוצקה בבואם לשבת עם שביט.

הכל הסכימו כי משכורות עובדי הקרקע נמוכות, אפילו בהשוואה לסקטורים אחרים במשק. מאז שנת 1978 לא קיבלו עובדי הקרקע באל־על כל העלאה במשכורת מילבד תוספות היוקר הרגילות. ובמה שביט הודיע, כי לא יכול לעמוד בהסכם הישן. לאחר משא־ומתן ארוך ומייגע הוחלט, כי עובדי־הקרקע יקבלו תוספת בת 19 אחוז רטרואקטיבית החל מה־1 באפריל שנה שעברה. היתה זו תוספת שכר כה משמעותית לעובדי הקרקע עד שהם היו מוכנים לוותר על 4 חודשי תוספת יוקר ולהלוות להנהלה למשך שנה, צמוד לדולר, את תוספת היוקר של ארבעה חודשים נוספים.

עיקר פיטורי הייעול יעשו בקרב 1700 פקידי החברה. הכוח החזק, התחזוקאים, כמעט ולא ייפגע. 150 מהם אמנם יעזבו את אל־על, אך הם כבר התקבלו לעבודה בחיל־האוויר, בתנאי שכר טובים בהרבה מתנאי השכר אותם הציע להם שביט. יהיו

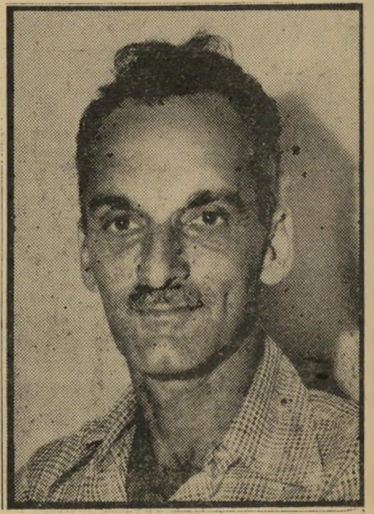

מנכ״ל הר־לב
בעל־הבית משוגע

יו״ר טייסים היכל
חברים של בעל־הבית

יו״ר דיוידים שוואַרץ
מי מגיש לבעל־הבית

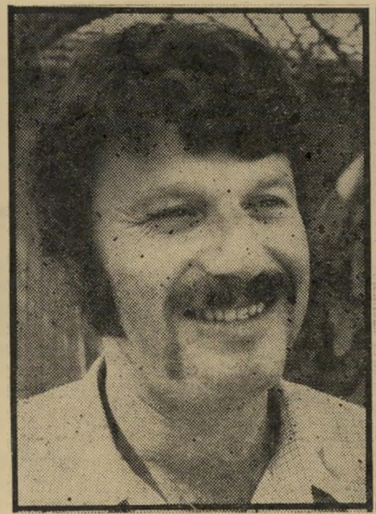

יו״ר תחזוקאים רוזמן
הלוואה לבעל־הבית

חקירות

יהלומי כזב

זכוכית שנמכרה כיהלומים והמחאות ללא כיסוי

ביום השישי שעבר הגיע בית־משפט־השלום בתל־אביב את מעצרם של מתווך היהלומים יהושוע מזרחי וחבר בורסת־היהלומים אליהו טריסטר. השניים חשודים במכירת חתיכות זכוכית כיהלומים, בסך 50 אלף דולר, בזיוף המחאות ובמתן המחאות ללא כיסוי.

לא היתה זו הפעם הראשונה שמזרחי נעצר כחשוד בהונאה. לפני כשנתיים נעצר, יחד עם רחמים אהרוני, ונחשד על־ידי המישטרה בתיכנון הונאה בקנה־מידה גדול, למכירת יהלומים לחברי בורסת־היהלומים תמורת המחאות מזוייפות. בחקירה התברר, כי מזרחי ניסה להסתייע ברחמים אהרוני ובאחרים, כדי לשכנע את נושיו לדחות את תשלום חובותיו. אחרי מעצר של כשבועיים שוחררו כל ה־חשודים מבלי שנפתח נגדם תיק.

עתה, כעבור שנתיים, נעצר מזרחי שוב. **מחיר מוזל.** בחודש נובמבר, בשנה שעברה, סנה שוקי מזרחי לבעל המיסעדה

חשוד מיזרחי
זכוכית וצ'ק בלי כיסוי

מיפגש גשר־הירקון בתל־אביב, דב ברייזמן, והציע לו לרכוש יהלומים ב־50 אלף דולר, שהם מחיר מוזל. מזרחי נתן, בתמורה לסכום הזה, מעטפה עם יהלומים, והוסיף עליה עוד מעטפה, עם יהלומים בשווי של 80 אלף דולר, וביקש לשמור אותה עבורו. כעבור זמן ביקש מזרחי מברייזמן את היהלומים שקנה ב־50 אלף דולר, כיוון שיש לו קונה טוב עבורם. ברייזמן נתן לו את המעטפה, אך לא קיבל את 50 אלף הדולר.

כעבור כמה שבועות הצליח ברייזמן למצוא את מזרחי. הוא דרש את כספו, וקיבל ממזרחי המחאה על סך מיליון וחצי לירות ועוד אחת, על סך 25 אלף דולר, של חבר בורסת־היהלומים טריסטר. כן נתן לברייזמן מעטפה ובה עוד יהלומים, בשווי 24 אלף דולר. לברייזמן התברר, כי ההמחאות היו חסרות כיסוי וכי היהלומים היו סתם זכוכיות. למרות זאת הוא לא פנה למישטרה, וקיווה שיצליח להפעיל גורמים לגבייית כספו. למדור המרכזי של מישטרת תל־אביב נודע על הפרשה ואנשיו פנו לברייזמן כדי לברר. בלית ברירה מסר ברייזמן את כל הפרטים ונתן למישטרה עילה לשים שוב את ידה על שוקי מזרחי.

ערב התפטרותו מן המישטרה העיד ניצב אהרון שלוש
בוועדת הפנים של הכנסת על מצב המישטרה והפשיעה
הפושעים משתחררים

ניצב שלוש
שליחי מיצווה?

על רצח שולמן:

אל פרשת שולמן התייחסנו ברצינות מייוחדת, מהרגע הראשון, תוך הפעלת כל המומחים שהיו לנו והמעבדות, ותוך הפעלת צוות מייוחד, מטובי אנשינו. ניטרלנו את כל מדור הבילוש בתל־אביב, ואלה מטובי האנשים שלנו, קרוב ל־30 במיספר. הם עובדים בעניין יום־יום. אנחנו מתראים עימם כל יומיים שלושה, כדי לראות אם יש אישהו פרט או אישהו כיוון שהוונח או שלא שמו לב־אליו.

אל נשכח שמדובר באינטרסים כלכליים של מאות מיליוני לירות, הקשורות באדם הזה, והמעשה יכול להייות קשור בזה. אנחנו עובדים וחוקרים עוד פרשיות, שהן בתחום צינעת הפרט של האדם הזה.

היו מעצרים של חשודים, שייתכן והם „שליחי מיצווה", רוצחים בשכר. בדקנו אותם ואת האליבי שלהם. היום אין לנו עצורים ואין לנו מעצרים.

על עיר־הפשע נתניה:

לפני שנתיים הגענו למסקנה כי נתניה היא קן של שרצים, שבאים אליה משום שיש בה תיירות ויש בה יהלומים, ובשל אלף סיבות אחרות. ראינו ששמה שם אינו כשורה. החלפנו שם את הפיקוד, העברנו לשם אנשים שהוצאנו ממישטרת חדרה, ועכשיו המצב בחדרה אינו כל כך טוב. העברנו לנתניה משאבים נוספים, שהוצאנו ממקומות אחרים.

לפני כחצי שנה הגענו למצב שדי השביע את רצוננו, והאמנו שעכשיו נשתלט על המצב שם. אינני בטוח שאכן השתלטנו, אבל אני גם לא בטוח שלא השתלטנו.

על עתיד הפשיעה:

אני יכול להודיע, כבר עכשיו, שבסוף חודש זה ובתחילת החודש הבא תהיה לנו עלייה בפשיעה, בעיקר על רכוש. מדוע? כי הצלחנו, במשך השנתיים האחרונות, להתרכז בתפיסת פושעים ידועים ולהכניסם למאסר. אבל הישיבה שלהם בכלא מסתיימת, ופרט לזה יש לנו עוד אלף פורצים הממתינים לבירור דינם. בפרקליטות ישנם כאלף תיקים, ובירור התיקים שלהם אינו זז כל כך מהר.

על הפרופקשן:

המישטרה יודעת ומכירה איזורים שלמים שבהם גובים דמי־חסות. בדקנו את האיזור כדי לראות אם יש לעניין הזה של דמי־חסות השפעה, בגלל הרצח של שולמן. אנחנו בטוחים שקיימת סחיטת דמי־חסות בנגריות, בחנויות רהיטים, ואנחנו גם יודעים מי עושה את זה. אבל אף אחד מהמשלמים אינו מתלונן, איש לא פוצה את פיו. אנחנו יודעים שזה קיים.

על משאבי המישטרה:

למישטרה יש בסך הכל כוח של 2800 איש, הפועל במילחמה בפשע, וזה כולל אנשים במעבדות, טכנאי זיהוי וגם תובעים. יכולתנו לטפל בפשיעה בישראל, בפשיעה לכל סוגיה ורמותיה, כולל הצווארון הלבן וטהר המידות, כולל הפשע המאורגן־נוסח־ישראל והתפרצויות, בסך הכל 250 אלף תיקים לשנה, תלויה גם באיכות כוח האדם שלנו ולא במעט בתוספת משאבים. כמו כן תלוי הדבר בהגדרה מחדש של תפקידי המישטרה, תוך הוצאת תפקידים מסויימים מטיפולה של המישטרה. תפקידים שלא שייכים בעצם למישטרה, או שיתנו לנו יותר משאבים או שבתיקים מסויימים לא אנו נטפל.

על הפשע המאורגן:

אינני מקבל את הטענה שכאילו השלמנו עם המצב. אני מבקש שיתנו לי הגדרה מה זה פשע־מאורגן־נוסח־ישראל. אם יתנו לי את הנוסח האמריקאי, הרי זה ברור, כי הוא מוגדר באנציקלופדיה. אומרים לי שבישראל זה איננו בדיוק כך. שרי־הפנים אמר שפשע מאורגן זה סמים. אם זה כך, הרי שאנו מטפלים בזה במידה רבה של הצלחה. אני חוזר ומבקש הגדרה ואני מוכן לקבל כל הגדרה שיתנו לי. אילו נתתם לי את ההגדרה החוקית לא היתה לי בעייה.

על עבירות סחיטה:

אנחנו הקלטנו כמה וכמה שיחות של סוחטים, של אלה שבאים בהצעות אל האנשים. היה זמן שבו חשבנו לפתוח חנויות על־ידי אנשי מישטרה, כדי למשוך את הסחטנים ולראות מה הם מציעים. אף אחד לא בא ואומר לבעלי החנויות: „תראה, אני אהרוג אותך אם לא תשלם לי אלף לירות לחודש." הדבר נעשה בצורה אחרת: „תראה, אתה יודע שיש באיזור הזה פריצות ושוד. אנחנו רוצים לעזור לך ולשמור עליך. אם תיתן לנו דמי שמירה של אלף לירות לחודש, תוכל להיות בטוח שדבר לא יקרה לך." ואם האיש אינו מסכים לשלם, קורה והמכונית שלו נשרפת פיתאום או שקורה לו דבר דומה.

על המילחמה בסמים:

הכנסת חקקה חוק בנוגע לסמים, אך לא הפרידה בין סמים קלים לקשים. מישטרת־ישראל תופסת כל שנה מיספר כפול של עבריינים ביחס לשנה הקודמת. ובכל זאת אין היא בטוחה שהיא משפיעה על השוק. שכן למרות כל המעצרים והמאסרים יש סמים, יש מעשנים, יש סוחרים ויש מתווכים. מיספר המשתמשים בסם הולך וגדל. צריך להפריד בחקירה בין סמים קלים לקשים, וגם להפריד במידת העונש. ייתכן כי עונש המאסר איננו עונש במיקרה כזה.

על המוסר הכללי:

אין אדם בארץ שאינו מועד באיזה מקום ועובר על החוק. המישטרה הכניסה פעם שוטרת למונית הורתה לה לרשום את כל עבירות הנהג בשעת הנסיעה. היא רשמה 60 עבירות שונות. כל שוטרת תוכל להוציא דו"חות לכל מכונית, משום שכיום כימעט שאין אפשרות שלא לעבור על החוק. זה גורם לכך שיכולה להיות כאן שרירות־לב של האדמיניסטרציה, לגבי מי ומה לתפוס.

יש לנו יחידה טובה מאד, בראשותו של בנימין זיגל, ואני בטוח שאם יחידה זו תיכנס לכל עירייה שהיא, או לכל אגף בעירייה זו או אחרת, היא תמצא שעברו שם עבירות.

על שר־הפנים:

במשך השנתיים וחצי האחרונות, שבהן אני במישטרה, הייתי פעם אחת בחצי יום־עיון עם השר. פרט לכך, מעולם לא טיפל הדרג הפוליטי בנושא הפשיעה.

על הביזבוז במישטרה:

אנשים מסתובבים בתחנה בלי שמנצלים את הכוח שלהם עד תומו. יש לצמצם את מיספר עובדי המטה הארצי של המישטרה.

יגאל לביב ■

(המשך מעמוד 43)

של המישפט," סיפר, "מוציא אותי לגמרי מדעתי ולא נותן לי לעבוד."

בת־שבע כהן, בת ה־22, עובדת כפקידה בחברת ש.א.ן (שירותי אחזקה וניקיון) בירושלים. מנהל החברה, זאב קובליו, הוא האיש אשר לפי חשדו של משה קיים יחסים אינטימיים עם בת־שבע. לטענת הבעל גרמו יחסים אלה לגירושין, ובעקיפין גם למיקרה שבעטיו הועמד לדין.

"אינוס חמור מהרגיל"

א חרי שבני הזוג סיימו להעיד, ניגש בית־המישפט לשמוע את דברי הסיכום של עורכי־הדין. מכיוון שהמדובר במיקרה ראשון בתולדות המישפט הישראלי, השתדלו הפרקליטים להקיף את המחלוקת המישפטית מכל צדדיה. ראשון דיבר עורך־הדין דויד פרלמן.

עיקר טענותיו של הקטיגור היו:

ישנה דעה שצריך לסלוח במיקרה של אינוס של בעל נגד אשתו ולא להעמידו לדין. בעבר אכן לא היה נהוג להביא מיקרים כאלה לבית־המישפט. אולם דווקא לאחרונה יש נטייה בעולם כולו, לפחות בעולם המערבי, שאנחנו משתייכים אליו, לכבד את האשה כאישיות בזכות עצמה.

דווקא האינוס בין בעל ואשתו הוא חמור לא פחות מהאינוס הרגיל, אם לא חמור יותר. בית־המישפט צריך להגן על אשה הרבה יותר מפני אונס של הבעל מאשר מפני אונס של זר. אשה הנאנסת על־ידי בעלה פגיעה יותר מאשר כל נאנסת אחרת. אפשרויות ההתגוננות שלה מצומצמות יותר. לה אין לאן לברוח. האונס מתקיים בביתה שלה. ואילו הנזק הגופני והנזק הנפשי במעשה אינוס כזה אינם נופלים מאלה שבכל מיקרה אינוס אחר.

יש להדגיש גם את הנקודה שהנאשם ידע בזמן המיקרה כי אשתו מבקשת להתגרש ממנו. מבחינה זו הם היו בתחילת הליכי הגירושין שלהם. לשניהם כבר היה עורך־דין. לא היו ביניהם, איפוא, יחסים רגילים של בעל ואשה, ולכן גם לפי הטענה שלבעל יש זכות על אשתו, לא היתה לו זכות כזו. העובדה שעמדו להתגרש מנעה ממנו את זכותו.

עד כאן טענותיו של הקטיגור.

"פגיעה בכבוד האשה"

ב ית־המישפט ייחס חשיבות רבה לקביעתה של ההלכה היהודית. לצורך הבהרת סוגיה זו הוגש לבית־המישפט מחקר של ד"ר יחום רקובר, הדן ביחסי אישות בכפיה בין בעל ואשתו לפי ההלכה. בדבריו הרלוונטיים לדיון המישפטי קובע רקובר: "את התשובה לשאלה האם רשאי הבעל לקיים יחסי אישות עם אשתו בעל־כורחה יש למצוא במקורו של החיוב לקיום יחסי אישות. מאחר שמקור חיובה של האשה הוא בהתחייבותה בשעת נישואיה, הרי שיש להסיק את המסקנות הנובעות מכך.

"וכאן עלינו לשאול: האם האשה מסכימה בשעת נישואיה שבעלה יקיים עמה יחסי אישות באונס? התשובה המתבקשת היא בבירור שלילית. ושמא תאמר, אם כן, מה ערך להתחייבות של האשה אם הבעל נתון לחסדה, ברצותה תסכים לקיום חיובה וברצותה תסרב; ומה יימנע ממנה 'לסחוט' מבעלה טובות הנאה תמורת קיום יחסי אישות? התשובה לכך היא כי חיובה של האישה מלווה בסנקציות, אמנם לא על־ידי כפייה פיסית, אבל על־ידי נקיטת צעדים מישפטיים שקבעו חכמים לאשה המורדת בבעלה: היא עלולה להפסיד את הכתובה שלה ואת שאר זכויותיה, ועלולה להתחייב בקבלת גט.

"ביחסים לא נאותים כלפי האשה ראו חכמים משום פגיעה בכבודה, דבר הנוגד את הציווי המוטל על הבעל לכבד את אשתו יותר מגופו, ואת ההשקפה הרואה בנישואין מקור של חיים ולא של צער."

בדברי הסיכום שלו ביקש עורך־הדין יאיר גולן להוכיח כי מעשיו של הנאשם אינם בבחינת אונס.

עיקר טענותיו של הסניגור היו:

כדי לפסוק במישפט זה רצוי שבית־המישפט יכנס קצת לעורו של הנאשם. הרקע העובדתי הוא שהנאשם היה עד ליחסים בין אשתו ובין המעביד שלה, יחסים החורגים בהרבה מיחסי עובד ומעביד. בשלב מסויים הנאשם הבין, בעיקבות שמועות והתלחשויות, את מה שקורה.

הנאשם אוהב את אשתו ואת ילדו והיה מעוניין ביחסי נישואין בריאים. האשה היא שהחליטה כי היא מואסת בבעלה ושלא ניתן להחזיר את הגלגל אחורנית. בנוסף לתחושת התיסכול והכישלון של גבר, מעצם היותו נבגד, אשתו גם מסרבת לפתע לקיים איתו יחסים.

הטענה כי בני־הזוג היו כבר בהליכי גירושין אינה נכונה. האשה היא שרצתה להתגרש ואף פנתה לעורך־דין לצורך זה. הנאשם היה מעוניין לתקן את חיי הנישואין ולהמשיך בחיים תקינים ובריאים. לכן הוא לא ראה כל פחת בזכויותיו לקיום יחסי מין עם אשתו, בשל העובדה שהיא תיכננה להתגרש. יתרה מזאת, המתלוננת הודתה בעדותה כי עשתה עניין מכל אירוע קטן, כדי לצבור סיבות לגירושין. הבעיות האמיתיות בין בני הזוג היו הרבה יותר קטנות.

בית־המישפט צריך לשים את הדגש על עדותה של המתלוננת, שבה היא אומרת בפירוש כי היא התנהגה באופן פרובוקטיבי במשך חודשים, כדי להביא את בעלה לידי מה שהוא עשה. הנאשם, שהוא אדם פשוט ופרימיטיבי, הגיב בדיוק כמו שאשתו ציפתה ממנו. היא הכירה אותו ולכן עשתה מה שעשתה.

אמנם המישפט העיברי אוסר על בעל לבעול את אשתו בכוח, אולם עצם הבעילה היא הרי כדין מתוקף הנישואין. מה שלא כדין היא התקיפה. לכן אין כאן, גם על־פי ההלכה, עבירת אונס. כל מה שיש כאן זהי תקיפה. הנאשם הודה כי תקף את אשתו, אך הוא לא אנס אותה.

החוק האנגלי בעצמו קובע, כי במיקרה כזה אפשר להאשים את הבעל בתקיפה, באלימות ובאיומים, אבל באקט של אונס אי אפשר. זה דבר והיפוכו. מעצם מעמד הנישואין אין עבירה כזאת, רוב המדינות נוהגות על־פי הלכה אנגלית זו.

עד כאן דברי הסניגור.

בהרכב בית־המישפט יושבים נשיא בית־המישפט המחוזי בירושלים, השופט אשר לנדא, והשופטים אלעזר הלוי ויהודה וייס. פסק־הדין יינתן בעוד שבועיים. בעלים רבים ישאו אז עיניהם אל עבר החלטתו של בית־המישפט.

יוסי היימן

נאשם כהן ואשתו המתלוננת
"המישפט מוציא אותי מדעתי"

המספר ש"ידליק" אותך...

"10"

סרטו של בלייק אדוארד מוסיקה הנרי מנצ'יני

דדלי מור - ג'ולי אנדריוס - בו דרק

בכורה "אסתר"
ארצית תל-אביב

An ORION PICTURES Release

רק במבוגרים

רץ

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

כיצד פיטר מנחם בגין את יושב־ראש „רסקו"

התפטרותו של **חיים דובשני** מתפקיד יושב־ראש מועצת המנהלים של „רסקו", ומינוי איש תנועת־החרות מירושלים, **נסים ברוך**, תחתיו, הביאה לתוצאות הצפויות: שר־השיכון, איש־חרות, **דויד לוי**, נקט צעדים לחילוץ החברה מן המשבר הכספי המלאכותי שבו היתה נתונה, בגין סירובו לעשות לפני כחודש הציעו כמה חברים במועצת־המנהלים של „רסקו" לפנות אל חדרגים הפוליטיים, ודובשני הצהיר כי יפנה את מקומו אם הדבר יתרום לסיוע מצד הדרג הפוליטי לחברה.

חבר מועצת־המנהלים של „רסקו", **נסים ברוך**, בעל מישרד כלכלי בירושלים, ומראשי סניף תנועת־החרות בעיר, נפגש עם ראש־הממשלה **מנחם בגין**, שהסכים לבקש מדויד לוי כי יסייע בתימרון ההשתלטות של איש תנועת־החרות על „רסקו". בעיקבות פניית בגין נפגש גם לוי עם ברוך, וסוכם על הצעדים שייעשו אם ברוך יהיה יושב־ראש. למועצת המנהלים נמסר ההסדר, והיא בחרה בברוך.

ראש־ממשלה בגין ושר לוי
קידום מיפלגתי

מייד לאחר מכן חתם מישרד־השיכון על חוזה בעניין דירות בפתח־תיקווה, וכן הורה לחברת „שיכון ופיתוח" לרכוש מ„רסקו" מאות דירות שהיא בונה ב־אשדוד. „שיכון ופיתוח" עשתה זאת, למרות שיש לה מלאי של דירות בלתי־מכורות, העולה על 3000.

בעבר מה שהוא עושה בהווה. בעקבות ההתפתחויות וההתערבות המיפלגתית הגסה, התפטר בימים אלה גם המישנה למנכ"ל החברה, **היינץ בוכוואלד**.

עד לפני חודש לא הצליחה „רסקו" לשכנע את מישרד־השיכון לרכוש דירות גמורות שהיו בבעלותה עבור זוגות צעירים, למרות שהביקוש לדירות עלה על ההיצע של המישרד. גם עיסקה שעשתה „רסקו" בפתח־תיקווה, שם רכשה קרקע ב־40 מיליון לירות, לבניית דירות למישרד־השיכון, נעצרה עקב תכסיסי השהייה של המישרד, שעיכב את לקיחת הדירות המיועדות, למרות המחיר הזול של הקרקע לחדר (50 אלף לירות).

מיסחרי מס־ההכנסה בנתניה

ההסדרים המיוחדים, שהיו לשילטונות מס־ההכנסה בנתניה עם ראש־העיריה לשעבר בה, **עובד בן־עמי**, זכו בתיאורים מפורטים מעל דפי „העולם הזה", ולאחר מכן גם בדין־וחשבון של מבקר־המדינה על חברות כלכליות בנתניה, שבן־עמי ניהל אותן כקופה פרטית.

עתה מסתבר כי לא רק הוא זכה ביחס מועדף. תביעת־גירושין, המתנהלת בימים אלה בין עורכת־דין **חיה נאמן** ובין בעלה **יהושע נאמן**, מראה כי לא רק בן־עמי מועדף, אלא גם סגנו לשעבר ושותפו לעסקי־קרקעות.

חותנו של נאמן הוא **שלמה גוטהילף**, מראשי הפרדסנים בנתניה, ומראשי המיפלגה הליברלית בעיר. גוטהילף היה שנים רבות חבר במועצת העיריה, סגנו של בן־עמי וגם עשה עמו כמה עיסקות קרקע. חתנו, יהושוע נאמן, היה במשך 15 שנים בצבא־הקבע, בדרגת סגן־אלוף, והיה גם מושל בית־לחם. אחר־כך פרש לעסקים פרטיים.

במהלך תביעת־הגירושין בינו ובין אשתו, התברר לנאמן כי תיק מס־ההכנסה שלו היה מנוהל כל השנים, ללא ידיעתו, על־ידי גוטהילף. למרות שהתיק היה מוגש ומנוהל כתיק־ההכנסות של נאמן, איש־צבא־הקבע, כל החשבונות והמיסמכים שבו הוגשו בחתימת שלמה גוטהילף.

תקנות מס־ההכנסה מתירות לאדם כך, למשל, הוכנסו לתיק מאות דונמים על פרדסים, שהיו למעשה של גוטהילף. נעשו עיסקות קנייה ומכר של קרקעות, דירות ופרדסים, הכל בשמו של נאמן וללא ידיעתו כלל, כאשר גוטהילף, שניהל למעשה את כל הרכוש, לא היה קיים כלל לגבי פקידי־השומה. סגן־פקיד־השומה בנתניה, **אברהם מנלה**, טיפל אישית בתיק זה.

אחת העיסקות התמוהות נעשתה כאשר בן־עמי היה במיעוט, וגוטהילף, שהיה סגן־ראש־עיריה, עשה הפיכת־חצר והעלה את בן־עמי לשילטון. זמן קצר לאחר מכן מסר לו בן־עמי מיגרש בן ארבעה דונם, הגובל בביתו שלו, והשווה מיליוני לירות. תנאי־המסירה אינם ברורים כלל, שכן גם בן־עמי וגם גוטהילף מסרו את מחצית השטח (כל אחד מסר שני דונם) לקבלן **שלום שפירא**, לשם בנייה, וקיבלו דירות תמורת המסירה. בין שפירא לבין בן־עמי היו עיסקות־קרקע רבות, שאוזכרו בדין־וחשבון של מבקר־המדינה. גוטהילף היה גם יושב־ראש „הוועד למען החייל" בנתניה, מוסד שעימו עשה בן־עמי כמה עיסקות, שתוארו אף הן על־ידי מבקר־המדינה, ושנבדקו גם על־ידי ועדה מיוחדת, שמינו מישרד־הפנים ומישרד־המישפטים. בעיקבות זאת הוחלט להגיש כתב אישום נגד בן־עמי. כתב־האישום טרם הוגש עד היום.

רואה־החשבון של נאמן, **נסים פרג**, למסור יפוי־כוח לטפל בענייניו, אולם פקיד־השומה חייב לדרוש יפוי־כוח ב־כתב של הנישום, לפני שיתיר לאחר לטפל בתיקו או לראותו. במיקרה של נאמן לא נמסר כל יפוי־כוח כזה, ונאמן לא ידע כלל, לדבריו, כי גוטהילף עושה בתיקו כבתוך שלו.

פרדסן גוטהילף (מימין) ובתו חיה נאמן
בלי רכוש

שטיפל בתיק, מסר כי הוא רק הכין את החומר וסיכם את הנתונים, לפי הנחיות גוטהילף, אולם הוא לא מסר דבר לפקיד השומה. לדבריו, רק גוטהילף היה בקשרים עם פקיד־השומה בנתניה.

שנהב: ב־1979 שחיקה חמורה של ההון בביטוח

תחזית קודרת ביותר לגבי ענף־הביטוח בישראל נתן ד"ר **יהודה שנהב** מאוניברסיטת תל־אביב, בהרצאה לפני מועצת־הביטוח, לפני שבועיים. תוכן הדברים צאה נשמר בסוד עד כה.

שנהב קבע כי תוצאות שנת 1979 היו כה הרסניות לגבי ענף־הביטוח, עד שאם לא יינקטו אמצעים דרסטיים, צפוייה ב־1980 מפולת, של חברות סולידיות.

שנהב קבע כי על־סמך המאזנים החצי־שנתיים של כלל חברות־הביטוח, עולה כי כולן התחילו את השנה בחון עצמי ריאלי של מיליארד לירות. החברות כולן הרוויחו במחצית הראשונה של השנה 200 מיליון לירות, או 20% בערך נומינלי, כאשר האינפלציה במחצית הראשונה היתה 35%. מסתבר כי במחצית הראשונה הפסידו כל החברות כ־150 מיליון לירות מהונן.

במחצית השניה של 1979 היתה אינפלציה של 70%, כך שהפסדי החברות גדלו במחצית זו. לדעת שנהב, ענף ביטוח החיים ריווחי בכל החברות, ומכאן כי ההפסדים בענף הכללי ובהשקעות גדלות ממה שחושבים.

שנהב העלה כמה גורמים אפשריים להפסדים הכבדים, בלי לקבוע מי מהם תרם יותר: הפסדים בחו"ל, השקעות לא־צמודות או גרועות, יתרות אבודות אצל סוכנים, ניהול גרוע, הסכמי־ביטוח גרועים, פריצות וגניבות יזומות ועוד.

שנהב ציין כי לדעתו התופעה של שחיקת־החון קיימת לא רק בביטוח, והתופעה של „שניידמן" מעידה כי גם בענפים אחרים שוחקת האינפלציה את בסיס ההון. לדעתו, אפילו הבנקים יתקשו השנה לשמור על ההון הריאלי.

אחד מגדולי מומחי־הביטוח בישראל, ד"ר **יעקוב הראון**, מנכ"ל חברת „סקוריטס", אמר לי כי חברות־הביטוח מפגינות שאננות בלתי־מובנת נוכח המצב ההרסני. הוא הביא כדוגמה את חברות „לוידס" בלונדון, אשר מגיבות מייד בכל מצב של ירידה בריווחיות, ומתקנות את המצב על־ידי העלאת תעריפים וסלקטיביות בלקוחות. בישראל ההתחרות בין החברות על לקוחות גורמת להמשך המצב שבו החברות מפסידות יותר ויותר, ככל שהן מגדילות את פעילותן. לדעתו, חברות־הביטוח בישראל חסרות הנהגה אמיצה ובעלת־ידע, שתגיב על המצב כמו החברות בבריטניה. הוא התריע כי תוך שנה יכול להיות מצב שבו לא כל חברת־ביטוח תהיה בטוחה, וקרא ללקוחות להקפיד, לפני עשותם ביטוח, אם החברה שעימה הם מתקשרים תחזיק מעמד — ולא לחסתנוור על־ידי תנאי־תשלום נוחים.

למה מעדיפים את האיטלקים?

בקרב העוסקים במיכרז לבניית המזח בתחנת־הכוח חדשה של חברת־החשמל, גוברת התחושה כי יש גורמים בחברה הדוחפים למסירת העבודה לחברה האיטלקית. וזאת חרף העובדה, שהצעת האיטלקים היא היקרה ביותר, שיטותיה הירודות ביותר והמרכיב של העבודה הישראלית שבה הוא רק 10%.

הצעות שתי החברות האחרות, ההולנדית והדרום־אפריקאית, זולות יותר, ומרכיב העבודה הישראלי בהן מגיע לכ־40%.

נראה כי הסיבות להעדפת האיטלקים אינן ענייניות, והן עשויות לשמש נושא לבדיקה.

התעשיינים אינם פודים מילווה מעסיקים

הוכחה למצב האיתן של התעשיה ניתן למצוא בכמות הזעומה של מילווה־המעסיקים הנפדית על־ידי התעשיה. מקורות ב„בנק ישראל" מסרו, כי עיקר פידיון מילווה־המעסיקים נעשה על־ידי קבלנים, והתעשיה אינה מנצלת את היתר שניתן לה. בידי התעשיה יש מילווה־מעסיקים בערך נוכחי של שלושה מיליארד לירות. ביגלל מצוקת האשראי, מעדיפה התעשיה להקטין את הייצור, ולא להקטין את ההשקעות הצמודות.

נתוני „בנק ישראל" הראו, כי היקף הסובסידיה להון לתעשיה בשנת 1979 היה 55 מיליארד לירות, פי שישה מהיקף הסובסידיות למוצרי־מזון, שביטולן גרם לגל־ההתייקרות האחרון.

הצהרה מהפכנית של נציג אש"ף באו"ם, שהועלמה כליל

באמצעי־התיקשורת של ישראל:

„אנו מוכנים להכיר בישראל!"

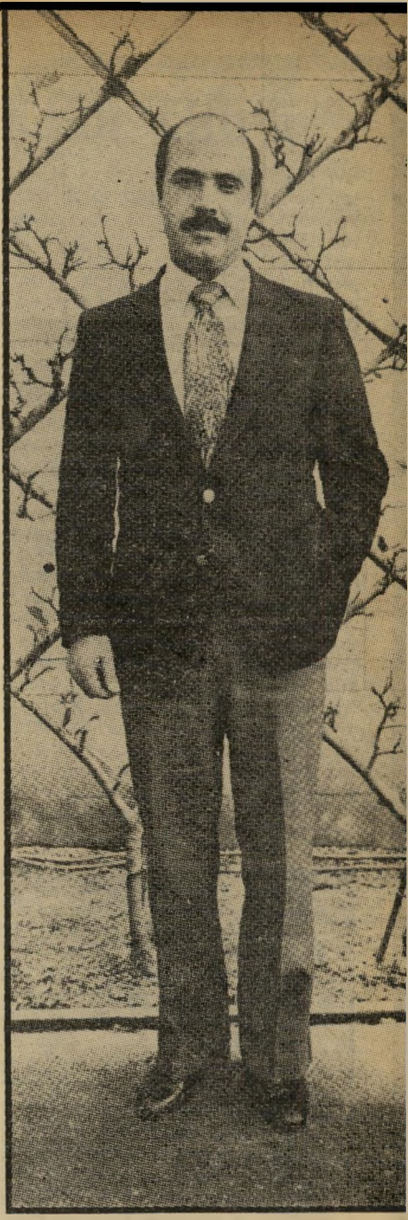

חסן עבד־אל־רחמן

לדבריו היה בן 4 או אולי 6 כאשר היכתה סופה נוראה את רמאללה, ה־עיר הערבית בגדה המערבית שבה התגורר. בפאתי העיר, ליד חלקת האדמה הקטנה של הוריו, נמצא מחנה־הפליטים ג'אלזון. „האנשים שם," הוא נזכר, „סבלו מתת־תזונה ולא היה להם ביגוד מספיק להתחמם בעת הסופה. כששככה הסופה פרצה מגיפת טיפוס במחנה ועשרות אנשים, ילדים וזקנים, מתו מדי יום."

למחנה־הפליטים לא היה בית־קברות. לכן נשאו את המתים כל בוקר במידרון ההר, לקול יבבות הנשים הפלסטיניות, כדי לקבור אותם בעיר. „הייתי נוהג לעמוד בפתח ביתנו," הוא ממשיך, „ולהסתכל בגופות המתים המורדות מן ההר. והייתי נוהג לשאול ‚מי האנשים האלה?' גם כאשר לא היו הלוויות היה הילד מתעורר משנתו ב־4 או ב־5 בבוקר לקול יבבות הנשים הפלסטיניות.

„כל יום הן היו עולות להר מוקדם ב־בוקר, לקושש עצים, כשהן מייבבות חרישית. את העצים מכרו למאפיות ולאחרים, שהיו זקוקים לאש. בצורה כזאת השתכרו כ־5 או 6 פייסטרים. פייסטר הוא בערך שלושה סנט.

האיש הדליק סיגריה. „אתה מבין, גדלתי לקול צלילי היבבות של אותן נשים פלסטיניות, וכשגדלתי הבנתי, שפעם היו להן בתים, כמו לכולם, ושדות ובוסתנים. ובמחנה ראיתי ילדים שעד גיל 14 לא היו להם נעליים ושהיו עומדים ומסתכלים בבוסתני אחרים בסביבה ומקווים שמישהו יתן להם קצת ענבים או תאנים או זיתים.

„הקשר האמיץ ביני לבין הייבבות התחזק, עד שנהייתי מעורב בלאומיות הפלסטינית, בגיל 15. הצטרפתי ליותר ממיפלגה פוליטית אחת, בחפשי את המיפלגה שתוכל באמת להביא את הטרגדיה של העם הפלסטיני לקיצה. ברגע שהוקם אש"ף הפסקתי לחפש."

שינאה מפריעה לביצוע הדברים

בגיל עשרים עזב את רמאללה והשלים את השכלתו בדמשק, בירדן ובפורטו־ריקו, שם הועלק לו תואר מוסמך אוניברסיטה במינהל־ציבורי. כמרבית הפלסטינים שבהם נתקלתי, הוא מתגאה בהתלהבות עמו להשכלה. „ללוחם הממוצע באש"ף", הוא אומר, „יש בדרך כלל תעודת־בגרות. ומתוך כל 1000 פלסטינים 14 הם בעלי תואר אקדמי — השיעור הגבוה ביותר בכל העולם השלישי."

(בראיון שהתפרסם ב־22 באוקטובר, בוול סטריט ג'ורנל, העיר פלסטיני אחר, סברי ג'ריס, שהוא מנהל מרכז המחקר הפלסטיני בביירות, כי „דומים אנו ליהודים ולארמנים. מאחר שהיו חסרי־בית ראו בהשכלה פתח שדרכו יוכלו להימלט אל מחוץ לגיטו. גם אנשינו רואים עתה בהשכלה את הדרך היחידה לפרוץ קדימה.")

האיש מרמאללה הגיע לארצות־הברית מפורטו־ריקו והתקבל לאוניברסיטה בניו־יורק, כמועמד לדוקטוראט ביחסים בינלאומיים. אך הוא הפסיק את לימודיו. „את המאבק לחרות אין להשהות," הוא מחייך, „ואילו הדוקטוראט יכול להמתין."

במשך ארבע השנים האחרונות היה פלסטיני זה — חסן עבד־אל־רחמן, מנהל ההסברה של אש"ף באו"ם וסגן נציב אש"ף באו"ם. הגבר בן ה־35 שופע ביטחון עצמי מאופק, מדבר אנגלית שוטפת וקושר בקלות קשרים עם צירים ונציגים אחרים — פרט לחברי המישלחת של ארצות־הברית וישראל, המתעלמים מעצם קיומו.

עבד־אל־רחמן מציג עצמו כריאליסט ולפיכך השתחרר, לדבריו, מהמרירות כלפי אלה האחראים לדעתו להגליית העם הפלסטיני. הוא מסביר שהשיגאה מפריעה לביצוע הדברים. בכל זאת, כשאני שואל אותו על מצב עירו רמאללה כיום, תחת הכיבוש הישראלי, אין הוא עוצר בריגשותיו.

„אנחנו עשרה אחים ואחיות," הוא אומר, „ושישה מהם עדיין נמצאים שם, עם אמי ואבי. אנחנו שומרים על קשר. בשעה ארבע לפנות בוקר, באחד מימי אוגוסט השנה, הקיפו כוחות הכיבוש הישראלי את ביתם ברמאללה. הם הוציאו את אבי מהמיטה, הכניסו אותו לג'יפ והובילוהו לבית־הכלא הצבאי. הוא נשאר שם עד הצהריים. אחר־כך הוחזר הביתה. הם לא אמרו לו מדוע עצרו אותו. הם לא הסבירו לו מדוע שחררו אותו. הם פשוט עצרו אותו, ואחר־כך שחררו אותו. אבי הוא איש מבוגר, בן 80. הוא סובל מסוכרת. הוא לא יכול ללכת. הוא לא יכול לעשות כלום. הוא לא יכול להיות מעורב בשום דבר. הוא לא יכול להיות מעורב בשום דבר. הוא לא יכול להיות מעורב בשום דבר

כאן שאלתי את עבד־אל־רחמן, אם לדעתו אין חשיבות מכרעת גם לכך, ש־אש"ף מצידו יצהיר פומבית על הכרתו ביישותם הלאומית של הישראלים. אם אש"ף היה עושה כך, ואם הישראלים היו נוכחים לדעת שאש"ף מכיר בזכותה של ישראל להתקיים בתוך גבולות בטוחים, האם לא היה הדבר מזרז במידה ניכרת את אפשרות ההתפייסות?

באיטיות ובזהירות, תוך מודעות לעובדה שדבריו מוקלטים, משיב רחמן: „העם הפלסטיני, בהנהגת אש"ף, אכן הציע לפתור את הסיכסוך באמצעות שתי מדינות. חלקים אחדים מפלסטין ההיסטורית — הגדה המערבית ורצועת־עזה — יהפכו למדינה פלסטינית עצמאית. ממשלת בגין דחתה זאת."

האמנה אינה חקוקה על אבן

אך מה בדבר האמנה הלאומית של אש"ף, אשר אינה מדברת על שתי מדינות, אלא קוראת לטיהור פלסטין מ־הנוכחות הציונית?

רחמן רוכן קדימה. „שמעת מה שאמרתי לך זה עתה?"

...שפיתרון של שתי מדינות הוא אפשרי.

„ומה פירוש הדבר"? שואל איש אש"ף.

שאש"ף יכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל.

„בהחלט! הנני אומר לך זאת כנציגו של העם הפלסטיני, כי אש"ף אכן מייצג את העם הפלסטיני, והנני אומר לך את הדבר בפומבי. בשם אש"ף. ובאשר ל־אמנה — הרי היא תגובה על מדיניותה של ישראל, השוללת את קיומה של האומה הפלסטינית."

כלומר, שהאמנה אינה חקוקה באבן?

„בהחלט לא!" אומר עבד־אל־רחמן. „לו הצהירה מחר ממשלת־ישראל, שהיא מתכוונת ברצינות לסגת מהשטחים הכבושים ב־1967, ושהיא מכירה בזכות העם הפלסטיני לעצמאות לאומית, היה המשא־ומתן מתחיל מחר. היינו מעבדים אז את פרטי הפיתרון של שתי מדינות ופותרים את בעיית הפליטים. כלומר: הפליטים הפלסטינים היו יכולים אז, בהתאם למגילת זכויות האדם של האו"ם, לבחור בין שיבה לבין פיצויים, במיקרה שיחליטו שלא לחזור לבתיהם. ואני סבור שאחרי שיבוצע הדבר, יוכלו שתי המדינות, למרות כל מה שקרה בעבר, להתקיים זו בצד זו בשלום — בתנאי שאף אחת מן השתיים לא תטען לעליונות על חברתה ולא תקיים אפלייה נגד עמה של חברתה."

כמה פעילים מתנועת שלום־עכשיו הנראה בתמונה צועד עם בני משפחתו בעיירה לב־נונית, אחרי שבת המוני שערכו הצדדים הלוחמים זה בזה, הפך לסמל לאומי של הפלסטינים מאז 1948. הבעיה הפלסטינית מגלמת בתמונתו של הפליט הפלסטיני, שאינו מוכר על־ידי ישראל ונדחה כבלתי־רצוי על־ידי מדינות ערב. בראיון המתפרסם בעמודים אלה אומר נציג אש"ף: העם הפלסטיני, בהנהגת אש"ף, מציע לפתור את הסיכסוך הישראלי־ערבי באמצעות שתי מדינות.

הפלסטיני הנודד

מנין־יורק טיימס והוא אמר זאת לברברה וולטרס. לה גם אמר: „אני לא חולם באספמיה'."

„ואמנם," ממשיך עבד־אל־רחמן, „כבר עלה בידי אש"ף להביא את העם הפלסטיני הישראלית אמרו לי, שמעולם לא התבטא נציג כלשהו של אש"ף מפורשות בדבר זכות קיומה של מדינת־ישראל. לכן שאלתי את רחמן האם יש כאן מיפנה חדש.

הוא הניע בראשו. „אנשים לא שמים לב," אמר. „בשנת 1974 הכריזה המועצה הלאומית הפלסטינית, שהיא הפרלמנט של העם הפלסטיני, שאנו נקים מדינה עצמאית בכל חלק של פלסטין שממנו יסולקו הישראלים או — שים לב! — שממנו יסוגו הישראלים מרצונם. ויאסר עראפאת יצא בפומבי בזכות הפיתרון של שתי מדינות. הוא אמר זאת לאנתוני לואיס שיקבל את הרעיון בדבר מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת־עזה, תחת להילחם על החזרת פלסטין כולה. אומר לך דוגרי. בידי אש"ף עלה לשכנע את הפלסטיני שמוצאו מחיפה, לראות ברמאללה את ביתו, אבל בידי תנועת שלום־עכשיו לא עלה לשכנע יהודי שמוצאו מפלורידה, שישתקע בחיפה ולא בשכם, הנמצאת בשטחים הכבושים. כך שלא מתפקידנו להקנות אמינות לתנועת שלום־עכשיו; רק הם עצמם יכולים לרכוש אמינות על־ידי מה שישיגו בתוך ישראל."

אמרתי לעבד־אל־רחמן שרוב הישראלים שעימם דיברתי, ובכלל זה גם אנשי תנועת־המחאה, עומדים על כך שהתנאי היסודי לפתיחת משא־ומתן כלשהו עם אש"ף צריך להיות סיומו של הטירור של אש"ף.

„כאן יש מידת איפה ואיפה," אמר עבד־אל־רחמן. „הכיבוש, הרומס מדי יום ביומו את זכויות האדם, הוא אקט בלתי־חוקי, ולפיכך נובע מכאן שההתנגדות לו היא חוקית. אבל כאשר נלחמים הפלסטינים נגד הכיבוש מכנים זאת בשם טירוריזם. אבל עמים אחרים, במצבים דומים, נקראו בשם לוחמי־חרות. יתר על כן, כפי שכתב פראנץ פאנון*, אין למוד אלימות המדכאים. ומדוע לא מכנים זאת באותה מידה את אלימות המדוכאים ואת בשם טירוריזם, כאשר מפגיזים הישראלים כפרים ומחנות פליטים פלסטינים בלבנון ומפציצים אותם בפצצות מיצרר ובנפלאם? משום שבמיקרה זה כלי־הנשק הם מתוחכמים יותר?

„אבל תן לי לומר שוב," אמר חסן, „שאילו היתה ישראל מקבלת את העקרון של סיום הכיבוש, ומכירה ביישותנו הלאומית, הרי אין ספק שהיה מתחיל משא־ומתן."

האם אתה גם טוען, שאחרי שייפתח המשא־ומתן לא יזדקק אש"ף לאלימות? „בהחלט. איזה צורך יהיה אז באלימות?"

כוס קפה תחת עצי הזית

במהלך שיחתנו ניגשו נציגים שונים אל עבד־אל־רחמן, לבדוק פרטים בדבר פגישות קרובות ועניינים אחרים הקשורים בעבודת האו"ם. ואני תהיתי, איזה תוכניות מתבשלות במוחו, מה מתחולל במעמקי ליבו של בן פלאחים פלסטיני זה, לקראת אותו היום, אם יבוא, שבו יעטה אש"ף את גלימת המדינה הפלסטינית העצמאית, כאשר הבירוקראטים — מונח ומעמד שאותם מתעב עבד־אל־רחמן מכל ליבו — יקחו לידיהם את העניינים. האם יחזור אל ספסל הלימודים? האם יישאר באו"ם, שבו יוכל לבסוף להתדיין ישירות גם עם הנציגים האמריקאים והישראליים?

„או, הו, באותו היום," ענה עבד־אל־רחמן ללא היסוס, „אשתקע מחדש בעירי הקטנה, שבה אוכל להתעורר בבוקר ולשתות קפה עם הורי ואחיותי. דע לך שזהו מקום יפהפה. אתה יודע, לפני ש־עזבתי נטעתי במו ידי 85 עצי שקד ולא פחות מ־50 עצי זית. הייתי רוצה לטפח אותם, ובוודאי אגדל גם מעט תפוחי־אדמה ועגבניות. אם אמנם יבוא אותו היום."

המישפחה הלוחמת

הנראית בתמונה — הסבא, פלאח במקורו, שהפך פליט המתגורר במחנה פליטים בלבנון, בחברת נכדיו האוחזים בנשק ומקבלים אימון טרום־צבאי במיסגרת יחידות נוער של פתח. התמונה הזו, כרבות אחרות, מופצת בעולם על־ידי שירותי ההסברה של אש"ף, כדי להמחיש את הבעיה הפלסטינית ולהביאה לידיעת רוב הציבור בעולם.

„יש חשיבות מרובה לכך שבתוך ישראל מצויים אנשים הנוקטים בעמדה מוסרית בשאלות הכיבוש וההתנחלויות."

* פאנון היה פסיכיאטר שחור, שהסתפח לתנועת השיחרור האלג'רית והפך לאחד מחשובי האידיאולוגים של תנועות השיחרור בעולם השלישי.

קולנוע

סרטים

חי"ל בכתום

הקולנוע ההולנדי אינו מוכר כל־כך בישראל. פרט לאירועים חריגים שמארגנים הסינמטקים מזמן לזמן (האחרון היה לפני כחודשיים), המוקדשים לתעשיית ארץ־השפלה, קשה לזכור מתי הופץ בארץ, מיסחרית, הסרט ההולנדי האחרון.

משום כך, צריך לקבל בברכה את הזמנה להציג את חייל בכתום 45—1940 בישראל, גם אם החליטו לקרוא לו בעברית בשם המוזר והפחות מתאים שישה חברים — שישה גיבורים. בעצם, זאת התחלה הגיונית מאד למי שרוצה לערוך הכרה עם הקולנוע שצומח בין הטוליפים ונעלי־העץ. חייל בכתום הוא לא רק הסרט היקר ביותר שהופק עד היום על־ידי התעשיה ההולנדית (הוא עלה יותר משני מיליוני דולרים) אלא גם הסרט המצליח ביותר של תעשיה זו, ולראיה — כעשרה מיליון צופים ראו אותו בהולנד בלבד. זהו סרט־מילחמה שעלילתו משתרעת על פני חמש שנים, המכיל, למעשה, את כל המאפיינים של הקולנוע הזה.

הסרט, שהופק בחסות בית־המלוכה ההולנדי, מבוסס על ספר רב־תפוצה באותו שם, שהוציא לאור אדם בשם אריק האזל־הוף רלפזמה. אלה הם זכרונותיו הפרטיים ממילחמת־העולם השנייה, שבה עבד בשירות־הביון ההולנדי, אחר־כך היה טייס, ולבסוף המזכיר הצבאי של המלכה הגולה וילהלמינה. מכאן, שמו המקורי של הספר ושל הסרט. כתום הוא ציבעה הלאומי של הולנד. וזה גם שם מישפחת־המלוכה (אורנז').

שמו העברי של הסרט ניתן לו מפני שהסיפור מתרכז סביב שישה חברים — צעירים, תמימים וחסרי־דאגות — ערב פרוץ המילחמה, ומתאר את דרכם המזרה והעקלקלה בשנות המילחמה, שרק שניים יזכו לראות את סופה. כדבריו של הבמאי פול ורהבן, זו צריכה להיות תמונה של קבוצת אנשים קטנה שנאלצת לחיות ב־תנאים בלתי־אנושיים, והדרכים השונות שבהם מגיב כל אחד מבני הקבוצה הזאת לתנאים אלה.

חיוכים ואימה. החלק הראשון של הסרט מוקדש להכרת ששת הטיפוסים, בתנאי שלום, שלווה ושאננות. סצנת הפתיחה של הסרט, המשחזרת פולחן קבלה של סטודנטים חדשים לאוניברסיטה, פולחן הכרוך בהשפלתם על־ידי המחזור הבוגר יותר, הוא מעין פרידה מאירופה הישנה על מינהגיה, מישחקיה ומסורותיה.

בסצנה השנייה, שעה שהסטודנטים החדשים מבלים בנעימים במישחק טניס, כבר נשמעת הבשורה הראשונה על השואה העומדת לחלוף בסערה על פני כל אירופה. ממקלט־הרדיו הפתוח בוקעים צלילי מוסיקה, כאשר נפסק לפתע השידור והקריין מודיע על הכרזת המילחמה.

מכאן והלאה, שעה ששת הצעירים מתקשים עדיין לתפוס מה בדיוק הקשר ביגם לבין התותחים הרועמים אי־שם, ר־סבורים שהולנד הנייטרלית לא תיפגע, מתחילים ורהבן והתסריטאים שלו לטפטף

תמונת מחזור — ששת החברים לפני שהיו גיבורים
בשורת מילחמה במישחק טניס

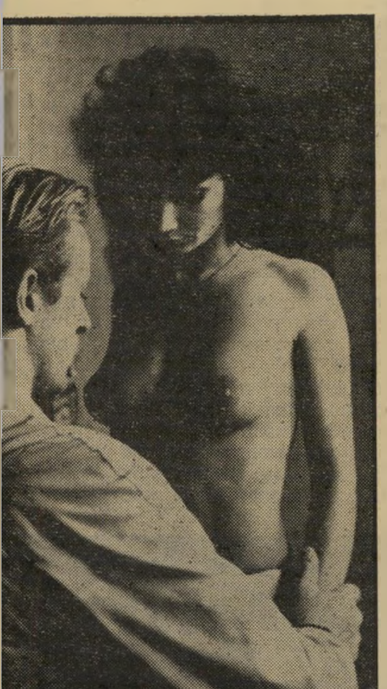

ריטגר האואר וכיינרד מולדייב
מנוחת הלוחם

בהדרגה טיפות של אימה. הנייטרליות מסתיימת בהפצצה נאצית, האידיליה נקטעת עם עם הרוגים ברחוב, שניים מן הצעירים דוהרים, בלבוש ערב מהודר, למרכז גיוס, אך שם אין איש מעוניין בשירותיהם. מרגע זה ממשיך הסרט לשלב, לסירוגין, חיוכים עם אימה, ומישחקים עם זוועות, בקור־רוח ובפיכחון מוחלט.

הסטודנטים יושבים בעליית־גג ושולחים ללונדון, בעליצות, שדרים. ואילו הנאצים ברחוב מתחקים אחר אנטנת המשדר. בין בילוי לבילוי, גדל והולך מיספר החנויות של היהודים המוכתמות במגן־דויד מרוח בסיד על חלון־הראוה, בבוקר זוהר ונפלא מתעללים ביהודים ברחוב. ניסיון להבריח את היהודי מבין השיטה לאנגליה שמתחיל כהרפתקת נעורים, מסתיים במאסר, עינויים ומוות, והצעירים העליזים וחסרי־הדאגות, שרק לפני כמה חודשים הצטלמו יחד, מבלים ושותים בהנאה, מת־

מסע אל סוף העולם

קברניט ז'אק־איוו קוסטו שמור מקום מייוחד בתולדות הקולנוע. איש לא יטען שהוא תרם תרומות חשובות להתפתחות השפה הקולנועית, או שסרטיו היוו מהפכה סגנונית ואמנותית. עם זאת, עובדה היא שהוא זכה עד היום בשלושת פרסי אוסקר, עבור שלושת סרטיו הראשונים. בפעם הראשונה הוא עוד נעזר בגאון צעיר של הגל החדש, שלא זכה אז עדיין בהכרה — לואי מאל. אולם מאז הוא יכול לראות את עצמו כבעל־בית בלעדי על סרטיו.

אם יש מי שאינו יודע עדיין, קוסטו הוא קברניט של ספינה בשם קאליפסו, שולת־מוקשים אמריקאית לשעבר, אשר בהדרכתו הפכה אונייית חקר־הימים המפורסמת ביותר של המאה. בעזרת ספינה זו הוא יצא לחקור את מעמקי הים, כאשר הוא מריסיף בכל פעם ציוד חדש ומשוכלל למטרה זו. הוא הקים תחנות־צפייה בעומק של עשרות מטרים מתחת לפני המים, שבהם יכולים אנשיו לשהות במשך ימים רצופים, הוא פיתח תאים מיוחדים לצלילה, מעין צוללות־כיס קטנות שעימן אפשר לרדת עד לעומק של 400 מטר מתחת לפני המים, והוא פיתח את מצלמות הווידיאו הראשונות שמצלמות במעמקי־הים.

לפני כל אלה היה האיש גיבור המחתרת הצרפתית במילחמה נגד הנאצים, ופיתח את האקווה־לאנג, שיטה של הרכבת בלוני־חמצן על גב הצולל, שמאפשרת לו לנוע בתוך המים בנוחיות הרבה יותר גדולה מזו שמספקת חליפת־צלילה מן הסוג הישן.

כדביים משתזפים בשמש חדרומית
שלווה בלי בני־אדם

טרגדיה בפסגות

זה כשלושים שנה נודד קוסטו על פני ימים, מצלם את החיים התוססים המוזרים והמרתקים שבתוכם, והחל מעולם הדממה הפכו צילומים אלה מקור אינפורמציה ממדרגה ראשונה, לא רק למדענים אלא גם לקהל הרחב.

סרט חדש משלו הוא חגיגה לאוהבי הטבע, וחגיגה כואת צפויה בקרוב, כאשר יוצג בארץ סירטו הארוך הרביעי, עולם ללא צל. שלא כבסרטיו הקודמים, יש בסרט זה חלקים נכבדים מאד שצולמו לאורווקא בתוך המים, אלא על פני היבשה.

קוסטו יצא בספינתו אל הקוטב הדרומי, והמראות המרהיבים של אנטארקטיקה על אוכלוסיית הפינגווינים, כלביהים והלווייתנים שלה, מספקת לו חומר בלתי־נדלה ומחזירה אותו שוב להרהורים על הנושא שהיה תמיד בראש מעייניו: שיווי־המישקל האקולוגי, שהאדם משחית, בהדרגה, בכל מקום שאליו הוא מגיע.

מבחינה זו, אנטארקטיקה היא עדיין יבשת צחורה, עטופת שלג לבן, יבשת מלאת חיים על אף הקור העז השורר בה, כי אין בה כמעט זכר להשפעתו ההרסנית של האדם, פרט לסצנה אחת, ביקור בבית־קברות ללווייתנים.

הסרט מנציח, למעשה, את השלבים השונים של מסע קאליפסו, בתוך מימה הקפואים של היבשת הששית.

מול ריגעי ההומור שבביקור במושבה הענקית של פינגווינים, או ההוד והעוצמה שקורנים ממדאה שני לווייתני־ענק המצוללים במעמקי־הים, יש ריגעי מתח בהתמודדות עם סערות וקרחונים, וטרגדיה אחת אמיתית: מישל לאוואל, מטפס־הרים שהעלה את המצלמה אל פסגות אנטארקטיקה, נפגע מלהב המסוק הצמוד לספינה, ונהרג.

המוסיקה של מוריס ראוול מלווה את הסרט לכל אורכו, וברגעים מסויימים, כמו הביקור בתוך המערות הארוכות וזורות שבתוך קרחון ענק, נדמה כאילו המוסיקה נכתבה במיוחד עבור הסרט, ולא חמישים שנה קודם לכן.

יש סיבה לכך שדברים אלה הוקדמו ונכתבו לפני תחילת ההקרנות של הסרט: כדאי להבהיר שאין זה סרט המיועד לתלמידי בית־ספר בלבד, כפי שסברו כנראה בעלי בתי־קולנוע רבים שהתפעלו מן הסרט, אבל חששו להקרינו. זהו סרט שמיועד לכל אוהב־טבע, באשר הוא, ללא הבדל מין, דת או גיל, ואולי התחליף המוצלח ביותר למסע אל הקוטב הדרומי, עד אשר יגיעו גם לשם טיולים מאורגנים.

זרים בהדרגה, מי למחתרת, מי למדים השחורים של האס־אס ומי לקהל המשקיף מן הצד.

אימה של בורגנים. כמו האזלהוף רלפזמה נזהר ורהבן מהפיכת דמויותיו לגיבורים או לנבלים. הוא מקפיד לכל אורך הסרט להזכיר שמדובר באנשים רגילים, ונמנע אפילו מלשפוט את מי ש־משתף פעולה עם האוייב או בוגד בחבריו. אולי זה חלק מן הבנאליות של הרשע ומחוסר־הברירה של הגבורה, שאנשים רגילים יכולים לגלוש בקלות רבה כל־כך לכל אחד מן הכיוונים.

יש משהו יוצא־דופן בסרט מילחמתי מסוג זה, שאינו מציגה קרבות ענק מסוב־כים ואינו מטפל בגיבורי־על עשויים ללא חת. ההתנגדות ההולנדית לנאצים לא נראית, בסרט כזה, כהתקוממות של המו־נים היוצאים לרחוב עם קילשונים ואלות לגרש את הכובש, אלא כסירוב עיקש ושי־טתי לקבל את הנוכחות הזרה, עם כל הכרוך בכך. ואם המילחמה שוורהבן מתאר היא מפחידה, הרי זה דווקא משום שאינה בלתי־נסבלת, ולא קשה להעלות על הדעת כיצד נמצאו אנשים, בכל מיני מקומות, שקיבלו את התנאים החדשים כסתם גזי־רות נוספות שצריך לדעת לחיות עימן. במצב זה צריך להעריך עוד יותר את אלה שלא הסכימו להתכופף ברוח, אלא החליטו לעמוד נגדה.

לא פעם כיגו את הולנד, בלעג מסויים, אומה של בורגנים. ואכן הצבא ההולנדי המתארגן בגלות לונדון, מסביב למלכה וילהלמינה, הוא מסובך ומבולבל בתוך תהליכים בירוקרטיים שהנפש הבורגנית המסודרת אינה יכולה להסתדר בלעדיהם. אבל הפרטים שמהם מורכב הצבא הזה, למרות ההערות הלעגניות של הבריטים מסביב, והספקות באשר ליכולתם, מת־עקשים ללכת בדרכם, מעין עקשנות של הצב אשר זוכה בסופו של דבר במירוץ נגד הארנבת.

עירום בעליית־גג. האזלהוף רלפז־מה, החי היום בהוואי, טוען שהוא כתב את הספר לא לבני דורו שלו, המכירים את התקופה היטב, אלא לדורות הבאים, מתוך תיקוה שילמדו לקח ויראו מה קורה כאשר דור שלם נהנה בחוצפה תהומית ומקבל סני מילחמת־עולם במישחק טניס, ומבלי להבחין כלל במה שמתרחש סביבו. הספר, והסרט, הם תהליך ההתפכחות של דור זה, תהליך שעולה ביוקר רב, ורק המאושרים זוכים לראות את סופו. כפי שאומרת הנערה היהודיה ששערותיה נגז־זו אחרי נצחון בנות־הברית, מפני שחיה, מבלי לדעת, עם משתף־פעולה: „העיקר הוא שנותרתי בחיים, מה שעבר עלי הוא כאין וכאפס לעומת גורלם של אחרים.“ די להשוות בין גישה זו, לטראומה שגר־רמת לגיבורה בהירושימה אהובתי, כדי להבין עד כמה יוצא דופן סרט זה בגיש־תו, ממרבית הסרטים על המילחמה או על תוצאותיה, שנראו בארץ.

אין ספק שוורהבן, והמפיק שלו, רוב הובר (השניים עבדו יחד שנים ונפרדו רק באחרונה) עשו פה ושם פשרות כדי להגיע לקהל רחב יותר. זוג נאהבים ערו־

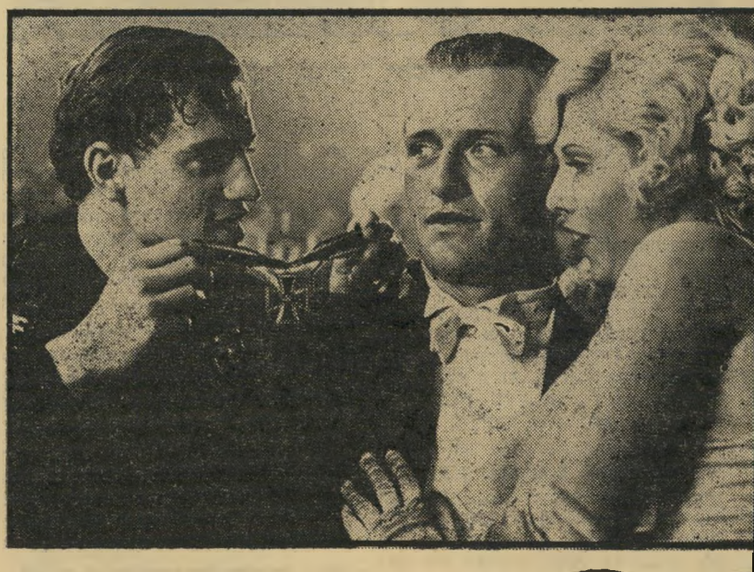

דוסטר האואר (במרכז) בתפקיד האזלהוף ריפזמה
החבר הטוב, החבר הרע והמסיבה

מים בחלון של עליית־גג, בחצר המלכה וילהלמינה, זה אולי מראה מלבב ומשע־שע, אבל לא האמצעי המעודן ביותר לש־בירת המתח. יתכן שסרט כמו פאסטרולה 43 (שהוצג בשבוע הולנדי האחרון), מיטיב יותר לדבר על הנפש ההולנדית, ועושה שימוש מתוחכם יותר בשפה הקול־נועית. ורהבן מעדיף שפה פשוטה יותר, ואולי משום כך הוא יודע כבמאי המצליח ביותר של התעשיה ההולנדית, מבחינה מיסחרית, זאת, מבלי להסתיר בהצלחה ה־ביקורתית של סרטיו. סרט מוקדם משלו, תורקיש דלייט (בתרגום מדוייק רחט לו־קום), למרות שכלל סצנות נועזות ביותר שגרמו לאיסורו בישראל על־ידי הצנזורה, היה מועמד לפרס האוסקר. הפעם, אין בעיות עם הצנזורה, ואם גם הקהל לא יעשה בעיות, אולי יהיה סיכוי לראות קצת יותר סרטים הולנדיים בארץ.

תדריך חובה לראות

תל־אביב — **תוף חפח, חבריחה מאלקטרז, נישואיה של מריה בראון, שיעור, הנער.**
ירושלים — **הנער, שיער, הטנגו האחרון בפאריז, נורמה ריי.**
חיפה — **בתי הקולנוע סגורים.**

תל־אביב

****** נישואיה של מריה בראון** (מדיאון, גרמניה) — תולדות הריפובליקה הפדרלית הגרמנית, ממילח־מת־העולם השנייה ועד לתחילת השיגשוג הכלכלי, כפי שהם משתקפים בחייה של אשה המנסה לנווט את חייה דרך משברי התקופה. בימוי ומישחק יוצאי דופן.

***** תוף חפח** (בן־יהודה, גרמניה) — עיבוד קולנועי לסיפורו המפורסם של גינתר גראס, שגיבורו הוא ילד המחליט בגיל 3 שהוא מסרב לגדול ולשתף פעולה עם המבוגרים. רק חלק מן הרומן מצליח להגיע אל המסך, אבל כמה מן הסצנות מרשימות ביותר ומעבירות היטב את ה־מסר של גראס.

***** חבריחה מאלקטרז** (חן, אר־צות־הברית) — שיחזור חבריחה האחרונה מכלא אלקטרז, לפני סגירתו. הבמאי דון סיגל והשחקן קלינט איסטווד משתמשים בסגנון תמציתי, שאינו מבזבז אף תמונה ואף תנועה, כדי להעביר הן את אווירת המקום והן את תיכנון הבריחה, בצורה הבהירה והמרתקת ביותר.

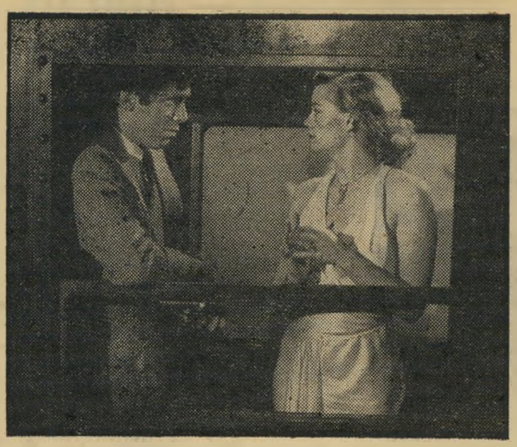

נחבואים ברכבת

היעלמות מיסתורית (סטוד־יו, תל־אביב, אנגליה) — הבעיה עם הגירסות החדשות של סירטי חיצ'קוק ישנים, היא שאפשר להשוות למקור. בינתיים, על יד המקור, קשה להם מאד לעמוד. היצ'קוק היה ונשאר אמן בהפעלת דמיון הצופה, שמתח למעשה את עצמו כתוצאה מן הרמזים שסיפק לו הבמאי על המסך. אלה שבאו אחרי היצ'קוק, עושים את המלאכה קלה הרבה יותר לקהל ומגישים לו את הכל על מגש של כסף.

אך בכל זאת, היעלמות מיסתורית (הנקרא במקור הגברת נעלמת) הוא סרט מתח מבדר מאד, מתהלת ריגול ערב מילחמת־העולם השנייה, המתרחשת כולה ברכבת שיוצאת מגרמניה אל הגבול השווייצי. סיביל שפארד היא גרושה עשירה, שתויה, ומאד אמריקאית, שטוענת כי ראתה אומנת זקנה יושבת מולה, ורגע אחרי זה נעלמה. אליוט גולד הוא העיתונאי שמתקשה להאמין לסיפוריה המבולבלים, ואנג'לה לאנדסבורי היא הנעלמת בבבודה ובעצמה. מלבדם מאוכלסת הרכבת בכל מיני טיפוסים סאגוניים, החל ברופא מיסתורי, דרך זוג אנגלים שמוטרדים רק על־ידי אליפות הקריקט בבית, וכלה בזוג לא־נשוי, שמנסה להסתתר מעיני זרים.

הבמאי אנתוני פייג' (לא הבטחתי לך גן של שושנים) משתמש בכמה מרעיונותיו של היצ'קוק מן הגירסה הקודמת, שאין טעם לפרטם כדי לא לפגום בהנאתם של הצופים. אלא שלהבדיל מאמן המתח הוותיק, פייג' הוא במאי תיאטרון בעיקר, והמצלמה משמשת אותו כדי לראות שחקנים ולא כדי ליצור אווירה או מיסתורין.

שאפרד וגולד — הגרושה והעיתונאי

אבנים נופלות נשמעיים

מטאור (פאר, תל־אביב, ארצות הברית) — הסרט הזה נראה כמו תאונה הפקתית, ניסיון לא מוצ־לח לשלב בין דוקטור סטריינג'לב לרעידת אדמה, שנפל באמצע, בין שתי החתונות.

העלילה מתרחשת, בעתיד הקרוב, מבוססת על מחקרים ונתונים מדעיים שונים, שמצביעים על אפשרות שגוף שמיימי (מטאור) עשוי לסטות מן המסלול הקבוע שלו ולפגוע ישר אל כדור הארץ. במיקרה כזה, אם הגוף גדול במידה מספקת ומהירותו עוברת מחסום מסויים, עשויה התנג־שות עם כדור־הארץ לגרום לשואה שתוצאותיה לא יתחשבו בהבדל דת, גזע, מין או השתייכות לגוש פוליטי.

כאן נכנסת לתמונה חגישה הסטריינג'לבית. המערב וה־מיזרח צריכים לשתף פעולה כדי למנוע סכנה משותפת. מובן שיש אי־אימון הדדי, ואי־רצון לבזבז את כלי המשחית שכל אחד הכין כדי לחסל את השני, על סתם אבן מתעופפת. אבל התסריט פותר את המשבר באופטימיות של ימי דטאנט אשר חלפו מן העולם.

אשר למרכיב של רעידת אדמה, חלקים מן המטאור מקדימים אותו ופוגעים במקומות שונים, בכדור־הארץ. זאת, כמובן, הזדמנות למחלקת האפקטים המיוחדים להפעיל את כל המיניאטורות שלהם, להרכיב צילומים על צילומים, ולרקוד במעמקי האולפן דימויי אסונות.

אלא שקשה להתרשם מאבן המתגלגלת בחלל, אם אין משהו מוכר על יד, שיתן מושג על גודלה, או על הסכנה שהיא מהווה. רעש, אפקטים ולהבות, אינם יכולים להרשים באמת, כאשר הם מנותקים לחלוטין מן הדמויות, גם אם שבלוניות, שטרח הסרט לבנות קודם לכן. ולכן, הסצנה היחידה שעובדת היא מנוסחם של המדענים מחדר־המילחמה שלהם, במעמקי־האדמה, דרך מינהרת רכבת־תחתית העומדת בפני סכנת הצפה והתמוטטות, אלא שזה האסון הקטן ביותר מבין כל אלה שבהם מטפל הסרט.

אשר לרשימת הכוכבים הארוכה שמופיעה כאן, מתקבל הרושם שפרט לסצנה הנזכרת, שיש לכל הסיפור רק עניין אקדמי בעיניהם. ואם הם אינם מוטרדים, מה כבר אפשר לדרוש מן הצופים!

קארל מאלדן — מדען בהריסות

חדשות סטימצקי

שאגל

ואת

שאגל

ספר אמנות מיוחד המציג תפיסה חדשה ואינטגרלית של הווית האמן ויצירתו:
ציוריו של שאגל ושורותיו, בפרוזה ובשירה, מוצגים בחמישה פרקים: ויטבסק, עיירת ילדותו, על סמטאותיה ובתי הכנסת שלה; פריז על האוונגרד, מקום בו התגבשה אמנותו; ופרקים נוספים — אהבה, התיאטרון ועולם התנ"ך.

250 תמונות מרהיבות, מתוכן 77 צבעוניות

אלבום שהוא הרבה יותר מספר

מחיר מיוחד לרגל הופעת האלבום

2,160 ל"י

חן טרמפ לחייל

ערבי צעירים במועדון 5 לתרבות חדשה

רח' הס 5, תל־אביב, טל' 297263

יום שלישי, 15.1.80

דיון פתוח:

מדוע מסרבים צעירים לשרת בשטחים?

(בעיקבות פרשת דני אמיר)

בהשתתפות חברי קבוצת ה־27

המועדון פתוח בימי ג'

התוכניות מתחילות ב־9 בערב

המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

דוגמנית הצמרת לא ויתרה על התענוג...

כל גבר חולם, בסתר־ליבו, לכבוש אי־פעם את ליבה של דוגמנית יפהפיה ואולי אף לגלות את סודותיה בחדר־המיטות.

זה קרה לתעשיין תל־אביבי צעיר ו־מצליח (וגם נשוי לפעמים). לאחר תקופת־היכרות קצרה הזמינה אותו דוגמנית הצמרת לבלות ערב שקט בדירתה.

מה שהתחיל בסלון נמשך, כצפוי, ב־חדר־המיטות. אלא ששם הופתע ה־מחזר הנלהב לגלות במיטתה של דוגמנית הצמרת את... זק"ש.

כן, זק"ש המפורסם שהצליח לחדור לחדרי־המיטות של נשים מצליחות ו־מפורסמות — הגיע גם למיטתה של דוגמנית הצמרת.

אכן, זק"ש הוא סדין חימום מבוקש ביותר, וזאת בזכות יתרונותיו הבל־עדיים: הוא היחידי הניתן לכביסה, מיוצר בשיטת הבטחון הכפול, וניתנת לו אחריות ל־3 שנים.

דוגמנית הצמרת הנ"ל, שיודעת ליהנות מהחיים, טיפרה שאינה מוכנה לוותר על התענוג להיכנס בחורף למיטה חמה עם זק"ש.

מנסיונה האישי היא מוכנה להעיד, שזק"ש הוא הטוב ביותר במיטה. וכשהיא אומרת זאת — זה נשמע משכנע. (מ.)

קח את העניינים לידיים!

במקום בקורת שלילית
תן דוגמא אישית

העלאת איכות החיים במדינה מתחילה מהדברים הקטנים והפשוטים התלויים בך כגון: נימוס, התחשבות, סבלנות, סובלנות, סבר פנים יפות ועוד ועוד...

נשמח לשמוע ממך

אזרחים למען איכות חיים ת.ד. 1097 גבעתיים

כותבי שירה ופרוזה!

אם יש לך רעיונות לספרי שירה, פרוזה, בישול, ספרי ילדים, מדע דמיוני וכו' (או שכתבת ספרים אלה), נא שלח/י החומר ל:

"סער" — הוצאה לאור, ת.ד. 26243 ת"א

לשם בדיקת האפשרות להוציאם לאור!!!

במדינה

דרכי חיים

סיום בתחנה־המרכזית

התיכות על אופנועים תבאנה בעתיד אוכל סיני לבתים, לפי הזמנה בטלפון.

„משוגע, יעשו לך פרוטקשן, זה לא הזמן, יש אינפלציה," הזהירו החברים את רימון בן־יקיר. אולם הסטודנט הנמרץ בן ה־26 החליט ועשה. הוא פתח מיסעדה סינית בלב התחנה־המרכזית בתל־אביב.

הוא חתיך, בעל עיניים כחולות וחיוך שובר לבבות. בגיל 22 כבר היה לו מישרד לעמילות־מכס. כבן לאב, שהוא מנהל בית־ספר, הלך רימון לאוניברסיטה ועשה בי־איי בהיסטוריה ובמדעי־המדינה. עכשיו הוא לומד תיקשורת, אבל כבר חודש אינו בא ללימודים, בגלל המיסעדה.

רימון הסתובב הרבה בחוץ־לארץ וראה את המיסעדות בסיגנון קח־ולך, שעוברים בהם מאות ואלפים אנשים ביום. כשהיה קטן היה נוהג להסתובב שעות בתחנה־המרכזית בתל־אביב, בסמוך למקום מגוריו. סיפר רימון: „הייתי בא לתחנה ביום שישי בערב, משוטט במקום ומתפעל מהשקט והנקיון. ואז, כשהייתי צריך לחזור לבסיס, ביום שבת בערב, הייתי בא ורואה איך לאט לאט מתמלאים הרחובות בבני־אדם.

„עכשיו, כשהחלטתי לפתוח מיסעדה סי־נית, נזכרתי בתקופה ההיא וחשבתי לעצמי שזה המקום. זאת הצ'ינה־טאון של תל־אביב. זה לא יתכן שאם עוברים כאן מיליון אנשים ביום הם לא יכנסו אלי. ואם חלק קטן יכנס אלי, אז אהיה מסודר בחיים."

בית־חרושת קטן. אמר, ועשה. תוך זמן קצר שכר מקום, הביא ארכיטקט, ריהט, שכר שלושה טבחים ומגישה תאילנ־דית והתחיל ללמוד ברצינות איך מבשלים אוכל סיני. בהתחלה, כשלא הלך לו כל כך, הוא הגה כמה רעיונות. אחד מהם היה רעיון המישלוחים. הוא מקבל הזמנות בטלפון ושולח מישלוחים הביתה. בעתיד הוא מתכוון להעסיק כמה חתיכות על אופנועים, שתבצענה את המישלוחים. הוא מתכנן לסגור את המיסעדה ולהפוך אותה לבית־חרושת קטן — רק לקבל הזמנות ולשלוח.

רימון התקשר עם כמה קיבוצים והציע להם שיקנו אוכל סיני והוא רק יבוא, עם צוות הטבחים, ויבשל את האוכל. וזה תפס. עד עתה הכין ארוחות בכעשרה קיבוצים.

כיצד בחר את התפריט? „זה היה פשוט," הוא מגחך. „נכנסתי לכל המיסעדות הסי־ניות בתל־אביב וגנבתי תפריטים. אחר כך הרכבתי את התפריט שמצא חן בעיני והורדתי 25 אחוז. זה זול בגלל שאני מאמין שהמכירות יכסו את ההוצאות."

בשעות הפנאי הוא יושב במיסעדה ולומר סטטיסטיקה. את שיעוריו הוא מכין בין עוף עם שקדים לבין מרק תירס. „האמת היא שאני רואה הכל כמו מישחק," התוודה. „בשבילי יש אתגר יותר גדול להקים את המיסעדה על הרגליים, במצב הכלכלי הקיים, מאשר לעשות תואר שני באוני־ברסיטה. כל פעם כשאני יוצא מהבית אני מרגיש שאני הולך לשחק, לא לעבוד."

החתיכה התורנית שלו עכשיו היא מל־צרית תאילנדית המודה בשם טום. בגללה הוא גמר עם החברה הקודמת שלו. „להו־רים שלי לא איכפת עם מי אני יוצא. וההורים שלה בחוץ־לארץ. אז אנחנו עושים חיים."

מישפט

שירות דב

העד סכל מנקיפות מצפון ורצה לעזור לנאשם. בכך כמעט הצליח לסכלו ללא מיצה

מאז עבר אלי דדון, „הבולדוזר" של המישטרה, לחולון, נפסקו שם כמעט הפרי־צות. דדון הצליח לגלות את הפורצים, להתחקות אחר הסחורות הגנובות ובמיק־רים רבים להשיבן לבעליהן.

מעוללות „פשיטת דדון" גם הסיפור הבא.

מיכאל ריבקין, צעיר (24), עובד אל־על, נשוי ואב לילד, נתבע לדין עם אחת מחבורות הפורצים. הוא נאשם כי קנה משכנו לבית, רוני לוי, שלושה מקלטי־רדיו ישנים במחיר של חמש־מאות לירות האחד. בגלל מחירם הנמוך ייחסה לו ה־תביעה את הטענה כי היו גנובים.

מיכאל החזיק בביתו מעבדה לאלקטרו־ניקה, ובה נהג לתקן מכשירים מפעם לפעם. גם את מכשירי־הרדיו שקנה מלוי תיקן במעבדתו ומכר אותם ברווח לחברים.

לוי סיפר במישטרה שמכר את המקל־טים למיכאל המתגורר באותו בית. אך הצהיר שלא אמר לו כי הם גנובים. ה־תביעה העמידה את מיכאל לדין על קבלת רכוש גנוב.

סניגורו של ריבקין, דרור מקרין, הכין הגנה פשוטה. הוא ידע כי מיכאל היה מתקן מכשירים שונים, וכי קנה את מכשי־רי הרדיו מלוי, תוך אמונה מלאה בסיפורו של לוי. לוי העובד כחשמלאי־רכב, סיפר למיכאל, שהמכשירים מקורם ברכב מוש־בת, ואחד מהם הוחלף על־ידי בעלין במכשיר רדיו חדש. לכן היה מחירם זול. למיכאל לא היתה כל סיבה לחשוד בהסבר זה, ומכיוון שעיקרה של העבירה הוא בידיעה שהרכוש גנוב, לא עבר מיכאל כל עבירה.

החלפת תפקידים. כשקו־ההגנה של־הם מוכן, הגיעו מיכאל וסניגורו לבית־המישפט. שם חיכתה להם הפתעה. לוי, שהורשע בינתיים על חלקו בגניבות מכלי־רכב סבל מנקיפות מצפון על שסיבך את

מיסעדן בן־יקיר וחברתו טים
„כולם רוצים תאילנדיות"

(המשך בעמוד 56)

שידור

פחד מראש־הממשלה

מנכ"ל הרשות והטלוויזיה, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, נחלץ שרק אישׁ־חדשות אחד, **אהוד יערי**, ילווה את ראש־הממשלה **מנחם בגין** בנסיעתו לאסואן. יערי שוחח עם לפיד והסביר לו כי הדבר בלתי־אפשרי.

טען יערי: „המרחק בין אסואן לקאהיר הוא 700 קילומטרים, שעתיים טיסה, כש־טיסה האחרונה יוצאת בארבע אחר־הצהריים. אני אהיה חייב לצאת בטיסה הזו בכל יום, כדי לשגר מהאולפנים בקאהיר את החומר, לחזור רק למחרת בבוקר. כל מה שיקרה בין ארבע אחרי־הצהריים לבין הבוקר יישאר ללא סיקור." אולם לפיד נשאר בשלו, ואמר ליערי: „אתה תסתדר, איכשהו."

את המצב הציל הכתב המדיני, **אירמך רם**. הוא רמז לאנשי מישרד ראש־הממשלה כי הסיקור הטלוויזיוני של ביקור בגין

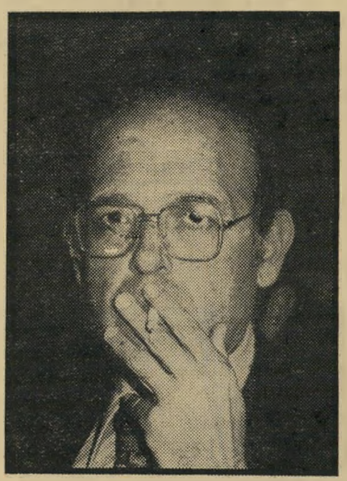

כתב רם
לחץ בעזרת בגין

במצריים יהיה לקוי, מאחר שלפיד אינו מוכן לשלוח יותר מכתב אחד. רם הסביר כי לפיד עצמו יסע עם בגין לאסואן, תחת לשלוח עוד איש־טלוויזיה שיקבל את החומר מיערי בקאהיר.

כאשר נודע ללפיד שבמישרד ראש־הממשלה כועסים עליו, מיהר לשנות את ההחלטה, ועוד איש־טלוויזיה, **משה שדונסקי**, נוסע למצריים.

מי יהיה מנהל הטלוויזיה?

עד ה־15 בחודש חייבים כל עובדי רשות־השידור, החושבים עצמם ראויים להיות מנהלי־הטלוויזיה, להגיש את מועמדותם למיכרז הפנימי. שר־החינוך, **זבולון המר**, מעוניין שאיש מעובדי־הרשות לא יגיש את מועמדותו, ואם יהיו שיגישו — שאיש מהם לא ייבחר, כדי שאפשר יהיה לפתוח מיכרז חיצוני שאליו יגש מי שהשר מעוניין ביקרו: עיתונאי הארץ **דן מרגלית**.

אולם כבר עתה מדברים על כמה מועמדים. המאיים ביותר מביניהם הוא סמנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**. עבאדי הכין לעצמו לובי מבין חברי הוועד־המנהל, שיהיו חברי ועדת־המיכרזים, כדי שיבחרו בו. עבאדי מסתמך על תקדים **ארנון צוקרמן**, שהיה סמנכ"ל הרשות לפני שנבחר כמנהל־הטלוויזיה.

בעבאדי תומך מנכ"ל הרשות, **יוסף** ("טומי") **לפיד**. לפיד חושב שאם עבאדי יהיה מנהל הטלוויזיה, יוכל הוא, לפיד, להמשיך ולשלוט בצד התוכני של השידורים, בעוד שעבאדי יעסוק רק בצד המינהלי.

מועמד אחר, שבו יתמכו בעיקר אנשי המערך בוועד־המנהל, הוא מנהל תיאטרון ירושלים, **אביטל מוסינזון**. מוסינזון הוא מוותיקי העובדים בטלוויזיה, ונחשב עד היום כעובד רשות־השידור. הוא רק הושאל לתיאטרון.

שאר המועמדים, שיגישו ככל הנראה את מועמדותם: **יצחק** ("צחי") **שימעוני**, הטוען כי התפקיד הובטח לו, **אלי ניסן** ו**צבי גיל**.

מוסקווה בצבעים

שר־החינוך־והתרבות, **זבולון המר**, כפה על מנכ"ל הרשות, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, להיכנע למנהל מחלקת־הספורט, **אלכס גילעדי**, ולהקציב חצי מיליון דולר לשידורים של אולימפיאדת מוסקווה.

עתה הוחלט גם לשדר את האולימפיאדה בצבעים. בחודש יוני הקרוב יוכלו כל שוחרי־הספורט בארץ לראות כימעט מדי יום ביומו שידורי־צבע ממוסקווה.

בין עובדים למנהלים

השבוע עומדת לצאת הוראת המנכ"ל, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, שלפיה יהיו כתבי הטלוויזיה מוגבלים בקילומטרים שהם יהיו רשאים לנסוע בהם במכוניותיהם לצרכים מיבצעיים. כל כתב של רשות־השידור יוכל לנצל רק 1000 קילומטרים בחודש עבור עבודתו, שהם כ־33 קילומטרים ליום.

בעוד שלפיד מוציא הוראה זו, התברר כי נסיעותיו, במכונית הווולוו המפוארת שלו, מסתכמות בכ־4500 קילומטרים בחודש. העולים לרשות־השידור כ־40 אלף לירות.

לפיד מסרב לגור באחת מדירות־השירות של רשות־השידור בירושלים, ונוסע על־חשבון הרשות מדי יום ביומו מתל־אביב לירושלים ובחזרה. סכום זה אינו כולל את משכורתו של הנהג הצמוד של לפיד.

קיצוץ השעות הנוספות

סמנכ"ל רשות־השידור, **שלמה עבאדי**, הגיש למנכ"ל, **יוסף** ("טומי") **לפיד**,

מועמד עבאדי
לחץ בעזרת צוקרמן

תוכנית־קיצוצים בסיגנון **אברהם** ("בוּמה") **שביט**. על פי התוכנית יקוצצו 10 אחוזים ממיכסת השעות הנוספות, המייועדות לכל מחלקה.

בישיבת רשות־הסגל, שנערכה בשבוע שעבר, העלה לפיד את התוכנית וזכה בהתפרצות חריפה מצידו של מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**. טען יבין: „אצלנו האנשים עובדים הרבה מעל ומעבר למיכסה הקיימת של השעות הנוספות, וחלק מהעבודה של כתבי מחלקת־החדשות נעשית ללא־תמורה. אם תקצצו 10 אחוזים, יעבדו כאן בכלל בחינם."

לפיד החליט שלא לבטל את השעות הנוספות של החדשות.

קיצוץ ומזגן

תחנת־השידור הצבאית, גלי צה"ל, נכנסה לתקופה של קיצוצים וקימוצים. תוכניות־חדשות מתבטלות, שדרים מועברים לתוכניות אחרות כדי לקצץ בתקציב, וקיים פיקוח על כל אגורה המוצאת בתחנה.

אווירה חיובית זו לא הפריעה למפקד התחנה **צבי שפירא**, להורות על עריכת

(המשך בעמוד 54)

לפני שתבחר
מערכת סטיריאו
בחר בחנות
שתעזור לך בבחירה

* החנות היחידה בישראל בעלת חדר השמעה אקוסטי.
* עשרות דגמים מטובי היצרנים ובכל המחירים.
* צוות מומחים עתיר נסיון לרשותכם.
* אפשרות לטרייד אין.
* תשלומים ומחירים מהזולים בארץ.

סטריאו קלאב-
רשת חנויות מקצועיות בישראל
תל-אביב, רח' ארלוזורוב 15, טלפון: 221751
כפר-סבא, רח' וייצמן 96, בפסג' טלפון: 052-22545

שיעורים פרטיים
בערבית
מדוברת וסיפרותית
בכל הרמות (כולל הכנה לבגרות)
לצלצל (עד שמונה בבוקר) מאירה 03-261993

מתארגנים חאים
של אינטלקטואלים ונונקונפורמיסטים להרצאות,
דיונים ופעולות ללא אלימות.
ת.ד. 20178, ת"א

שידור

(המשך מעמוד 53)

שיפוצים בחדרו, שעלו למעלה מ־100 אלף לירות. החדר סויים, ועל חלק מהקירות הודבקו טפטים דמויי־עץ. השטיח הוחלף יחד עם הריהוט כולו. מזגן־האוויר, שהיה במקום, הוצא, ואל חדרו של שפירא הוכנס מזגן־ענק, שבו יש גם מיתקן לחימום.

גם בחדרו של סגנו של שפירא, **אלון שיו**, נעשו שיפוצים, וגם בכל קומת המינהלה. באולפנים ובחדרי העבודה של גלי צה"ל לא הושקעה, בינתיים, אגורה אחת.

הפחק לא עזר

בישיבה האחרונה של הוועד־המנהל התפרצו כמה ממשתתפיה על חבר הוועד, עורך־הדין **אהרון פאפו**. מנהל הרדיו, **גידעון לב־ארי**, יועץ המנכ"ל **נקדימון** ("נקדי") **רוגל** וחבר הוועד־המנהל, **דני־**

מפקד שפירא
כמה עולה הלישכה?

אך ("דני") **כיוף**, הסתערו על פאפו בכינויים שכמותם לא נשמעו מעולם בישיבות הוועד. פאפו זכה בכינויים "שקרן", "אידיוט", "מוקיון", "ליצן", "הורס־רשות־השידור".

במהלך הישיבה שלח דובר הרשות, **משה עמירב**, פתק לחבר הוועד־המנהל, **ניפים אלמוג**: "אני מציע שנחליט לא להדליף את מהלך הישיבה. אין טעם שהציבור יידע איך דיברו על פאפו בישיבה." אלמוג הסכים עם עמירב, והעביר את הפתק הלאה, לכל הנוכחים בישיבה, כשכולם הביעו את הסכמתם להימנע מהדלפות.

למחרת הופיע מהלך־הישיבה בדיוק רב בעיתונים. עמירב טוען כי לדעתו מי שהדליף את פרטי השערוריה היה אלמוג בעצמו. אלמוג מכחיש זאת, כמובן.

מילחמה כלכלית

המנהל החדש של מחלקת־התוכניות בטלוויזיה, **יוסי גודארד**, החליט על תוכנית חדשה על נושאי־כלכלה, שבה היו אמורים להשתתף בכירי עיתוני־הכלכלה בארץ.

מנהל הטלוויזיה **יוסף** ("טומי") **לפיד**, אישר את התוכנית, וגודארד כבר התקשר עם **חנינא אמוץ**, שיפיק אותה, ועם עיתונאים, שישתתפו בה.

אולם מחלקת־החדשות התנגדה לתוכנית. לדיברי **חיים יבין**, נושאי הכלכלה הם נושאי־חדשות מהוררים, ואין צורך בתוכנית מיוחדת להם. המאבק בין יבין לגודארד נמשך. ביניתיים הוקפאה התוכנית הכלכלית החדשה.

ביזבוז כסף

לישכת דובר רשות־השידור מוציאה מדי יום לקט קיטעי־עיתונות, אשר התפוצה שלו כוללת אנשים בכירים ברדיו ובטלוויזיה, וגם עיתונאים. הוצאות ההפקה של הלקט מגיעות לכ־250 אלף לירות בשנה.

דובר הרשות, **משה עמירב**, טוען כי הלקט חשוב ביותר לעבודתם של אנשי הטלוויזיה והרדיו. אלא שהלקט נועד לשר ולרומם את מישטרם של **יוסף** ("טומי") **לפיד** ושל הפרופסור **ראובן ירון**. כל קטע המופיע בעיתונות, שיש בו ביקורת על אחד מהשניים, או על המקורבים להם, אינו נכלל בלקט. תחת זאת מביא הלקט רק ידיעות חיוביות על רשות־השידור ולוחי־שידורים מעיתונים שונים.

כאשר רשות־השידור מקמצת בשידורים ובמשכורות, אין שום סיבה להוציא רבע מיליון לירות על טפיחה־עצמית על השכם.

כמה שווה החריץ?

אל מנכ"ל הרשות, **יוסף** ("טומי") **לפיד**, הגיע בשבוע שעבר מיכתב מאחד מידידיו, אשר את שמו מסרב לפיד לגלות. במיכתב, שאליו היתה מצורפת המחאה על־סך 50 לירות, כתב הידיד: "אני מצרף צ'ק זה כדי שאפשר יהיה לטפל בשיניים של **כרמית גיא** ולסתום את החריץ שבין שיניה."

לפיד החזיר את הצ'ק לידיד וכתב לו: "החריץ של כרמית גיא שווה יותר מ־50 לירות."

פליטי עלי כותרת

פליטי עלי כותרת מחפשים להם תעסוקה אחרת בטלוויזיה.

חלק מהם עוזרים ל**אלי ניסן** בתוכנית

קריניית גיא
כמה שווה החריץ?

החדשה שלו, דלת פתוחה, ואילו אחרים פוטרו.

ורד כרמן, רכזת המערכת של עלי כותרת, מנסה להשתלב בחדשות. במיסגרת זו היא עורכת עתה כמה תוכניות למבט שני של **שימעון טסלר**, ואם היא תצליח בהן, יש לקוות שתאושר לה קבלעות בטלוויזיה במיסגרת מחלקת־החדשות.

התחקיר הראשון שעושה ברמן למבט שני הוא על המלצרים התאילנדים, המועסקים על־ידי המלונאי **חיים שיף** במלון דיפלומט בתל־אביב.

מקלטונים

מנהל־הרדיו, **גידעון לב־ארי**, הורה לשנות את שמה של התוכנית הפופולארית בית־אבי לבית־הורי. **כאשר נשאל לב־ארי לסיבת השינוי, השיב בשאלה: "לאף אחד מהמרואיינים לא היתה אמא?"**

*** הקריין **דניאל** ("דני") **פאר** הוזעק לפני שבועיים ברגע האחרון לאולפן השבוע — יומן אירועים, כדי להחליף את **חיים יבין**, המגיש הקבוע של המאגזין. רק אחרי התוכנית התברר לפאר מה קרה. יבין נזכר כי באותו ערב חל יום הולדתה ה־9 של בתו **דפנה**, והחליט לבלות את לילה־השבת במחיצת המישפחה.

*** למנכ"ל רשות־השידור, **טומי לפיד**, המציאו בטלוויזיה שם חדש: "הגפרור".

מדינת ישראל
משרדי הממונה על מחוז חיפה

ח י פ ה, ל' בכסלו תש"ם (20 בדצמבר 1979)
מס' 61/1398

לכבוד
אבו חוסיין, משרד עורכי־דין
אום־אל־פחם

א"נ,
הנני מתכבד לאשר בזאת קבלת הודעתכם בהתאם לסעיף 6 מהחוק העותומני לאגודות, על יסוד האגודה כדלקמן:

א. **שם האגודה:** הועדה להגנה על האסירים הפוליטיים.

ב. **המען:** ת"ד 157, אום־אל־פחם.

ג. **מטרות האגודה:** נקיטת יוזמות, למען קידום ענייניהם האישיים של האסירים הפוליטיים וזכויותיהם.
הזדהות (סולידריות) עם כל מאבק חוקי וצודק של האסירים הפוליטיים.
איסוף, ריכוז ופרסום בארץ ובחו"ל כל אינפורמציה על מצבם ומאבקיהם של האסירים בבתי־הכלא השונים.
טיפול במשפחות האסירים בכל התחומים והגנה עליהם.

ד. **שמות חברי הועד:**

חסן אחמד ג'ברין, אום־אל־פחם	—	יו"ר.
רמי לבנה, קיבוץ גלויות 131, ת"א	—	מזכיר
עאטף חמאדה, שפרעם	—	גזבר
ג'מיל עלאדין, נצרת	—	חבר
אברהים גנאיים, באקה אל־גרבייה	—	חבר
מוחמד מנסור, טירה	—	חבר
גיורא נוימן, תל־אביב	—	חבר

בכבוד רב,
ד"ר נפתלי אילתי
הממונה על מחוז חיפה

דפוס
„נוה שאנן"
יפוד המעלה 15, תל־אביב (תחנה מרכזית)
עבודות דפוס מעולות
בלט * מולטיליט
מסחריות * משרדיות * חשבונות / קבלות
חוברות * הזמנות חתונה * בר־מצוה וכו'
מען: רח' נחמני 36, תל־אביב, טל. 03-614844

יום רביעי

9. 1

● **עולמו של וולט דיסני (5.30).** הסידרה המצויינת הזו מתחילה השבוע בתת־סידרה חדשה בשם בתו של דונובן, על הרפתקותיהם של שני נוודים, אב ובתו. מומלץ גם למבוגרים.

● **ספורט עולמי (7.00).** הטלוויזיה בערבית ממשיכה בסקירה על העשור בכדורגל העולמי.

● **על אדונים ומשרתים (8.00).** לבית בלאמי הגיעה הידיעה כי ג'יימס נעדר, וכנראה שנהרג בקרבות החזית הצרפתית. ריצ'ארד והייזל ממתינים בבית בדאגה ובחוסר ודאות ואילו ג'ורג'ינה מעשית יותר, היא מחפשת את ג'יימס בין אלפי הפצועים המגיעים לבית־החולים שבו היא משרתת. הייזל השלימה עם כך שג'יימס נהרג אך ריצ'ארד מסרב להאמין. אולם גם אמונתו של ריצ'ארד מתערערת כשמגיע לביתו משרתו של ג'יימס, כדי למסור את חפציו האישיים של מפקדו. הוא מספר שג'יימס נהרג כשהתפוצץ בקירבתם פגז ואנשיו נאלצו לסגת. כששבו לחפשו גילו שקצין גרמני ירה בפצועים הבריטיים שנותרו בשדה הקרב.

● **כאלה הם החיים (10.05).** אדריכל מגיע לפרשת דרכים בחייו הפרטיים והמקצועיים. הוא משחזר את קורותיו בזמן הקצר שבין תאונת־הדרכים שבה התהפך עם מכוניתו ועד הגיעו לבית־החולים. זה תוכן הסרט של הבמאי קלוד סוטה, בהשתתפות מישל פיקולי, רומי שניידר ולאה מסארי.

יום חמישי

10. 1

● **כדורסל (8.30).** אם הנהלת מכבי תל־אביב תסכים, ועל כך יוחלט רק ברגע האחרון, על פי קצב מכירת הכרטיסים, ישודר מישחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב לקבוצה מבולוניה בשידור חי.

● **אורנה — סיפור אישי (10.15).** כיצד אפשר

סיפור אישי: פורת
יום חמישי, שעה 10.15

להינשא שלוש פעמים לאותו אדם? על כך מספרת השחקנית אורנה פורת, שעברה חוויה זו. פורת, שהיא כלת פרס ישראל לאמנות התיאטרון, מספרת בסרט־תעודה שאותו יצרו אולפני הסדנה הרצליה, על ילדותה כבת למישפחה נוצרית בעיר קלן בגרמניה, בתקופה שלפני מילחמת־העולם השניה; על עלייתה לארץ; על יום עבודתה הראשון כעוזרת־בית; על הקלטות שערכה כשחקנית מבלי שידעה כלל את השפה העברית; על תפקידיה בתיאטרון הקאמרי ועל הקמת התיאטרון לילדים ולנוער. את התסריט כתבה דליה קרפל. בין היתר שולבו בסרט סרטונים ממחזות שבהם השתתפה פורת וסרט על קלן שלפני המילחמה.

● **בועות (11.05).** איליין ודני מנסים להגיע להבנה. איליין מגלה לדני מה מניע אותה להתנהג בצורה כה מרגיזה. קרול מכינה לג'ודי הפתעה והוא נאלץ להיפגש עם אביה. לברט ומרי יש בעיה חדשה: ברט עובד יומם ולילה ומרי כמעט שאינה רואה אותו. גם ברט מספר למרי מה מניע אותו להתנהג כפי שהוא מתנהג. מרי מביאה לבית טייט עוגה שאפתה, לרגל שיחרורו של צ'סטר מבית־החולים ונשות המישפחה יושבות ומקוננות זו באוזני זו על תיסכוליהן ביחסים עם גברים. ערב אחד עוזב דני

שאיפה: שיין
יום שישי, שעה 10.20

את המישרד בדרכו אל אשתו, האהובה עליו, וסאלי, המזכירה שנותרה לבד עם ברט, משמיעה באוזניו וידוי־אהבה לוהט.

יום שישי

11. 1

● **מיקי מאוס מארח (3.00).** המשך הבדיחות המסופרות בבית־החרושת לעכברים, בסידרה של וולט דיסני. הבדיחות של הערב אינן מוקדשות לנושא מסויים.

● **סרט ערבי (6.02).** עדיין אין פרטים על הסרט הערבי וזאת למרות שבמחלקת התוכניות של הטלוויזיה הערבית בית כבר יודעים איזה סרט יוקרן. דובר הטלוויזיה הערבית עודד יחזקאל פשוט מתעצל לקבל לידיו את החומר על הסרט ולעבדו כהודעה לעיתונות.

● **שאיפה בלא מיצרים (10.20).** הפרק האחרון של הסידרה המצויינת על פרשת ווטרגייט ועל ג'ון ומורין („מו") דין. הנשיא ריצ'ארד ניכסון מודיע כי יתפטר מתפקידו והמושבעים במישפט ווטרגייט מחייבים בדין את מיטשל, ארליכמן, האלדמן ומארדיאן. עורך־הדין שפר מודיע לדין כי השופט סיריקה הורה לשחררו. החל מהשבוע הבא תוקרן סידרה בת שני פרקים על פי הגברת עם הקמליות. בסידרה תשחק קת נליגן, ששיחקה בקו אונידין כאותה בחורה מנדנדת ומעצבנת שהחליטה להפיל ברשתה את ג'יימס אונידין אחרי מות אשתו. לאחר שני הפרקים של

אייק: דובאי, ורובערטס
שבת, שעה 10.05

הגברת עם הקמליות תוקרן בשבוע השלישי דרמה. לאחר מכן תתחיל הסידרה אנקת גברים.

● **קווינסי (11.05).** מליסה אסטין, שאותה מגלמת השחקנית ברברה בבקוק, היא אשתו של הבוס של קווינסי. היא נותנת טרמפ לילד ג'ואי האריסון ונקלעת לתאונת־דרכים שבה נפצעים שניהם. קווינסי בודק את ג'ואי ומגלה על גופו חבלות וסימני מכות, המעידים על כך שהילד, שברח מביתו, היה קורבן להתעללות מצד הוריו. קווינסי מנסה למצוא ראיות נגד אמו של הילד, כדי להביאה לדין.

שבת

12. 1

● **חידושים והמצאות (6.30).** שני פרקים על המצאות בעולם והמצאה ישראלית אחת. בבריטניה יש 4.5 מיליון עמודי־חשמל ומדי שנה מתרחשות יותר מ־300 תאונות נפלה של עובדי תיקונים. לשם כך הומצא עמוד החשמל החלול, המאפשר טיפולים ותיקונים מבלי לטפס. גונבי היתומים חותכים אותם לחתיכות קטנות, כדי שאי אפשר יהיה לזהות את היהלום הגנוב. בעזרת קרני לייזר — הפעם מדובר בקרן לייזר מיוחדת, המתעקמת בזווית מסויימת — אפשר לגלות את „טביעות האצבעות" של היהלום, ממש כמו טביעות־אצבעות של אדם. והמצאה הישראלית: לגליצרין יש הרבה שימושים. הוא מרכיב בתמרוקים, במקטרות וכמובן, בחומרי־נפץ. הגליצרין יקר מאד, כיוון שהוא מופק מתזקיקי נפט שמחירם עולה בהתמדה. במכון וייצמן גילו שיטה להפקת גליצרין באמצעות אנרגיית השמש, מים מלוחים ואצות־ים הקרויה דונליילה. באילת כבר החלו להפיק גליצרין בשיטה זו.

● **בצאת השבת (8.00).** החלק העיוני מספר על הגילגולים והמשמעות של השמות בישראל, ואילו להקת שובבי הכרמל תורמת לתוכנית את המוסיקה.

● **אייק (10.05).** הפרק השני בסידרה על מפקד כוחות בעלות־הברית במילחמת־העולם השניה, הגנרל דוויט („אייק") אייזנהאור, מתאר את המילחמה בצפון־אפריקה ואת ההכנות לפלישה הגדולה לאירופה. באותם ימים מוצא עצמו אייק מבודד ונאלץ להתמודד עם מונטגומרי, דה־גול וצ'רצ'יל.

יום ראשון

13. 1

● **החבובות מרחוב חפתעות (8.30).** הערב מארחות החבובות שני בדרנים בלתי־ידועים לקהל הישראלי, שיכלר וארנל. בשורה טובה לחובבי החבובות: למחסני הטלוויזיה הגיעו עוד שבעה סרטים משלהן, שישודרו כנראה בצבע. הנהלת הטלוויזיה פנתה בבקשה לאשר את החבובות בצבע. לצופי ירדן מוכר ההבדל הרב שבין החבובות בשחור־לבן לבין החבובות בצבע.

● **נגד הרוח (10.00).** עורך־הדין מיכה ינון, חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור מטעם המפד"ל, אוהב את הסידרה החדשה על האסירים האיריים שהוגלו לאוסטרליה. אבל ינון גם אוהב ללכת לבישון מוקדם, לכן הוא דרש מהנהלת הטלוויזיה להקדים את שעת שידור של נגד הרוח, וכך אמנם נעשה. החל מהערב תשודר התוכנית בשעה 10.00. עלילת הערב עדיין בהשפעת עונש המלקות שניחת על ג'וזף בתן בפרק הקודם. עתה הוא מחליט ללמוד קריאה־וכתוב ומרי מתנדבת ללמדו. השנים רצות במהירות ומועד שיחרורו של ג'ונתן קרב ובא. חלומו, על חווה משלו, עשוי להתגשם.

יום שני

14. 1

● **אנשים (9.30).** פרק נוסף בתוכנית של חיים („קיימול") גיל, למי שאוהב את הסיגנון המתקתק של סרטיו. הכוכב של גיל הערב הוא אדם ג'ורג', המטפל בסוסי חוות־הסוסים של מישרד החקלאות בעכו. האהבה של ג'ורג' לסוסים נולדה בתקופת השואה, כשהסוסים הצילו אותו ממוות. ג'ורג' אינו מוכן לספר את פרטי העלילה, אולם הוא מרגיש כי עליו לגמול לסוסים, טובה תחת טובה. גם עוזרו מויישה הוא מתחרה על אהבתם של הסוסים והאתון בובה.

● **קורטוב של דבש (10.05).** הזדמנות לראות את הסרט המפורסם. הסרט נימנה על אסכולת סרטי כיור־המיטבח והוא מגולל את סיפורה של צעירה שעזבה את הבית בעקבות נישואי אמה והיא מתגוררת בצוותא עם הומוסכסואל. הבמאי הוא טוני ריצ'ארדסון, הצעירה היא ריטה טאשינגהאם וההומוסכסואל הוא מייקל מדוין.

בצוותא: ארצי
יום שלישי, שעה 9.40

יום שלישי

15. 1

● **חטף פתח (9.30).** מאיר שלו יופיע כנראה בצורת תבנית של ביצים, כאשר מבקר המיסעדות של היומון הארץ, רנה מוקדי, ידבר על ביצים ותפוחי־אדמה.

● **בצוותא עם שימה ארצי (9.40).** הצופים לא התמרדו נגד הטלוויזיה בעקבות השידור החוזר על להקת גזוז ושידור התוכנית עם נעמי שמר. לכן מגיע עונש נוסף: תוכנית המוקדשת כולה לשלמה ארצי. ארצי מארח בתוכניתו את הגיטריסט והמלחין המצויין ג'רי אקשטיין, את המלחין והמעבד סאשה ארגוב, את להקת בית השיטה וכן את דודו טופז, משום שזה למד איתו בבית־ספר.

נגד הרוח: סגן גרוויל ויצ'ר ורעייתו
יום ראשון, שעה 10.00

רהיטי דירן
נלחמת באינפלציה

ברהיטי דירן מציעים לך
4 דרכים להילחם באינפלציה של 100%:

1. נצל את מלאי הרהיטים במחירים הישנים.

2. הנחות גדולות על קניה במזומן.

3. תכנית אשראי מיוחדת ל-60 חודשים.

4. הנחות עד 40% במזומן לחיסול פריטים מהמלאי.לדוגמא:

חדר שינה אסטרו
מיטה ושתי שידות תואמות
בעץ שחור.
המחיר: ~~30,000~~ ל"י
18,000 ל"י בלבד.

שולחן למטבח + 4 כסאות
שולחן וכסאות תואמים
מעץ טבעי, בעיצוב מודרני.
המחיר: ~~9,300~~ ל"י
6,510 ל"י בלבד.

ארון להדר שינה
איטלקי, דלתות הזזה עם
ראי ענק.
המחיר: ~~59,615~~ ל"י
44,636 ל"י בלבד.

בואו אל הדברים היפים שבחיים, בואו ל"דירן"

תל אביב: רח' אבן גבירול 30, (בנין נאות אביב).
ירושלים: יד החרוצים 14, תלפיות, אזור התעשיה.
חיפה: טרומפלדור 54/56, נגד שאנן.

במדינה

(המשך מעמוד 52)

מיכאל בצרות. הוא החליט לעזור לו, ובהר לעשות זאת בכך שהכחיש לגמרי את כל סיפור מכירת המכשירים למיכאל. נכון, הוא מכיר את מיכאל הרבה שנים, אולם הוא לא מכר לו כל מכשיר־רדיו. עדותו במישטרה, שבה סיפר את הדברים הללו, נגבתה ממנו בלחץ.

התובעת, שרה ספיר־חן, הרהרה לרגע, והחליטה לא להכריז על לוי כעל עד עוין. להיפך, את עדותו החדשה תוכל לנצל כדי להראות שמיכאל משקר גם בנקידה זו. ואם לא קנה את המכשירים הגנובים הללו מלוי, יצטרך להוכיח כיצד הגיעו אליו, שמא הוא עצמו גנב אותם.

נדהמים לגמרי עמדו מקרין וריבקין בפני מפנה בלתי־צפוי זה בחקירה. מקרין החל חוקר את העד כפי שעושה בדרך־כלל התביעה. וניסה להוציא מפיו כי עדותו במישטרה היתה אמת, וכי לא לחצו עליו שם. הער הנדהם הביט בסניגור ובתובעת, וחשב שהשניים החליפו תפקידים. הוא לא הבין את משמעות עדותו לגבי ההגנה שהכין מקרין, וודאי סיפר לחבריו בכלא כי הסניגור „מכר" את מיכאל המסכן.

אך למרות נסיונות העזרה של לוי, האמין השופט דוד וולך למיכאל. הוא

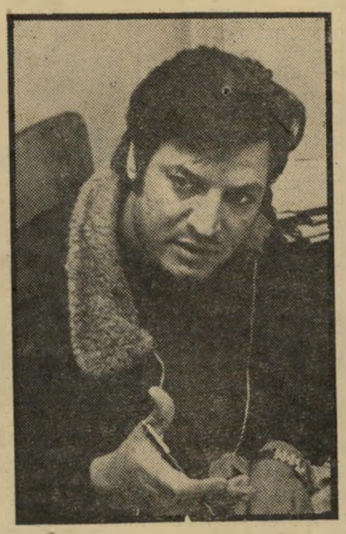

רס"ר דדון
העד כמעט הכשיל

התרשם מהבחור שעמד לפניו, „ילד טוב מירושלים", שבחייו לא הסתבך בפלילים, סיים את שירותו בקבע בחיל־האוויר ועשה רושם מהימן.

ללא ערובה

האמנם אין החוק מאפשר שיחרור בערובה של חשוד ברצח — אלא רק את שיחרורו ללא ערובה?

רק לפני כשבועיים גילה השופט העליון יצחק כהן, כי סעיף 31 לחוק סדר־הדין־הפלילי אוסר על שיחרורו בערובה של חשוד ברצח.

כאשר נעצר עמוס לוי • נתקל סניגורו בקושי זה. לוי היה חשוד ברצח מנחם דיין ובלה תורגמן מנתניה, ובית־משפט השלום בנתניה סרב לשחררו בערובה, לפי הפירוש החדש של בית־המישפט ה־עליון. „אין לנו סמכות," אמר בית־המישפט.

אהרון בן־שחר, שהוא עורך־דין נמרץ, לא ויתר, פנה בערר על החלטה זו. השופט אורי שטרוזמן דן בעניין והחליט כי המצב אינו משביע רצון. אין זה רצוי לסגור את אפשרות הדיון במעצר בפני בית־המישפט. ולא רצוי שהמישטרה תהיה המחליט ה־אחרון במיקרים כאלה. כדי לברר מה אפשר לעשות בנידון רמז השופט ברמז עבה, שאולי רצוי לפנות לבית־המישפט הגבוה לצדק.

טענה מדהימה. בן־שחר עשה כדברי שטרוזמן, ופנה בבקשה לבג"ץ. אך המיש־

(המשך בעמוד 64)

• שם בדוי. השם האמיתי נאסר ל־פירסום.

הרב גורן והרב יוסף מאשרים: מותר לקחת איברים של מת כדי לשתלם בגוף חי

א חוד חובר לכלייה מלאכותית, גופו נחלש והלך. ליבו וריאותיו כמעט הפסיקו לתפקד. משנמצאה הכליה המיר־הלת והושתלה בגופו, לא הצליח גופו להתגבר על תהליך ההחלמה שלאחר הניתוח. חודש אחרי ההשתלה נדחתה הכליה המושתלת והוצאה. חודשיים לאחר מכן נפטר אהוד. שנתיים חיכה אהוד (מתחרז עם אהוב) שמישהו יתרום עבורו כליה. היו אלה שנתיים יותר מדי. ההת־נגדות הקשה להשתלת כליה נבעה עד היום מטיעונים דתיים. היה איסור מוחלט להוציא איברים מגופו של מת, ולכן הל גם איסור לשתול איברים בגוף חי. בהסגנות אלימות מחו החוגים הדתיים הקיצוניים נגד ניתוחי מתים והוצאת איברים כאחד. היו גם אזרחים שאינם רואים את עצמם כ„דתיים", אולם קיימו בקפידה את מינהגי הדת לגבי מוות וקדושת המת.

מותו של אהוד ומותם של חולים אחרים שהכליה לא הגיעה אליהם בזמן, אם בכלל, הביאו את הרבנים הראשיים לבדי־קת הנושא. עבודת־מחקר הילכתית־תורנית מקיפה שערך הרב עובדיה יוסף, פורסמה לפני כשנה. בחודשים האחרונים התקבלה תשובתו של הרב גורן. שני הרבנים טוענים כי הדת היהודית אינה שוללת כלל השת־לות אברים, אלא מעודדת אותן ואף רואה בתרימת אבר מיצווה.

אומר הרב עובדיה יוסף: „על פי ההלכה מותר בהחלט לשתול כליה מנפטר לחולה־כליות. ואין בזה שום איסור כלל, לפי דעת חכמי הפוסקים בסיפרות ההילכתית־תורנית."

הרב שלמה גורן שלח מיכתב לאגודת אדי (מתחרז ברבי) שבו טען: „מתכבד אני להודיעך, שכל שאין המטרה להתרמת כליות וקרניות של עיניים כדי להקים בנק לאברים, אלא שהתורמים מודיעים לכשי־ימותו הם מרשים להוציא מהם כליות או קרניות העיניים, כדי להשתילם מיד בגוף של חולה שיימצא באותה שעה ממתין ומצפה להשתלה כדי להציל את חייו או את ראייתו. התרמה זו לא רק מותרת, אלא היא מיצווה, ויש בה משום הצלת נפשות."

הרב גורן, הרב עובדיה יוסף מביאים פסיקות של גדולי־תורה, ושניהם קובעים את ההיתר להוצאת כליות וקרניות.

ביום החמישי, לפני כשבועיים, התכנסו בפתח־תיקוה, עיר הולדתו של אהוד, מומחי־הכליות בישראל. בתום הכנס הם קראו לאזרחי ישראל לפתח הבנה ויתר־פתיחות לנושא השתלות ותרומות איברים.

להיות בן־אדם שלם

א חוד הוא בן למישפחות בן־דרור ומכנס מפתח־תקוה. ותיקי אם־המוש־בות אומרים שמחצית מבין התושבים הוותיקים של העיר הם בני שתי המישפחות האלה. אהוד היה חקלאי כמו אביו וסבו והדורות שלפניו. יום אחד הגיע הביתה, וראה שרגליו נפוחות. הוא נבדק והתברר לו שלקה במחלת כליות כרונית. אחרי שבועות אחדים היה ברור שהכליות אינן מתפקדות כלל, וכי עליו לעבור טיפולי דיאליזה. תחילה הוא השתמש במיכשור של בתי־החולים. אחר־כך הודרכה אמו, דבורה, להפעיל את המכונה. הם קיבלו כליה מלאכותית לביתם. שלוש פעמים בשבוע, חמש שעות בכל פעם, התחבר אהוד לכליה המלאכותית. בין הזמנים תיפקד כמעט כרגיל. הוא עבד במשק, עסק בספורט וחי חיי חברה מלאים.

משהחמיר מצבו הגופני, היה ברור שיש למהר למצוא תורם כליה. פרטיו הרפואיים נשלחו לכמה בתי־חולים בארץ. ערב אחד

מכירה מיוחדת לעולים חדשים ופטורי מס

רק ללקוחות שיזמינו בחודש ינואר

5 שנות אחריות לרמקלי BOSE ולכל מוצרי marantz

נציגים בלעדיים בישראל: elmor
אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ ככר המדינה,
רח' ה' באייר 52 תל־אביב טלפון 455620,455938

הוא נקרא לבית־חולים. „התכונן!" אמרו לו. הוא נסע מהר, התקבל, נעשו לו הבדיקות הנדרשות, ואז הודיעו לו: „המישפחה מסרבת לאשר הוצאת כליה."

אחרי חודשיים נתקבלה קריאה בהולה מבית־החולים הדסה בעין־כרם. אהוד הגיע שוב סידרת בדיקות וציפייה. שעות אחדות לאחר מכן התקבלה הודעה טלפונית בבית־החולים: „אם תשתילו כליה נשרוף את בית־החולים." המטלפנים הזדהו כתלמידי ישיבה ממאה־שערים.

אהוד והוריו שבו הביתה.

ערב אחד הציעו להם ראיון בעלי כותרת. אהוד התראיין ועימו הפרופסור אריה דורסט מבית־החולים הדסה. לקראת סוף הראיון טלפנו מבית־החולים והזעיקו את הרופא.

הסתבר שלחדר־המיון הגיעה נפגעת תאונת־דרכים, ילדה בת 8. אביה של הילדה הוא חולה־כליות מזה שנים אחדות, ומחובר לכליה מלאכותית. מצבה של הילדה היה אנוש. היא נותחה, אולם ללא תוצאות. אביה של הילדה הודיע כי הוא מוכן לחתום על הוצאת הכליה של בתו. אהוד נמצא כמתאים ביותר להשתלה. קראו לו בשלי־שית. שעות אחדות אחרי שהגיע בוצעו הוצאת הכליה וההשתלה. בתחילה נראה הכל שפיר. הכליה החדשה תיפקדה, אדי הרגיש טוב. אך גופו כבר היה חולה מדי. הופיעו בצקות קשות בריאות, נפיחות

ערב המוות

אהוד בן־דרור שצולם ימים ספורים אחרי השתלת הכליה. ההשתלה נעשתה בשלב מתקדם ומאוחר, של המחלה, כי לפני כן לא נמצא תורם. אהוד לא הצליח להתגבר על הליכי ההחלמה והכליה הוצאה. גופו של אהוד כבר היה חולה מדי והוא נפטר כחודשיים לאחר ניתוח ההשתלה.

השתלה מותרת!

ברגליים, הנשימה היתה קשה. הסכנה הישירה היתה דחיית הכליה המושתלת. כדי לא להכביד על מערכות הגוף החליטו להוציא את הכליה. „אפילו שזה רק לחר־דש, זה היה כדאי. כבר שכחתי מה זה להיות בן־אדם שלם," אמר אהוד אחרי־כן.

אחרי חודשיים הוחמר מצבו והוא נפטר.

התפתחות השתלות הכליה נחשבת אחד ההישגים המזהירים של המאה. ב־1954 בוצעה ההשתלה המוצלחת הר־ראשונה, אך היא בוצעה מתאומה לתאומה זהה. דחיפה משמעותית להצלחת ההש־תלות ניתנה בשנות השישים, עם הרכבת תרופות נוגדות־דחיה. יחד עימן התפתח מדע של התאמת סיווגי הרקמות בין התורם למושתל, דבר שמפחית את סכנת הדחייה.

מלבד התרמות מאנשים חיים, בעיקר בני מישפחה, נפוצות ביותר השתלות ממתים. תורם פוטנציאלי הוא כל אדם עד גיל 50 ללא מחלות כרוניות כמו סכרת, גידולים ממאירים ויתר־לחץ־דם.

המתאימים ביותר הם אותם נפגעי תאר־נות־הדרכים.

(המשך בעמוד 58)

אחדות דיעות נדירה

שני הרבנים הראשיים עובדיה יוסף ושלמה גורן טוענים, בניגוד לדיעה המקובלת בציבור, ואחרי מחקר מקיף שעשה כל אחד מהם לחוד, כי השתלת כליות וקרניות הן חובה ופיקוח־נפש, וכי תרומת האיברים לאדם חולה היא מיצווה, שעל כל אדם לקיימה.

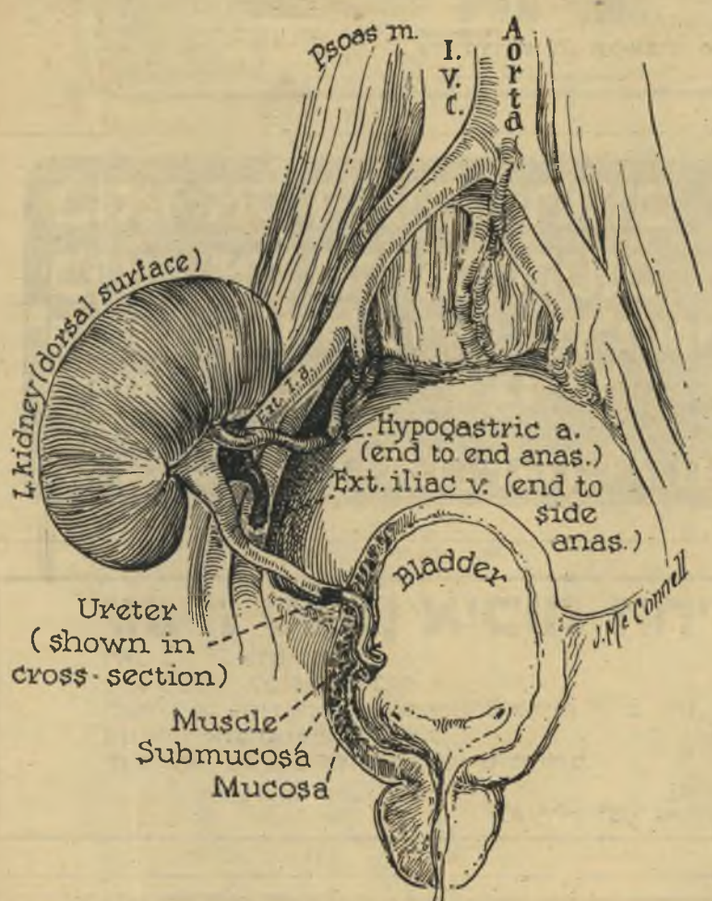

כך שותלים

תוך 24 שעות מהוצאת הכליה מגוף המת חייבים לשתול אותה בגוף החי. היא מושתלת באיזור המיפשעה, מקדימה, כשהחיבורים הם עורק הכליה המושתלת עם עורק הכליות כשווריד מתחבר לווריד. שתי הכליות שאינן מתפקדות אינן מוצאות, כי הן מהוות גורם חשוב ביצירת ההמוגלובין.

בנק לאברים, אלא שהחורמים מודיעים לכשימותו הם מרשים להוציא מהם כליות או קרניות העדיפים כדי להשתילם סיד בגוף של חולה שיסבא בארוחה שעה הפסחין ומצפה להשתלה כדי להציל את חייו או את ראייתו. החרפה זו לא רק סותרת אלא היא מצדה, ויש בה משום הצלת נפשות. מכיון שגדולי הפוסקים בדורות עברו : בעל הנודע ביהודה

השתלה מותרת

(המשך מעמוד 57)

הנקודה המרכזית, שעדיין שנויה במחלוקת בין הדיינים לבין הרפואה המתקדמת, היא קביעת המוות. בעתיד מצפים למיפגשים בין אנשי־דת לאנשי־רפואה כדי לסכם נושא זה.

קביעת המוות הרפואית היא קביעת מוות המוח. החולה נמצא בקומה (חוסר הכרה) עמוקה, אין כל תגובה לגירוי חיצוני, ואין נשימה ספונטאנית לאחר הפסקת פעילות מכשיר־הנשמה למשך שלוש דקות.

הבדיקה המהימנה היא קו ישר באי־אי־גי (אלקטרו־אנצפלו־גרף), כשהבדיקה חוזרת על עצמה, באותן תוצאות, אחרי שעות אחדות. החוקים הדתיים מחייבים השהיית הגופה למשך שעות רבות אחרי הפסקת פעולות הגוף, ורק אז נקבע המוות.

הצלחת הניתוח מחייבת הוצאה של הכליה מהגוף בתוך 45 דקות בלבד מרגע הפטירה. הכליה שהוצאה מהגוף עוברת הליכי שימור וסטריליזציה. היא נמצאת בהקפאה עמוקה ואפשר להשתיל אותה תוך 24 השעות הקרובות. ההשתלה נעשית באגן הקטן, ובדרך־כלל ללא הוצאת הכליות שאינן מתפקדות.

מקבל־השתלה בן־דרור
סעיף הסכמה ברישיון־הנהיגה

אמר הרב עובדיה יוסף: „אסור לרופאים להוציא את הכליה מהנפטר, אלא לאחר שנקבע מותו של תורם הכליה באופן ברור ומוחלט.“ וכאן מוסיף הרב סעיף שהוא הוא נושא הפעילות של אגודת אדר. „מותר גם כן לאדם בריא לתרום כליה לחולה־כליות והיא בוודאי מיצווה רבה של פיקוח נפש ה' יתברך ירפא כל חולי עמו ישראל.“ ומחזק הרב גורן: „מיצווה על האדם לגדב למטרה זו את כלייתו או את קרנית עינו כדי להציל נפש או מאור עיניים של אדם מישראל.“

דבורה ושמואל, ועימם שלושת בניהם האחרים, התחילו בפעילות הסברתית. הם הוזמנו למקומות רבים, ובכל מקום נוספו להם תורמים. המחנה הדתי בארץ היה החלוץ. הסתבר שלחוגים הדתיים, אחרי שהובהר להם כי מותרות השתלות, יש מקום נכבד בקרב התורמים ורבים מהם חותמים על כרטיסי תורם.

חותמים אחרים הם כדורגלנים. הם הגיעו למודעות לנושא, אחרי שגדי בן־דרור שחקן מכבי פתח־תיקוה ונבחרת ישראל, אחיו של אהוד, סיפר את סיפורו של אחיו. אחד מראשוני החותמים היה אורי מלמיליאן, ואחריו חתמו רוב שחקני הנבחרת־הלאומית, ושחקנים מקבוצות הליגה הלאומית.

השאיפה של האגודה, שאותה תיכנן אהוד בחייו, היא להגיע לכך שבכל רשיון־נהיגה המוצא על־ידי מישרד־התחבורה יהיה סעיף המציע לבעל הרישיון לחתום על הסכמתו־מראש להוצאת כליה או איבר אחר מגופו, אם חלילה תקרה תאונה. „הסעיף אינו מחייב, ואפשר לא להתייחס אליו כלל,“ אומרת דבורה, „חשוב רק שאנשים יידעו מהעניין, כי ברור לי שככל שיותר אנשים יודעים, כך יש יותר תורמים.“

הלהיט העולמי
הגיע לישראל!
אטארי ATARI®
Video Computer System
משחק הוידאו המחשב

אטארי — פיתוח גאוני של משחק ממוחשב, שכבש את ארה"ב ואירופה.
מגוון משחקי חשיבה וקואורדינציה תחרויות וקליעה, לכל גיל וחברה.

באולינג ● שח־מט (עד דרגת אומן) ● גולף ● שש־בש ● סופרמן ● כדור־סל ● אולימפיאדה ● מרוץ מכוניות ● הנחג הזחיר ● המלכודת ● קזינו ● מתמטיקה ● מלחמת טנקים ● מלחמת חלליות ● מלחמת מטוסים ● המערב הפרוע ● מלחמת אוניות וצוללות ● הבריחה ● משחק הזיכרון ● שבירת קודים ● משחקי חשיבה ● תכנות משחקים עצמי ועוד מאות משחקים.

מתאים לטלוויזיה צבעונית ושחור־לבן

במחיר הכרות!

יבואנים ומפיצים בלעדיים בישראל ותצוגה:
שד' נורדאו 28, תל-אביב, טל' 459425
ארם בע"מ

בואו אל האוכל הטוב
בואו אל הטעם הטוב
נחנון • חירבה • מלוואח
דגים • ומאכלי גריל
בית רצון רח.בן יהודה 73, ת"א. טל: 235607

עשה למען איכות החיים שלך!
ראה בזולת אדם כמוך
ולא מכשיר לסיפוק צרכיך
תארו לעצמכם כמה שהחיים יכולים להיות יפים יותר
אם יותר אנשים ישתדלו להיות
קצת פחות אנוכיים ויותר מתחשבים בזולתם.
נשמח לשמוע ממך
אזרחים למען איכות חיים ת. ד. 1097 גבעתיים

מברז פרטי
דרוש גבר
רציני — מצחיק
עבור בתורה „משוגעת“ 29/168
למשרה מלאה של חתן — (עם אפשרויות קידום לדרגת בעל מאושר)
תכונות נדרשות: „ספק, מכוער, עני ומשעמם“.
העומדים בדרישות יפנו בכתב, בפרטים מלאים
לת.ד. 23032, ת"א (עבור מברז פרטי)
תנאים טובים למועמד המתאים ● סודיות מובטחת.

תן טרמפ
לחייל

מנכ"ל בלתי־חלוי

(המשך מעמוד 32)

החליט לחזן אותך ומחליף את פסק דינך למאסר עולם...״ עוד באותו היום הועבר הנידון למוות אל המדור לאסירי־עולם, לא הרחק מעבד־אל־מג׳יד, ענק ערבי, גיבור הכלא, שמישקלו כ־120 קילוגרם, שהודה בשלב מסויים ברצח חיים ארלוזורוב.

חיידק הבריחה שוב מקנן במוחו של מתתיהו שמואלביץ. מבית־הכלא בירושלים הוא מועבר, יחד עם אסירים יהודים אחרים, למיבצר עכו. אחרי פעולת אנשי הלח״י, שפוצצו את בתי־המלאכה של אלביץ כוחו בעיסוקים רבים וכשל במריבותם.

מנכ״ל מיוער שמואלביץ (משמאל) עם שיחרורו (1949) *
בגיל־העמידה בעיתון־נוער

הרכבת בחיפה, הובאו 23 שבויים למיבצר עכו. ריכזו אנשי המחתרת במיבצר הוליד את מיבצע הפריצה לכלא עכו.

מתתיהו שמואלביץ היה בין האסירים היהודים שהצליחו להחלץ ממיבצר עכו באותה פעולה עקובה מדם. הוא רץ בשדה קמה, כשהוא בלא נשק, ובעקבותיו כמה חיילים ושוטרים בריטיים. ״מאחורי נשמע לפתע קריאות באנגלית מכוונות אלי: ׳הי, סמולוביץ, סמולוביץ, אל תנסה לברוח. אתה אסיר שלי!׳ ואל החייל: ׳אל תירה בו, הוא אסיר שלי, אני רוצה אותו חי!׳ היה זה מפקד תחנת־המישטרה בעכו. לפי הזקן הוא הכיר אותי מרחוק...״ הזקן האדמוני, שאותו גידל שמואלביץ בכלא, הוא שהצילו ממוות.

אלוף נסיונות הבריחה לא נשבר. מיד עם שובו לכלא עכו גילה חללים בקירות ושב לתיכנוני הבריחה שלו. ביום בהיר אחד הוא הועבר עם חבריו לכלא בירושלים: ״בעכו נשארה מינהרה, פרי עמל של שבועות רבים.״

בכלא ירושלים למד שמואלביץ עד מהרה, כי ״צינורות הביוב עוברים במרחק של חמישה מטרים מחלונות התא, בעומק של בערך מטר מתחת לפני הקרקע. רוחב הצינור הוא כ־40 סנטימטר וזהו גם גובהו, אולם למעלה הוא צר יותר. לאחר 70 מטר הוא מתחבר עם צינור ביוב גדול בהרבה מזה, ודרכו אפשר להגיע עד לסביבה מאוכלסת יהודים...״

בעזרת תיכנון קפדני, שבו שיתף את חברי הלח״י שמחוץ לכלא, אירגן שמואלביץ את הבריחה שלו: ״בשעה שש ורבע הייתי כבר בתוך המינהרה ובמכונת תיספורת גילחתי את זקני אשר גדל יפה מאז גילחתיו בפעם האחרונה בעכו. גם אם במיקרה אתקל באיזה שוטר או קצין של בית־הסוהר — לא יכירני. לבוש בגדי פועל נכנסתי למינהרה ובזחילה הגעתי עד לספטינג... אחרי נכנס אליהו זנד ואחריו שכב משה סבוראי. בדרך שרשרת זו מודיעים מלמעלה: הסוהרים באים!״

תוך ניצול כניסתם של שלושה פועלי־ביוב כביכול, מתנהלת לה הבריחה הגדולה ביותר שנערכה מתוך חומות הכלא בירושלים. ״כעבור שעה ניתן אות אזעקה בעיר. הבריטים יצאו לרחובות ירושלים ומחפשים אחרינו. לשווא. רבותי. בשעה אחת בצהריים הודיע רדיו לונדון: שנים עשר אסירים ברחו מכלא ירושלים...״

תם פרק המחתרת בחייו של מתתיהו שמואלביץ.

אחרי הקמת המדינה ניסה מתתיהו שמואלביץ נף / בבועית של כחול / בחלומי / היינו תאומים, / חבוקים / בבטן צלולה של בועית / ושער לנו / כחול / כחול / כחול.״ ובשיר ״מולך״: ״עוד תינוקי האחרון / מפרפר / בידי ערפתיהו קורבן / ואני צופה קיצו / ויולדת / — לך / הצוהל...״

אחד מעיסוקיו הראשונים של שמואלביץ בחייו האזרחיים היה ניסיון עקשני להיות מוציא־לאור. אחד המתרגמים שעבד אז בשרותו היה יונתן רטוש. הוצאת הספרים של שמואלביץ היתה מעולה. הוא פירסם בה, בין השאר, ספרים מאת סאלינג׳ר וסטיינבק, אלא שאלת המו״לות לא האירה לו פנים.

שמואלביץ, שהפך בינתיים אב לשתי בנות, החל לעבוד כקבלן, מבלי שידע לנצל את השפע שהמתין לקבלנים בשלהי שנות ה־50׳ ובפרוס שנות ה־60׳.

בסוף שנות ה־60׳ פתח ביפו־העתיקה מיסעדה/גלריה בשם תרשיש, שגם היא לא הפכה מיכרה של זהב.

עונש־המוות מהווה ביטחון

ב ראשית שנות ה־70׳, החליט שמואלביץ להתגבר על מחלוקות של ימים עברו. בדומה למפקדו, יצחק שמיר, הצטרף גם הוא לתנועת החרות.

כשנפתח הפרק הפוליטי בחייו החל שמואלביץ לפרסם מפרי עטו. את מאמריו ניתן למצוא בעיתון שאינו ידוע בציבור: מעוז — עיתון הנוער בית״ר. מאמריו הם בבחינת שעטנ״ז, עירוב סיגנונות, אפולוגטיקה רוויזיוניסטית ודמגוגיה של אסימונים שחוקים.

כותרות מאמריו לדוגמה: ״דור הגיבוש מול דור הכיבוש״, ״שמאל מצרי חדש (שמ״ח)״, ״ברציונות על ציור מפורט״.

בתשובה לשאלת העולם הזה (2174) על חידוש ענוש־המוות בישראל אמר שמואלביץ: ״אני באופן עקרוני נגד עונש־מוות, בדיוק כפי שבאופן עקרוני אני נגד מילחמה ונגד שינאה. אבל אני בעד ביטחון לנשינו ולילדינו ולקיומנו. עונש־המוות מהווה ביטחון, ואין בו פגם מוסרי. אי־אפשר להשוות את אנשי לח״י למחבלים.״

דן עומר ■

* מהכלא הישראלי, אחרי פרשת רצח ברנאדוט. מימין: נתן ילין־מור, ששוחרר יחד עימו.

מה יש לך נגד קשקשים?

פיריידקס שמפו

פיריידקס שמפו — יעיל נגד קשקשים וגרויי עור הנובעים מכך.
פיריידקס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר׳ פישר המתמחות בייצור תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פיריידקס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פיריידקס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פיריידקס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo

מוצר של ד״ר פישר.

STEAK HOUSE
אם סטייק
אז בסטייק האוס
מבחר עשיר של סלטים ומשקה קל־חופשי.
דיזנגוף 193 תל־אביב טל: 239209, 232386

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ג׳וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. כשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח׳ מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש׳ מס׳ג עסק 48175
ירושלים- 664015 , אילת- 059-3012

צוות „השולם הזה" הצטרף לנ"דת הבולשת

הילולא בתעצר

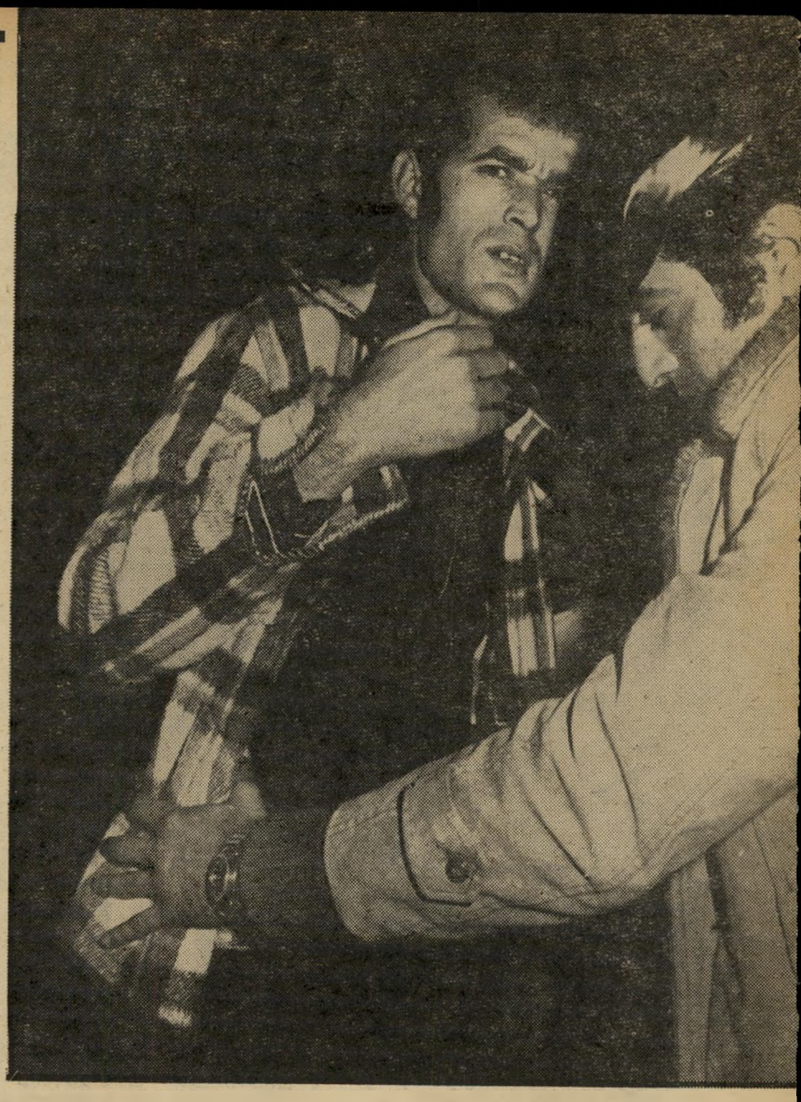

חיפוש על הגוף

עורך אבי נגר ממחלק־התנועה. אבי החליט שלא עשה דיו במישמרת הבוקר והצטרף לעזור לבלשים של יפו. החשוד אדם בלתי־מוכר, אבל השעה מאוחרת. „זה לא נעים לי ולא לו," מגלה נגר.

הג הדודג' דארט הלבנה הבחין ב־מכונית הבולשת. בבת אחת הגביר את המהירות, עקף פינה כשמכוניתו נו־טה על שני גלגלים, וכמעט דרס הולך־רגל. זה היה האות למירדף, בנוסח סיר־טי המתח, שהסתיים בשכונת התיקווה. מכונית הפורד אסקורט המישטרתית הצ־ליחה לעקוף את הדודג', ועצרה בחריקת בלמים. הבלשים ישי דפני ואבי ליפשיץ זינקו מהמכונית, הוציאו את הנהג המופ־תע החוצה, ערכו עליו חיפוש, אולם לא גילו דבר.

אחר־כך התפנו להתבונן במכוניתו. ה־דודג' שמרחוק נראה מרשים, התגלה כ־גרוטאה ללא פנסים וללא לוחיות־זיהוי. לנהג לא היו תעודות, אך רס"ר דפני הכיר אותו.

„חזרת עכשיו ממישחק קלפים?" שאל את הנהג, „רק שלוש לפנות בוקר, מה קרה, הפסדת?"

„תעזוב שטויות!" ניסה הנהג את מז־לו, „ביחייאת ראבק, דפני, תן צ'אנס, רק עכשיו חזרתי מהמוסך. הלכתי רק לשחק רמי היום, אני לא משחק על כסף, אתה יכול לבדוק."

אל השימחה הצטרפה נוסעת מונית, שהכירה את בעל הדודג'. היא התחננה בפני הבלשים „לא לעשות לו בעיות".

התמזל מזלו של הנהג ובאותו הרגע נשמעה במכשיר האלחוט של הבלשים קריאה דחופה על חשש לפריצה. הם היתר־רו בנהג הדודג', כי ישאיר את המכונית במוסך, ודהרו הלאה. כיאה לליל הסיל־וסטר, הוצף מרחב יפו בצוותות מתוג־ברים. השוטרים עבדו במישמרות כפולות. אנשי מישרדים הוצאו לשטח. מחסומים הוצבו בנקודות המועדות לפורענות. פה ושם נשמעו סירנות, ואורות כחולים היב־

מכונית בלי מיספר

שייכת לצעיר שבתמונה. אחרי מירדף קצר עצרו הבלשים את בעל הדודג'־דארט וגילו כי המכונית שנראתה מפוארת מרחוק, אינה אלא גרוטאה. הם מורים לצעיר להכניסה למוסך.

ראקטה לסילווסטר הקדוש

התייר האוסטרלי (מזוקן מ־ימין) ביטא את שימחת ה־חג בירי ראקטה בכיכר קדומים ביפו. הירידות עוררו בהלה בכיכר. המישטרה הוזעקה ותפסה אותו. בתמונה משמאל מחזיק שוטר (במרכז) את האקדח העשוי ממתכת מוזהבת ועץ. האקדח משנת 1945 ניתן לתייר על־ידי אביו. לדבריו הוא מסייר בעולם ובכל חג הוא יורה ראקטות. פקד רחל אלקי (מימין) ניסתה להרגיע את הקהל המבוהל.

ביפו בליל הסילווסטר:

הבו. שוטרי המרחב היו ערוכים ללילה. במכשיר הקשר של הבלשים נשמעה לפתע קריאה: „אזרח ירה באקדח... כי־כר קדומים ביפו העתיקה...“

במקום התקהלו אנשים. תייר אוסטרלי מזוקן הובל בידי שני שוטרים אל ניידת. השוטר סיפר כי התייר, בעל יאכטה הע־גנת במארינה בתל־אביב ירה באוויר ב־אקדח רקטות שהיה ברשותו.

התייר הובל אחר כבוד לתחנת המיש־טרה שליד השעון. הוא היה מלווה בזוג ידידים אמיד מתל־אביב. בתחנה היה ה־תייר הצעיר מבוהל: „אף פעם לא נעצר־תי,“ טען. „אני מסתובב בכל העולם ב־יאכטה שלי. כל ערב ראש־השנה אני נוהג לירות עם האקדח הזה. לא ידעתי שב־ארץ זה אסור.“

סירנות מופעלות וניידות דוהרות

מ חוץ לתחנה התאסף קהל. שימחת החג נתנה את אותותיה ביוסף בן־דויד, המכונה אליאס השיכור. הוא רקד הורה מול השעון. „אני נכנס לכל מקום,“ הס־ביר. „לוקח פה כוסית ושם כוסית. מה יש, אסור לשמוח? היום עשרה בטבת. לא? תנו לי קוניאק קוניאק קוניאק!“

רב־פקד יעקב חן־ציון ראש לישכת־התנועה ניגש אל השיכור, והורה לו ב־עדינות להסתלק מהמקום ולא להוות מיט־רד. השניים לחצו ידיים כמכרים ותיקים. השיכור הבטיח להתנהג יפה. „זו פסיכו־לוגיה של שיכורים,“ הסביר אחר־כך רפ“ק חן־ציון. „הם תמיד חושבים שהם מכירים אותך.“

כשלושים דקות. אחרי חצות נשמעה

אבו־סטארסקי ואבו־האץ'

צמד הבל־שים הוותי־קים ממרחב יפו סיפרו כי השנה היה יחסית שקט בסילווסטר, אולם הם מילאו את חובתם. כאשר הבחינו בדמות חשודה בבניין נטוש בשכונת התיקווה זינקו רס“ר דפני (מימין) ואבי ליפשיץ מהמכונית, וחדרו אל הבניין בנוסח סירטי סטארסקי והאץ'.

באלחוט הניידת הקריאה: „כל הניידות, כאן המוקד, מכונית נמלטה. במכונית תמישה צעירים. הם נמלטו מבניין מרכ־זים ביפו. כנראה ניסיון לפריצה. המכו־נית נמלטה לכיוון בת־ים.“

הסירנות מופעלות, והניידות דוהרות לבת־ים. בשדרות ירושלים נפסק המירדף. הפורד אסקורט של הבלשים ליפשיץ ו־דפני כבר חסמה את מכונית החשודים. הבלשים ביקשו תיגבורת. ניידת נוספת הגיעה. אחד אחד הועברו החשודים לנייי־דת ונלקחו למישטרה. במקום כבר נמצא שומר הבניין, צעיר בן 17, שסיפר: „לפ־ני חצי שעה הם הגיעו במכונית וטענו שהם עושים ביקורת. לא הכרתי אותם. ביקשתי מהם להזדהות והם לא רצו. אחד מהם יצא מהמכונית ונתן לי בוקס. הת־חמקתי מהם והוצאתי את הכלב.“

החשודים היו עצבניים. עיניהם זהרו ברוגז. הם ניסו להתפרע, אך השוטרים התגברו עליהם והכניסו אותם לתא כדי שירגעו עד לחקירה.

שתיים אחרי חצות. הבלשים דפני ו־ליפשיץ, ממשיכים בסיור, מבחינים במכונית חשודה משכה את תשומת לבם. הם איגפו אותה בין סימטות שכונת עזרא. המכונית עצ־רה ליד מוסך ישן. הבלשים יצאו אל אנ־שי המכונית. הם חזרו תוך כמה דקות.

„אני מכיר כמעט את כל הבדוקאים במרחב,“ סיפר דפני. „אלה אינם מוכרים. הנהג נראה לי חשוד, אבל ראיתי במכו־נית גם את אמו ואחר־כך הבחנתי גם בסבתא, אז נראה לי שהם בסדר.“

ברחוב הראשי בשכונת התיקווה פוג־שים בדני בית־מרקחת. „הוא כבר ניסה הכל,“ מספרים הבלשים. „סוחר־סמים ידוע.“

נעים להכיר, אבל הבחור זהיר. אין טעם לחפש עליו. נוסעים הלאה. בין ה־סיסמות החשוכות מבחינים בצל של אדם. תוך שניות נפתחות שתי דלתות המכונית. הבלשים פורצים החוצה.

עוד שניה וכמו סטארסקי והאץ' הם מזנקים לתוך הבניין. החשוד ברח, אבל הוא מוכר. „נרקומן ידוע,“ מספר דפני, „כל פעם שהוא רואה אותנו הוא בורח. הוא סתם מיסכן.“

פוגשים גם את רוחמה הפרוצה, שמקוו־נת כי אין עבודה. השגה כמעט אין פעי־לות. המישטרה עשתה פעולות־מניעה מקיפות, ואולי גם העבריינים התליטו לנוח בסילווסטר.

אליאס השיכור

החליט לחגוג את הסילווסטר בשתיית קוניאק. הוא בא להפגין את שימחתו מול תחנת־המישטרה שליד השעון ביפו. „מה יש, אסור לשמוח?“ שאל את השוטרים, שביקשו ממנו ללכת לישון בבית.

שניים למעצר

הבלש אבי ליפשיץ (במרכז) מוביל שני חשודים, שחבריהם התקיפו שומר בבניין מרכזים ביפו. הצעירים ניסו להימלט. ניידות־המישטרה הוזעקו באלחוט. הם נתפסו על־ידי הבלשים במירדף מרתק.

שמחות במישפחת הזהב

נורית פרסמן, דיה פרסמן ומיכל אדר
חתונה ולידה

מגיע להם, ממש מגיע להם שיהיה טוב. אני מתכוונת לקברניט אל־על **עקי־בא פרסמן**, הנמצא עתה בעיצומו של מישפט ההברחות שלו, ולידידתו הדיילת **מיכל אדר**, שגם היא יושבת לידו על ספסל הנאשמים. תהרגו אותי אם הבנתי, לפי כתב־האישום שלה, מה רוצים ממנה.

חוץ מהבעיות של המישפט, ואלה הן בעיות גדולות, יש לבני הזוג האלה עוד כמה בעיות. בעיה אחת זה אשתו של פרסמן ואם ילדותיו **דיה**. היא לא כל כך נותנת לבעל היקר שלה גט. לא שדליה לא סבלה מכל העניין. גם היא נעצרה על־ידי המישטרה ועוד נשלחה לשבת ביחד עם צרתה, מיכל, הפילגש של בעלה, באותו התא, אבל אני לא בדיוק מרחמת עליה.

אני עוד יותר לא ארחם עליה אם לא תתן גט לעקיבא אחרי שיוודע לה מה שאני עומדת לספר לכם. מיכל, הדיילת שהיא גם דוגמנית מצליחה, תצטרך להפסיק עוד מעט לעבוד. היא פשוט עומדת להיות אמא, ואני בטוחה כי הצאצא או הצאצאית יביאו אורה לפרסמן ולמיכל, אפילו אם תת־ניצב **בנימין זיגד** ימשיך לשנוא אותם.

אבל לקברניט שלנו ממתינה עוד שימחה אחת בלב. הבת הבכורה שלו, **נורית**, חתיכה משגעת שלא מביישת ביופיה אפילות את החברות הדוגמניות הכי חתיכות של החברה של אבא שלה, עומדת בשעה טובה ומוצלחת להינשא. נורית נמצאת כבר בסטטוס של הולכים־קבוע כמה שנים עם בחור חמד בשם **אמנון**. האמת היא שהם לא כל כך הולכים קבוע, כיוון שלאמנון היתה תאונת־דרכים קשה, שבגללה הוא שוכב כבר הרבה חודשים בתל־השומר. אבל נורית היתה כל הזמן הזה נאמנה לו, ובין ביקור אצל ההורים שלה בכלא לבין התייעצות עם עורכי־דין, תמיד מצאה זמן לנסוע לתל־השומר. עכשיו הם החליטו שלא להתחשב באסון שאירע לאמנון, לא להתחשב באסון שאירע להורים — ולהתחתן.

אז איך אפשר שלא להיות מאושר עם שתי שמחות כאלה, אדון פרסמן?

רומן חדש

בכל פעם שאני צריכה לכתוב על הבחורה הזאת, אני עושה זאת בדחילו ורחימו. כשאני עוד הייתי צוציקית, היתה **רונית רינת** סמל ושיא לכל המאווים שלי. גם יפה, גם חכמה, גם מצליחה, גם מלכת־יופי, גם עשירה וגם התחתנה עם שידוך מצויין.

אז על זה שהשידוך לא החזיק מעמד לנצח אתן כבר יודעות. כאשר שמעתי על זה הצטערתי בשביל רונית, אבל שמחתי בשבילנו, חשבתי שרונית תמהר

רונית רינת
אז מה אם הוא גוי

לחזור לארץ. בעיקר, כששמעתי שהסיבה לקרע בינה לבין בעלה היה איזה ישראלי שהגיע ללוס־אנג'לס, הייתי בטוחה שהיא תחזור.

אבל עכשיו אני כבר לא בטוחה כל־כך. מסתבר שלרונית יש אהבה חדשה, שבאוזני ידידות שלה היא נשבעה שזו האהבה האחרונה והסופית. אבל מסתבר שהבחור לא כל־כך יהודי. רונית הצליחה לשכנע את המישפחה שלה בארץ שהבחור הוא נהדר, ושזה לא אסון שהוא לא יהודי, מפני שהוא עוד יכול להיות יהודי.

אז עם המישפחה מסכימה, מי אני שאתנגד לכך? כל טוב לך יפהפיה.

להתחתן בשביל שלווה

„החתונה השניה של **דודו דותן** היתה הרבה יותר עליזה מהחתונה הראשונה שלו," קראו אנשי הבוהמה שבאו לנתניה, למועדון הבלו־ביי, כדי לשמוח עם הבדרן ביום חתונתו.

קשה לשכוח שדודו, המנחה־בדרן ה־עליז, היה נשוי בעבר לזמרת **אירית דותן**. סיפור גירושיהם הסעיר בזמנו את כל מכריו. אירית נכנסה למשבר־לידה ודימיינה לעצמה רומן מסעיר עם הפסיכולוג־שחקן־בדרן **שייקה אופיר**. הסיפור הגיע אפילו לבית־המישפט, כאשר שייקה ואשתו **לידיה** הגישו תביעה על הוצאת דיבה נגד השבועון שפירסם את הסיפור הזה. שייקה ולידיה זכו בתביעה, אירית ודודו התגרשו, והשובב פתח דף חדש. הפעם עם הלבורנטית **מירי כהן**. היא, שלא כמו אירית, מתרחקת מעיתונאים ומהבוהמה ומעדיפה לחזור אחרי עבודתה הביתה. למרות זה, או בגלל זה, נראים לי השניים מאוהבים על אמת.

„התחתנתי איתה כדי שאוכל להתחיל ליהנות מהחיים," הסביר החתן. „אפילו שאלתי רשות מאירית אם מותר לי להתחתן. לא רציתי שהיא תקרא על כך בעיתונים. אירית הסכימה," סיפר דודו ביום הנישואים שלו.

יש לי הרגשה שהוא לא מפסיק לדבר על כל מה שקרה לו עם אירית, בכל הזדמנות, בגלל שזו דרכו להיפטר מהטראומה ההיא. אפילו שהוא התחתן עכשיו עם מירי הוא מזכיר את שמה של אירית בכל פעם. האמת היא שלא צריך לדאוג לה. יש לה חבר, קצין בצבא הקבע, ולפי האיומים האחרונים שקיבלתי ממנה היא גם רוצה להתחתן איתו.

מירי ודודו חזרו מיד לעבודתם אחרי יום החתונה. מירי חזרה למעבדה שלה ודודו למופעים שלו, וכל הבוהמה מקווה שלפחות מהכיוון הזה יהיה לנו קצת שקט. כל ידידיו איחלו לו שהנישואים האלה יהיו לתמיד. את החופה ערכו השניים בחוג המישפחה ויום לאחר מכן ערכו את המסיבה. מירי, שחרחורת, נמוכה קומה ורזה, היא ילידת מרוקו. כל קרוביה הגיעו לחתונה. במקום חיכתה להם עוגת־חתונה של שלוש קומות. כאשר עמדו לפרוס אותה, הזמין דודו את הזמרת **שושנה דמארי** לפרוס את הקומה התחתונה. אחריה הזמין את אבי טולידנו לפרוס את הקומה השניה, „כי יש לו סכין — הוא מרוקאי," לפי דברי החתן. תוך כדי אכילת העוגה יצאו כולם בריקודים. מפעם לפעם השמיעו את שיריה של שושנה דמארי ברמקולים.

רק שיהיה שקט. אז שיהיה במזל לאדון ולגברת דותן, ובבקשה לא להפריע את מנוחת השכנים.

מירי ודודו דותן
דף חדש

הפיוס הגדול

כמו שאני שמחה להודיע לכם על חתונות, ככה אני עוד יותר שמחה להודיע לכם על זוגות שנפרדו ואחר כך, בניגוד לכל התחזיות, חזרו. הפעם אני מתכוונת לזמר **אבי טולידאנו** ואשתו היפהפיה **ליאורה**.

אני זוכרת איך זה עשה לי קווץ' בלב, כאשר נודע לי שהם נפרדו, וגם כן לא כל כך יפה. במקרה שלהם זה כאב במיוחד, משום שליאורה חיתה אשה למופת, ובכל אותן תקופות קשות של אבי, בארץ

ליאורה ואבי טולידאנו
בדרך חזרה

ובחוצלארץ, שבהן לא כל כך הצליח לו כזמר, עמדה לימינו. אז דווקא כאשר היה נדמה לו שהוא עולה על הדרך הנכונה — הוס, פרץ משבר.

אבל עתה אני שמחה להודיע לכם שהקישוט היפה הזה עוד פעם מלווה את הזמר, ושהכל בסדר ביניהם. בואו נחזיק להם כולנו אצבעות, כדי שחס ושלום לא יקרה שוב פעם משהו.

רחל מרחלת על כל העולם

הצלע הישראלית
של צ'רצ'יל

איך שאני קנאתי בהם בקולגות שלי, עיתונאי הרכילות של אנגליה, כאשר הם פרסמו את השערורייה המטורפת הזו של אשתו של השייח' הסעודי **סוראיה חאשוקקי** וציר הפרלמנט הבריטי, נכדו של המנהיג הגדול הנושא את שם סבו, **וינסטון צ'רצ'יל**. חשבתי לעצמי איזה כיף יכול היה להיות לי אם איזה חבר־כנסת שלנו היה מנהל רומן עם אשת של שייח' סעודי, ובחלומות שלי הסכמתי להסתפק בכך שלא חבר־כנסת יהיה הגיבור אלא סתם פלייבוי.

אז אני מודיעה לכולכם שאלוהים

סוראיה חאשוקקי
גם עם ישראלי

שומע את התפילות שלי. בעוד אני חולמת ומקנאה באלה שמעבר לתעלה, טיל־פנו אלי חברים ובישרו לי שחלומותי התגשמו.

מסתבר כי הגברת חאשוגי בת ה־33 ששמה עד גיל 15, הגיל שבו נישאה ל־**עדנאן חאשוקקי**, היה **סנדרה ז'ור־ים דייוי** — ניהלה רומן לא רק עם ויצ'סטן צ'רצ'יל, אלא הרבה לפני זה, עם בחור ישראלי שוותיקי הקוראים שלי בוודאי זוכרים את שמו, **עמנואל הניגמן**.

הניגמן הנ"ל היה אחת הדמויות הכי מפורסמות של משולש כסית־קליפורניה־שולטן עוד לפני איזה 15 שנה. הוא נסע לארצות־הברית, חור ממנה בדיוק לאותו משולש לפני כ־10 שנים, ועזב שוב, לטובת נאירובי בירת קניה.

אז איך הוא קשור לסוראייה? בעלה לשעבר של סוראייה, עושה עסקים נרחבים עם חברות בקניה. באחת הנסיעות שלו לנאירובי הוא לקח את אישתו איתו, ובאחת המסיבות הם נפגשו עם עמנואל הקטן מארץ־ישראל. כאשר סוראייה ראתה כי לבעל שלה לא איכפת שעמנואל הוא ישראלי, היא החליטה שגם לה לא איכפת, ובין השניים התלקח רומן שהקהילה הלבנה בנאירובי מדברת בו עד היום הזה.

הרומן הסודי
של אורה נמיר

יש לי בשבילכם רק קצה של סיפור. אני לא יכולה לספר לכם את כל מה שאני יודעת, ואני גם לא יודעת הרבה, אבל כאשר מדובר בח"כ **אורה נמיר**, אני לא יכולה לשמור בבטן את הסיפור עד שאדע את כל הפרטים, אז אני מבטיחה לכם: המשך יבוא.

אורה, שהתאלמנה לפני שנים רבות מבעלה **מרדכי נמיר**, מי שהיה ראש עיריית תל־אביב וגם שר־העבודה, חיה מאז חיים צנועים, בדירתה שברחוב בארי בתל־אביב. את מרבית זמנה היא מקדישה לעבודתה בכנסת, וכאשר היא רוצה ללכת קצת לקולנוע או לתיאטרון, היא מוצאת

אורה נמיר
לא לספר

לה חברה טובה, כדי שלא יתחילו איתה כשהיא לבד באולם. בדרך־כלל מבלה אורה עם הספרייה שלה.

אז מסתבר כי הסיפור עם החברות הסתיים. לאורה יש **ידיד** חדש ומי שבאמת קרוב אליה טוען כי ייתכן מאד שתהיה שם גם חתונה. אני לא מספרת לכם בשלב זה את שמו של הידיד, אלא רק שהוא ידוע כאיש־עסקים מצליח, אוהב לרקוד ובשלב זה אוהב את אורה.

הבחורה שתשחוט את אלכס גילעדי

אלכס גילעדי וזהבה שוחט
לא כמו במוסקווה

בכל פעם שואלים אותי שוב ושוב מדוע אני כותבת כל־כך הרבה על **אלכס גילעדי**, איש הטלוויזיה. התשובה היא פשוטה מאד — האיש מחדש ומתחדש בכל פעם מחדש. עכשיו, למשל, הוא מאוהב מעל לאוזניו, הכל בזכות ידידה ותיקה שלו, הדוגאת להכיר לו חתיכות יפהפיות ופנויות. אותה ידידה הכירה לו לפני כמה חודשים את נערת הזוהר **שרונה מרש**. מהרומן שהתנהל ביניהם יצא השובב בקושי רב כשעורו וארנקו בין שינייו. עכשיו הכירה לו אותה ידידה ותיקה חתיכה חדשה — יפהפיה אמיתית בת 23 בשם **זהבה שוחט**.

הכימייה שעובדת בין השניים היא משהו בלתי־רגיל. השניים נדלקו זה על זה ואלכס מצליח לשלב אותה בין פעילותו הרבה בטלוויזיה. הוא רק חזר ממוסקבה לפני כמה ימים, שם בדק מה הטלוויזיה יכולה לשדר מהאולימפידה שתתקיים שם, אחר כך נלחם עם הבוס שלו **מוטי לפיד** שיתן לו מספיק שעות שידור ושיאפשר לו להוציא את כמות האנשים שהוא רוצה. והצליח במילחמה זו. אך בין מילחמה למילחמה הבן־אדם צריך לנוח, ואת זה הוא עושה בעורתה האדיבה של זהבה.

היא בת מושב חצב שבנגב. למדה סיפרות באוניברסיטת בן־גוריון, החליטה שהסיפרות אינה די מושכת אותה, ועברה לתל־אביב. כאן היא לומדת תיאטרון.

לאן יוביל רומן משגע זה? קשה לי לנבא לכם. אך האסטרולוג **הרצל ליפשיץ** הבטיח לאלכס שהוא יתחתן השנה. יש לי הרגשה שאת הכלה הוא מצא. אסטרולוגים מספרים לי שמה שקורה בין מזל קשת (אלכס) לבני מזל עקרב (זהבה) זה שיגעון. אז שיהיה במזל טוב לקשתות, לעקרבים, לטלוויזיה ולשחקנים.

רומן בעזרת הסילווסטר

יש כל מיני דרכים להשיג בחורה שלא כל־כך רוצה להיות איתך, אבל לגייס לשם כך שנה שלמה יכול רק דובר רשות־השידור **משה עמירב**. אז סיפור שהיה כך היה. לעמירב, גרוש המתגורר בגפו בווילה בעין־כרם הזדמן לפגוש דיירת חדשה בשכונה הירושלמית שהיתה פעם שכונה נחמדה. הוא ראה לפניו צעירה גבוהת־קומה והחליט שלדעתו זהו זה.

עמירב חקר ודרש ונודע לו שהיא אזרחית־קומה ארקאית שפשוט אוהבת את הארץ, ובעיקר את ירושלים, ושכרה לה בית גדול בעין־כרם. הוא גם גילה את שמה, **ג'ודי גרין**. אז עם פעמוני ג'ודי באוזניים הסתובב לו עמירב כמה ימים, עד שאזר אומץ, ניגש אליה, הציג את עצמו במיטב האנגלית שלו, והשניים אפילו יצאו ערב אחד.

אני לא יודעת למה זה לא המשיך ללכת, אבל אני יודעת שהפעמונים המשיכו לצלצל אצל עמירב. הוא שבר את הראש איך בכל זאת להמשיך את הקשר עם ג'ודי, עד שהגיע סילווסטר.

ג'ודי באה אל עמירב ואמרה לו שהיא

משה עמירב
העקשנות משתלמת

נורא רוצה לערוך בביתה מסיבת סילווסטר. אבל, „יש לי רק 30 אנשים שאני מכירה בארץ ויכולה להזמין." עמירב באבירות הז'בוטינסקאית שלו אמר לה: „אז בואי נעשה מסיבה ביחד, אצלך בבית, ואני אביא עוד 470 אורחים." וכך היה. המסיבה היתה מוצלחת, בעלי המסיבה היו מאושרים ולעמירב נדמה היה כי הרומן עומד להתחדש.

אבל ההוכחה הסופית באה לו רק למחרת היום. כאשר הוא הופיע אחרי־הצהריים בביתה של ג'ודי כדי לעזור לנקות, התברר לשניים בין סמרטוט־ריצפה לבקבוק אמה שהם שוב פעם ביחד.

הרדיפה הגדולה

מי שלא מכיר את **מנחם דיגלי** שיקום. אף אחד לא קם? ברור. מעטים מאד אינם מכירים את מי שהיה דון־ז'ואן, מהגדולים ביותר שבהם, מקרב אלופי־המישנה של צה"ל. קשה היה לראות את דיגלי מסתכל באשה, צעירה או מבוגרת, לבושת מדים או אזרחית, שבסופו של דבר לא נפלה שדודה בין זרועותיו.

דיגלי דגן השתחרר לפני כמה שנים בצה"ל ופתח את הדיקליה לחוף ימית, ומאז במקום שהוא ירוץ אחר החתיכות, רצו הן אליו לדיקליה. אחת מאותן שרצו היתה אשה חיפאית בלונדית, המוכרת היטב בעיר הגמל, בשם **הדסה שמואלי־ביץ**. בעיניה לא מצאה חן כל־כך עקרון הרוטציה הפועל אצל דיגלי, וכאשר הוא לא רצה בה, החליטה היא להיצמד אליו. היא מגיעה לכל מקום שבו הוא נמצא,

מנחם דיגלי
בריחה תמידית

ואף לבתיהם של מפקדיו ופקודיו לשעבר, כשמטרתה אחת — **להחזיר אותו אליה**.

אולם דיגלי מתעלם מן המחמאה שבעניין ומשתדל להתחמק ממנה. מי שרוצה לשמור איתו על יחסים טובים, שלא יעז לאמר להדסה איפה היא יכולה למצוא אותו היום.

במדינה

(המשך מעמוד 56)

טרה התחכמה לו. מיד כשנודע לה שנקבע מועד לתשובת המדינה בבג"ץ, שיחררה המישטרה את החשוד בערובה של 20 אלף לירות. בכך סגרה את אפשרות הבירור בפני בג"ץ, כיוון שבג"ץ יכול לדון רק בעניינים אקטואליים. ברגע ששוחרר החשוד הרי שאין יותר מקום לדיון במעצרו בפני בג"ץ.

אך בן־שחר לא התייאש. הוא מצא דרך נוספת לדון בעניין. הפעם ערער שוב על החלטת השיחרור, בטענה המדהימה כי אין לבית־המישפט סמכות לשחרר חשוד ברצח בערובה. הסמכות היחידה הנתונה לבית־המישפט היא לשחרר חשוד כזה ללא כל ערובה. אי לכך ביקש מבית המישפט לבטל את הערובה שהוטלה על מרשו.

שוב בא הערר בפני השופט שטרוזמן וזה, למרבית הפלא, קיבל את פירושו של עורך־הדין. הוא נעתר לבקשתו וביטל את הערובה של 20 אלף הלירות כליל.

גם תוצאה זו לא נראתה לשופט, והוא הסביר כי במצב זה יוכלו חשודים ברצח להימלט מהמדינה בלי כל קושי. שכן לבית־המישפט אין סמכות להטיל עליהם ערובה ואף לא לצוות על איסור יציאתם מהארץ. אמנם במקרהו של החשוד הספ־ציפי, לא התעוררה בעייה זו, כיוון ש־בדיקות גלאי־האמת קבעו החלטית, שאינו מעורב ברצח דיין, אך מה יהיה על חשו־דים אחרים ברצח?

אם לא תתחכם המישטרה בפעם הבאה, יתכן שיתברר העניין בבג"ץ. ולא. יאלץ המחוקק למצוא מוצא מהסבך שנוצר.

משטרה

אליבי במדים

חוכת המישטרה לבדוק כל מיקרה שבו טוען הנאשם „במקום אחר הייתי", אפילו משוכנעים הם שמענתו זו בשקר יסודה

המישטרה עצרה את אוריאל קדוש ב־חודש ספטמבר 1979, באשמה שמכר סמים לנער בחולון. המעצר נעשה על סמך תצ־פיות ממושכות שערכה המישטרה במקום.

קדוש כפר מיד באשמה כשנלקח למע־צר. הוא הסביר, שכל שעות המעקב היה הוא בקפה צמרת יחד עם ידידים. לדבריו הגיע למקום מכירת הסם כמה רגעים לפני שנעצר. התנועות שיוחסו לו, ואשר נעשו בשעות הקודמות, נעשו על־ידי מישהו אחר. גם הנער שנתפס נמצא ללא הסם, והכחיש מכל וכל שקנה סמים מקדוש.

המישטרה לא התייחסה כלל לאליבי של קדוש. הוא נעצר, הוגש נגדו כתב־אישום. השופט דויד וולך עצר אותו עד תום ההליכים.

האליבי לא נבדק. סניגורו של קדוש, עורך־הדין הממושקף משה רום, החליט שאליבי הוא דבר עקרוני. ואם חוק סדר־הדין־הפלילי מחייב כיום נאשם לטעון בתחילת הדיון שלו, שיש לו אליבי, כדי שהמישטרה תוכל לברר אותו, הרי מוטלת חובה מקבילה גם על המישטרה. וכאשר שיטח בפניה הנאשם אליבי, חובה עליה לברר זאת, אפילו נראה לה הדבר מופרך מיסודו.

האליבי של אוריאל קדוש לא נבדק עד היום. השופט וולך קבע שבנסיבות המיק־רה, וכיוון שהוא נעצר אחרי תצפית ממו־שכת של המישטרה, לא היה צורך לברר את האליבי שלו. אך בית־המישפט העליון, אליו עירער רום, חשב אחרת.

נשיא בית־המישפט העליון, השופט יואל זוסמן, קבע בפסק־דין עקרוני, שיש לשח־רר את קדוש ממעצרו. מחדלה של המיש־טרה בבירור האליבי מספיק כדי שהנאשם ישוחרר ממעצר, קבע השופט. הנשיא לא הטיל ספק בדו"ח התצפיות שערכה ה־מישטרה. אבל כאשר העלה החשוד טענת „במקום אחר הייתי" חייבת היתה המיש־טרה לחקור בכך. השופט לא התעלם מכך שאין איש ערב לאמיתות האליבי, וכי יתכן מאד שאחרי בדיקה יתגלה האליבי ככוזב, אבל העדר חקירה בנושא חשוב כזה על־ידי המישטרה פוגמת בתהליך המעצר.

קדוש שוחרר בערובה של 100 אלף לירות. האליבי יבורר.

30 ישראלים מצאו במעמקי הים ובעלי

עקות מכוהלות נשמעו לאורך החוף: „להביא עזרה!" „תאונה!" „תקראו מהר לרופא!" שתי דמויות עלו מן המים הרוגעים. השניים היו לבושים בגדי־גומי שחורים ונשאו על גבם בלוני־אוויר. התיירים ששכבו מול השמש לא הבינו במה מדובר, אך אווירת הפחד הש־פיעה עליהם והם התיישבו בחרדה. שני הצוללים נשאו עימם את גופה מחוסר־ההכרה של בחורה צעירה.

„מוכרחים לקחת אותה לבית־חולים," צעק אחד מהם. ואילו חברו לחש בשקט ובבהלה: „לא יתכן, לא יתכן, אני הסתכל־תי עליה כל הזמן, היא היתה בסדר, לא יתכן, אני לא מבין."

רופא שהיה במקום מיהר להגיש עזרה ראשונה. הוא התחיל להנשים את הצוללת שהגיעה אליו ללא דופק וללא נשימה, כשהיא כחולה. הרופא ביקש את עזרתו של בחור מקומי. האחד הנשים מפה־לפה וה־שני ביצע עיסוי־לב. על טנדר שעבר ב־מקום הועברה ציפורה יגל לבית־החולים באילת.

קווי־הטלפון לא התפנו לרגע. הרופאים דווחו לבית־החולים רמב"ם בחיפה. שם מצוי המרכז לרפואה ימית. הם מסרו את תוצאות הבדיקות וקיבלו ייעוץ מהרופאים המומחים של חיל־הים שהוזעקו לרמב"ם. חבריה של ציפורה הצטופפו בפרוזדור, הם חששו להתקשר לבעלה, ששהה יחד

מנהל מועדון כבשני
בשארם צלול יותר

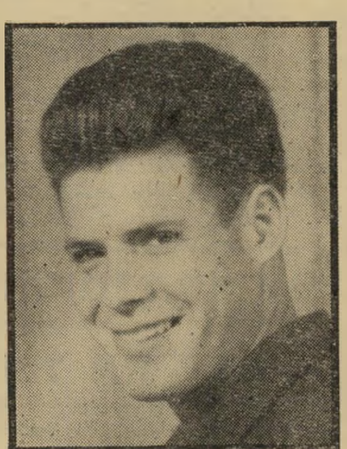

נספה נצר
30 מטרים גורליים

עם בתם בת ארבעת החודשים בביתם ש־ברמת־הגולן.

ציפורה בת ה־22 הוכנסה לתא לחץ, שכבה שם שנים־עשר יום ונפטרה לפני שבועיים בלא ששבה אליה הכרתה.

תאונות־המוות מתחת לפני המים לא הרתיעו צוללים רבים. בשנים האחרונות

dolical

דוליקל

המשחה החודרת למוקד הכאב...

אינך חייב לבלוע תרופות נגד כאבי שרירים ופרקים. נסה טיפול מקומי במוקד הכאב. מרח מעט "דוליקל" על המקום הכואב... ועסה. משחת "דוליקל" חודרת דרך העור, משככת ומקילה את הכאב. משחת "דוליקל" להקלת כאבי שרירים ופרקים, וכאבים מהתכווציות שרירי הצוואר ושרירי חגב.

משחת "דוליקל" משמשת גם לעיסוי לפני מאמץ ספורטיבי ולאחריו.

מארון התרופות של **אביק**

פרולקס נגד עצירות

סטילה הטיפות הכחולות

פרוגרון נגד כאבי גרון

תוצרת חוץ

מזנונית להיט של רהיט

להשיג בצבעים לבן, שחור, פוליסנדר

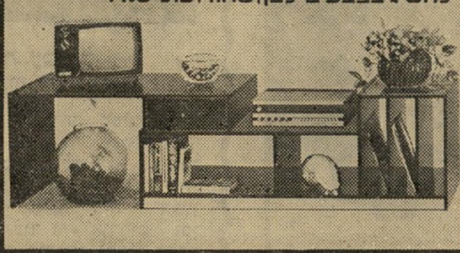

מחיר מבצע ישיר מהיבואן

4900 ל"י ~~8400 ל"י~~

לוטוס רח' פלורנטין 3 ת"א

ימים א - ה: 9.00 - 18.00

יום ו: 9.00 - 13.00

יבוא ושיווק רהיטים

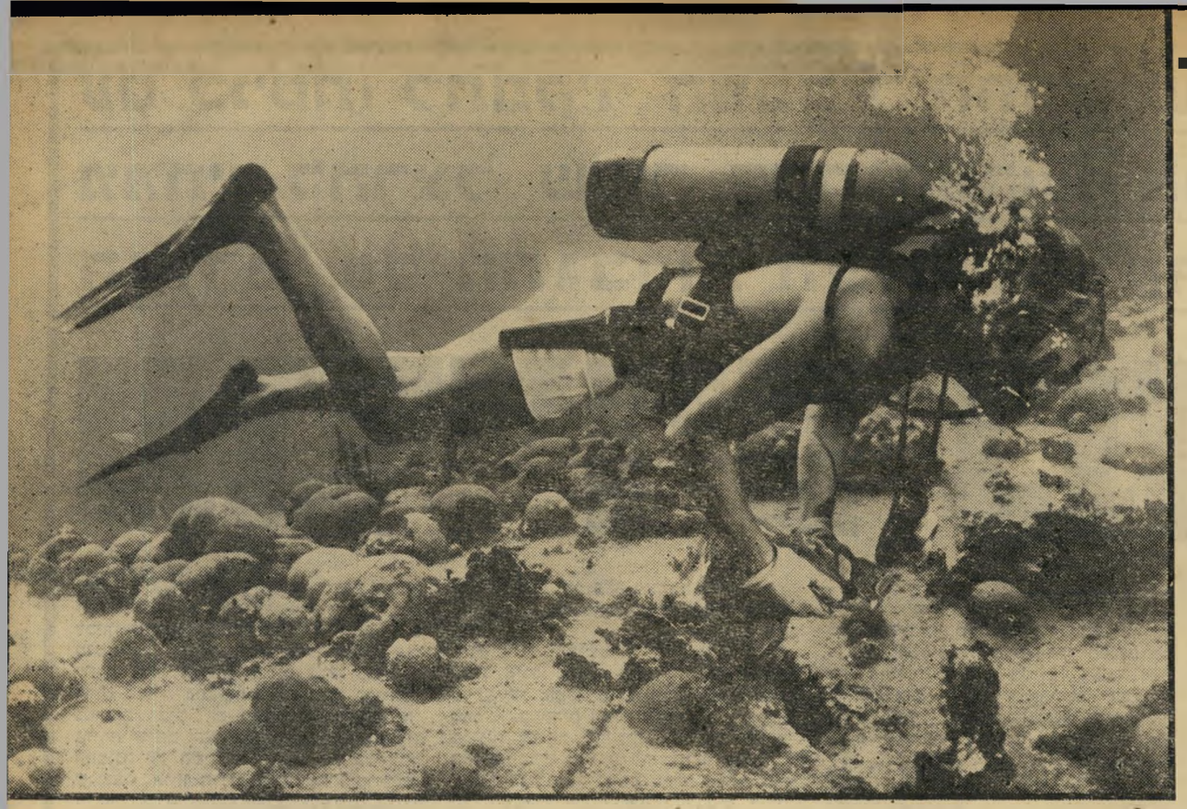

מוות במצולות

את מותם בעת צלילה המועדונים מתנגדים לחוק בטיחות

ניספו בספורט זה 30 צוללים, מרביתם תיירים.

דויד גולדוואסר בן ה־39, תושב בת־ים, צלל בחודש מאי 1975 סמוך לבריכת־השמש שליד אי־האלמוגים, מדרום לאי־לת. דויד עלה פעמים אחדות כדי להס־דיר מסכה שלחצה על פניו. באחת הפע־מים יצא שוב מתחום ראייתו של המד־ריך שצלל עימו. המדריך היה משוכנע שדויד עלה פעם נוספת כדי לסדר את המסכה. מאוחר יותר הסתבר שדויד לא הגיע כלל לחוף. אחרי חיפושים הוא

בעל־מועדון אילפרט
צוללים אוהבים חופש

נמצא בעומק שישה מטרים, ללא רוח חיים.

שנה לאחר מכן ניספה רון פרידמן בן ה־19, בנם היחיד של יושב־ראש האיגוד היהודי העולמי של נפגעי השילטון הנא־צי, בעת ניסיון צלילה במיפרץ־שלמה.

באוגוסט 1977 הגיעו לדי־זהב שלושה חיפאים בעלי ניסיון רב בצלילה. אורי פרת, מהנדס בניין בן 45, בעל דירוג מירבי בצלילה, צבי אברהם בן 31 ויורם אר־גיל. הירידה לקניון עברה ללא תקלה. כאשר הגיעו לתחתית הקניון הבחינו ב־התנהגות מוזרה של אורי פרת. חבריו הצביעו באצבע שיעלה למעלה אך הוא התעקש להמשיך ולהעמיק. יורם אר־גיל, השתחרר מהחבל שקשר את שלושתם, ועלה בהדרגה על פני המים. אז הבחין באורי פרת, כשהוא ללא רוח חיים, ובצבי אברהם שהיה מטושטש. יורם הזעיק עזרה ושלושתם הועברו לבית־החולים באילת.

כעבור שנה ערכו חבריו של אורי פרת צלילה לזיכרו, צלילה שהסתיימה באסון נוסף. אחד הצוללים, בני בן־יעקוב בן ה־32, מחיפה, מת במעמקים, ושלושת חב־ריו נפגעו כשעלו במהירות על פני המים.

„עוזי נעלם מעינינו"

ה צלילה היא פעילות ספורטיבית המוכרת שנים רבות בעולם. בישראל החל ספורט זה מתפתח בשנות ה־50 ב־יוזמת צעירים שעסקו בכך בעת שירותם הצבאי. בארץ עוסקים בצלילה כעשרת אלפים ספורטאים פעילים. מדי שנה נוס־פים אליהם 2000 צוללים.

ספורט הצלילה מושך תיירות רבה ל־ארץ. עד היום קמו בתי־ספר לצלילה ללא אישור, ולא היתה סמכות שיכלה לכפות את פיקוחה. רק בעוד כחודשיים ייכנס לתוקפו חוק הצלילה.

14 מועדוני־צלילה נותנים שירותים ל־צוללים בישראל. מדי קיץ, עוברות בים־סוף יאכטות עם ציוד צלילה משוכלל.

צוללנית בים־סוף
הקורבן האחרון היה אשה

בעלי היאכטות יודעים שבארץ יש שוק טוב. הם סוחפים ישראלים ותיירים ה־מקבלים שירותי־צלילה וגורפים הכנסות שקופת־המדינה אינה נהנית מהן, ואין חוק האוסר עליהם לתת שירותים לצוללים במקום. אחרי עונת הקיץ הם מתקפלים ונעלמים.

תיירים רבים מגיעים בקבוצות מאורג־נות עם מדריכים, ומבצעים צלילות קבר־צתיות ואין אפשרות לדעת מה רמתם והכשרתם של המדריכים. מדי שנה מבק־רים בישראל 30 אלף תיירים־צוללים. על סמך תעודה שהם מציגים, הם יכולים לקבל את שירותי־הצלילה. מישרד־התיי־רות למד להכיר בפוטנציאל של ים־סוף, וכל מועדון זוכה לעידוד ולעזרה. בעיק־בות האופנה בעולם כולו, הפכה הצלילה ספורט אופנתי מאד גם בארץ, ומאז 1967 ניתן להגיע, בים־סוף, לאתרי־צלילה הנה־שבים מהיפים ביותר בעולם.

העולם התת־ימי וההרפתקה הכרוכה ב־צלילה מושכים לעיסוק זה צעירים רבים. יש הגורסים שזהו ספורט מסוכן ויש ה־טוענים שאם שומרים על הכללים, אין כלל סיכון.

בשנת 1966 טבע עוזי נצר בן ה־21, תוך כדי קורס, שנמשך חמישה ימים, במועדון אקווה ספורט שבאילת. בקורס השתתפו שני חניכים, דוב גופר ועוזי נצר. המדריך היה פרנקלין ג'ונס. ביום החמישי לקורס, בצלילה האחרונה, הם הגיעו לעומק של 30 מטרים. מספר דוב גרפר: „כשהגענו לעומק 30 מטר, לחצנו ידיים והתחלנו לשחות חזרה. אז נעלם עוזי מעינינו." בחקירת המיקרה התברר שלווילי אלפרט, בעל מועדון אקווה ספורט באילת, לא היה רישיון להחזיק מועדון להדרכת צלילה, אך מצוייה ברשו־תו תעודת־מדריך ומנהל בית־ספר לצלי־לה, משוודיה, המוכרת על־ידי המרכז ה־בין־לאומי לפעילות תת־מימית בפאריס.

לא היתה מכונית

מ ותו של עוזי נצר עורר את תחילתו של מאבק ציבורי שניהלו הוריו. הם נלחמו 12 שנה לשם קבלת חוק שימנע הפקרות תת־מימית. בעוד חודשיים ייכנס לתוקפו חוק־הצלילה אחרי שאושר בכנסת.

עוזי נצר נעלם מעיניהם של המדריך והחניך הנוסף, על אף הטענה שבקורס הצוללים חייבים כל התלמידים להימצא

(המשך בעמוד 68)

עם כניסתו לתפקיד החדש של המישטרה

ממתין להרצל שפיר סקר המקשר אותו לתפקידו הקודם, על החגברות הפשיעה בקרב החיילים

עברייניים במדים

מ די יום ראשון בבוקר יוצאת שיירה מוזרה מתחנת המישטרה בבאר־שבע לכיוון דרום. בראש השיירה נוסע ג'יפ מישטרתי, ואחריו שלוש מכוניות־גרר. אנשי השיירה מגיעים לבסיס צבאי גדול ב־דרום הארץ. בסביבתו הם מגלים כלי־רכב נטושים רבים. הם מתחילים במלאכת הגרירה שלהם לבאר־שבע. בידיו של הקצין הממונה על השיירה רשימה של כלי־רכב שנגנבו באותו הלילה. הוא מוצא ברשימה זו את מרבית כלי־הרכב החגים בצידי הכביש, בסביבות הבסיס. לגבי אלה שאינם רשומים יודע הקצין כי הם עדיין לא גילו שריכבם נגנב ולכן לא התלוננו ב־מישטרה.

מכת גניבות הרכב על־ידי חיילים הפ־כה בעת האחרונה לבעיה המטרידה את מישטרת ישראל. אולם בעיית הרכב ה־גנוב היא רק אחד מהנושאים, ואולי ה־פחות חמור מכולם, המטרידים את הצוות המיוחד שהוקם במטה הארצי של המיש־טרה, לדון בפשיעה האזרחית הגוברת ב־צה"ל. בצוות לא משתתפים, משום מה, גורמים צה"ליים, קצינים של המישטרה הצבאית או אנשי מיפקדתו של קצין ה־חינוך הראשי. אולם מדי פעם בפעם מז־מינים חברי הצוות, באופן אישי, קציני צה"ל העוסקים בנושא לשיחות הבהרה.

גורמים במטה הארצי, שסירבו לאשר באופן רשמי את דבר קיומו של הצוות, מודים שהבעיה חמורה, אך לא מוכנים להסביר מדוע אין צה"ל שותף לדיונים על הפשיעה האזרחית בצבא ועל הדרכים לב־לום את עלייתה המדאיגה. נראה כי צה"ל, שאינו מוכן להודות בעליית עקומת ה־פשיעה בקרב החיילים, החליט שלא להש־תתף בעבודת המחקר, כדי שההשתתפות הרשמית בצוות לא תהווה הודאה של צה"ל בעצם העובדות.*

הכיף מוביל לפשע

מ דוע גונבים חיילים מכוניות ב־מיספר כה גדול? מרבית גניבות ה־מכוניות על־ידי לובשי מדים מתבצעות ב־סופי־שבוע. חיילים החוזרים לבתיהם אחרי תקופת שרות, רוצים לעשות את חופשתם נעימה בכל מחיר. חופשה נעימה היא חופשה עם מכונית אמריקאית הדורה, שבה אפשר להסיע את החברה או את החבר'ה לטיול ושעימה אפשר להופיע ליד הדיס־קוטק העירוני.

חיילים אחרים גונבים את המכוניות רק כדי להגיע לבסיס. אלה הן המכוניות שהמישטרה אוספת כביצים עזובות ליד בסיסי הצבא. חייל הנאלץ לבלות שעתיים או שלוש בטרמפים, בדרכו חזרה לבסיס, מעדיף להאריך את חופשתו, ולסחוב מכונית בלילה שלפני שובו לבסיס.

החייל אינו מסתיר מחבריו ואפילו לא ממפקדיו את הדרך שבה הגיע לבסיס. ל־עיתים הוא אף אוסף בדרך טרמפיסטים היודעים כי המכונית גנובה. בבסיסים רבים

מפכ"ץ שפיר
האם יווצר שיתוף —

רואים עד כמה קל וכימעט בלתי־מסוכן לגנוב מכוניות כדי להגיע לבסיס, מגלים גם את הרווח הכספי הטמון בכך. החייל הפורץ למכונית ומפעיל את מנועה ללא מפתח, כדי לשוב לבסיס, מסתכן באותה מידה כחייל העושה זאת כדי להחביא את המכונית, לפרקה ולמכור את חלקיה.

למישטרה ידוע על חיילים שקשרו קש־רים עם גונבי־מכוניות מיקצועיים, לשם פירוק ומכירה. יש חיילים המדווחים, ב־אמצעות מיספר טלפון סודי, היכן החנו את המכונית הגנובה, כדי שסוחר המכוניות הגנובות יבוא לקחתה משם. בדרך כלל התמורה שאותה מקבל החייל עבור הידיעה הטלפונית ניתנת לו רק בחופשה הבאה. התמורה נעה בין 5000 ל־10,000 לירות למכונית, בהתאם לדגם ולשנת הייצור.

סוג אחר של פשע שבו מעורבים חיילי צה"ל הוא הסחר בסמים. מילבד כמה שכונות הידועות כקיני־סמים, צה"ל מהווה את הממת הסמים הגדולה ביותר בארץ.

בכל מקום שבו נמצאים צרכני־סמים, גם צצות רשתות המכירה והסחר בסמים. למישטרה ולמישטרה הצבאית ידוע, כי בבסיסי צה"ל רבים יש ממש תחנות ל־מיכר סמים. ואין המדובר רק בחשיש או בסמים קלים אחרים. לעיתים קרובות "ה־תחנה" ממוקמת ממש בשק"ם. במיקרים אחרים "התחנה" היא הנהג של המפקד, שלו אפשרויות תנועה כימעט בלתי־מוגבלות.

בצה"ל הפכה התופעה לנורמה כימעט קבר־עה, שאינה נחשבת לעבירה חמורה על ה־חוק.

גם אנשי המישטרה שעוסקים עתה ב־עניין אינם רואים בחומרה רבה את ה־טרמפ על המכונית הגנובה. הסביר אחד מהם: "במקרים האלה אנחנו יודעים שה־מכונית תוחזר לבעליה, במוקדם או ב־מאוחר, מבלי שנגרם לה כימעט נזק."

אבל הנוהג של גניבת מכוניות לשם כיף של סופשבוע או כדי לחזור לבסיס, הוליד תופעה אחרת שאליה כבר מתייחסים ב־מישטרה בחומרה רבה יותר. חיילים ה־למישטרה ידוע, שאין כימעט רשת של מפיצי סמים או תחנה למימכר סמים שבה לא מעורבים חיילי צה"ל, בצורה זו או אחרת. האבסורד הוא, שסוחרי הסמים מ־קרב החיילים עובדים בשיתוף פעולה דוו־קא עם אנשים שלא שירתו אף פעם ב־צה"ל; כאלה שצה"ל לא רצה לגייסם או כאלה שהצליחו להתחמק משרות.

הקשר בין הסמים לבין צה"ל הוא ברור לגמרי. בסיסי הצבא הם מאגר גדול של לקוחות פוטנציאליים של סמים. צעירים שהתנסו בשימוש בסם בהיותם בבית־ספר תיכון, מתחברים עם צעירים שבשכונה שממנה באו הפך הסם לסיגנון־חיים. אלה ואלה מצליחים לגרות את סקרנותם של חבריהם הצעירים, לנסות ולטעום מן הסם.

קיימת עוד סיבה להתפתחות הפשיעה בנושא הסמים בתוך צה"ל. המישטרה ה־צבאית אינה בנויה למילחמה במכת ה־סמים. מצ"ח (מישטרה־צבאית־חוקרת) נכ־נס לפעולה רק כאשר מתגלה פרשת סמים ומובאת לידיעתו. המישטרה האזרחית כבר־לה במידה רבה בחקירותיה בתוך הבסיסים הצבאיים. קשה לה להחדיר אל תוך ה־חברה הסגורה של הבסיס חוקרים, מבלי שאלה ייוהו מיד. קשה לה לנהל עבודת מודיעין טובה בתוך בסיסי צה"ל. ועבודה מודיעינית היא תנאי הכרחי לגילוי רשתות של סוחרי־סמים.

רמטכ"ץ איתן
— בין המישטרה למ"צ

גורמים מישטרתיים טוענים, כי על פי סקרים לא מדעיים הנמצאים עדיין ב־שלבי הכנה ועיבוד ראשוניים, מעורבים חיילי צה"ל בכ־60 אחוז מכלל מיקרי ה־פשיעה בנושא הסמים שנחשפו בשנה ה־אחרונה על־ידי המישטרה.

ביחס לחשיפת רשתות הסמים בתוך צה"ל קיימת בעיה נוספת. מרבית העוס־קים בנושאים אלה הם חיילי־שרותים, גם כאשר מדובר ביחידות קרביות. סוחרי ה־סמים, כימעט תמיד, באים מקרב נהגי המפקדים, השק"מיסטים, האפסנאים והפקי־דים. אלה זוכים בדרך כלל ביחס מיוחד מצד המפקדים הישירים שלהם. קשה למ־צוא הרבה מפקדים שיוציאו את מצ"ח אם יגלו אצבע של חשיש בידי הנהג שלהם, או בידי האפסנאי או השק"מיסט. ג'ובני־קים אלה הם בעלי מעמד מיוחד, מפני שהם נותנים שרותים למפקד.

עליה ניכרת יש בעת האחרונה גם בעבירות רכוש המבוצעות על־ידי לוב־שי־מדים. הצוות העוסק עתה בהתגב־רות על הפשיעה האזרחית בצה"ל, אינו דן בעבירות רכוש המתבצעות בתוך בסי־סי צה"ל, מאחר ולמישטרת ישראל אין כל מידע על כך. אולם קציני־צבא ששו־חחו עם קציני־מישטרה ידעו למסור, כי גם עבירות הרכוש בתוך מחנות צה"ל — גניבות חיילים מחיילים וגניבות חיילים מ־רכוש צה"ל — נמצאות בעת האחרונה בעליה מתמדת. כאשר מתגלה בבסיס צבאי גניבה חמורה מוזמנת המישטרה הצבאית החוקרת. אם מתגלה האשם הוא עומד לדין בפני בית־דין צבאי, ובדרך כלל נגזרים עליו כמה חודשי מאסר, שאותם הוא מבלה בכלא צבאי.

אולם כאשר חייל מבצע התפרצות או שוד, בעת שהוא נמצא בחופשה, או כאשר הוא עורק מיחידתו, מטפלת בכך המיש־טרה האזרחית, לפחות בהליך הראשוני. גורמי המישטרה יודעים למסור, כי מיספר המיקרים שבהם מעורבים חיילי צה"ל ב־עבירות נגד הרכוש, כולל עבירות חמורות של מיקרי שוד של בנקים ותנויות, נמצא בגידול מתמיד. גם שיעור החיילים בקרב העבריינים בשטח זה, עלה בעת האחרונה.

גניבת טילי כתף

ת ופעה חדשה, המדאיגה יותר מקוד־מותיה, היא תופעת גניבות הנשק מ־צה"ל על־ידי חיילים ומכירתו בשוק ה־אזרחי. במשך שנים רבות לא היה איש בצבא מעלה על דעתו, כי גניבת נשק מצה"ל יכולה להפוך מכה של ממש. מדי פעם היו מתגלים מיקרים של גניבת אקדח או עוזי, ומי שהיה נתפס בכך היה מקבל עונש חמור במיוחד. היחס לנשק הצבאי היה מורשה מתקופת הפלמ"ח והמחתרות, כאשר כל פרבלום היה יקר מציאות וכל תת־מיקלע נחשב לאוצר שלא יסולא בפז.

אי אפשר לומר, שגניבות נשק בצה"ל הפכו לנורמה, אך אין ספק כי סוג זה של פשע מתפשט והולך. תחילה היתה גניבת־נשק נחלתם של חיילים מבני המי־עוטים בלבד. אלה היו "שואלים" נשק מבסיסם וגונבים תחמושת, בעיקר כדי להשתמש בהם בפנטאזיות המיזרחיות ה־מישפחתיות שלהם. אולם לפני שנים אח־דות התברר, כי גניבות הנשק על־ידי בני המיעוטים לא הסתכמו רק ביריות שימ־חה. כאשר פרצה מילחמה בין שתי חמו־לות בכפר הדרוזי הגלילי אבו־סנאן, הת־גלו מיצבורי־נשק עצומים, שכללו גם טילי־כתף, שגנבו מבסיס צה"ל בשומרון. הצ־דדים הלוחמים לא היססו כלל להשתמש בהם.

אולם גניבות הנשק מצה"ל החלו למ־שוך את תשומת־הלב כאשר נשק צבאי הופיע בכמויות רציניות בידי העולם התח־תון. ככל שהפשע בארץ התרחב והפך יותר אלים, כן גבר הביקוש של העולם התחתון לנשק חם. והיכן מצוי נשק כזה בכמויות, אם לא במחסני צה"ל?

כאשר נחשפה לפני כחודשיים כנופיית חיילים שעסקה בגניבת נשק ממחנות צה"ל ובמכירתו בשוק החופשי, הזדעזעו קוראי העיתונים. המישטרה יודעת כי מזה זמן רב קיימות בצה"ל רשתות של גניבה ושיווק

---

* סיגנון חשיבה זה הוא ישן בצה"ל. כאשר לפני ארבע שנים חשף העולם הזה (2001) את רשתות סוחרי הסמים בקרב החיילים, סרב צה"ל להודות כי הסמים מהווים בעיה בצה"ל. דובר צה"ל דאז, תת־אלוף יואל בן־פורת, טען כי "אין סמים בצה"ל." אחרי פירסום החקירה ה־מיוחדת אמר אותו הדובר כי העיתונאי שכתב את הכתבה הוא "עוכר ישראל". היום כבר מוכן צה"ל להודות כי הסמים הם אחת מבעיותיו החמורות ביותר.

בית־הסוהר הצבאי, שאליו מובאים חיילים־עברייניים, אינו קולט את הפושעים המועדים

של נשק צבאי, וזאת בנוסף לגניבות „בודדות", שאותן מבצעים חיילים הנמצאים על גבול הפשע, כדי להגדיל את משכורתם.

לזכותו של צה"ל ייאמר, כי הוא מנסה להילחם במגיפת גניבות הנשק, בעיקר בגלל האספקטים החינוכיים־מורשתיים שלה. אולם גם במיקרה זה, שיתוף הפעולה בין המישטרה הצבאית והמישטרה האזרחית הוא מינימאלי, מה שגורם לכך ש־גניבות הנשק והתחמושת מצה"ל פורחות ומשתכללות.

התווית לא עזרה

לא רק נשק נגנב מצה"ל. כימעט כל דבר שאפשר למכור אותו בשוק האזרחי נסחב ממחסני צה"ל ונמכר. לפני כמה שנים, כאשר היה צבי („צביקה") זמיר אלוף פיקוד הדרום, הוא סייר בשוק של באר־שבע וגילה שם, להפתעתו, הרבה עשרות צעירים יהודים ובדואים הלובשים מדים של צה"ל. גם המוכרים וגם הקונים בשוק הסתובבו בבגדי־חאקי צבאיים. האלוף עצר במו ידיו שני צעירים בחאקי, הביא אותם לחקירה במישטרה הצבאית, ואז התברר, כי אי אפשר לתת־חקות אחרי מקור המדים.

לפני כמה שנים הכניס צה"ל לתקן בגדי־עבודה שעליהם רקומות האותיות צד"י, ה"א ולמ"ד. אולם גם זה לא עזר. עתה אפשר לראות במוסכים, במיפעלים וברחוב אנשים שאינם חיילי־חובה או חיילי מילואים, כשהם לובשים מדים עם הכתובת „צה"ל" על החזה. מילבד כמה מיבצעים של יחסי־ציבור, לא התגבר הצבא על גניבות המדים, כפי שלא התגבר על גניבות אחרות של רכוש צבאי.

מעניין לציין, כי דווקא עבירות התקיפה של חיילי צה"ל נמצאות בירידה בתקופה האחרונה. פסיכולוגים העובדים למען המישטרה, מסבירים זאת בריחוקה של המילחמה. חיילים המשתתפים במילחמה, גם לא כחיילים קרביים, נמצאים במצב נפשי מסויים במשך תקופה ארוכה אחרי המילחמה ומתקשים לחזור לשיגרת החיים האזרחיים. גם הציבור הרחב נמצא במצב רוח של סלתנות. כל זה מביא להתנהגות אגרסיבית יותר של חיילים או של משוחררים טריים, ולמיקרים רבים יותר של תקיפה.

שלא כבצבאות אחרים, בעיית התקיפה על רקע מיני אינה מעסיקה את שילטונות צה"ל. יש מיקרי־אונס המבוצעים על־ידי חיילים מוץ לצבא. האנס המפורסם האחרון, שנהג לפרוץ לדירות של נשים בודדות בירושלים ולבצע בהן את זממו, ושנורה למוות על־ידי אחת מקורבנותיו, היה חייל. אולם שיעור מיקרי האונס המבוצעים על־ידי חיילים נשאר קבוע, והוא קטן משיעור מעשי האונס המבוצעים על־ידי אזרחים.

יש התולים זאת, לפחות לגבי מיקרי־אונס בתוך המערכת הצבאית, במיעוט התלונות. חיילות אינן ששות להתלונן על אונס. כאשר האונס מבוצע על־ידי מפקדים זוטרים או בעלי דרגות גבוהות יותר מדרגת החיילת הנאנסת, היא חוששת להתלונן, פן יבולע לה. אולם ידוע על מיקרים שבהם לא התלוננו החיילות גם כאשר האונס בוצע על־ידי חייל בדרגתן. הן אינן רוצות להתמודד עם החברה הסגורה, בעלת הרוב הגברי, שבתוכה הן חיות. הן חוששות, כנראה בצדק, שדעת־הקהל בסביבתן תתייצב לצד התוקף ולא לצד הנתקפת.

מיעוט מיקרי האונס על־ידי חיילים מוסבר גם בריבוי החופשות ובמרחק הקצר שבין הבסיס לבין הבית. שלא כבארצות אחרות, שבהן יש מיקרים שהחייל אינו מגיע הביתה, לסביבה הטבעית שלו, לחברה או לידידים, במשך חודשים או שנים, מעטים המיקרים בישראל שבהם חיילים אינם מגיעים הביתה לפחות אחת לשלושה שבועות.

אשר לחלק את ההסבר להתגברות הפשיעה בקרב חיילי צה"ל לשניים: הסיבות שאינן קשורות בחייל, או במערכת הצבאית, והסיבות הצבאיות הטהורות.

אין ספק כי חלק ניכר מגורמי התגברות הפשיעה בקרב החיילים זהה לגורמי התגברות הפשיעה הכללית בארץ. הפושעים, בין אם הם מאורגנים בכנופיות ובין אם הם עברייני העובדים לבד, או במיסגרות קטנות, מהווים לחץ על הנוטים לעברייניות בתוך הצבא. גם העובדה שהמצב הכלכלי בארץ נעשה גרוע וקוטבי יותר, משפיעה על החייל, המשתכר כ־800 לירות לחודש.

אולם קיימות סיבות לעליית עקומת הפשע בצה"ל הקשורות בצבא עצמו. אחת מהן היא מדיניות הגיוס של צה"ל. אחרי מילחמת יום־הכיפורים גוייס האלוף (מיל.) משה („מוסיק") גידרון לצה"ל ומונה כראש אכ"א. בניגוד לקודמו, האלוף (מיל.) הרצל שפיר, מי שמונה השבוע למפכ"ל המישטרה, ושגרם כי על צה"ל לגייס רק את מי שמתאים לצבא, שינה גידרון את כל מערך הגיוס והורה על הפיכת צה"ל לצבא מחנך.

גידרון ביקש לגייס את נוער השוליים, את הצעירים בעלי העבר הפלילי ואת הצעירים אשר קודם לכן נפלטו מלישכת הגיוס משום שהיו בלתי מתאימים לצבא. כוונותיו של גידרון היו טובות. הוא ראה בצה"ל כור היתוך של החברה הישראלית וביקש למנוע יצירת שתי שכבות בקרב הדור הצעיר. גידרון רצה כי צה"ל לא רק ישמש כצבא־לוחמים אלא גם כבית־ספר גדול להכשרת אזרחים טובים.

חיש מהר התברר, כי גידרון טעה או שצה"ל אינו מסוגל למשימה זו. קבוצות

קצין חינוך זוהר
להעניש — או לנטות לחנך

של נוער שוליים בעייתי, שהוקמו כמיסגרות נפרדות לפני חשילוב שלהם בצה"ל, פורקו.

גורם נוסף להתגברות הפשיעה בצה"ל הוא פשיטת הרגל של מערכת החינוך הצבאית. מיפקדת קצין־חינוך ראשי היא כיום, לאמיתו של דבר, מיפקדת קצין־הסברה ראשי. מאז תקופתו של אלוף־מישנה אהרון זאב המגוח, המחנך שהיה קצין החינוך הראשון של צה"ל, עברו על צה"ל כמה תקופות של „חינוך", שנעו בין בידור להסברה. מילבד נסיון נוסף אחד, לקבוע מדיניות חינוך כללית לצה"ל, שנעשה בתקופתו של אלוף־מישנה (מיל.) יצחק („טולקה") ארד, לא גובשה מדיניות חינוך ארוכת־טווח בצבא. עיסוקיו של קצין החינוך של צה"ל, גם של זה הנוכחי, תת־אלוף אבי זוהר, הם בכיבוי שריפות ובקביעת יעדים קצרי־טווח בנושאי הסברה ובידור.

מאז מינויו של רב־אלוף רפאל („רפול") איתן כרמטכ"ל חלה החמרה בשטח זה. רפול אינו מוכן להקדיש משאבים לחינוך. הוא רואה כל חייל או קצין העוסקים ב־חינוך כ„ג'ובניקים".

לא לאבד חייל

כאשר יחקיטו שילטונות הצבא לילחם בעליית עקומת הפשע בקרב החיילים, יהיה עליהם לנקוט בכמה צעדים מידיים. הצעד הראשון: להודות בכך שקיימת עליה במימדי הפשיעה של החיילים. שילטונות צה"ל יצטרכו להדק את שיתוף הפעולה עם המישטרה האזרחית. יש במישטרת־ישראל המקווים, כי עם מינוי שפיר, ייבנה הגשר בין שתי המערכות, הצבאית והמישטרתית־אזרחית.

צה"ל יצטרך להתייחס בחומרה רבה גם לעברייניים הנתפסים על־ידו וגם לאלה הנתפסים על־ידי המישטרה האזרחית. הם עונשים המוטלים על חיילי צה"ל הנתפסים בפשע, בין אם הדבר נעשה על־ידי בית־מישפט רגיל ובין אם הוא נעשה על־ידי בית־מישפט צבאי, הם בדרך כלל קלים מאלה המוטלים על אזרחים. (העונשים על עבירות קלות, כעבירות נהיגה, הם הרבה יותר חמורים בצה"ל).

הצבא יצטרך להילחם עד חורמה בימפקדים המסתירים עבירות מפני המישטרה הצבאית. תופעה זו, של מפקדים סלחניים, שאינם רוצים שיורד חייל ממצבת הכוחות שלהם, או שאינם רוצים להמית חרפה על יחידתם, היא נגע של ממש, המחבל במאמצים למיגור הפשיעה.

לגבי העתיד, יצטרך הצבא לשקול מחדש את מדיניות הגיוס שלו. יתכן שמחקר מעמיק יגלה, כי גיוס אלמנטים שליליים או שוליים לשורות צה"ל אינו „מיישר" מגוייסים אלה, אלא מצמיח השפעות שליליות על שאר המגוייסים.

כמובן שכל הפעולות האלה לא תשאנה בסופו של חשבון פרי, אם לא יבוא שינוי במדיניות החינוך של הצבא. מפקדת קצין חינוך ראשי תצטרך לשוב ולהצדיק את שמה, ולא להסתפק בנושאי הסברה ובידור.

אם כל אלה ייעשו, קיים סיכוי שצה"ל יהיה שונה מצבאות אחרים, בכל הנוגע לרמת הפשיעה של חייליו, ושונה מהציבור האזרחי, שבו גוברת הפשיעה מיום ליום. צה"ל יתפוך אז לצבא בעל איכות סגולית — טהור יותר.

שימעון עדן הביא

ארצה דוגמנית־עירום

גרמניה, ערב נשואין

עם פרקליטה צרפתיה

כיף לפני הנשואין

חופשה ללא תשלום

אורזולה הצעירונת, שבאה עם שמעון עדן לביקור קצר בארץ, „ישראל משגעת אותי,“ אמרה, זאת למרות ששמעון לא סייר עמה בארץ אלא לקח אותה לבקר את בתו אירית.

הארוסה

איליין ארוסתו הצרפתיה הסכימה לוותר על מועד הנישואים שנקבע, ולתת לו חופשה.

עירום ב„פנטהאוז“ אורזולה נתגלתה על־ידי הירחון האמריקאי פנטהאוז אחרי שהתפשטה בעבר עבור ירחונים גרמניים. הם הטיסו אותה במיוחד לארצות־הברית כדי לצלם סידרת תמונות זו.

כ־ נשות החברה של ברלין כבר תפרו לעצמן שמלות מפוארות והו־ציאו את תכשיטי היהלומים שלהן מהכספת, כדי לענוד אותם במסיבת החתונה שתיכנן והבטיח השובב הניצחי מתוצרת ישראל, שימעון עדן. התיזמורת כבר תירגלה את מארש החתונה. הכלה, עורכת־הדין הצרפ־תיה איליין דה־פירסטנברג, כבר המירה את דירתה בפאריס בדירה בברלין. ואילו החתן המיועד החליט, ממש ברגע האחרון, שמגיעה לו חופשה־ללא־תשלום מהעתי־דה להיות אשתו.

הוא חסף שיחה עם כלתו, והיא, שנסיון החיים שלה עשיר, החליטה לאשר לו את החופשה. עדן לא חיכה זמן רב. בהודעות הראשונה שנקרתה על דרכו החל ב־הרפתקת אהבה קצרצרה עם צעירה גר־מניה, דוגמנית־עירום, שגופה החטוב לא רק פאר עיתונים גרמניים, אלא הגיע אף עד ירחון העירום האמריקאי פנטהאוז. ה־יאנקים כה התלהבו מתמונותיה של אור־זולה בוכפלד, שטרחו והטיסו את החתיכה בת ה־17 לאמריקה, לסידרת צילומים.

עתה היא מקשטת את עמודי הירחון האמריקאי, את דפי השבועונים בברלין, וכמובן, את נער־השעשועים הניצחי, ש־עדיין לא התעייף מלהתרוצץ מחתיכה ל־חתיכה, הלוא הוא שמעון עדן.

בישראל שומרים כל מיודעיו על קשר של שתיקה בעניין הארוסה הממתינה, הבת והנכד. „שיהנה, למה לא?“ אומרים שוב־בים כמוהו, המקשטים את רחוב דיזנגוף בתל־אביב וקצת מקנאים בעדן ובכישרונו לדוג ברישתו, מדי פעם, חתיכה צעירה ומפוארת.

תחיה אדר ■

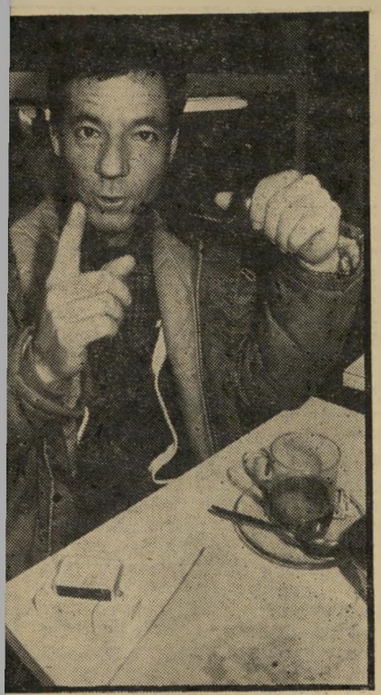

יושב־ראש איגוד רז
תקנות מספיקות

מדריך השתמש בבלון שבו 185 אטמוס־פירות והשניים האחרים נמסרו לחניכים. הנוהג המקובל בעולם, מחייב צלילה עם בלון המכיל 200 אטמוספירות אוויר.“

סכנת הביטחון־העצמי

א חרי האסון שקלה המישטרה את האפשרות לסגור את המועדון, עד לגמר הבירור. בהתערבות עיריית אילת הוחלט שלא לסגור את המועדון. „המוע־דון הוא גורם משיכה לתיירים,“ טענה העירייה. חקירת המיקרה המסויים הזה הופ־סקה בשל חוק החגיגה שחל אחרי מילחמת ששת־הימים.

בפירסומי המועדון נאמר בשנת 1970, „במשך חמש שנים של קיום המועדון, לא אירעה ולו תקלה אחת!“

גיורא רז, רכז ההתאחדות לפעילות

מוות במצולות

(המשך מעמוד 65)

בקשר־עין עם המדריך. ואף נאמר כי הם חייבים להיות בטווח של מגע־יד זה מזה, כשמדריך באמצע.

המדריך פרנקלין ג'ונס, קיבל תעודת צולל במועדון אקווה ספורט, רק כחצי שנה לפני האסון.

בעדות מומחה־הצלילה אריה שקד, ש־נמסרה במישטרת אילת, נאמר שלא יתכן שתלמיד ירד לעומק של 30 מטרים, אחרי חמישה ימי הדרכה בלבד. הוא טען, כי לעומק זה יורדים רק אחרי חודש של צלילה אינטנסיבית, של לפחות שעתיים מדי יום. וגם אז, רק אחרי שהחניך נבדק ונמצא שבריאותו תקינה לחלוטין, ושיש לו כושר־התמצאות טוב במים.

אריה שקד הוסיף בעדותו, כי הכשרתו של המדריך ג'ונס, איננה עומדת בקרי־טריון המקובל. מדריך צריך להיות בעל וותק של לפחות שנתיים בצלילה שוטפת, שתגיע לעומק של 60—50 מטר, כדי ש־יהיה מאומן ומנוסה מספיק להתגבר על תקלות. „לדעתי“, אומר שקד, „מד־ריך כמו פרנקלין ג'ונס, היה צריך להיות מלווה במדריך בכיר ממנו.“

בחקירת המישטרה התבררו פרטים נוס־פים. על פי הנהגים המקובלים חייב ה־מועדון להחזיק מכונית במצב של כו־נות תמידית. בתאונה שקרתה לעוזי הס־תבר שמכונית כזו לא היתה כלל וכלל. „הזעקתי מכונית שעברה במקום.“ העידה דפנה ג'ונס, פקידת המועדון. „וזו שקעה בחול.“

בעדותו של טכנאי המועדון, מרדכי לו־ריא, נאמר: „המדריך לקח שלושה בלו־ני־אוויר. האחד עם 110 אטמוספירות, ה־שניים האחרים עם 185 אטמוספירות. ה־

תת־מימית בישראל, טוען כי „במשך השנים קמו כמה מתנדבים מבין הצוללים, ויסדו תקנון לעוסקים בצלילה. האגודה מטפלת בשתי קבוצות צוללים. העוסקים בספורט לשם פרנסה, ובאלה העושים זאת להנאתם. מטרת קיומה העיקרי של האגודה היה לשמור על תקנות בטיחות. הצוללים המיסחריים שיתפו פעולה עם האגודה מכיוון שגם הם רצו להימנע מ־תאונות. אך שיתוף הפעולה נפסק ברגע שהתקנות החלו לפגוע בהכנסות."

אנשים רבים העוסקים בספורט הצלילה אינם מעודכנים בתקנות האגודה. „בוקר אחד הופיעו 30 אנשים שרצו לצלול," מספר יוסי כבשני, בעל מעודון־צלילה בשארם אל־שייח. „המדריך האחראי חשב שמותר לו לרדת עם עשרה מהם. מדריך אחר בשטח זכר שמותר לרדת עם שישה בלבד. אחרי ויכוח הוחלט להתקשר אל

צוללן כבשני (משמאל) עם חניכים בחוף שארם־אל־שייח
כמה מדריכים על כל חניך

צוללן במעמקים
היכן אורבת הסכנה

ד"ר יהודה מלמד שהוא בין מתקיני התקנות. ד"ר מלמד השיב שאין לרדת עם יותר משלושה אנשים!"

לדעתו של יוסי, על התקנות להיות מותאמות לתנאי השטח. „לדוגמא, בחופי חיפה או הרצליה המים עכורים, ולמדריך אין קשר־עין עם יותר משלושה אנשים, ואז הירידה מחייבת קשירה. בחוף ים־סוף, המים צלולים והמדריך יכול לרדת עם קבוצה של שמונה עד עשרה אנשים ולהשגיח עליהם במידה סבירה. לישראלים יש עודף ביטחון־עצמי, אשר עלול לסכן את הצוללים שביניהם, לכן החוק כה חשוב. אך אני כבר יודע שיהיה קשה להחיל אותו גם על התיירים. אנחנו בנויים על תיירות חוץ. התיירים לא יגיעו אם ניצור מיגבלות."

צולל ותיק הצולל כבר 12 שנים מסביר: „אנשים מתייחסים לצלילה כאל תחביב. הם אינם מודעים לכך שזהו ספורט שיש לעסוק בו בצורה מיקצועית. זוהי לדעתי הסיבה לתאונות החמורות הקורות בארץ. ואם אנשים לא תפסו את זה ללא איום החוק, אז אולי באמת צריך משהו שיאלץ אותם להכיר בזה."

יאילו וילי אלפרט, בעל מועדון אקווה ספורט האילתי טוען: „לכל הצוללים ברור שבלי החוק יהיה הרבה יותר טוב. אני לא מוכן לקבל חוק עשוי להשפיע על קיום התיירות. הצוללים אוהבים להיות חופשיים!"

גילה רזין

נסיעה לחו"ל ב־15 תשלומים

כאשר חברת קופל פותחת לך תכנית־חסכון לנסיעה לחו"ל, אתה תהנה מהפקדונות שלך עוד לפני שתגמור לשלם אותם.
כי חברת קופל מאפשרת לך חלוקת תשלומים כזאת:

1/3 ממחיר הנסיעה ישולם בתשלומים חדשיים שווים עד מועד הנסיעה.
ה־1/3 השני ישולם ימים מספר לפני הנסיעה.
ה־1/3 השלישי ישולם בתשלומים (זהים ל־1/3 הראשון) שיתחילו לאחר תום הנסיעה.

לפי החלוקה הזאת, אתה יכול לשלם את הנסיעה ב־15 תשלומים (או פחות), וגובה התשלומים יהיה נתון לבחירתך בהתחשב עם יעד הנסיעה ועם מועד תחילת התשלומים.
בתנאים נוחים כאלה, תוכל להגיע לחו"ל כבר בקיץ הקרוב.

אם תחליט לבטל את הנסיעה יוחזר בספר במלואו +6% ריבית לחודש.

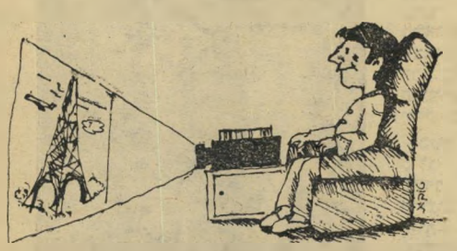

1 איך אפשר לפתור חלום על חו"ל ב־15 תשלומים לא צמודים.
2 3 4 5 6 7 8 שילמת רק 2/3 ממחיר הכרטיס ואתה כבר בחו"ל.
9 10 11 12 13 14 15 כבר מזמן חזרת מהטיול למרות שעדיין לא גמרת לשלם אותו.

קופל נסיעות
תל־אביב, רחוב פרישמן 14, טלפון 246121

* הנוסע לחו"ל עם קופל, יכול להחנות את מכוניתו בחניון קופל בת"א, תמורת 10. ל"י ליום (כולל מע"מ).

על המסלול

חזרה לבית הספר התיכון

בואו נעסוק מעט בספורט. לא ספורט שיגרתי, אלא קלאסי. פשוט תרגילים ל־שיפור המראה הכללי וההרגשה האישית. אני מכירה כאלה שרק שומעים את המילה ספורט, מיד מתקשר אצלם העניין עם מערכת סבוכה של מאמץ הכרוכה בביצוע התרגילים. ואז, משום מה, הם נגד. כלומר, אין להם שום דבר אישי אם מישהו אחר מתעמל, אבל הם — חס וחלילה.

את אלה אני רוצה להרגיע כבר עכשיו. אין צורך להשקיע מאמץ גופני בספורט שבו אנחנו נעסוק. צריך, אולי, להשקיע מאמץ בחיפוש אחרי הדברים שאודותם נדבר. צריך, אולי, להשקיע מאמץ מחשבתי בכדי לרכוש את הדברים שמיד נדבר עליהם. אבל חוץ מזה, הכל בסדר.

הספורט שעליו מדובר קשור לאופנה החדשה. הכמיהה לימי בית־הספר העליזים עמדה כנראה לנגד עיניהם של מתכנני אופנה זו, שכן היא מהווה מעין חיקוי ל־תלבושת בית־הספר. כל קולג' המכבד את עצמו מטביע את סימלו על דש הבלייזר של תלמידיו. האופנה החדשה מגישה לך מבחר של בלייזרים מעוטרים בסימלי קולג', או מכנסי שלושת־רבעי, ברמודה, חצאיות צרות, מכנסיים מחוייטים וגם חצאית רחבה בעלת משבצות. הבדים, ב־דרך כלל, בדי פלנל או צמר נקי והצבעים המסורתיים הם הכחול הכהה של הבלייזר, ירוק כצבע הבקבוק, אפור.

כשם שיש תלבושת לשעות הפנאי ב־קולג', גם כאן מציעים לך יצרני האופנה סוודר ומתחתיו חולצה מתאימה, כובעים סרוגים, ברטים, חצאיות במשבצות סקו־טיות; ולעומת זאת, ז'קטים קצרים בעלי משבצות סקוטיות כשהם בגיזרה האחרונה המביאה כתפיים רחבות ומרופדות בכריות.

אז גברתי, יש לך דרך טובה יותר להיות צעירה מאשר לחזור לימי בית־הספר ה־עליזים.

פומפון על הנעל

אם נתמלאת קינאה למראה הקישוטים השונים שהופיעו גם אצלנו, עם כניסת ה־שנה האזרחית החדשה, הנה מתברר שה־קישוטים לא פסחו גם על עולם האופנה. ולא צריך להיות מבני הדתות האחרות, כדי להתהדר בקישוטים אלה. המדובר ב־מיבחר קישוטים שנועדו לשפר ולגוון את המראה הנשי ולעורר עניין אצל הגברים. קחי, למשל, קשת לשיער. אין צורך לגדל שערות על הראש. גם בעלות התיס־פורת הקצרה תוכלנה ליהנות מהקשת ה־מתיישבת על הראש. צבעי הקשת ה־פרטית שלנו הם זהב, ירוק מבריק, אדום מבריק וגם כסף.

פומפונים עגולים ומלאים מ־פרווה מלאכותית או מצמר, מוצמדים על נעל אלגנטית.

נתעכב עדיין בראש. הנוצה אהובה עלייך? מצויין. מצאי לך נוצה ארוכה של טווס, או בעל כנף אחר מרשים, ו־הצמידי אותה לכובע הקטן שאת חובשת, כשקצה הנוצה מופנה כלפי מטה. מי ש־יסתכל בך מן הצד יחשוב לרגע שנתקל בעורב, אבל מה איכפת לך. את יודעת כמה שירים יפים הוקדשו לבעל כנף זה?

לנעל האלגנטית שברשותך את יכולה להדביק פומפון מפרווה מלאכותית, בסיג־נון הפודרייה. פעם היו מצמידים זאת ל־נעלי־בית, אבל עכשיו זה הפך להיות מודרני גם כשזה מופיע על גבי נעל אלגנטית. מאותו החומר שעשוי הפומפון יש גם בתי־יד. פשוט בכדי למנוע את החזקת הידיים בכיסים, הרבה יותר אלגנטי לתחוב אותם לתוך בתי־יד שכאלה. זה גם מחמם וגם אופנתי, והגברת הנצמדת לאופנה לא תוכל לוותר עליהם.

זוהי הצעקה האחרונה. שקט.

דרמאטית ואלגנטיות למסיבות של שעות הלילה המאוחרות, על־ידי נעיצת נוצה בעורף.

נוצה על הראש של טווס או בעל כנף אחר, מוצמדת באלכסון לכובע קטן, הוא אחד מאותם קישוטי־האופנה החדשים שבאו אלינו בהשפעת הקישוטים שהופיעו לכבוד השנה האזרחית החדשה.

סמלים על דש המיקטורן לפי מסורת הקולג'ים בחוץ־לארץ. המיקטורן הוא בסיגנון הבלייזר, והצבעים שלו הם כציבעי התילבושת האחידה של התיכון: כחול כהה, ירוק בקבוק, ואפור. הבדים הם פלנל או צמר.

חצאית פסים עם סוודר וחולצה מתאימה, כובע־צמר סרוג, וכל זה לשעות הפנאי בקולג'.

גם אם את משתמשת בטמפון אחר נסי את או־בֶּה

נסי פעם אחת ותגיעי למסקנה שטמפון או־בֶּה הוא הטוב ביותר. עם טמפון או־בֶּה תרגישי בטוחה וחפשיה, בתקופת המחזור החדשי, יותר מאשר עם כל טמפון אחר.

ל־או־בֶּה שלושה גדלים בשלוש דרגות ספיגה: **מיני** - לבתולה זלנערה המתבגרת, **נורמל** - למרבית הנשים, **אקסטרה** - לנשים עם דימום רב.

או־בֶּה בעל כושר הספיגה הטוב בעולם, מתרחב ואוטם בפני דימום וריח. או־בֶּה קטן, וקל להחדירו.

או־בֶּה אינו זקוק למוליכים: דחיפה קלה והוא בפנים. בלתי מורגש ונעלם מעיני כל. גדולתו של או־בֶּה בקטנותו. אפשר לשאת אותו בכיס הקטן של הג׳ינס או בארנק הכסף.

נסי את או־בֶּה- אין טוב ממנו.

לכ׳ ענת עצמון
או־בה מח׳ ההסברה
ת.ד. 2115, חיפה

אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי:
3 טמפונים בנרתיק

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____

☐ משתמשת בטמפונים
☐ לא משתמשת בטמפונים

o.b.

הטמפון הקטן
שכבש את העולם

סבון תפוחים חדש של „פלמוליב"

חברת „קולגייט-פלמוליב" מבריטניה, הוציאה לשוק סבון תפוחים חדש בשם: "WOODLEIGH GREEN".

בקוסמטיקה הטבעית, מומלץ במיוחד ניקוי עור הפנים והגוף, בתמיסת חומץ תפוחים. חומץ התפוחים, ממריץ את זרימת הדם אל העור. כמות הדם בעור, משפיעה על בריאות העור ומעניקה לו את הסומק הטבעי והיפה.

סבון התפוחים החדש משווק ב„גודל אמבטיה" (142 גר') ומחירו המומלץ לצרכן: 36.70 ל"י בלבד.

קח את העניינים לידיים!

במקום בקורת שלילית
תן דוגמא אישית

העלאת איכות החיים במדינה מתחילה מהדברים הקטנים והפשוטים התלויים בך כגון: נימוס, התחשבות, סבלנות, סובלנות, סבר פנים יפות ועוד ועוד...

נשמח לשמוע ממך

אזרחים למען איכות חיים ת. ד. 1097 גבעתיים

BOSE

Direct/Reflecting® speaker.

הרמקולים הטובים ביותר בעולם

תוצרת ארה"ב

5 שנים אחריות

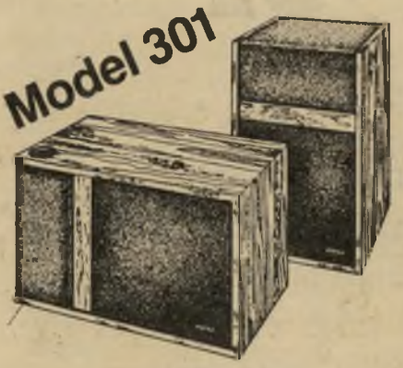

* ה- 301 מתאים למגבר בעצמה בין 5—75 w R.M.S.
* ה- 301 פועל בשיטת צליל ישיר ומוחזר.
* ה- 301 מתוכנן ומיוצר ע"י BOSE ארה"ב.
* ה- 301 ניתן להרכבה על הקיר או על מדף הספרים.
* ה- 301 כולל קיר מלאכותי הניתן להכוונה.
* ה- 301 כולל 5 שנים אחריות ושרות.

מערכות הגברה לבמה: „מל הגברות" BOSE
מל: 456394

נציגים בלעדיים בישראל: Elmor
אלמור סוכנויות יבוא ושווק בע"מ ככר המדינה, רח' ה' באייר 52 תל-אביב טלפון 455620,455938

טופס לוטו

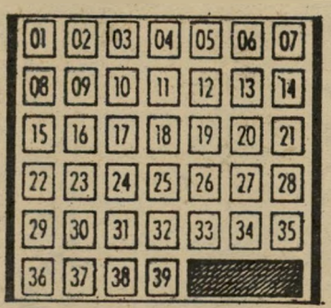

ששה X נכונים

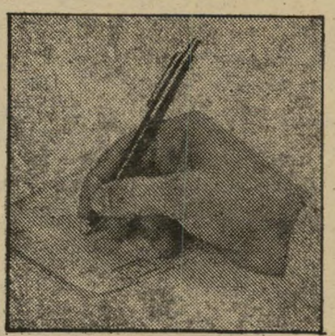

והכסף שלך

בלוטו המזל בא לקראתך

מפעל הפיס לקידום החינוך והבריאות

טפטים ש. גולדשטיין בע"מ עברנו

לחנותנו החדשה כרח' פינסקר 28, ת"א
לרגל הפתיחה הנחות ממשיות

וינוקיר גולדויניל, ריצוף פי.בי.סי ● פנלים הכל מתוצרת העוגן פלסט כמו כן טפטים מורלה, קש, טקסטילים ועוד.

המכירה בגלילים ולפי מטרים

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING

Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD – HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8.00 – EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC–HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT ✱ RESERVATIONS SUGGESTED

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת
טלפון 227117, 227118

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)

תן טרמפ לחייל

נמר של נייר

„הפלישה מן המאדים החלה..." ✷ תסביך האנושיות

✷ איית־אללה חומייני וצאצאיו שולטים בחלל־החיצון ✷

המילחמה האחרונה בגלקסיה ✷ מבוך המבוכות

פתיה

המחר הנועז

לפני קרוב לשנתיים הקדיש מדור זה שני גיליונות מיוחדים, שעסקו בראשית תהליך ספרי המדע הבידיוני, בתירגום לעברית (העולם הזה, 2129, 2130).

תחת הכותרת „מפות חדשות של השׂ־אול" הביא המדור היבט כללי של נושא ספרותי זה, בהנחה כי מייטבה של הקלסי־קה הספרותית בסיגנון זה תראה אור ב־תירגום לעברית. בין הספרים שסוקרו באותם גיליונות, היו עיר מאת **קליפורד סימאק**, מיפגשים מהסוג השלישי של **סטיוון שפילברג**, המוסד השמיימי, מוסד וקיסרות והמוסד האחר, שלושתם מאת **אייזק אסימוב**, וספרים נוספים פרי עטו של מחבר שופע זה.

במהלך הזמן הפך נושא ספרות המדע החל מסופה של מילחמת קוריאה, הרי שיש לקשר את שיגשוג תעשיית תירגומי ספרות המדע הבידיוני בישראל, לעוד תופעה שבאה בעיקבות מילחמת יום־הכיפורים.

עד מילחמת יום־הכיפורים היה הקורא הישראלי אדיש לחלוטין לסוג זה של ספ־רות, ויותר מזה, מו"לים שניסו להשקיע ממונם בסוג זה של ספרות פשטו רגל או שאיבדו את ממונם.

כמאמר כותרת אחד מספרי המדע ה־בידיוני של **אלדוס האכסלי**, הרי שתה־ליך מעודד זה מעיד על „מחר חדש ונו־עז" של התהליך התרבותי בישראל.

ה.ג. וולס הצעיר
שעור אנאטומיה

הבידיוני ללהיט תחרותי בין הוצאות הספ־רים הגדולות בארץ. אחרי מסדה ועם עו־בד, ששתיהן הקימו סדרות קבועות למדע בידיוני, **הצטרפו** ספרית פועלים וכתר למירוץ, וגם זמורה ביתן מדגן החליטה לנסות כוחה בז'אנר זה, שהוכיח את יצי־בותו בקרב צרכני הספרים שבארץ.

כך יוצא הקורא העברי נשכר מתחרות זו, בין המו"לים הישראליים.

מימד נוסף, שמן הראוי להזכירו כאן, הוא שיש היבטים חברתיים פוליטיים ל־שיגשוגה של תעשיית ספרי המדע הבידי־יוני, היבטים המתמקדים בעיקר בנטיות לגטיזם הלאומיות, וחיפוש אחר מכנים משותפים קוסמופוליטיים. אם חיידק ספ־רי המדע הבידיוני אחז את ארצות־הברית

קלסיקה

הנביא

בשנת 1897 פירסם **הרברט ג'ורג' וולס**, סופר, היסטוריון, איש־מדע, מחנך ומדינאי, את סיפרו המהמם ביותר מלח־מת העולמות *, ספר שזכה עד כה לעש־רות הדפסות ותירגומים, לתיסכות מדהים בידי **אורסון וולס**, שהדהים את ארצות־הברית כולה, להפקה קולנועית, ולאחרי־נה לגירסה מוסיקאלית.

עוד בטרם הומצא המטוס הראשון, תי־אר וולס את פלישתם של בני המאדים לכדור־הארץ, כיבושו, המאבק על חייו ו־הניצחון.

מלחמת העולמות הוא מן הספרים ה־בודדים שראו אור בעבר, בתירגום לעב־רית בשנות ה־30 **, ודומה כי אחד מ־מישפטי הסיום של ספר זה מעיד על כי־וונה של ספרות זו, ומן הראוי לצטטו כאן:

„אין לשער עד כמה התרחב חוג הכרתו של בן האדם אחרי התנפלותם של בני המאדים. עד ירידתם של הלילים שררה דעה כללית, כי בכל מרחבי החלל העו־למי אין חיים חוץ מבכוכב לכתנו הפעוט. אולם עכשיו כבר התרחב חוג מבטנו. אם בני המאדים יכלו לעבור אל הכוכב הנה, אזי אין יפוי לחשוב, כי יבצר מבני אדם לעשות כדבר הזה. וכאשר לא תצלח ה־אדמה עוד לישוב, כה שיתרחש בהכרח בזמן מן הזמנים, הודות להתקררותה ה־איטית של השמש — או אפשר, כי חוט החיים, שראשית פוויתו היתה על הארץ, ימשך ויכשוך ברשתו את ככבי הלכת ואת בני משפחתו. האם ננחל ניצחון?"

דברים אלה נכתבו ופורסמו כשמונים שנה בטרם דרכה כף רגלו של האסטרו־נאוט הראשון על אבקת אדמתו של הירח, ובנוסח זה חבוי ההרכב של מסרת ז'אנר הספרות הזה, העוסק במדע בידיוני.

אין ספק שטוב עשתה הוצאת כתר ש־מצאה לנכון לפרסם תירגום חדש של מלחמת העולמות, כניבדך למדף הקלסי־קה של ספרות המדע הבידיוני. אך יחד עם זאת, תירגומו הראשוני של **ישראל פישמן** רגיש יותר לשורשי העברית מאשר תירגומו החדשני של **אביטל עינבר**, עמוס מילים וערכים השווים ל־מילים אנגליות שהומצאו שנים רבות אח־רי שוולס פירסם לראשונה את מלחמת העולמות. אין שיכלול זה פוגם בכוחו ה־ראשוני של סיפור מדהים זה של וולס.

* ה. ג. וולס — מלחמת העולמות; עברית: אביטל עינבר; הוצאת כתר; 154 עמודים (כריכה רכה).

** ה. ג. וולס — מלחמת העולמות; עברית: ישראל פישמן; הוצאת ספרים מצפה; קפ"ח עמודים (כריכה קשה).

כתבי־עת

פנטסיה 2000

לפני כשנה החל להופיע ירחון עברי המוקדש רובו ככולו לספרות המדע ה־בידיוני. פנטסיה 2000, המשלים בימים אלה את התריסר הראשון, החל דרכו ב־איכות גבוהה, עבר שקיעה זמנית, מבחי־נת מיבחר החומר שפירסם, ואחר הת־עלה מעט, תוך שעורכיו הצליחו לייצב את רמתו באופן מניח את הדעת.

„נעזו כמסלול רחב ונוח סביב כדור־הארץ, כשלושים אלף מיל מאחורי ה־ירח..." במילים אלה מתחיל סיפורו של **סטפן טול**, תחת הכותרת ה„דובה" עם קשר בזנבה, סיפור המגיע לניסוחים כמו: **„הדובה הגדולה' הקשישה נראתה עצו־בה. היא היתה גבוהה וכחושה. שפתיה נמתחו על מלתעותיה כאילו בכאב... קרוב לוודאי זנבה הארוך נמצא קשר גדול, סבוך ומטריד..."** צוותו של סטפן טול יו־צא למשימה מסוכנת, ושב למרחבים ה־קרובים, אשר בהם: **„מחוץ לחללית הוי־סיפו אלפי המכוניות הקטנות להתרוצץ. כל אשינו כבר חזרו..."**

מדור קבוע בפנטסיה 2000 הוא מדורו של **אייזק אסימוב**, מבכירי סיפורות זו, המוקדש בגיליון זה לנושא: אסטרולו־גיה — להד"ם.

ריי ראסק, עוסק בממד חדש ומפתח של ז'אנר סיפורתי זה, שאלה שמנסחים ערכי הירחון: **„כאשר אדם מדמיין ש־הוא אל, או לפחות אישיות היסטורית חשובה, מכניס זאת רופאי הנפש, תסביך גדלות'. אולם, כאשר אל מאמין שהוא אדם — חלש, קטן וכן־חלוף, המינוח המיקצועי למחלתו הוא — 'תסביך אנו־שיות'. כיצד יש לטפל בהפרעה נפשית זאת?"** והתשובה מצוייה בסיפורו של ראסל תסביך אנושיות, תשובה שלסיכום, נרשמת במילים: **„מצינו, עם כל הכבוד ובכל הצער, למוג את הנידבך כחבר־מרפא. הזנח כל תקווה. אלי אלי, למה שכחתני? סוף דיווח".**

מדור דיווחי, בכתב־עת זה, הוא המדור מיבזקים קוסמיים המביא דיווחים מעולם סיפורות המדע הבידיוני, ושולי מימצאים מתוך עולם המדע.

מדור מרתק בפנטסיה 2000 זה המדור מד"ב ישראלי המביא מסיפוריהם של מחברי מדע בידיוני ישראליים, רובם צעי־רים ובראשית דרכם, ובחלקם, בעלי יכו־לת ביטוי, העשויה לעורר את קינאתם של סופרים מתלבטים וחסרי־כישרון ה־צומחים בשדה הסיפורת העברית. **יחיעם פדן**, שתיאורו מסה קריטית מתפרסם ב־חוברת זו, הוא בעל יכולת תיאור וביטוי מעולים, דמיון וידע נרחב, המודע לכל מעלות ומיגרעות, סיגנון כתיבה זה.

ג'ורג' זברובסקי הוא מחברי ה־מד"ב הנודעים במיזרח־אירופה, ובסיפורו מ־ילים, מילים... הוא מתפרע במעין פנט־סיה מטורפת, שבמרכזה עולם המילים ה־מדוברות, ההופכות עצמים מוחשיים. זב־רובסקי קנה לו את פירסומו העולמי ב־סאגה מד"בית בת 500 עמוד, המספרת את קורות חייה של מישפחה באחת ממוש־בות־החלל. הפרק מתוך הספר החיים ה־מיסתוריים של הצמחים מאת **טומקינס/בירד**, הוא דוגמה של מכשלה, המפילה לעיתים את עורכי פנטסיה 2000, מאחר, שהספר פורסם כבר לפני יותר משנה בתרגום לעברית, ואין בו עניין לקורא מאוזיני.

לסיכום: כתב־עת מעל לרמת כיתבי־העת בישראל, אשר מצליח לגרות את ה־דמיון, בנושא קסום זה.

תמליץ

על־אדם

תת־מדור זה, יביא אחת לשבועיים, את המלצות „נמר של נייר" לספרים שזה עתה ראו־אור. את הכותרת הציע המשורר דויד אבידן, בשיחה, שבמה־לכה קבע, שבלתי־ניתן להביא בעי־תון ישראלי רשימת „רבי־מכר" אמי־תית, וכי הרשימה המתפרסמת באחד הצהרונים, אינה ייצגנית. השבוע מוק־דש תת־מדור זה, לנושא ספרי מדע בידיוני:

●● אדון האור, מאת **רוג'ר זי־לאני**, מתאר התרחשות על אחת מה־פלנטות המיושבות, זמן רב אחרי ש־כדור־הארץ חדל להתקיים. הספר ש־זכה בפרס הוגו הנובל של המדע ה־בידיוני, ראה אור בהוצאת עם־עובד

●● פרופסור **שמעון יפתח** נשיא האגודה הישראלית למדעי הגרעין ו־מבכירי מדעני הגרעין בישראל, מציג בסיפרו החדש הטכנולוגיה הגרעינית בעולם ובישראל ניבוי של השפעת טכנולוגיה זו על העולם, במהלך 50 השנים הבאות, ובוחן את השאלה, אם אפשרי שיתוף־פעולה לפיתוח גרעיני במידבר סיני. הספר ראה אור בהוצאת מסדה

●● הקורא הישראלי גילה את עלילות חרבו המכושפת של אולריק בקובץ חרב השאול. בימים אלה, ראה אור, ההמשך, פרי עטו של **מייקל מורקוק** תחת הכותרת אבי־סער, אשר כקודמו מרחיב את תחומי ה־מד"ב עד לגבולות מטפיסיים. גם ספר זה ראה אור בהוצאת עם עובד

●● **אלכסנדר כוהן ומקס הרצברג** שניהם פרופסורים, כוהן חוקר מחלות נגיפיות, והרצברג מלמד ביולוגיה מו־לקולרית ומיקרוסקופיה אלקטרונית. שניהם חברו לספר מפליא, תחת הכו־תרת בחלקית לעולם הנגיפים, שבו הם מתארים, מיזוג של סיפור בידיוני עם הסבר מדעי רציני. הספר ראה אור בהוצאת מסדה

●● Homo Superior הוא גזע ההופך את כולנו למושנים, ומבטל את עולמנו וערכי־נו. **תיאודור סטרג'ן**, מתאר בסיפ־רו על־אדם ארבעה יצורי אנוש שגול־דו פגומים בערכינו, ויחד עם זאת היגם בעלי יכולות נדירות ולא טב־עיות, הבוראים ביחד איש חדש, בעל הוויה נפשית ורוחנית אחת, למעין יצור גשטאלט. גם ספר זה ראה אור בסידרת המדע הבידיוני של עם עו־בד ●●

(המשך מעמוד 73)

אפוס

ג'יהאד בחלל

644 עמודים מצויים בסיפרו המרתק של **פרנק הרברט** חולית", שהוא שונה ויוצא־דופן מסיפרות המד"ב הרגילה. חולית הוא ניסיון מרתק של הצגת תחכים של תרבות בינכוכבית עשירה ומרתקת, תרבות המתנהלת בכוכב שכולו חול, שנודדים בו שבטים מוזרים. המאוחדים בקשרים מיסטיים מוזרים. ומגע עם תול־עי־חול אימתניות.

חולית הוא שירטוט נקודת־המיפגש המיסטית של הפילוסופיות והאמונות למיניהן, אותו כור־היתוך לתורת־קודש חדשה, שבעזרתה ישתלט המשיח הנברא על פני הגלקסיה כולה. המעיין בספר זה, מרותק כל העת, כאשר ברקע הוא חש במשב פיו של **האיית־אלוה חזמיינו**, ואנשי כיתתו בפרס, או הווהאבים של סעודיה. ערכים של ניקמת־דם, ג'יהאד, רומאנסה וסיפור־אבירים מביאים קשת מדהימה, של עולם מאיים, שייתכן והוא מצוי לא הרחק מגבול חיינו.

ההתרחשויות מתנהלות במידבריות, שריח מידבריות־ערב נודף מהן. זה עולם בלא ריכוזים אורבניים. עולם של סופות מפחידות, עולם של מין בדואים שסיגלו לעצמם אמצעים מתוחכמים ביותר לשם שמירת מקורות־המים בישימון. מצוי בחולית עולם נוסף של בנות גישרית העשויות להזכיר את בנות המהפכה הפרסית. המופיעות בימים אלה, חדשות לבקרים במסכי הטלוויזיה. ובין כותרות פרקים האקולוגיה של חולית דרך הדת של חולית והעיסוק בנושא דין־וחשבון על מניעיהן ומסורותיהן של בנות גישרית עשוי הקורא להיבהל עד מאד, מהמתרחש בגבולות המרחב, שבו מפתחים כיום אמצעים מתוחכמים ביותר לשם שמירת מקורות המים בישימון. מצוי בחולית עולם נוסף של בנות גישרית העשויות להזכיר את בנות המהפכה הפרסית,

פרק ראשון בקונצ׳רטו לאורגן

לגילאי 7–10

עיבוד וניצוח: כלי־זמר בע״מ
בביצוע אורגן ווילסון גרנדפייסטה דה־לוקס.

פתיחה מוסיקלית: נועם שריף

כשם שלימוד סימני השפה מתחיל בביה״ס לאחר שהילד נחשף לשפה קודם לכן, כך גם במוסיקה. גיל 8–7 הוא גיל מתאים להתחלת לימוד נגינה כולל הוראת תוים. האורגן הוא כלי אידיאלי לגיל זה, בשל צרופיו הצליליים המגרים את הדמיון, שאין דומה להם בכלים אחרים. אורגנים הכוללים מערכת כלי הקשה עדיפים מכמה טעמים: העבודה עם מקצב מתוך תיבת המקצבים הצמודה לאורגן, מרגילה את הילד להשתמש בחוש הקצב שלו באופן טבעי וללא כפית המורה. תוך נגינה באורגן, אפשר לגלות את גוון הצליל האהוב על הילד ועל פיו לכוונו לכלי ספציפי.

יתרה מזאת: כנר, חלילן וחצוצרן שניגנו בילדותם על אורגן, יהנו מעדיפות רבה בהמשך דרכם המוסיקלית.

אורגן ווילסון גרנדפייסטה דה־לוקס

זהו האורגן העונה לדברי נועם שריף. הוא בן 2 קומות קלידים, (2×3½ אוקטבות) ומשרת בנאמנות גנן מתחיל וותיק כאחד. לוילסון גרנדפייסטה דה־לוקס, מערכת כלי הקשה עם זכרון, בעלת מגוון מקצבים, שבאמצעותה שומר הנגן על פעימה מדוייקת. כן תמצא בו אפקטים צליליים של פסנתר, כינור, גיטרה, טרומבון וכו׳, אשר ניתן לבודדם בלחיצת כפתור. תיחכום זה מאפשר לגלות את גוון הצליל האהוב על הילד ולפיו לכוונו בעתיד לכלי המתאים. לווילסון גרנדפייסטה דה־לוקס, גם מערכת סינטיסייזר בעלת עושר צלילים מרהיב, מערכת אלקטרונית לערבול הצליל ומכסה דקורטיבי המונע כניסת אבק.

אכן, זהו כלי אידיאלי לפרק ראשון בקונצ׳רטו לאורגן. גם נועם שריף יאשר זאת.

דור מוסיקלי חדש

״מסע לקידום וטיפוח התודעה המוסיקלית בחסות כלי־זמר בע״מ״.

1980 המוצר הנבחר

כלי זמר

גדול יבואני כלי הנגינה בישראל.

ת״א: דיזנגוף 210, חיפה: החלוץ 53, ב״ש: החלוץ 124, נתניה: הרצל 45.

שם

שנה 44 המחיר: 35.00 ל"י (כולל מ
מיספר 2210
ב' טבת תש"ם, 9.1.1980

הדה

לראשונה גם בישראל:

אשה טוענת במישפט פלילי:

„בעלי אנס אותי!"

בת-שבע ומשה כהן